

LUND UNIVERSITY

Kollektivavtalens täckningsgrad samt organisationsgraden hos arbetsgivarförbund och fackförbund

Kjellberg, Anders

2019

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kjellberg, A. (2019). *Kollektivavtalens täckningsgrad samt organisationsgraden hos arbetsgivarförbund och fackförbund*. (Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility; Vol. 2019, Nr 1). Department of Sociology, Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

SOCIOLOGISKA INSTITUTIONEN
LUNDS UNIVERSITET
2024-09-30 UPPDATERAD

Kollektivavtalens täckningsgrad samt organisationsgraden hos arbetsgivarförbund och fackförbund

Anders Kjellberg

Department of Sociology, Lund University
Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility
Research Reports 2024:1 (Appendix 3, 26 and 27 in English)
ISBN 91-7267-310-9

LUND UNIVERSITY
Faculty of Social Sciences

Redaktionskommitté:
Antoinette Hetzler och Anders Kjellberg

Innehåll

Förord augusti/september 2024	5
Inledning.....	7
Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2020.....	15
Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2021.....	15
Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2022.....	16
Den fackliga organisationsgradens nedgång i särklass störst hos utrikes födda arbetare – men vändning uppåt 2019, 2020 och 2021, vilket 2022 följdes av störst nedgång hos utrikes födda arbetare	19
Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2023.....	23
Den fackliga organisationsgraden i Sverige fortfarande hög internationellt sett	25
Facklig organisationsgrad och a-kassornas organisationsgrad i Sverige.....	30
Den minskade fackliga organisationsgraden sedan år 2000 ur ett internationellt perspektiv ..	33
Tre unika utvecklingar	34
Varför fortsatte andelen fackligt anslutna arbetare att falla även sedan a-kasseavgifterna 2014 återställts till ungefär samma nivå som före 2007?	49
Den fackliga organisationsgradens utveckling hos olika åldersgrupper	58
Den fackliga organisationsgradens utveckling hos inrikes och utrikes födda	60
Den fackliga organisationsgraden hos fast och tidsbegränsat anställda	65
De svenska kollektivavtalens starka ställning	67
Kollektivavtalens täckningsgrad	68
Företag och anställda med respektive utan kollektivavtal	71
Företagens storleksfördelning inom olika arbetsgivarorganisationer	77
Andelen småföretag med respektive utan kollektivavtal	83
Arbetsgivarnas organisationsgrad bland småföretagen utifrån andelen företag anslutna till en arbetsgivarorganisation	89
Fack och arbetsgivare: olika utveckling av organisationsgraden	91
Det fackliga medlemsraset upphörde 2009	93
. . . men bilden mycket splittrad	94
Fortsatta medlemsförluster i LO under 2009 och 2010, nolltillväxt i TCO under dessa år och ökning i Saco	94
Den fackliga medlemsutvecklingen fram till årsskiftet 2023/2024	99
Skarpt divergerande facklig anslutning hos arbetare och tjänstemän i privata tjänstenärings under 2009.....	102
Växande avgiftsskillnader i a-kassorna	103
Stabil facklig organisationsgrad hos industriarbetarna mellan 2007 och 2009.....	106
. . . men fallande fackanslutning hos industriarbetarna efter 2009 i skarp kontrast till industritjänstemännens stigande	107
Alltmer divergerande facklig anslutning mellan tjänstemän och arbetare: tjänste- männens organisationsgrad femton procentenheter högre än arbetarnas 2023.....	109
Arbetarna inom privat sektor 2006-2023: från fem procentenheter högre organisations- grad än tjänstemännens till fjorton procentenheter lägre	113
Den ekonomiska konjunktur uppgången mellan 2010 och 2011 samt a-kasseavgiften.....	117
Långsiktiga och kortsiktiga orsaker till organisationsgradens förändringar	118
A-kassornas organisationsgrad samt andelen anställda respektive i arbetskraften utanför a-kassorna.....	123
Facklig organisationsgrad bland arbetslösa.....	134
Avslutning	137
Appendix 1. Den fackliga anslutningens utveckling ur ett längre tidsperspektiv	

(1900-2023)	147
Appendix 2. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare i Sverige 1990-2023.....	152
Appendix 3. Union Density, Density of Employers' Organizations and Coverage of Collective Agreements in Sweden	158
Appendix 4. Förändringar av antalet aktiva fackmedlemmar i Sverige: LO, TCO, Saco och övriga fackförbund	165
Appendix 5. Facklig organisationsgrad för födda i Sverige och utomlands	174
Appendix 6. Antal anställda arbetare och tjänstemän respektive antal fackmedlemmar bland anställda arbetare och tjänstemän 1990-2023 16-64 år <u>exklusive</u> heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna	185
Appendix 7. Facklig organisationsgrad i Sverige och i andra länder 1980-2023	190
Appendix 8. Medlemsavgifter till ett urval fackliga a-kassor 2006-2024.....	195
Appendix 9. Fackmedlemmarnas fördelning på LO, TCO, Saco mm per bransch respektive arbetare/tjänstemän 16-64 år <u>inklusive</u> heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna åren 2016-2019	197
Appendix 10. Facklig organisationsgrad för tjänstemän och arbetare med detaljerad branschuppdelning samt efter ålder kombinerat med sektor, kön mm (en decimal)	201
Appendix 11. Facklig organisationsgrad för "högre tjänstemän" och "övriga tjänstemän" 2005-2023.....	213
Appendix 12. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare per bransch och sektor 1990-2000. Första kvartalet respektive år	216
Appendix 13. Antal företag och anställda i företag anslutna till arbetsgivarorganisationer 2016 (privat sektor)	217
Appendix 14. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2016.....	219
Appendix 15. Antal företag och anställda i företag anslutna till arbetsgivarorganisationer 2017 (privat sektor)	222
Appendix 16. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2017.....	224
Appendix 17. Antal företag och anställda i företag anslutna till arbetsgivarorganisationer ..	231
Appendix 18. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2018.....	232
Appendix 19. Kollektivavtalens täckningsgrad bland arbetare och tjänstemän 2011-2018 ..	238
Appendix 20. Beräkning av arbetsgivarnas organisationsgrad 2017-2020	241
Appendix 21A. Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag med anställda 31/12 2019 (privat sektor)	243
Appendix 21B. Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag med anställda 31/12 2020 (privat sektor)	244
Appendix 22. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2019-2021	245
Appendix 23. Beräkning av antal anställda som omfattades av hängavtal 2019-2021	247
Appendix 24. Antal anställda arbetare och tjänstemän som inte var inkopplade på kollektivavtal 2021	251
Appendix 25. Beräkning av arbetsgivarnas organisationsgrad 2019-2021	252
Appendix 26. Number of employees in firms or other organisations affiliated to employers' associations + density of employers' associations 1995-2021	256
Appendix 27. Number of employees covered by collective agreements (regular agreements + substitute agreements) 1995-2021	258
Referenser.....	263
Kontaktuppgifter	271

Förord augusti/september 2024

Uppdatering av den fackliga organisationsgraden har skett till årsgenomsnitt 2023. Även en del andra tabeller har uppdaterats. För mer statistik och analyser se Arena Idé-rapporten *Den svenska partsmodellen ur ett nordiskt perspektiv: Facklig anslutning och lönebildning* (Stockholm: Arena Idé juni 2024). <https://portal.research.lu.se/sv/publications/den-svenska-partsmodellen-ur-ett-nordiskt-perspektiv-facklig-ansl>

Om kollektivavtalens täckningsbransch per bransch och företagsstorlek finns mer aktuella uppgifter i den hösten 2023 publicerade rapporten *Kollektivavtalens täckningsgrad och vita fläckar* (Stockholm: Arena Idé november 2023).

https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/165700934/Kollektivavtalens_vita_fl_ckar_Kjellberg_2023.pdf

Se vidare Ljunglöf, Thomas & Anna Fransson & Anders Kjellberg (2024) *Kollektivavtals-täckning och arbetsmarknadens organisationer*. Stockholm: Medlingsinstitutet.

https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/193663371/Kollektivavtalst_ckning_2023_Medlingsinstitutet.pdf

För organisationsgraden i olika LO-, TCO- och Saco-yrken uppdelat på inrikes och utrikes födda samt privat och offentlig sektor hänvisas till *Den svenska modellen i en oviss tid. Fack, arbetsgivare och kollektivavtal på en föränderlig arbetsmarknad* (Stockholm: Arena Idé 2020) Likaså behandlas de stora geografiska olikheterna i facklig anslutning mellan olika kommuner och län.

[Den svenska modellen i en oviss tid: Fack, arbetsgivare och kollektivavtal på en föränderlig arbetsmarknad — Lund University](#)

Organisationsgraden år 2020 i offentlig sektor (tabell 6) för anställda totalt har korrigerats.

Lund den 22 augusti 2024

PS 30/9 2024. Arbetsgivarnas organisationsgrad har uppdaterats till 2022 (tabell 28A-B, table E1-2 i Appendix 3.

Förord juni 2023

Uppdatering av den fackliga organisationsgraden har skett till årsgenomsnitt 2022. Även en del andra tabeller har uppdaterats. För mer statistik och analyser se den nyligen publicerade Arena Idé-rapporten *Den svenska modellen ur ett nordiskt perspektiv: Facklig anslutning och nytt huvudavtal* (Stockholm: Arena Idé juni 2023). [Den svenska modellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och nytt huvudavtal — Lund University](#)

Lund den 3 juli 2023

Förord november 2020

Kollektivavtalens täckningsgrad 1995-2006 har reviderats (tabell 11, table F i Appendix 3 samt Appendix 21). Appendix 20 (arbetsgivarnas organisationsgrad) och appendix 21 (kollektivavtalens täckningsgrad) är nya.

Lund den 26 november 2020

Anders Kjellberg

Förord december 2019

Med anledning av att SCB från och med andra halvåret 2018 till företaget Evry outsourcade halva antalet intervjuer som görs för arbetskraftsundersökningarna (AKU) och dessa intervjuer inte genomfördes på ett korrekt sätt, vilket bland annat visat sig i felaktig arbetslöshetsstatistik, har facklig organisationsgrad årsmedeltal 2018 körts om under december 2019. Resultatet skiljer sig på nästan alla punkter från det som framkom vid körningen som ursprungligen gjordes för denna rapport som därför genomgående reviderats för år 2018. Sedan de felaktigt genomförda intervjuerna rensats bort återstod av AKU-urvalets 29 500 personer per månad endast cirka 15 000. Av dessa har cirka 7 500 – 8 000 svarat på frågorna (liksom tidigare ett bortfall på omkring 50 procent). SCB avser att successivt öka urvalet.

De största förändringarna i förhållande till tidigare publicerade data är att den fackliga organisationsgraden mellan 2017 och 2018 föll från 69 till 68 procent och inte till 67 procent, eller med en decimal från 68,6 procent 2017 till 68,0 procent 2018 (och således inte från 68,6 till 67,3 procent). Den största korrigeringen har skett på arbetarsidan där organisationsgraden föll med en procentenhet, närmare bestämt från 61 procent 2017 till 60 procent 2018 och inte med två enheter (från 61 till 59 procent). Med en decimal innebär det en nedgång från 61,1 procent fackligt anslutna arbetare 2017 till 60,3 procent 2018, det vill säga ett tapp på 0,8 enheter istället för 1,8 enheter som det hade varit om det för år 2018 felaktiga talet 59,3 hade gällt. Det betyder att korrigeringen på arbetarsidan mer än halverade nedgången i andelen fackligt anslutna arbetare mellan 2017 och 2018.

Förutom att den fackliga organisationsgraden för år 2018 korrigerats har ett nytt avsnitt tillkommit: ”Den fackliga organisationsgradens nedgång är i särklass störst hos utrikes födda arbetare”.

Under sommaren 2019 tillades information på engelska om hur kollektivavtalens täckningsgrad beräknats (se table F i Appendix 3). Under juli publicerades mitt bokkapitel ”Sweden: collective bargaining under the industry norm” i Torsten Müller & Kurt Vandaele & Jeremy Waddington (red.) *Collective bargaining in Europe: towards an endgame*. European Trade Union Institute (ETUI) Bryssel 2019. Vol. III (sid 583-604 + särskilt svenskt appendix). Kan läsas här: [https://portal.research.lu.se/portal/sv/publications/sweden-collective-bargaining-under-the-industry-norm\(11510a6d-057c-4a81-b69b-a82670685caa\).html](https://portal.research.lu.se/portal/sv/publications/sweden-collective-bargaining-under-the-industry-norm(11510a6d-057c-4a81-b69b-a82670685caa).html)

Lund den 16 december 2019

Anders Kjellberg

Förord

Första upplagan av denna rapport publicerades 2010 i anslutning till forskningsprojektet ”Facklig anslutning ur ett globalt perspektiv” (Forte). Senare dess har åtskilliga uppdateringar och kompletteringar gjorts.

Denna rapport publiceras i anslutning till forskningsprojektet ”Collective Bargaining in Europe” som bedrivs vid European Trade Union Institute (Etui) i Bryssel med deltagande av forskare från samtliga EU-länder.

Lund 22 maj 2019

Anders Kjellberg

Inledning

I denna rapport behandlas den fackliga organisationsgradens utveckling för arbetare och tjänstemän i Sverige, arbetsgivarnas organisationsgrad mätt dels som andelen *anställda* som arbetar hos företag och andra organisationer anslutna till en arbetsgivarorganisation, dels som andelen *företag* i olika storleksklasser som tillhör en arbetsgivarorganisation. Den fackliga organisationsgradens utveckling sätts också in i ett internationellt perspektiv.

Vidare studeras kollektivavtalens täckningsgrad med avseende på andelen *anställda* som omfattas av kollektivavtal. När det gäller en mer detaljerad branschuppdelning handlar det uteslutande om andelen *företag* (av olika storlek) som har kollektivavtal (reguljära kollektivavtal respektive hängavtal).

Sedan sekelskiftet 2000 har flera dramatiska förändringar ägt rum av den fackliga organisationsgradens utveckling i Sverige. Först ett omfattande medlemsras åren 2007 och 2008, som omfattade både arbetare och tjänstemän och som till största delen förklaras av de kraftiga höjningar av avgifterna till arbetslöshetskassorna som den borgerliga alliansregeringen genomförde 1 januari 2007 samtidigt som skattereduktionen för avgifterna till a-kassor och fack togs bort och ersättningen från a-kassan sänktes. A-kassorna drabbades av i särklass störst medlemsförluster men också facken förlorade under loppet av två år hundratusentals medlemmar. Mellan 2006 och 2008 sjönk den fackliga organisationsgraden från 77 till 71 procent. Det är mycket även ur ett internationellt perspektiv med tanke på den korta tidsrymden.

Från juli 2008 differentierades a-kasseavgifterna tydligare utifrån arbetslösheten bland medlemmarna inom varje a-kassa. Avgifterna till arbetarkassorna blev i allmänhet avsevärt högre än till tjänstemannakassorna eftersom arbetslösheten vanligen är högre bland arbetare än bland tjänstemän. Detta gällde inte minst under den finanskris som från hösten 2008 och de närmast följande åren inverkade negativt på sysselsättningen.

År 2014 återställde alliansregeringen, efter hård kritik från bland annat nationalekonomer, a-kasseavgifterna till ungefär samma nivå som före 2007. Långt dessförinnan hade det fackliga medlemsraset upphört hos tjänstemännen och vänts till stigande organisationsgrad. Bland arbetarna har nedgången däremot fortsatt. Från att arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad varit lika år 2006 har klyftan därefter vidgats avsevärt på så sätt att andelen fackligt anslutna idag är betydligt högre bland tjänstemän än bland arbetare. Detta är en helt unik utveckling på den svenska arbetsmarknaden. År 2017 sjönk dock både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad, men med störst nedgång hos arbetarna. Därmed fortsatte klyftan att öka mellan arbetare och tjänstemän även under detta år. Detta förändrades åren 2018

och 2019 då nedgången var ungefär lika stor för arbetare och tjänstemän. Under år 2019 minskade organisationsgraden obetydligt hos både arbetare och tjänstemän (allra minst var nedgången hos arbetarna). Räknat i hela procentenheter sjönk organisationsgraden mellan 2018 och 2019 med en procentenhet hos tjänstemännen till följd av avrundningar till hela procent.

Högonkonjunkturåret 2017¹ sjönk både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad, i båda fallen med en procentenhet efter avrundningar till hela procent. Om en decimal tas med var nedgången emellertid dubbelt så stor bland arbetarna (1,0 procentenhet) som bland tjänstemännen (0,5 enhet). Den genomsnittliga organisationsgraden förblev dock oförändrat 69 procent.

Även under 2018 rådde högonkonjunktur² men inom byggbranschen inträffade en klar avmattning. I likhet med 2017 sjönk organisationsgraden återigen hos såväl arbetare (från 61 till 60 procent) som tjänstemän (dock oförändrat 73 procent om hänsyn inte tas till decimaler). Den genomsnittliga fackanslutningen sjönk mellan 2017 och 2018 från 69 till 68 procent. Om en decimal tas med sjönk andelen fackligt anslutna med 0,8 procentenheter för såväl arbetare som tjänstemän, det vill säga avrundat till en procentenhet vardera.

Under år 2019 planade den fackliga organisationsgradens nedgång ut. Andelen fackligt anslutna löntagare sjönk med endast 0,2 procentenhet, varav hos arbetare 0,2 procentenhet och hos tjänstemän med 0,3 procentenhet. Den genomsnittliga organisationsgraden var oförändrat 68 procent: för arbetare oförändrat 60 procent; hos tjänstemän minskade den från 73 till 72 procent (från 72,5 till 72,2 procent).

Under år 2020 steg organisationsgraden för både arbetare och tjänstemän med en procentenhet: från 60 till 61 procent respektive från 72 till 73 procent. Den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare som 2019 varit oförändrat 68 procent steg under 2020 till 69 procent. Det är första gången sedan 1990-talets mitt som organisationsgraden stiger. Utvecklingen skiljer sig också från finanskrisen då organisationsgraden inte ökade alls.

Under år 2021 fortsatte den fackliga organisationsgraden att stiga, till 62 procent för arbetare, 74 procent för tjänstemän samt 70 procent för löntagare i genomsnitt.

Efter två års uppgång vände den fackliga organisationsgraden nedåt under år 2022. Framför allt gäller det arbetare (från 62 till 59 procent) men även tjänstemännens organisationsgrad sjönk (från 74 till 73 procent). Andelen fackligt anslutna högre tjänstemän steg dock med en

¹ Arbetslösheten sjönk från 7,0 procent 2016 till 6,7 procent 2017, bland inrikes födda från 4,8 till 4,4 procent och bland utrikes födda från 15,8 till 15,3 procent (AKU årsgenomsnitt 16-64 år).

² Arbetslösheten sjönk från 6,7 procent 2017 till 6,4 procent 2018, bland inrikes födda från 4,4 till 3,7 procent medan den bland utrikes födda steg från 15,3 till 15,6 procent (AKU årsgenomsnitt 16-64 år).

procentenhet (från 74 till 75 procent) medan den sjönk med en enhet (från 74 till 73 procent) bland övriga tjänstemän (Appendix 11).

Den genomsnittliga organisationsgraden för anställda sjönk från 70 till 69 procent, det vill säga till 2020 års nivå, men var fortfarande högre än under 2019 då den var 68 procent, det vill säga året före pandemiåren 2020 och 2021. Genom att andelen fackligt anslutna arbetare föll kraftigt mellan 2021 och 2022 blev klyftan mellan tjänstemännens och arbetarnas organisationsgrad rekordstor: 14 procentenheters högre organisationsgrad bland tjänstemän än bland arbetare.

Organisationsgraden föll mellan 2021 och 2022 särskilt mycket bland utrikes födda arbetare: från 54 till 51 procent jämfört med en minskning från 65 till 63 procent bland inrikes födda arbetare. Under åren 2019, 2020 och 2021 var det däremot främst hos de utrikes födda arbetarna som organisationsgraden ökade (från 50 procent 2018 till 51 procent 2019, 52 procent 2020 och 54 procent 2021). År 2022 var den tillbaka på 2019 års nivå (51 procent).

År 2023 fortsatte organisationsgraden att sjunka, men endast bland arbetarna. Men nedgången hos dessa var 2023 betydligt mindre (från 59 till 58 procent) än under 2022 (från 62 till 59 procent).

Tjänstemännens organisationsgrad var under 2023 oförändrat 73 procent. Därigenom vidgades klyftan mellan arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad till rekordhöga femton procentenheter: 73 procent fackligt anslutna tjänstemän mot 58 procent av arbetarna. Aldrig tidigare har andelen fackanslutna tjänstemän legat på en så mycket högre nivå än på arbetarsidan. År 2006, det vill säga året innan a-kasseavgifternas kraftiga höjning, fanns ingen sådan klyfta. Då var såväl 77 procent av arbetarna som 77 procent av tjänstemännen med i facket. Inte heller fanns det någon skillnad mellan inrikes och utrikes födda arbetare.

Den genomsnittliga organisationsgraden för anställda (arbetare + tjänstemän) föll mellan 2022 och 2023 från 69 till 68 procent.

Pandemin och den följande ekonomiska krisen våren 2020 orsakade en kraftig medlemstillströmning till fack och a-kassor. Behovet av trygghet kändes extra stort när ingen visste vart utvecklingen skulle leda. Allra besvärligast var läget inom hotell- och restaurangbranschen.

År 2022 kännetecknades också av ekonomiska problem men med undantag av delar av handeln och byggbranschen inte av vikande sysselsättning. Tvärtom steg sysselsättningsgraden och sjönk arbetslösheten. Ännu under våren 2023 hade den förväntade lågkonjunkturen med få undantag inte nått arbetsmarknaden. I slutet av april noterade Arbetsförmedlingen den lägsta arbetslösheten på 14 år.³

Otryggheten skapades i stället av de under år 2022 kraftiga pris-stegringarna som för första gången på mycket länge medförde stora reallönesänkningar, närmare bestämt med 5,4 procent.⁴

³. Arbetsförmedlingen pressmeddelande 11/5 2023: "Arbetslösheten på lägsta nivån på 14 år".

⁴. Löneläget mars 2024 (Medlingsinstitutet), sid. 14.

Den skenande inflationen tog sig uttryck i starkt stigande priser på mat, bensin och el. Samtidigt gjorde räntehöjningar att många boendekostnader steg kraftigt. Framför allt arbetarna tvingades vända på slantarna och se på vad man kunde undvara. Från flera LO-förbund rapporterades att många inte längre ansåg sig ha råd att vara med i facket. Som framgått, sjönk arbetarnas organisationsgrad från 62 procent 2021 till 59 procent 2022.

Under hösten 2023 skedde ett omslag från högkonjunktur till lågkon-junktur. Arbetslösheten steg mellan fjärde kvartalet 2022 och samma kvartal 2023⁵, men det gjorde även sysselsättningsgraden och särskilt hos utrikes födda.⁶ Priserna fortsatte att stiga (+6,0 procent) om än inte i lika snabb takt som under 2022 (+7,7 procent).⁷ Reallönerna sjönk under 2023 med 2,2 procent, vilket var väsentligt mindre än under 2022 (5,4 procent).

Detta betyder att benägenheten att gå med i facket påverkades av flera sociala och ekonomiska processer som delvis gick i olika riktningar. Stigande arbetslöshet brukar åtföljas av ett ökat behov av trygghet och därmed tillströmning till fack och a-kassor. Vidare sjunker andelen tidsbegränsat anställda när konjunkturen vänder nedåt eftersom det är de som får gå först. Så skedde även 2023.⁸ Även detta tenderar hålla uppe eller öka organisationsgraden.

I motsatt riktning verkade de fortsatt stora prisökningarna och fallande reallönerna samt den fortsatt starkt ökande andelen utrikes födda.

På arbetsgivarsidan saknar det fackliga medlemsraset helt motsvarighet. Tvärtom kännetecknas arbetsgivarnas organisationsgrad av stabilitet (1995-2022). Detsamma gäller i stort sett även kollektivavtalens täckningsgrad (1995-2021). I båda fallen var siffran för 2021 dock klart lägre än året innan men det beror främst på säkrare statistik från Svenskt Näringsliv.

Innan vi ser närmare på den fackliga organisationsgradens utveckling under åren 2022 och 2023 ska vi mer i detalj se på hur den förändrades under de föregående åren.

De största nedgångarna i facklig organisationsgrad mellan 2016 och 2017 skedde hos:

- Arbetare inom ”övriga privata tjänster” (O-U)⁹ (142.000 yrkesverksamma 2016, 147.000 2017), dvs privat service *exklusive* handel, transport, hotell & restaurang, bemanning, städ mm (O-U): från 53,2 procent 2016 till 51,0 procent 2017 = minus 2,2 procentenheter (från 53 till 51 procent), varav bland utrikes födda från 53,2 till 46,7 = minus 6,5 procentenheter men litet urval i AKU gör denna siffra osäker. Bland inrikes födda från

⁵. Med 0,6 procentenhet AKU 20-64 år.

⁶. Bland utrikes födda steg sysselsättningsgraden 20-64 år från 73,0 procent fjärde kvartalet 2022 till 74,4 procent samma kvartal 2023 och bland inrikes födda från 85,1 till 85,4 procent. AKU. Statistiknyhet från SCB 2024-02-06: ”Fortsatt ökning av arbetslösheten under fjärde kvartalet 2023”. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/arbetskraftsundersokningar/arbetskraftsundersokningarna-aku/pong/statistiknyhet/arbetslosheten-stiger-under-fjarde-kvartalet/>

⁷. Löneläget mars 2024 (Medlingsinstitutet), sid. 14.

⁸. Mellan kvartal 4 2022 och samma kvartal 2023 ökade antalet fast anställda med 70 000 personer och minskade antalet tidsbegränsat anställda med 54 000 personer. AKU. Statistiknyhet från SCB 2024-02-06: ”Fortsatt ökning av arbetslösheten under fjärde kvartalet 2023”.

⁹ ”Övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) inkluderar i privat regi driven hälso- och sjukvård, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll – för närmare beskrivning se: <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

55,2 procent 2016 till 53,0 = minus 2,2 procent. För organisationsgradens utveckling bland inrikes och utrikes födda arbetare samt hos arbetare totalt inom kategorin ”övriga privata tjänster” se **tabell 52** i Appendix 5.

- Byggnadsarbetare (F) (175.000 yrkesverksamma 2016, 181.000 2017): från 65,7 procent 2016 till 63,8 procent 2017 = minus 1,9 procentenheter (från 66 till 64 procent).
- Arbetare i kommunal sektor (345.000 yrkesverksamma 2016, 361.000 2017): från 73,6 procent 2016 till 71,8 procent 2017 = minus 1,8 procentenheter (från 74 till 72 procent), varav bland utrikes födda från 67,3 till 63,6 procent = minus 3,7 procentenheter och bland födda i Sverige från 75,9 till 72,2 procent = minus 0,7 procentenhet. Det betyder att *organisationsgraden för utrikes födda kommunalarbetare minskade fem gånger snabbare än bland inrikes födda*.
- Tjänstemän inom finans- och försäkringsverksamhet (K) (85.000 yrkesverksamma 2016, 80.200 2017): från 65,9 procent 2016 till 64,2 procent 2017 = minus 1,7 procentenheter (från 66 till 64 procent).
- Tjänstemän inom handeln (G) (221.000 yrkesverksamma 2016, 227.000 2017): från 66,1 procent 2016 till 64,49 procent 2017 = minus 1,6 procentenheter (från 66 till 64 procent)
- Arbetare inom hotell och restaurang (I) (91.000 yrkesverksamma både 2016 och 2017): från 28,4 procent 2016 till 26,9 procent 2017 = minus 1,5 procentenheter (från 28 till 27 procent utan decimaler).

Alla ovanstående branscher (utom kommunal sektor) avser privat sektor. De mest detaljerade branschuppdelningarna angående den fackliga organisationsgraden för arbetare finns i **tabell 66** och för tjänstemän i **tabell 67** i Appendix 10 (båda tabellerna med en decimal).

Mellan 2017 och 2018 minskade den fackliga organisationsgraden mest hos:

- Tjänstemän inom företagstjänster mm (L-N) (410.300 yrkesverksamma 2017, 422.500 2018): från 63,9 procent 2017 till 61,6 procent 2018 = minus 2,3 procentenheter (från 64 till 62 procent).
- Tjänstemän inom ”övriga privata tjänster” (O-U)¹⁰ (254.100 yrkesverksamma 2017, 253.800 2018), dvs privat service *exklusive* handel, transport, hotell & restaurang, bemanning, städ mm (O-U): från 69,7 procent 2017 till 67,9 procent 2018 = minus 1,8 procentenheter (från 70 till 68 procent)
- Arbetare inom företagstjänster mm (L-N)¹¹ (133.700 yrkesverksamma 2017, 134.400 2018): från 52,0 procent 2017 till 50,3 procent 2018 = minus 1,7 procentenheter (från 52 till 50 procent).

¹⁰ För tjänstemän omfattar ”Övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) i privat regi driven utbildning, hälso- och sjukvård, vård och omsorg mm.

¹¹ För arbetare omfattar Företagstjänster mm (L-N) fastighetsverksamhet, fastighetsservice, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster, lokalvård mm.

- Arbetare inom transporter (H) (138.300 yrkesverksamma 2017, 137.600 2018): från 59,6 procent 2017 till 57,9 procent 2018 = minus 1,7 procentenheter (från 60 till 58 procent)
- Arbetare inom handeln (G) (231.500 yrkesverksamma 2017, 219.200 2018): från 53,2 procent 2017 till 51,2 procent 2018 = minus 1,4 procentenheter (från 53 till 52 procent)
- Arbetare inom "övriga privata tjänster" (O-U)¹² (139.500 yrkesverksamma 2018): från 51,0 procent 2017 till 49,7 procent 2018 = minus 1,3 procentenheter (från 51 till 50 procent).
- Byggnadsarbetare (F) (180.800 yrkesverksamma 2017, 185.100 2018): från 63,8 procent 2017 till 62,6 procent 2018 = minus 1,2 procentenheter (från 64 till 63 procent).

Största ökningen i facklig anslutning mellan 2017 och 2018 skedde hos¹³:

- Arbetare inom hotell och restaurang (I) (91.000 yrkesverksamma 2017, 87.200 2018): från 26,9 procent 2017 till 31,0 procent 2018 = plus 4,1 procentenheter (från 27 till 31 procent utan decimaler).

Under åren 2017 och 2018 sammantaget minskade organisationsgraden mest hos:

- ***Arbetare inom "övriga privata tjänster" (O-U):*** från 53,2 procent 2016 till 49,7 procent 2018 = minus 3,5 procentenheter (från 53 till 50 procent)
- ***Tjänstemän inom företagstjänster mm (L-N)¹⁴:*** från 65,0 procent 2016 till 61,6 procent 2018 = minus 3,4 procentenheter (från 65 till 62 procent)
- ***Byggnadsarbetare (F):*** från 65,7 procent 2016 till 62,6 procent 2018 = minus 3,1 procentenheter (från 66 till 63 procent).
- ***Kommunalt anställda arbetare:*** från 73,6 procent 2016 till 71,1 procent 2018 = minus 2,5 procentenheter (från 74 till 71 procent). Bland offentligt anställda arbetare (dvs inklusive statsanställda) minskade organisationsgraden från 74,0 procent 2016 till 70,9 procent 2018 = minus 3,1 procentenheter (från 74 till 71 procent).
- ***Arbetare inom handeln (G):*** från 54,0 procent 2016 till 51,8 procent 2018 = minus 2,2 procentenheter (från 54 till 52 procent)
- ***Arbetare inom transporter (H):*** från 60,4 procent 2016 till 57,9 procent 2018 = minus 2,2 procentenheter (från 60 till 58 procent)
- ***Arbetare inom industri mm (A-E):*** från 75,0 procent 2016 till 72,8 procent 2018 = minus 2,2 procentenheter (från 75 till 73 procent)

¹² För arbetare omfattar "Övriga privata tjänster" (O-U i SNI 2007) i privat regi driven hälso- och sjukvård, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård, förvärvsarbete i hushåll mm.

¹³ Tjänstemän inom transportbranschen ökade också med 4,3 procentenheter mellan 2017 och 2018 men relativt få tjänstemän i denna kategori och därmed litet urval i AKU gör denna siffra osäker.

¹⁴ För tjänstemän omfattar Företagstjänster mm (L-N) fastighetsverksamhet, advokat-, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet mm.

Mellan 2018 och 2019 minskade den fackliga organisationsgraden mest hos:

- *Arbetare inom hotell och restaurang* (I) (80.500 yrkesverksamma 2019): från 31,0 procent 2018 procent till 27,4 procent 2019 = minus 3,6 procentenheter (från 31 till 27 procent utan decimaler).
- *Tjänstemän inom "övriga privata tjänster"* (O-U)¹⁵ (260.900 yrkesverksamma 2019): från 67,9 procent 2018 till 65,9 procent 2019 = minus 2,0 procentenheter (från 68 till 66 procent)
- *Arbetare inom företagstjänster m.m.* (L-N)¹⁶ (121.300 yrkesverksamma 2019): från 50,3 procent 2018 till 48,6 procent 2019 = minus 1,7 procentenheter (från 50 till 49 procent).
- *Tjänstemän inom staten* (264.200 yrkesverksamma 2019): från 81,8 procent 2018 till 80,54 procent 2019 = minus 1,3 procentenheter (från 82 till 81 procent)

Störst ökning i facklig anslutning mellan 2018 och 2019 skedde hos¹⁷:

- *Tjänstemän inom finans- och försäkringsverksamhet* (K) (87.400 yrkesverksamma 2019): från 64,2 procent 2018 till 66,3 procent 2019 = plus 2,1 procentenheter (från 64 till 66 procent).
- *Tjänstemän inom handeln* (G) (245.100 yrkesverksamma 2019): från 64,6 procent 2018 till 65,7 procent 2019 = plus 1,1 procentenheter (från 65 till 66 procent)

Under åren 2018 och 2019 sammantaget minskade organisationsgraden mest hos:

- *Tjänstemän inom "övriga privata tjänster"* (O-U): från 69,7 procent 2017 till 65,9 procent 2019 = minus 3,8 procentenheter (från 70 till 66 procent).
- *Arbetare inom företagstjänster m.m.* (L-N) från 52,0 procent 2017 till 48,6 procent 2019 = minus 3,4 procentenheter (från 52 till 49 procent).
- *Arbetare inom transporter* (H): från 59,6 procent 2017 till 57,1 procent 2019 = minus 2,5 procentenheter (från 60 till 57 procent).
- *Byggnadsarbetare* (F): från 63,8 procent 2017 till 61,8 procent 2019 = minus 2,0 procentenheter (från 64 till 62 procent).
- *Tjänstemän i statlig sektor*: från 82,53 procent 2017 till 80,54 procent 2019 = minus 2,0 procentenheter (från 83 till 81 procent).

¹⁵ För tjänstemän omfattar "Övriga privata tjänster" (O-U i SNI 2007) i privat regi driven utbildning, hälso- och sjukvård, vård och omsorg mm. För närmare beskrivning, se: <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

¹⁶ För arbetare omfattar Företagstjänster m.m. (L-N) fastighetsverksamhet, fastighetsservice, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster, lokalvård mm.

¹⁷ Tjänstemän inom transportbranschen ökade med 5,1 procentenheter mellan 2018 och 2019 men relativt få tjänstemän i denna kategori (64 500 yrkesverksamma 2018) och därmed litet urval i AKU gör denna siffra osäker.

- *Arbetare inom "industri mm"* (A-E) från 73,9 procent 2017 till 72,0 procent 2019 = minus 1,9 procentenheter (från 74 till 72 procent).
- *Tjänstemän inom företagstjänster m.m.* (L-N): från 63,9 procent 2017 till 62,0 procent 2019 = minus 1,9 procentenheter (från 64 till 62 procent).

Under åren 2018 och 2019 sammantaget ökade organisationsgraden mest hos¹⁸:

- *Tjänstemän inom finans- och försäkringsverksamhet* (K): från 64,2 procent 2017 till 66,3 procent 2019 = plus 2,1 procentenheter (från 64 till 66 procent).

Mellan 2013 och 2019, det vill säga under de sex åren 2014-2019 utan förhöjda a-kasseavgifter, sjönk organisationsgraden mest bland arbetare i privata företag inom vård, omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, tvätterier, hår- och skönhetsvård mm (kategorin "övriga privata tjänster") samt bland offentliganställda arbetare: minus åtta respektive sju procentenheter. Även inom transport- och byggbranscherna skedde en markant nedgång i arbetarnas organisationsgrad, om än inte lika stor (minus sex procentenheter). Mest steg organisationsgraden hos tjänstemän inom handeln (plus fem procentenheter), vilket avviker markant från arbetarna i samma bransch (minus fyra enheter).

Störst minskning mellan 2013 och 2019:

- *Arbetare i kategorin "övriga privata tjänster" (O-U)* (143.000 yrkesverksamma 2013, 134.100 2019): från 58 till 50 procent = minus åtta procentenheter
- *Offentliganställda arbetare* (391.800 yrkesverksamma 2013, 364.200 2019): från 79 till 72 procent = minus sju procentenheter
- *Transportarbetare (H)*¹⁹ (142.600 yrkesverksamma 2013, 136.900 2019): från 63 till 57 procent = minus sex procentenheter
- *Byggnadsarbetare (F)* (168.000 yrkesverksamma 2013, 187.900 2019): från 68 till 62 procent = minus sex procentenheter
- *Arbetare inom industri mm (A-E)* (313.500 yrkesverksamma 2013, 285.400 2019): från 77 till 72 procent = minus fem procentenheter
- *Arbetare inom företagstjänster mm (L-N)* (127.300 yrkesverksamma 2013, 121.300 2019): från 54 till 49 procent = minus fem procentenheter

¹⁸ Stora uppgångar (åtta-nio enheter) registreras hos tjänstemän i transportbranschen och hotell- och restaurangbranschen men här är siffrorna osäkra eftersom det är fråga om små grupper med följd att det statistiska urvalet blir mycket litet. Tjänstemän i transportbranschen (H): från 69,3 procent 2017 till 78,7 procent 2019 = plus 9,4 procentenheter (från 69 till 79 procent). Tjänstemän inom hotell och restaurang (I): från 50,0 procent 2017 till 58,1 procent 2019 = plus 8,1 enheter (från 50 till 58 procent).

¹⁹ Näringsgrenen H "Transport och magasinering" omfattar inom privat sektor arbetare i järnvägsföretag, buss-, taxi- och lastbilstrafik, flyttfirmor, sjöfart, luftfart, magasinering, hamnar, post, budbilsföretag, tidningsdistribution mm.

- *Arbetare inom handeln (G)* (228.700 yrkesverksamma 2013, 211.100 2019): från 56 till 52 procent = minus fyra procentenheter
- *Tjänstemän inom kommunal sektor* (620.300 yrkesverksamma 2013, 751 900 2019): från 85 till 81 procent = minus fyra procentenheter

Störst ökning mellan 2013 och 2019:

- *Tjänstemän inom handeln (G)* (207 200 yrkesverksamma 2013, 245.100 2019): från 61 till 66 procent = plus fem procentenheter

Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2020

År 2020 steg andelen fackligt anslutna arbetare från 60 till 61 procent. Lika mycket ökade tjänstemännens organisationsgrad: från 72 till 73 procent. Den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare totalt steg från 68 till 69 procent. Med en decimal var uppgången en procentenhet hos såväl arbetare (plus 0,7) som tjänstemän (plus 1,0) och löntagare totalt (plus 1,1). Inget år sedan millennieskiftet uppvisar en så positiv utveckling av den fackliga anslutningen. Hos utrikes födda arbetare ökade organisationsgraden från 51 procent 2019 till 52 procent 2020 medan den var oförändrat 64 procent bland inrikes födda. Med en decimal gick den upp 0,8 procentenheter hos utlandsfödda och med 0,4 enheter hos inrikes födda. Det var andra året i rad fackanslutningen steg hos utrikes födda arbetare: från 49,9 procent 2018 till 51,4 procent 2019 och 52,2 procent 2020. Motsvarande sifferserie hos inrikes födda arbetare ser ut så här: 64,3 – 64,0 – 64,4 procent. Och för samtliga arbetare: 60,3 – 60,1 – 60,8 procent.

Av arbetare födda utanför de nordiska länderna var 75 procent fackligt anslutna år 2006. Tolv år senare – 2018 – tillhörde endast 48 procent en fackförening och i privat sektor ännu mindre – 44 procent. Där var nedgången sedan 2006 hela 28 procentenheter. Bara mellan 2017 och 2018 var tappet i tre enheter i såväl privat som offentlig sektor. Å andra sidan har det mellan 2018 och 2020 skett en återhämtning och då särskilt i offentlig sektor (från 60 till 64 procent) men även i privat (från 44 till 46 procent).

Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2021

År 2021 fortsatte andelen fackligt anslutna arbetare att stiga, från 60 procent 2020 till 61 procent 2021. Lika mycket ökade tjänstemännens organisationsgrad: från 73 till 74 procent. Den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare totalt steg från 69 till 70 procent. Med en decimal var uppgången en procentenhet hos såväl arbetare (plus 1,0) som tjänstemän (plus 0,8) och löntagare totalt (plus 1,1) se Appendix 1. Hos utrikes födda arbetare ökade organisations-

graden mellan 2020 och 2021 från 52 till 54 procent medan den steg från 64 till 65 procent bland inrikes födda. Med en decimal gick den upp 1,8 procentenheter hos utlandsfödda arbetare och med 0,7 enheter hos inrikes födda. Det var tredje året i rad som fackanslutningen steg hos utrikes födda arbetare: från 49,9 procent 2018 till 51,4 procent 2019, 52,2 procent 2020 och 54,0 procent 2021 eller totalt med 4,1 procentenheter. Motsvarande sifferserie hos inrikes födda arbetare ser ut så här: 64,3 – 64,0 – 64,4 – 65,1 procent, vilket innebär en uppgång på 0,8 procentenhet. För samtliga arbetare fås följande utveckling: 60,3 – 60,1 – 60,8 – 61,8 procent, vilket är lika med 1,5 procentenheters ökning.

Av arbetare födda utanför de nordiska länderna var 75 procent fackligt anslutna år 2006. Tolv år senare – 2018 – tillhörde endast 48 procent en fackförening och i privat sektor ännu mindre – 44 procent (**tabell 53**). Där var nedgången sedan 2006 hela 28 procentenheter.²⁰ Bara mellan 2017 och 2018 var tappet tre enheter i såväl privat som offentlig sektor. Å andra sidan skedde det mellan 2018 och 2020 en återhämtning som fortsatte 2021 i såväl offentlig sektor (från 60 procent 2018 till 64 procent 2021) som i privat (från 44 till 48 procent).

Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2022

År 2022 bröts den under pandemiåren 2020 och 2021 positiva trenden i facklig anslutning. Mellan 2019 och 2021 steg andelen fackligt anslutna arbetare från 60 till 62 procent, men 2022 föll den till 59 procent, vilket är den lägsta andelen på åtskilliga decennier. År 2006 var både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad 77 procent men nu blev klyftan dem emellan större än någonsin genom att tjänstemännens nedgång 2022 inskränkte sig till en procentenhet, från 74 procent 2021 till 73 procent 2022. Med en decimal minskade arbetarnas organisationsgrad med 2,4 procentenheter och tjänstemännens med 0,6 enheter, det vill säga en ökad differens på 1,8 enheter (**tabell 43A** i Appendix 2).

Hos utrikes födda arbetare sjönk organisationsgraden mest: från 54 till 51 procent, med en decimal från 54,0 till 50,9 procent eller med 3,1 procentenheter (**tabell 52** i Appendix 4). Motsvarande nedgång hos arbetare födda i Sverige var från 65 till 63 procent, med en decimal från 65,1 till 63,5 procent eller med 1,6 procentenheter, det vill säga ungefär hälften så mycket som hos de utrikesfödda.

De utrikes födda arbetarnas genomslag på arbetarnas organisationsgrad blev 2022 desto större som nedgången i facklig anslutning var i allra störst hos denna kategori samtidigt som

²⁰. Under det fackliga medlemsraset år 2007 och 2008 föll organisationsgraden bland arbetare födda utanför Norden med hela tio procentenheter i privat sektor (från drygt 72 procent 2006 till knappt 62 procent 2008).

andelen utrikes födda arbetare ökade starkt, nämligen från 30 till drygt 32 procent eller från 30,0 procent 2021 till 32,4 procent 2022 (**tabell 55**).

Hos de utomnordiskt födda arbetarna var organisationsgraden år 2021 53 procent och 2022 50 procent (**tabell 53**). Med en decimal föll organisationsgraden från 52,9 till 50,1 procent eller med 2,8 procentenheter. I privat sektor var minskningen hos de utomnordiskt födda 2,2 procentenheter (från 48,2 till 46,0). Bland offentligt anställda arbetare födda utanför Norden sjönk andelen fackligt anslutna från 64,4 procent 2021 till 60,6 procent 2022, det vill säga med 3,8 procentenheter eller med nästan fyra enheter.

För att återvända till hur tjänstemännens organisationsgrad utvecklades mellan 2021 och 2022 föreligger här en klar skillnad mellan ”högre tjänstemän” och ”övriga tjänstemän”. Från att under 2021 ha varit 74 procent hos båda grupperna *ökade* andelen fackligt anslutna högre tjänstemän under 2022 till 75 procent medan organisationsgraden bland ”övriga tjänstemän” *minskade* till 73 procent (**tabell 70** i Appendix 11). Räknat med en decimal steg de högre tjänstemännens organisationsgrad med 0,5 enheter och föll de övriga tjänstemännens med 1,3 enheter, det vill säga en utveckling åt olika håll på sammanlagt 1,8 procentenheter. För tjänstemännen totalt minskade organisationsgraden mellan 2021 och 2022 från 74,0 till 73,4 enheter, det vill säga med 0,6 enheter. Gruppen ”övriga tjänstemän” minskade således dubbelt så mycket (minus 1,3 procentenheter) som genomsnittet för tjänstemän (minus 0,6 enheter) .

De högre tjänstemännen indelas i de socio-ekonomiska grupper som har SEI-koderna 56 (”högre tjänstemän”) och 57 (”högre tjänstemän i ledande befattningar”). Gruppen ”övriga tjänstemän” utgörs av tjänstemän på mellannivå (kod 46) och tjänstemän på lägre nivå (kod 36) – se **faktabeskrivning 1**.

Indelningen i högre tjänstemän och övriga tjänstemän är föråldrad med tanke på utbildningssystemets förändringar, men är ändå av intresse genom att det som här benämns högre tjänstemän i grova drag motsvarar de traditionella Saco-grupperna medan ”övriga tjänstemän” i stor utsträckning hör till TCO:s traditionella organisationsområde (och i viss mån också LO:s). Numera utgörs en stor del av gruppen ”övriga tjänstemän” av akademiker, t ex sjuksköterskor, grundskollärare och förskollärare. I nu gällande SEI-indelning räknas universitets-, gymnasie- och folkhögskolelärare som högre tjänstemän medan grundskollärare och förskollärare hamnar i gruppen övriga tjänstemän. Bland de senare återfinns också några ”Saco-yrken” som arbetsterapeuter och fysioterapeuter. I övrigt kan nämnas att läkare klassificeras som högre tjänstemän, sjuksköterskor som tjänstemän i mellanställning, tandsköterskor som lägre tjänstemän och undersköterskor som arbetare. År 2022 svarade de högre tjänstemännen inom både privat och offentlig sektor för omkring 40 procent av samtliga tjänstemän.

Faktaruta 1. Olika kategorier av tjänstemän enligt den fortfarande 2023 gällande SEI-indelningen: några exempel.

(1) Högre tjänstemän:

SEI-kod 57 (högre tjänstemän i ledande befattningar): överste, generaldirektör, riksdagsledamot, chefsöverläkare, laborator, rektor, kanslichef, avtalssekreterare.

SEI-kod 56 (högre tjänstemän): universitetslärare, forskare, gymnasielärare i läroämnena, folkhögskolelärare, studievägledare, Syo-konsulent, yrkesvalslärare, musiklärare i musikskola, speciallärare (även grundskola), läkare, tandläkare, jurist, präst, socialsekreterare, kurator, civilingenjör, civilekonom, revisor, controller, HR/personalkonsult, PR-konsult, budgetchef, fackombudsman, förhandlingsombudsman, förbundssekreterare, data/IT-konsult, IT-utvecklare, systemanalytiker, app utvecklare, kyrkomusiker, koncertpianist, regissör, flygkapten, provflygare, fartygsbefäl, officer, jägmästare, folkbibliotekarie.

(2) Övriga tjänstemän:

SEI-kod 46 (tjänstemän på mellannivå): grundskollärare (alla stadier inklusive förstelärare), förskollärare, teckningslärare, musiklärare m fl (även gymnasium), lärare i yrkesämnena, sjuksköterska, barnmorska, kiropraktor, fysioterapeut, arbetsterapeut, biomedicinsk analytiker, präst i frikyrka, journalist (även radio/TV), TV-reporter, informationsansvarig, pressekreterare, politisk sekreterare, marknadsförare, mediakonsult, webbredaktör, dataprogrammerare, programmerare PC-spel, polis, bankkamrer, ekonomichef, byrådirektör, byråingenjör, byggnadsingenjör (högskoleingenjör), bygglärdare, produktionsledare (industri), kökschef, pilot (även trafikflyg), flygtekniker, fartygsmaskinist, tågbesättningsmedlem, skogstekniker, miljöinspektör, skådespelare.

SEI-kod 36 (tjänstemän på lägre nivå): tandsköterska, arbetsledare (industri), datasäljare, hussäljare, bilsäljare, båtsäljare, resande säljare, offertberedare, speditör, tulltjänsteman, flygvärdinna, tågvärd, stins, bilskollärare, hotellreceptionist, telefonist, bokförläggare, kontorist, lönehandläggare, institutionssekreterare, facklig förtroendeman, chefskock, städledare, brandbefäl, fritidsassistent, nyhetsfotograf, dansbandsmusiker.

Medan organisationsgraden hos gruppen ”övriga tjänstemän” sjönk med en procentenhet mellan 2021 och 2022 (från 74 till 73 procent) steg den med en enhet bland de högre tjänstemännen, från 74 till 75 procent (**tabell 70** i Appendix 11). Mönstret är detsamma i privat och offentlig sektor: i båda sektorerna steg de högre tjänstemännens organisationsgrad med en procentenhet medan den sjönk med en enhet hos gruppen övriga tjänstemän.

Möjliga förklaringar till att det uppstod en klyfta på två procentenheter mellan de båda tjänstemannagrupperna (plus en respektive minus en enhet) under 2022 är för det första att de högre tjänstemännen till följd av sina högre löner inte var lika känsliga för de stora prishöjningarna och det kraftiga fallet i reallönerna som de lägre tjänstemännen och tjänstemännen i mellanställning. De behövde helt enkelt inte vända på slantarna lika mycket som innehavarna av yrken med lägre inkomster. För det andra har värdet av de högre tjänstemännens fackliga inkomstförsäkringar till följd av deras högre löner inte urholkats lika mycket som värdet av inkomstförsäkringarna hos gruppen ”övriga tjänstemän” sedan taket i a-

kassan under april och juni 2020 höjdes från ca 25 000 kronor i månaden till ca 33 000 kronor. Det är först med inkomster över taknivån som man har nytta av en inkomstförsäkring.

Som framgår av **tabell 70** i Appendix 11 var de högre tjänstemännens organisationsgrad under perioden 2005-2011 något lägre än de övriga tjänstemännens. Åren 2012-2013 var den 73 procent hos båda grupperna. Sedan skedde en omsvängning så att de högre tjänstemännens anslutningsgrad åren 2014-2020 var en till fyra procentenheter högre än de övriga tjänstemännens. Mestadels låg den hos de högre på 75 procent (och vissa år 74 procent) och hos övriga till en början på 73 procent vilket sedan sjönk till 72 procent och 2019 till 71 procent, varpå den under pandemin steg till 72 procent 2020 och 74 procent 2021. De högre tjänstemännens organisationsgrad var 75 procent både 2019 och 2020 för att 2021 sjunka till 74 procent och 2022 åter stiga till 75 procent. På 74-75-procentnivån har andelen fackligt anslutna högre tjänstemän legat samtliga år sedan 2014 medan organisationsgraden hos övriga tjänstemän under åren 2009-2016 var oförändrat 73 procent för att under åren 2017-2020 mestadels ligga på 72 procent (71 procent 2019). År 2021 nåddes en topp på 74 procent.

År 2023 var de högre tjänstemännens organisationsgrad oförändrat 75 procent medan andelen fackligt anslutna i gruppen ”övriga tjänstemän” sjönk från 73 till 72 procent. Inom gruppen minskade den hos offentliganställda kvinnor från 84 till 83 procent. Hos män och kvinnor i privat sektor var organisationsgraden bland ”övriga tjänstemän” oförändrad 2023, i likhet med hos offentliganställda män.

Den fackliga organisationsgradens nedgång i särklass störst hos utrikes födda arbetare fram till 2018 – men vändning uppåt 2019, 2020 och 2021, vilket 2022 följdes av störst nedgång hos utrikes födda arbetare

Vid en nedbrytning på inrikes och utrikes födda framträder betydande skillnader. Det visar sig att den kraftiga nedgången i facklig anslutning hos **offentliganställda arbetare** fram till 2018 är *störst hos utrikes födda*: minus tolv procentenheter (från 73 procent 2013 till 61 procent 2018) mot fem enheter bland inrikes födda (från 80 till 75 procent) – se **Tabell 1**. Tillsammans med den snabbt ökande andelen utrikes födda i offentlig sektor (**Tabell 2**) resulterade det i att den genomsnittliga organisationsgraden mellan 2013 och 2018 sjönk med åtta enheter bland offentliganställda arbetare (**Tabell 5 och 6**).

Mellan 2018 och 2021 ökade organisationsgraden med fyra procentenheter hos såväl inrikes som utrikes födda arbetare (Tabell 1). Inom privat sektor steg organisationsgraden 2018-2021 med fyra procentenheter bland utrikes födda arbetare men bara med en enhet bland inrikes födda.

Bland privatanställda arbetare inom vård, omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, tvätterier, hår- och skönhetsvård mm ("**övriga privata tjänster**") är kontrasten ännu större mellan inrikes och utrikes födda. Här föll organisationsgraden mellan 2013 och 2018 med sexton enheter (från 59 procent 2013 till 43 procent 2018) bland arbetare födda utomlands mot endast fyra enheter (från 57 till 53 procent) bland infödda svenskar, det vill säga en differens på tolv procentenheter i minskningstakt. Å andra sidan ökade andelen utrikes födda bland de yrkesverksamma inte lika mycket som i offentlig sektor. I båda näringarna är numera mer än var tredje arbetare född utomlands (**Tabell 55**).

Bland arbetare i bemannings- och städföretag mm ("**företagstjänster mm**") var differensen mellan organisationsgradens utveckling hos inrikes och utrikes födda hela femton procentenheter (plus två respektive minus tretton enheter). År 2021 var så mycket som 37 procent av de yrkesverksamma inom denna näringsgren födda utomlands (**Tabell 55**). Året därpå (2022) var denna andel uppe i 43 procent. Mellan 2021 och 2022 föll de utrikesföddas organisationsgrad med hela tio procentenheter och de inrikesföddas med fem enheter, i båda fallen kraftiga tapp men som synes dubbelt så stora hos utrikes födda som hos inrikes födda arbetare.

Även bland **handels- och transportarbetare** föreligger en betydande divergens mellan inrikes och utrikes födda när det gäller organisationsgradens utveckling mellan 2013 och 2018. Den fackliga tillbakagången var även i dessa branscher till stor koncentrerad till de utrikes födda.

Så var det också i **hotell- och restaurangbranschen**, men denna bransch är speciell genom att utrikesfödda under perioden 2008-2015 hade en högre organisationsgrad än inrikes födda. Mellan 2013 och 2021 förändrades detta genom att de utrikes födda tappade fyra procentenheter i facklig anslutning samtidigt som det skedde en uppgång på tretton enheter bland inrikes födda. Året därpå tappade däremot de inrikes födda dubbelt så mycket som de utrikes födda: med sex respektive tre procentenheter (**tabell 54**) Den efter svenska förhållanden låga organisationsgraden i hotell- och restaurangbranschen kan långt ifrån förklaras av den mycket höga andelen utrikes födda – 52 procent 2021 och 60 procent 2022 – bland arbetarna i branschen. Det förklaras främst av det är fråga om en genomgångsbransch med en hög andel tidsbegränsat anställda och deltidsanställda varav många ganska snart lämnar branschen. De utrikes födda tenderar å andra sidan bli kvar.

Bland **industriarbetarna** skiljer sig däremot inrikes och utrikes födda inte särskilt mycket åt när det gäller organisationsgradens förändringar.

Tabell 1. Facklig organisationsgrad för inrikes och utrikes födda arbetare 2013-2023

Bransch / sektor	Födelse-land	2013	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2018-2021	2013-2023
Industri mm (A-E)	Inrikes	78	74	74	75	75	75	73	0	+1	0	0	-2	+1	-5
	Utrikes	73	67	65	67	65	65	68	-2	+2	-2	0	+3	-2	-5
	Differens	5	7	9	8	10	10	5							
Bygg (relativt få utrikes födda) (F)	Inrikes	71	66	64	60	59	58	59	-2	-4	-1	-1	+1	-7	-12
	Utrikes	47	46	50	47	54	48	37	+4	-13	+7	-6	-11	+8	-10
	Differens	24	20	14	13	5	10	22							
Handel (G)	Inrikes	56	54	54	54	51	51	52	0	0	-3	0	+1	-3	-4
	Utrikes	56	43	45	45	48	49	53	+2	0	+3	+1	+4	+5	-3
	Differens	0	11	9	9	3	2	-1							
Transport (H)	Inrikes	56	63	62	57	60	60	61	-1	-5	+3	0	+1	-3	+5
	Utrikes	58	48	48	44	43	48	49	0	-4	-1	+5	+1	-5	-9
	Differens	-2	15	14	13	17	12	12							
Hotell & restaurang (I) (relativt få per grupp)	Inrikes	27	33	29	38	40	34	28	-4	+9	+2	-6	-6	+7	+1
	Utrikes	35	29	26	30	31	28	24	-3	+4	+1	-3	-4	+2	-11
	Differens	-8	4	3	8	9	6	4							
Företags-tjänster mm (L-N)	Inrikes	55	57	55	60	60	55	57	-2	+5	0	-5	+2	+3	+2
	Utrikes	52	39	38	44	50	40	39	-1	+6	+6	-10	-1	+11	-13
	Differens	3	18	17	16	10	15	18							
”Övriga privata tjänster” (O-U)	Inrikes	57	53	51	55	62	56	53	-2	+4	+7	-6	-3	+9	-4
	Utrikes	59	43	46	45	44	45	46	+3	-1	-1	+1	+1	+1	-13
	Differens	-2	10	5	10	18	11	7							
Privat sektor totalt	Inrikes	64	61	61	61	62	60	60	0	0	+1	-2	0	+1	-4
	Utrikes	56	46	47	48	50	47	47	+1	+1	+2	-3	0	+4	-9
	Differens	8	15	14	13	12	13	13							
Offentlig Sektor	Inrikes	80	75	75	76	79	77	73	0	+1	+3	-2	-4	+4	-7
	Utrikes	73	61	65	64	65	61	60	+4	-1	+1	-4	-1	+4	-13
	Differens	7	14	10	12	14	16	13							
Arbetare Totalt	Inrikes	67	64	64	64	65	63	62	0	0	+1	-2	-1	+1	-5
	Utrikes	60	50	51	52	54	51	50	+1	+1	+2	-3	-1	+4	-10
	Differens	7	14	13	12	11	12	12							

Anm. Anställda årsgenomsnitt. Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade. Specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU). Facklig organisationsgrad för inrikes/utrikes födda arbetare i privat/offentlig sektor samt totalt med en decimal finns i Appendix 5 **tabell 52**. Gulmarkerat anger att differensen mellan inrikes och utrikes födda är minst 10 procentenheter.

År 2006 var organisationsgraden densamma hos inrikes och utrikes födda arbetare, närmare bestämt 77 procent (**tabell 9**). År 2022 var den nere i 63 procent (minus 14 procentenheter) hos

inrikes födda arbetare och 51 procent hos utrikes födda (minus 26 procentenheter). Genomslaget på arbetarnas genomsnittliga organisationsgrad av den ungefär dubbelt så stora fackliga nedgången hos utrikes födda som hos inrikes födda förstärktes av den *starkt ökande andelen arbetare födda utomlands*: från 16 procent utlandsfödda 2006 till 32 procent 2022 och 34 procent 2023 (**tabell 2 och tabell 55**). Särskilt snabb var ökningen mellan 2016 och 2018 samt mellan 2021 och 2024 då den uppgick till två procentenheter per år, eller allt som allt från 24 procent 2016 till 28 procent 2018, 30 procent 2021, 32 procent 2022 och 34 procent 2023. Inom offentlig sektor ökade andelen utrikes födda arbetare under samma tid ännu snabbare: från 26 procent 2016 till 32 procent 2018 för att sedan stiga till hela 37 procent 2021, 40 procent 2022 och 41 procent 2023 (**tabell 2**).

Om vi på hela perioden 2006-2023 ökade andelen utlandsfödda arbetare allra mest i privata tjänstenärings exklusive handel och i offentlig sektor eller med 26 respektive 25 procentenheter, vilket var mer än en fördubbling under loppet av sexton år. I båda fallen var andelen utrikesfödda uppe i 40 procent år 2022 och ännu högre år 2023.

Tabell 2. Andel utrikes födda arbetare 2006-2023

Andel utrikesfödda Arbetare	2006	2008	2010	2013	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Privat sektor	16	17	18	21	23	25	27	28	28	28	30	32
- därav privata tjänstenärings exkl. handel	17	24	25	29,5	33	34,5	36	37	38	37	40	43
Offentlig sektor	16	18	19	20	26	29	32	33	34	37	40	41
Alla sektorer	16	18	18	21	24	26	28	29	29	30	32	34

Andel utrikesfödda Arbetare	2016- 2018	2016- 2021	2006- 2021	2006- 2022	2006- 2023
Privat sektor	+4	+5	+12	+14	+16
- därav privata tjänstenärings exkl. handel	+3	+4	+20	+23	+26
Offentlig sektor	+6	+11	+21	+24	+25
Alla sektorer	+4	+6	+14	+16	+18

Källa: **Tabell 55**.

Under hösten 2015 anlände ett mycket stort antal flyktingar till Sverige. Efterhand gjorde alltfler sin entré på den svenska arbetsmarknaden, ofta i arbetaryrken och inte sällan i subventionerade jobb. Mellan 2007 och 2018 ökade andelen utrikes födda bland personer som erhöll nya subventionerade anställningar från 24 till 60 procent (Frödin & Kjellberg 2019: 24; Frödin & Kjellberg 2020). En undersökning av de under år 2016 nytilkomna subventionerade

jobben i handels-, hotell & restaurang-, städ- och bemanningsbranscherna i Helsingborg visar att närmare sex av tio utrikesfödda bidragsanställda²¹ fanns i företag utan kollektivavtal (ibid: 36). Vidare tillhörde mindre än varannan utlandsfödd med subventionerat jobb en a-kassa jämfört 80 procent av de inrikes födda (ibid: 34-35). Av de utrikes födda med subventionerat jobb som vistats i Sverige 1-3 år var mindre än var femte med i en a-kassa. Sannolikt var mycket få av dem fackligt anslutna. En tydlig etnisk segmentering framträdde i de fyra undersökta branscherna genom att inrikes födda på nya subventionerade jobb i stor utsträckning hamnade hos arbetsgivare med inrikes bakgrund (ca 85 procent av dem), medan utrikes födda vanligen anställdes av arbetsgivare med utrikes bakgrund (ca 70 procent) och ofta i mindre företag utan kollektivavtal.

Under år 2022 sjönk arbetslösheten och ökade sysselsättningsgraden trots den förväntade lågkonjunkturen. På arbetarsidan fanns arbetskraftsreserven främst hos de utrikes födda var sysselsättningsandel ökade från 30 till drygt 32 procent. Till det bidrog både det minskade antalet inrikes födda arbetare (minus 41 100) och det ökade antalet utrikes födda (plus 32 700).

Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2023

År 2023 fortsatte organisationsgraden att sjunka bland arbetarna. Men nedgången hos dessa var 2023 betydligt mindre (från 59 till 58 procent) än under 2022 (från 62 till 59 procent). Tjänstemännens organisationsgrad var under 2023 oförändrat 73 procent.

Under pandemiåren 2020 och 2021 minskade både antalet utrikes och inrikes födda arbetare med anställning.²² Under åren 2022 och 2023 ökade däremot antalet utrikes födda arbetare medan antalet inrikes födda fortsatte att minska. Antalet utrikes födda arbetare med anställning steg 2022 med ca 33 000 samtidigt som de inrikes födda minskade med ca 41 000.²³

År 2023 ökade antalet utrikes födda arbetare lika mycket – med ca 24 000 – som de inrikes födda minskade. Till detta bidrog, förutom demografiska förändringar, att de utrikes födda stod för en stor del av den disponibla arbetskraftsreserven²⁴ för att tillfredsställa den ökade

²¹ Avser genomsnittet för utrikes födda med subventionerade jobb i de fyra branscherna.

²² Avser förändringar mellan årsmedeltal 2019 och 2020 respektive mellan 2020 och 2021 arbetare med anställning 16-64 år exklusive arbetande heltidsstuderande.

²³ Under 2021 var motsvarande tal minus cirka 12 000 för utrikes födda arbetare respektive minus cirka 61 000 för inrikes födda och under 2020 minus cirka 30 000 för utrikes födda respektive minus cirka 59 000 för inrikes födda. Antalet på arbetsmarknaden nytillkomna utrikes födda var 2022 högre än nettotalet 33 000 som anges ovan. Till dessa kommer nytillkomna som ersätter de som förlorar jobbet, pensioneras eller av andra skäl inte längre ingår bland de anställda. Samtliga tal avser anställda arbetare 16-64 år exklusive arbetande heltidsstuderande. Andelen utrikes födda arbetare var år 2020 30,2 procent, år 2021 29,9 procent och år 2022 32,4 procent Källa: specialkörningar av AKU.

²⁴ Flera processer har medverkat till ökningen av andelen utrikes födda på arbetsmarknaden. För det första demografiska förändringar: de utrikes föddas andel av befolkningen ökade från 11 procent (10,6) år 2000 till 21

efterfrågan på nya arbetare efter pandemin.²⁵ Det medförde att *andelen* arbetare som är födda utomlands steg från 30 procent åren 2020-2021 till drygt 32 procent 2022 och 34 procent 2023 (tabell 39). Särskilt snabb var ökningen inom de privata och offentliga tjänste-näringarna:

- Från 32 procent 2021 till 37 procent 2023 i de privata tjänstenäringarna, varav i hotell och restaurang från 52 till 63 procent och i företagstjänster mm (bemanningsföretag, lokal-vård, mm) från 37 till 43 procent.
- Från 37 till 41 procent i de offentliga tjänstenäringarna.

Mest föll de offentliganställda arbetarnas anslutningsgrad (från 70 procent 2022 till rekordlåga 68 procent 2023) och här stod de *inrikes födda* för nästan hela minskningen (från 77 till 73 procent) medan nedgången hos de utrikes födda inskränkte sig till en procentenhet (från 61 till 60 procent).

I privat sektor i sin helhet begränsades nedgången hos arbetarna till en procentenhet (från 56 till 55 procent), men med stora skillnader mellan olika branscher:

- Ökning från 51 till 52 procent inom handeln
- Oförändrat 72 procent bland industriarbetare
- Minskning från 56 till 54 procent inom byggbranschen
- Nedgång från 31 till 25 procent bland hotell- och restaurangarbetare.

I den privata sektorn var organisationsgraden oförändrad hos såväl inrikes som utrikes födda arbetare, men sjönk ändå i genomsnitt med en procentenhet (från 56 till 55 procent) bland privatanställda arbetare till följd av de utrikesföddas ökande andel av de anställda i denna sektor. Detta pressade ned organisationsgraden eftersom de utrikesfödda arbetarna har en lägre organisationsgrad (i privat sektor 47 procent) jämfört med de inrikes födda (60 procent). Även i offentlig sektor är differensen 13 procentenheter mellan utrikesfödda arbetare (60 procent) och inrikes födda (73 procent).

procent (20,6) år 2023. SCB Befolkningsstatistik: Folkmängd efter födelseland 1900-2023. För det andra har gapet mellan inrikes och utrikes föddas sysselsättningsgrad minskat kraftigt efter pandemin: från 18,4 procentenheter andra kvartalet 2020 till 11,1 procentenheter första kvartalet 2024 (Almega 2024, sid. 7). Det förklaras enligt Arbetsförmedlingen dels av att efterfrågan på arbetskraft varit väldigt stor efter pandemin, dels av att antalet inrikes födda i arbetsför ålder (20-64 år) minskar vilket innebär att det största tillskottet till arbetskraften och de sysselsatta kommer från utrikes födda (Almega 2024, sid. 7-8).

²⁵. För år 2023 se fotnoterna 4 och 9 ovan. Mellan 2021 och 2022 ökade antalet utrikes födda i befolkningen (15-64 år) med omkring 55 900 medan ökningen av de inrikes födda stannade vid cirka 1 800. I flera åldersgrupper minskade antalet inrikes födda, i åldern 25-34 år med 13 600 och i åldern 45-54 år med 23 400. De utrikes födda svarade för en väsentlig del av den disponibla "arbetskraftsreserven". Mellan fjärde kvartalet 2021 och samma kvartal 2022 sjönk arbetslösheten bland inrikes födda i åldern 20-64 år från 3,4 till 3,0 procent och bland utrikes födda från 16,2 till 14,2 procent, d.v.s. med 0,4 respektive 2,0 procentenheter. Det betyder att många tidigare arbetslösa främst bland utrikes födda under 2022 fick ett jobb.

Att organisationsgraden är lägre hos utrikes födda hänger bland annat samman med deras överrepresentation i de mest osäkra anställningsformerna (som är vanliga inom vård och omsorg) och att många vistats relativt kort tid i Sverige med allt vad det innebär för kunskaperna om fackföreningar och kollektivavtal samt i svenska språket. En indikation på hur det kan förhålla sig med det senare ges i en rapport från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som påvisar bristande språkkunskaper hos anställda som ett stort problem inom äldre-omsorgen.²⁶ Det finns ingen anledning att anta att språkkunskaperna är bättre hos exempelvis många utrikesfödda städare eller köks- och restaurangbiträden. På arbetsplatser där det saknas utrikes födda förtroendevalda begränsas naturligtvis chanserna att komma i kontakt med facket. Dessutom är det ofta fråga om ensamarbete för stora grupper som städare, hemtjänstpersonal, personliga assistenter, paketbud med flera.

Den fackliga organisationsgraden i Sverige fortfarande hög internationellt sett

Internationellt sett har Sverige, Finland och Danmark en mycket hög facklig organisationsgrad på omkring 60-70 procent (**tabell 3**). Gemensamt för dessa tre länder och Belgien är förekomsten av fackliga arbetslöshetskassor. Norge lämnade systemet med fackliga a-kassor 1938 då arbetslöshetsförsäkringen förstatligades men har ändå en internationellt sett hög facklig anslutning.

Den norska och till viss del också den belgiska organisationsgraden utmärks av stabilitet, vilket kontrasterar mot den nedgång som inträffat i Sverige, Finland och Danmark, en utveckling som till stor del förklaras av förändringar av Gent-systemet i de tre länderna.

²⁶. ”De tillsyner IVO har gjort av SÄBO under de senaste åren visar att vård- och omsorgspersonalen i stor omfattning har låg kompetens i svenska språket. (...) Drygt 7 av 10 närstående till patienter på SÄBO (73 procent) upplever att vård- och omsorgspersonalen inte förstår vad de säger, pga. bristande språkkunskaper. Endast 4 procent av vård- och omsorgspersonalen på SÄBO anser att alla i personalen på arbetsplatsen har tillräckliga kunskaper i svenska” (IVO 2022: 7-8).

Tabell 3. Facklig organisationsgrad för löntagare i 31 länder 2000–2023 (procent)

	2000	2005	2006	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sverige	81	78	77	71	70	70	70	69	69	69	68	68	69	70	69	68
Finland	74	73	72	71	69	68	68	68	66	63	60	59				
Danmark (1)	75	72	69	69	69	/69	68	/64	63	63	64	63	65	63	61	
Danmark (2)	72	68	65	62	60	/ 60	58	/55	53	53	53	52	53	51	49	
Belgien	57	55	54	53	54	53	53	52	52	51	50	49				
Norge	52	51	51	51	50	50	50	50	50	50	50	50	51	50	50	
Italien	35	34	34	35	35	36	35	34	34	33	33	33				
Irland	36	32	32	32	30	29	26	25	23	24	24	25	26			
Kanada	28	28	27	27	27	27	26	27	26	26	26	26	27			
Österrike	37	34	32	29	28	28	28	27	27	27	26	26				
Storbritannien	30	29	28	27	26	26	25	25	24	23	23	24	24	23	22	
Grekland	25	24		22		23			19							
Slovenien	44	38	32	33	27	26	29	24								
Tyskland	25	22	22	19	18	18	18	18	17	17	17	16				
Nederländerna	22	22	21	20	19	18	18	18	17	17	17	15				
Portugal	21		21	20				16	15							
Japan	21	19	18	19	18	18	18	17	17	17	17	17	17	16,5	16	
Spanien	18	16	16	18	18	17	16	14	14	13	13	13				
Schweiz	21	20	19	18	17	17	16	16	15	15	14					
Australien	25	23	20	18	18	17	15		15		14					
Mexiko	17	17	16	15	14	14	14	13	13	13	12	12	12			
Tjeckien	27	19	18	16	15	14	13	12	12	12	11					
Slovakien	34	24	21	16	15	14	13	13	12	12	11					
Lettland	21		18	15	13	13	13	13	12	12	12					
Polen	24	24	18	17	17		17		14	13						
USA	13	12	12	12	11	11	11	11	11	11	11	10	11	10	10	10
Ungern	24	17		15			11		9		8					
Sydkorea	12	10	10	10	10	10	10	10	10	11	12	12,5	14	14		
Litauen	19		10	10	9	8	8	8	8	8	7	7				
Frankrike (1)	10	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9					
Frankrike (2)	11	11		11		11			11							
Turkiet	13	10	9	7	6	6	7	8	8	9	9	10				
Estland	14	9	8	8	6	6	5	5	5	5	6	6				

/Forts./

	2000	2000- senaste*	%**
Sverige	81	-13 pe	-16%
Finland	74	-15 pe	-20%
Danmark (1)	75	-14 pe	-19%
Danmark (2)	72	-23 pe	-32%
Belgien	57	-8 pe	-14%
Norge	52	-2 pe	-4%
Italien	35	-2 pe	-6%
Irland	36	-10 pe	-28%
Kanada	28	-1 pe	-4%
Österrike	37	-11 pe	-30%
Storbritannien	30	-8 pe	-27%
Grekland	25	-6 pe	-24%
Slovenien	44	-20 pe	-45%
Tyskland	25	-9 pe	-36%
Nederländerna	22	-7 pe	-30%
Portugal	21	-6 pe	-29%
Japan	21	-5 pe	-24%
Spanien	18	-5 pe	-28%
Schweiz	21	-7 pe	-33%
Australien	25	-11 pe	-44%
Mexiko	17	-5 pe	-29%
Tjeckien	27	-16 pe	-59%
Slovakien	34	-23 pe	-68%
Lettland	21	-9 pe	-43%
Polen	24	-11 pe	-46%
USA	13	3 pe	-23%
Ungern	24	-16 pe	-67%
Sydkorea	12	+2 pe	+17%
Litauen	19	-12 pe	-63%
Frankrike (1)	10	-1 pe	-10%
Frankrike (2)	11	0 pe	0%
Turkiet	13	-3 pe	-23%
Estland	14	-8 pe	-57%

* Förändring i procentenheter (pe) mellan år 2000 och senast tillgängliga data.

** Förändring i procent (%).

Anmärkning 1. Snedstreck (/) markerar brott i serie.

Anmärkning 2. I regel per 31/12; Sverige avser årsmedeltal. Danmark (2) exklusive s.k. alternativa ("gula") fackföreningar (tecknar i allmänhet inte kollektivavtal). Både Danmark (1) och Danmark (2) inkluderar arbetslösa.

Anmärkning 3. Norge utifrån ny beräkningsmetod som innebär att endast fullt betalande medlemmar inkluderas (tidigare ingick även yrkesaktiva som av olika orsaker betalar reducerad fackavgift). Förändringen medför att organisationsgraden sannolikt underskattas uppger Fafo i Oslo.

Anmärkning 4. Grekland 2000 avser 2001 och 2005 avser 2004. Portugal 2000 avser 2002. Lettland 2000 avser 2003. Ungern 2010 avser 2008. Litauen 2000 avser 2001.

Anmärkning 5. Frankrike (2) avser survey-data.

Källor:

Sverige: specialkörningar av AKU årsmedeltal anställda 16-64 år exklusive heltidsstuderande som deltidsarbetar vid sidan om studierna – se Appendix 2 nedan.

Danmark 1980-2012 och 2015-2016: egna beräkningar utifrån uppgifter från Danmarks Statistik och danska LO. Danmark 2013-2014: Kjellberg & Ibsen (2016) tabell 3 sid. 292 där det bör observeras att 2015 avser kvartal 4 2014 och 2014 kvartal 3 2013. Danmark 2017-2020: egna beräkningar utifrån uppgifter från Danmarks Statistik. https://portal.research.lu.se/portal/files/21682547/Kjellberg_og_Ibsen_2016_ur_Due_og_Madsen.pdf

J. Visser, ICTWSS Database. version 6.1. Amsterdam: Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS), University of Amsterdam. November 2019.

Norge 2000: beräkningar av Torgeir Aarvaag Stokke respektive Kristine Nergaard, Fafo Oslo. Nergaard (2016) och referenser angivna i denna publikation – se Kristine Nergaard (2016) *Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2014*. Fafo-notat 2016-07. Oslo: Fafo: <https://www.fafo.no/images/pub/2016/10231.pdf>

Norge 2005-: Kristine Nergaard (2020) *Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2018/2019*. Fafo-notat 2020:12. Oslo: Fafo, sid. 11. <https://www.fafo.no/images/pub/2020/10332.pdf>

Storbritannien (United Kingdom): *Trade Union Membership UK 1995-2020. Statistical Bulletin*, London: Department for Business, Energy & Industrial Strategy 27 May 2021: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/989116/Trade-union-membership-2020-statistical-bulletin.pdf

Japan: Japan Institute for Labour Policy and Training (JILPT Statistical Information. Main Labor Economic Indicators / Industrial relations (Tokyo, Japan), 6 september 2021: <https://www.jil.go.jp/english/estatis/eshuyo/e0701.html>

Sydkorea: 2000-: Korea Ministry of Employment and Labor återgivet i JILPT Statistical Information. Main Labor Economic Indicators / Trade Union Density Rate of Selected Countries (Tokyo, Japan), 6 september 2021: <https://www.jil.go.jp/english/estatis/eshuyo/e0702.html>

USA: *Union Members 2020*, News Release January 21, 2021, samt tidigare års pressreleaser. Washington: Bureau of Labor Statistics. <https://www.bls.gov/news.release/pdf/union2.pdf>

Frankrike (1): ICTWSS: Database on Institutional Characteristics of Trade Unions, Wage Setting, State Intervention and Social Pacts in 55 countries between 1960 and 2018. Jelle Visser, Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS), University of Amsterdam, Version 6.1 - November 2019: <https://uva-aiaas.net/en/ictwss> (hämtat 19/11 2019).

Övriga länder: OECD.Stat (hämtat 2021-10-01): <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=TUD>

I Danmark infördes år 2002 en lag om tvärfackliga a-kassor av en borgerlig regering, det vill säga a-kassor som inte är knutna till något enskilt fackförbund utan har ett betydligt bredare rekryteringsområde än de traditionella bransch- eller yrkesbaserade kassorna. Fritt val av a-kassa och konkurrens om medlemmarna var andra grundläggande förändringar av det danska Gent-systemet (Kjellberg & Ibsen 2016). Därmed skapades en marknad för så kallade alternativa eller ”gula” fackföreningar med tillhörande a-kassor. Sådana nya fackliga ”paket” har genom lägre avgifter lyckats dra till sig ett stort antal medlemmar och stod 2021 för 18 procent av de danska fackmedlemmarna. De låga avgifterna förklaras av att de alternativa facken i allmänhet inte förhandlar om kollektivavtal eller ägnar sig att försöka påverka på det politiska planet. Medlemmarna kan ”åka snålskjuts” på avtalen som de traditionella facken förhandlar fram. Framför allt yngre arbetare har gått med i de alternativa facken, vilket sannolikt

kan tillskrivas de ungas lösare anknytning till arbetsmarknaden. Även lågavlönade är överrepresenterade i dessa fack. Många har lockats av de jämfört med danska LO betydligt lägre medlemsavgifterna, vilket har gått ut över medlemstalen i LOs låglöneförbund. I likhet med i Sverige har de som enbart är med i en fackförening eller enbart i en a-kassa ökat i Danmark.

Danska LO fusionerade 1 januari 2019 med FTF (Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd) till Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH). FTF motsvarades närmast av svenska TCO men var mer dominerat av offentliganställda. LO-förbundet (numera FH-förbundet) HK (tidigare Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund) organiserar många grupper som i Sverige finns i Unionen. Även andra tjänstemannagrupper fanns i LO-Danmark.

En förutsättning för samgåendet med FTF var att LO bröt banden med socialdemokraterna vilket delvis skedde redan 2003 då ”det nya LO” proklamerades (Due, Madsen och Pihl 2010:56). Då bröts både de formella och ekonomiska banden mellan danska LO och partiet.²⁷ Flera gånger har en majoritet av LO-medlemmarna i Folketingsvalen röstat på borgerliga partier samt Dansk Folkeparti. Antagandet om att ett ökat avstånd mellan LO och socialdemokraterna skulle främja medlemsutvecklingen visade sig emellertid felaktigt (ibid:88). Mellan 2005 och 2010 minskade LOs andel av de danska fackmedlemmarna från 60 till 53 procent (42 procent 2018) medan de alternativa fackens andel ökade från fem till tio procent (17 procent 2018). Den negativa utvecklingen av organisationsgraden var det viktigaste skälet att slå samman LO och FTF till FH. ”Medlemskrisen” pressar den danska avtalsmodellen eftersom de centrala avtalen främst reglerar minimilöner och då blir det ett dilemma om de traditionella facken på arbetsplatsnivå också skall förhandla för de ”gula” fackföreningarnas medlemmar och de oorganiserade eller ej.²⁸

I Finland är det liksom i Danmark och Sverige möjligt att vara direktansluten till en a-kassa. Större betydelse för eroderingen av det finska Gent-systemet har inrättandet 1992 av den fristående tvärfackliga a-kassan YTK fått.²⁹ Initiativet kom från personer inom näringslivet.

²⁷ DR Danmark 8/2 2003. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/lo-har-brudt-med-socialdemokratiet> (2019-05-03)

²⁸ Forskaren Anna Ilse vid FAOS, Sociologisk institut i Köpenhamn ställer frågan om de traditionella fackens förtroendevalda på arbetsplatserna skall ”vælge at repræsentere de gule og uorganiserede i det daglige, eller skal de holde sig til reglerne og lade være? Vores forskningsresultater peger på, at repræsentation kan bidrage til at rekruttere nye medlemmer – omvendt kan det også gøre det svært for lønmodtagerne at se forskel på at stå i de overenskomstbærende fagforeninger.” https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2012/2012.9/den-danske-model-er-under-pres/ (2019-05-03).

²⁹ Om YTKs negativa påverkan på den fackliga organisationsgraden, se Young-Kyu Shin & Petri Böckerman (2019) 'Precarious workers' choices about unemployment insurance membership after the Ghent system reform: The Finnish experience', *Social Policy and Administration* 53(7), 921-938. <https://doi.org/10.1111/spol.12485> samt Bergholm Sippola (2022) "The Restructuring of Finnish Trade Unions – the Growing Importance of Women", *Nordic journal of working life studies* 2022. <https://doi.org/10.18291/njwls.129504>

YTK är med sina ca 537 600 medlemmar Finlands i särklass största a-kassa och betydligt större än den svenska Alfa-kassan. Den omfattar drygt 20 procent av löntagarna i Finland (företagare kan inte bli medlemmar). Till YTK är knuten en förening, YTK-föreningen.

Mer utförliga redovisningar av utvecklingen i Danmark, Norge och Finland finns i:

- *Den svenska partsmodellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och lönebildning.* Stockholm: Arena Idé juni 2024, sid. 26-64 och 108-115.
- *The Nordic Model of Industrial Relations: comparing Denmark, Finland, Norway and Sweden.* Paper presenterat 9/3 2023 på "New Trends and Challenges in Nordic Industrial Relations Workshop" vid Max Planck Institute for the Study of Societies, Cologne. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/the-nordic-model-of-industrial-relations-comparing-denmark-finland> Direktlänk: https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/139918958/The_Nordic_model_of_industrial_relations_comparing_Denmark_Finland_Norway_and_Sweden.pdf
- Anders Kjellberg & Kristine Nergaard (2022) "Union Density in Norway and Sweden: Stability versus Decline", *Nordic journal of working life studies*. Vol. 12, februari 2022 sid. 51-72. Special issue S8: Trade unions in the Nordic Labour Market Models – signs of erosion? <https://portal.research.lu.se/sv/publications/union-density-in-norway-and-sweden-stability-versus-decline>
Direktlänk till pdf-filen: https://portal.research.lu.se/files/114477394/Union_Density_Sweden_Norway_Kjellberg_Nergaard.pdf
- *Facklig organisationsgrad ur ett nordiskt perspektiv.* Presenterat på seminariet "Medlemsutveckling hos fackföreningar och arbetsgivarorganisationer" - Göteborgs universitet och Chalmers 29 september 2022. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/facklig-organisationsgrad-ur-ett-nordiskt-perspektiv>

Facklig organisationsgrad och a-kassornas organisationsgrad i Sverige

Även i Sverige finns en fristående a-kassa, Alfa-kassan, bildad 1998 av A-kassornas Samorganisation (som numera heter Sveriges a-kassor), men den har inte nått någon större anslutning (knappt fyra procent av kassamedlemmarna vid årsskiftet 2021/2022).

Den borgerliga alliansregeringen genomförde med början 2007 ett stort antal förändringar av Gent-systemet, framför allt kraftigt höjda avgifter till a-kassorna följda av ett stort medlemsras hos både de fackliga organisationerna och a-kassorna. Mellan 30/9 2006 och 30/9 2008 tappade a-kassorna i Sverige 498.800 medlemmar, dvs cirka en halv miljon medlemmar eller 13.1 procent av medlemmarna. Under åren 2007 och 2008 förlorade a-kassorna drygt 460.000 medlemmar, av vilka de fackliga a-kassorna svarade för cirka 400.000 medlemmar. Facken tappade inte lika många, men 245.000 färre medlemmar på två år var ändå ett mycket stort medlemsras.

Den fackliga organisationsgraden sjönk mellan 2006 och 2008 med sex procentenheter (från 77 till 71 procent). Mellan 2006 och 2018 sjönk den fackliga organisationsgraden med nio enheter (**Tabell 4A**). A-kassornas minskade organisationsgrad är under denna period däremot helt koncentrerad till åren 2007 och 2008 då deras organisationsgrad föll från 83 procent (2006) till 70 procent (2018 och 2019). A-kassornas organisationsgrad för löntagare sjönk under samma period likaledes med tretton procentenheter, närmare bestämt från 87 procent (2006) till 74 procent (2018 och 2019). År 2020 krympte nedgången sedan 2006 till åtta procentenheter genom att löntagarkassornas organisationsgrad steg från 74 till 79 procent och år 2021 med ytterligare en procentenhet genom uppgången till 80 procent. År 2022 sjönk löntagarkassornas organisationsgrad till 78 procent där den låg kvar år 2023.

Såväl 2006 som 2020 och 2021 var löntagarkassornas organisationsgrad (16-64 år) tio procentenheter högre än den fackliga organisationsgraden, år 2022 nio procentenheter högre och 2023 tio procentenheter högre. Under år 2020 ökade a-kassornas organisationsgrad fem gånger mer än fackens (**Tabell 4A**). Å andra sidan var nedgången under åren 2007 och 2008 dubbelt så stor hos a-kassorna (minus 13 procentenheter) som hos facken (minus 6 enheter). Mellan 2006 och 2023 är nedgången på löntagarsidan lika stor hos a-kassorna som hos facken (minus 9 enheter i båda fallen).

Eftersom a-kassornas medlemsras år 2007 var betydligt större än fackens krympte avståndet mellan löntagarkassornas och fackens organisationsgrad detta år ihop till tre procentenheter. Även 2008 var det tre enheter, för att öka till fyra enheter 2010, fem enheter 2014 och sex enheter 2018. Löntagarkassornas organisationsgrad var oförändrat 74-75 procent 2008-2019 medan den fackliga organisationsgraden långsamt sjönk.

Tabell 4A. De svenska a-kassornas och fackens organisationsgrad 2006-2023

	2006	2007	2008	2010	2013	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A-kassor arbetskraften 16-64 år	83	72	70	71	70	71	70	70	70	74	74	73	73
A-kassor arbetskraften 20-64 år	84	75	73	73	72	73	72	72	72	77	77	76	75
A-kassor löntagare inkl. arbetslösa 16-64 år	87	76	74	75	74	75	74	74	74	79	80	78	78
A-kassor löntagare inkl. arbetslösa* 20-64 år	89	79	77	77	76	77	76	76	76	81	82	81	81
Facklig organisationsgrad 16-64 år**	77	73	71	71	70	70	69	68	68	69	70	69	68

/FORTS./

	2006– 2008	2006– 2020	2006– 2021	2019– 2020	2020– 2021	2019– 2021	2006– 2023
A-kassor arbetskraften 16–64 år	–13	–9	–9	+4	0	+4	–10
A-kassor arbetskraften 20–64 år	–11	–7	–7	+5	0	+5	–9
A-kassor löntagare inkl. arbetslösa 16–64 år	–13	–8	–7	+5	+1	+6	–9
A-kassor löntagare inkl. arbetslösa* 20–64 år	–12	–8	–7	+5	+1	+6	–8
Facklig organisationsgrad 16–64 år**	–6	–8	–7	+1	+1	+2	–9

* Arbetslösa i företagarkassorna (enligt Arbetsförmedlingens statistik) har subtraherats från totala antalet arbetslösa (AKU 16–64 år). Fackliga a-kassor + Alfa-kassan (åren 2019 och 2020 har antalet som överfördes till Unionens a-kassa från Svensk Handels a-kassa uppskattats till ca 11.000 personer). A-kassornas organisationsgrad avser slutet av respektive år. Se vidare **tabell 39** (och **tabell 38**).

** Anställda årsmedeltal 16–64 år (dvs arbetslösa exkluderade). Exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna.

I absoluta tal hade de fackliga organisationerna 31/12 2006 3.101.800 medlemmar (inklusive arbetslösa men exklusive studentmedlemmar och pensionärer) och 31/12 2019 2.981.400 medlemmar, dvs 120.400 färre medlemmar än 2006 (**tabell 46**). LO förlorade under denna period 341.600 medlemmar (minus 22 procent) medan TCO ökade med 83.800 medlemmar (plus åtta procent) och Saco med 121.900 (plus 29 procent) samt de fristående facken (främst Ledarna) med 15.600 medlemmar (plus 18 procent). Under år 2020 vände utvecklingen uppåt och antalet fackmedlemmar ökade med omkring 75.000.

Vid slutet av 2006 hade a-kassorna sammanlagt 3.785.700 medlemmar och vid utgången av 2019 3.655.000, dvs en minskning med 130.700 medlemmar. Att a-kassornas organisationsgrad 2019 var betydligt lägre än 2006 hänger samman med arbetskraftens kraftiga tillväxt, från 4.571.900 personer år 2006 till 5.252.700 år 2019 eller med 680.800 personer.

Under år 2020 steg antalet a-kassemedlemmar kraftigt eller med omkring 267.900 personer, varav de fackliga a-kassorna stod för 233.300 – se **Tabell 4B**. Det var första gången sedan a-kasseavgifterna chockhöjdes den 1 januari 2007 som a-kassornas medlemstal och organisationsgrad steg kraftigt.

Tabell 4B. De svenska a-kassornas medlemsutveckling under år 2020

A-kassa	31/12 2019	1:a halvåret	30/6 2020	2:a halvåret	31/12 2020	Hela 2020
LO-kassor	1 538 900	+84 400 +5,5 %	1 623 300	+19 500 +1,2 %	1 642 800	+103 900 +6,8 %
Arbetarkassor totalt	1 545 800	+85 600 +5,5 %	1 631 300	+19 700 +1,2 %	1 651 000	+105 200 +6,8 %
TCO-kassor	1 079 900	+81 500 +7,5 %	1 161 300	+2 000 +0,2 %	1 163 300	+83 500 +7,7 %
AEA	710 000	+35 200 +5,0 %	745 200	+5 300 +0,7 %	750 500	+40 500 +5,7 %
Tjänstemannakassor totalt	1 875 900	+121 100 +6,5 %	1 997 000	+6 900 +0,3 %	2 003 900	+128 000 +6,8 %
Fackliga a-kassor totalt	3 421 600	+206 700 +6,0 %	3 628 300	+26 600 +0,7 %	3 654 900	+233 300 6,8 %
Alfakassan	128 200	+23 400 +18,2 %	151 500	+4 400 +2,9 %	155 900	+27 700 +21,7 %
Småföretagarnas a- kassa	106 200	+8 500 +8,0 %	114 700	-1 600 -1,4 %	113 100	+6 900 +6,5 %
Samtliga a-kassor	3 656 000	+238 600 +6,5 %	3 894 600	+29 300 +0,8 %	3 923 900	+267 900 7,3 %

Den minskade fackliga organisationsgraden sedan år 2000 ur ett internationellt perspektiv

Den fackliga organisationsgradens nedgång i Sverige på tretton procentenheter mellan millenieskiftet 2000 och 2023 är stor även ur ett internationellt perspektiv. Av de 31 länderna i **tabell 3** är tappet i *procentenheter* större endast i Finland, Danmark, Slovenien, Tjeckien, Slovakien och Ungern (med reservation för att flera länder saknar data för hela perioden). Den fackliga tillbakagången i Danmark är avsevärt större än i Sverige om de så kallade alternativa (eller ”gula”) fackföreningarna exkluderas. Räknat på detta sätt sjönk den danska organisationsgraden mellan år 2000 och 2023 med 23 procentenheter mot 13 i Sverige – se serien Danmark (2) i **tabell 3**, enligt vilken andelen fackligt anslutna löntagare i dag är 49 procent i Danmark om de alternativa/gula facken exkluderas.

Relativt *sett* är den fackliga tillbakagången emellertid avsevärt större än i Sverige i arton av länderna (en nedgång på 25-68%). I Sverige var organisationsgraden år 2023 16 procent lägre än år 2000. I Tjeckien, Litauen och Estland har fackföreningarna förlorat omkring sex av tio medlemmar, i Slovakien och Ungern nästan sju av tio (eller rättare sagt organisationsgraden ligger ca 60 respektive ca 70 procent under nivån år 2000). Även i Polen (minus 46 procent), Slovenien (minus 45 procent), Australien (minus 44 procent) och Lettland (minus 43 procent) är tillbakagången kraftig. Däremot har organisationsgraden endast minskat obetydligt i Italien (minus två procentenheter eller med 6 procent) och i Sydkorea till och med ökat med en procentenhet. USA och Frankrike kännetecknas av relativt stabil anslutningsgrad, men på en mycket låg nivå. Även i Norge, Italien och Kanada är den fackliga anslutningen stabil. Bland de tre största ekonomierna i **tabell 3** tillhör färre än var femte anställd en facklig organisation i Tyskland och Japan samt i USA endast var nionde.

För den fackliga organisationsgradens utveckling i 45 länder 1980-2023, se **tabell 60** i Appendix 7.

Tre unika utvecklingar

Under de senaste tio-femton åren har det i Sveriges moderna historia inträffat flera helt unika utvecklingar vad gäller den fackliga organisationsgradens utveckling. Först ett *fackligt medlemsras* utan motsvarighet sedan storstrejken 1909. För det andra att den fackliga organisationsgraden – till skillnad från under 1990-talskrisens början – *inte steg* åren 2009-2010 sedan en högkonjunktur avlösts av en av de djupaste lågkonjunkturer som Sverige upplevt sedan 1930-talet.³⁰ Såväl det fackliga medlemsraset under åren 2007-2008 som den under lågkonjunkturen uteblivna ökningen av organisationsgraden förklaras huvudsakligen av de förändringar av a-kasseavgifterna som alliansregeringen genomförde 2007 och 2008. Den 1 januari 2014 avskaffades den så kallade arbetslöshetsavgiften som framför allt berörde medlemmarna i a-kassor med hög arbetslöshet, varvid a-kasseavgifterna blev ungefär desamma som före 2007.

När avgifterna höjdes kraftigt 1 januari 2007 skedde det i *samtliga* a-kassor. Under loppet av två år förlorade såväl a-kassorna som facken ett stort antal medlemmar. Hos både arbetare och tjänstemän sjönk den fackliga organisationsgraden med cirka fem-sex procentenheter mellan 2006 och 2008 (**tabell 5**). Den skärpta differentieringen av a-kasseavgifterna som infördes 1 juli 2008 innebar att avgifterna tydligare kopplades till arbetslösheten inom varje a-

³⁰ Arbetslösheten steg från 6,1 procent 2008 till 8,4 procent 2009 och 8,7 procent 2010 (AKU årsgenomsnitt 16-64 år).

kassa. Resultatet blev ökade avgiftsskillnader mellan arbetare och tjänstemän på grund av den i allmänhet högre arbetslösheten i arbetarkassorna. Avgiftsskillnaderna växte ytterligare sedan den ekonomiska krisen på allvar drabbat Sverige 2009 och en stor del av 2010. Arbetslösheten steg nämligen betydligt mer bland arbetarna än bland tjänstemännen. Under djupa lågkonjunkturer brukar den fackliga organisationsgraden gå upp i Sverige, men de mycket höga avgifterna för fack och a-kassa sammantaget för framför allt arbetarna motverkade en sådan utveckling (Kjellberg 2011a).

De växande och under hela år 2013 fortfarande stora avgiftsskillnaderna mellan olika a-kassor avspeglas i att arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad utvecklades mycket olika mellan 2008 och 2013: *minus* fem procentenheter bland arbetarna, *plus* en procentenhet bland tjänstemännen. Inom privat sektor ökade skillnaderna ännu mer: minus fem enheter bland arbetarna, plus fyra enheter bland tjänstemännen. Att andelen fackligt anslutna tjänstemän (73 procent 2013) därmed blev klart högre än andelen fackligt anslutna arbetare (66 procent) utgör en tredje helt unik utveckling i den svenska fackliga historien.

Något överraskande fortsatte arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad att utvecklas i olika riktning även därefter:

- *År 2014 minus två procentenheter bland arbetare och plus en enhet bland tjänstemän.* Som synes en ökad differens på tre procentenheter som dock reduceras till 1,5 enheter om hänsyn tas till avrundningar. Som framgår av **tabell 43A** i Appendix 2 sjönk arbetarnas organisationsgrad med 1,3 procentenheter mellan 2013 och 2014 medan tjänstemännens gick upp med 0,2 enhet. Den fortsatta nedgången på arbetarsidan kan bero på att det kan vara svårt att bryta en flerårig, kraftig tillbakagång (minus elva procentenheter 2006-2013) eftersom en så stor nedgång försvagar facket såväl på central förbunds nivå som – och det är allvarligast ur rekryteringssynpunkt – på de enskilda arbetsplatserna. Med färre medlemmar undermineras underlaget för fackklubbar och förtroendevalda. Med allt fler arbetsplatser utan klubbar blir det svårare att visa upp resultat på arbetsplatserna samtidigt som ett minskat antal fackligt aktiva personer gör det svårare att rekrytera nya medlemmar.
- *År 2015 minus en procentenhet bland arbetare och oförändrad organisationsgrad bland tjänstemän,* det vill säga en ökad differens på en procentenhet som dock ökar till 1,8 enheter om hänsyn tas till avrundningar. Som framgår av **tabell 43A** i Appendix 2 sjönk arbetarnas organisationsgrad med 1,6 procentenheter mellan 2014 och 2015 medan tjänstemännens gick upp med 0,2 enhet.

- *År 2016 återigen minus en procentenhet bland arbetare och oförändrad organisationsgrad bland tjänstemän.* Mellan 2015 och 2016 sjönk arbetarnas organisationsgrad närmare bestämt med 0,8 procentenheter (från 62,9 procent till 62,1 procent) medan den var oförändrat 73,8 procent bland tjänstemännen. Till skillnad från under de föregående åren minskade inte arbetarnas genomsnittliga organisationsgrad i *privat* sektor. Däremot sjönk den med tre procentenheter bland *offentliganställda* arbetare (från 77 procent 2015 till 74 procent 2016) – se **tabell 9** angående inrikes och utrikes födda i offentlig sektor.
- *År 2017 sjönk både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad med en procentenhet, till 61 respektive 73 procent.* Att den genomsnittliga organisationsgraden förblev oförändrat 69 procent kan förutom avrundningar tillskrivas en ökad andel tjänstemän på arbetsmarknaden i kombination med att tjänstemännens organisationsgrad är högre än arbetarnas. Om en decimal tas med var nedgången på arbetsidan dubbelt så stor (från 62,1 procent 2016 till 61,1 procent 2017 = 1,0 procentenhet) som bland tjänstemännen (från 73,8 till 73,3 procent = 0,5 enhet).³¹ Även den genomsnittliga andelen fackligt anslutna minskade (från 69,2 procent 2016 till 68,6 procent 2017 = 0,6 enheter). *Bland arbetarna var nedgången dubbelt så stor i offentlig som i privat sektor* (minus två respektive minus en procentenhet)³² och *i offentlig sektor var den fyra gånger större bland utrikes födda arbetare* (från 68 till 64 procent) än bland inrikes födda (från 76 till 75 procent – se **tabell 9**).
- *Under år 2018 fortsatte arbetarnas och tjänstemännens fackanslutning att gå ned, för arbetarna med en procentenhet (från 61 till 60 procent), men för tjänstemännen var det – trots den fortsatta nedgången – oförändrad organisationsgrad mätt i hela procent (oförändrat 73 procent).* Om en decimal tas med var nedgången 0,8 procentenheter hos såväl arbetarna som tjänstemännen. Bland arbetarna var nedgången ungefär lika stor i privat sektor (minus 0,7) som i offentlig (minus 1,0), medan den bland tjänstemännen var större i privat sektor (minus 0,9) än i offentlig (minus 0,5). *Den minskade fackanslutningen bland arbetarna var år 2018 tre procentenheter hos utrikes födda men*

³¹ Den relativt blygsamma nedgången i tjänstemännens organisationsgrad mellan 2016 och 2017 gäller främst manliga tjänstemän i privat sektor – se **tabellerna 33 och 35** samt **tabell 70** i Appendix 11 ("högre tjänstemän" och "övriga tjänstemän" per kön).

³² Från 73,8 procent 2016 till 71,9 procent 2017, dvs 1,9 procentenheter i offentlig sektor. Från 59,0 till 57,9 procent eller 1,1 procentenheter i privat sektor.

uteblev helt hos inrikes födda. Såväl i privat som offentlig sektor sjönk de utlandsföddas organisationsgrad med tre procentenheter men inte alls hos inrikes födda (**tabell 9**). Från att år 2006 har varit densamma (77 procent) var 2018 andelen fackligt anslutna arbetare födda utomlands endast 50 procent jämfört med 64 procent av arbetarna födda i Sverige. Mellan 2017 och 2018 sjönk organisationsgraden bland utrikes födda arbetare från 53 till 50 procent (minus tre enheter) medan den var oförändrat 64 procent hos inrikes födda.

- *Åren 2017 och 2018 sammantaget sjönk organisationsgraden bland utrikes födda arbetare fem gånger mer än bland inrikes födda* (från 55 procent 2016 till 50 procent 2018 respektive från 65 till 64 procent) – se **tabell 9**. Under samma tvåårsperiod förekom ingen liknande utveckling av utlandsfödda tjänstemännens organisationsgrad jämfört med inrikes föddas. Tvärtom steg organisationsgraden hos de förra med en procentenhet medan den sjönk med en enhet hos tjänstemän födda i Sverige (**tabell 56**).
- *År 2019 var arbetarnas organisationsgrad oförändrat 60 procent medan tjänstemännens sjönk från 73 till 72 procent.* Med en decimal var det fråga om en mycket blygsam nedgång för både arbetare (minus 0,2 procentenheter) och tjänstemän (minus 0,3 enheter). I privat sektor var förändringarna små. Bland offentliganställda minskade organisationsgraden med 0,8 enheter hos tjänstemän, men ökade med 0,7 procentenheter hos arbetare. Medan andelen fackligt anslutna även detta år förblev 64 procent bland inrikes födda arbetare skedde en svag återhämtning bland utrikes födda arbetare (från 50 till 51 procent).
- *År 2020 steg andelen fackligt anslutna arbetare från 60 till 61 procent. Lika mycket ökade tjänstemännens organisationsgrad: från 72 till 73 procent. Den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare totalt steg från 68 till 69 procent.* Med en decimal var uppgången en procentenhet hos såväl arbetare (plus 0,7) som tjänstemän (plus 1,0) och löntagare totalt (plus 1,1). Hos utrikes födda arbetare ökade organisationsgraden från 51 procent 2019 till 52 procent 2020 medan den var oförändrat 64 procent bland inrikes födda. Med en decimal gick den upp 0,8 procentenheter hos utlandsfödda och med 0,4 enheter hos inrikes födda. *Det var andra året i rad fackanslutningen steg hos utrikes födda arbetare: från 49,9 procent 2018 till 51,4 procent 2019 och 52,2 procent 2020.* Motsvarande sifferserie hos inrikes födda arbetare ser ut så här: 64,3 – 64,0 – 64,4 procent. Och för samtliga arbetare: 60,3 – 60,1 – 60,8 procent.

- *År 2021 fortsatte andelen fackligt anslutna arbetare att stiga, från 60 procent 2020 till 61 procent 2021. Lika mycket ökade tjänstemännens organisationsgrad: från 73 till 74 procent. Den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare totalt steg från 69 till 70 procent. Med en decimal var uppgången en procentenhet hos såväl arbetare (plus 1,0) som tjänstemän (plus 0,8) och löntagare totalt (plus 1,1) se Appendix 1. Hos utrikes födda arbetare ökade organisations-graden mellan 2020 och 2021 från 52 till 54 procent medan den steg från 64 till 65 procent bland inrikes födda. Med en decimal gick den upp 1,8 procentenheter hos utlandsfödda arbetare och med 0,7 enheter hos inrikes födda. Det var tredje året i rad som fackanslutningen steg hos utrikes födda arbetare: från 49,9 procent 2018 till 51,4 procent 2019, 52,2 procent 2020 och 54,0 procent 2021 eller totalt med 4,1 procentenheter. Motsvarande sifferserie hos inrikes födda arbetare ser ut så här: 64,3 – 64,0 – 64,4 – 65,1 procent, vilket innebär en uppgång på 0,8 procentenhet. För samtliga arbetare fås följande utveckling: 60,3 – 60,1 – 60,8 – 61,8 procent, vilket är lika med 1,5 procentenheters ökning.*
- *År 2022 vände både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad nedåt. Andelen fackligt anslutna arbetare sjönk från 62 till 59 procent medan tjänstemännens fackliga tillbakagång var betydligt mindre, från 74 till 73 procent. Den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare totalt minskade från 70 till 69 procent. En utförligare genomgång av utvecklingen under 2022 finns ovan under rubriken ”Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2022”.*
- *År 2023 fortsatte arbetarnas att sjunka (till 58 procent⁹ medan tjänstemännens var oföiändrat 73 procent.*

*Av arbetare födda utanför de nordiska länderna var 75 procent fackligt anslutna år 2006. Tolv år senare – 2018 – tillhörde endast 48 procent en fackförening och i privat sektor ännu mindre – 44 procent (**tabell 53**). Där var nedgången sedan 2006 hela 28 procentenheter. Bara mellan 2017 och 2018 var tappet tre enheter i såväl privat som offentlig sektor. Å andra sidan skedde det mellan 2018 och 2020 en återhämtning som fortsatte 2021 i såväl offentlig sektor (från 60 procent 2018 till 64 procent 2021) som i privat (från 44 till 48 procent). År 2022 vände organisationsgraden återigen nedåt för de utomnordiskt födda: från 53 (52,9) till 50 (50,1) procent, vilket var exakt detsamma som under år 2019.*

Med angivande av en decimal sjönk arbetarnas organisationsgrad under åren 2014, 2015, 2016 och 2017 (dvs mellan 2013 och 2017) med sammantaget 4,7 procentenheter medan den fackliga anslutningen bland tjänstemännen var nästan oförändrad, närmare bestämt en minskning med endast 0,1 procentenhet (se **tabell 43A** i Appendix 2).

Tjänstemännens fallande organisationsgrad under 2018 och i mindre omfattning under 2019 innebär att sett till hela perioden 2014-2019 blev nedgången för deras del 1,2 procentenheter, medan arbetarnas fortsatt sjunkande fackanslutning medförde ett tapp på 5,5 enheter 2014-2018 (från 2013 till 2018) och ytterligare 0,2 enheter mellan 2018 och 2019, det vill säga under de år som förflutit sedan *a-kasseavgifterna* återställdes till ungefär samma nivå som före 2007. Bidragande till att organisationsgraden först inte minskade alls bland tjänstemännen under denna period var sannolikt att de fackliga *inkomstförsäkringarna* är betydligt vanligare bland TCO- och Saco-facken jämfört med hos LO-förbunden och att tjänstemännen genom sina i allmänhet högre löner har mer att vinna på en inkomstförsäkring än arbetarna.

Den ekonomiska kris som inträffade i samband med finanskrisen berörde framför allt *industrin* och allra mest arbetarna. Andelen fackligt anslutna industriarbetare *sjönk* med fyra procentenheter mellan 2009 och 2013 (från 81 till 77 procent) medan organisationsgraden *steg* med fyra enheter bland industrins *tjänstemän* (från 76 procent 2009 till 80 procent 2013 – se **tabellerna 5-6** nedan).

Det står i skarp kontrast till organisationsgradens utveckling under coronakrisen 2020. Då steg, som framgått både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad med en procentenhet vardera. En mer utförlig genomgång av den fackliga organisationsgraden och medlemsutvecklingen under detta år och under åren 2021, 2022 och finns i *Den svenska partsmodellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och lönebildning* (Arena Idé 2024).³³

³³ https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/188960814/Arena_Ide_-_Kjellberg_2024.pdf

Tabell 5. Facklig organisationsgrad för arbetare och tjänstemän 2006-2023 (procent)

	2006	2008	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A. Arbetare															
Industri mm	84	81	79	78	77	76	76	75	74	73	72	73	73	72	72
Byggverksamhet	81	73	71	69	68	67	65	66	64	63	62	58	58	56	54
Handel	64	57	57	56	56	53	52	54	53	52	52	52	51	51	52
Privat service exkl. handel	67	58	57	55	54	54	51	50	49	49	48	50	53	49	48
Summa privat service	66	58	57	55	54	53	51	51	51	50	49	51	52	50	49
Summa privat sektor	74	67	65	63	62	61	59	59	58	57	57	57	58	56	55
Offentlig sektor	87	83	83	80	79	77	77	74	72	71	72	72	74	70	68
Båda sektorerna	77	71	69	67	66	64	63	62	61	60	60	61	62	59	58
B. Tjänstemän*															
Industri mm	80	76	77	79	80	79	80	80	79	78	78	79	78	79	78
Handel	62	56	61	60	61	63	64	66	64	65	66	67	67	66	66
Privat service exkl. handel	66	61	63	65	65	66	66	67	66	65	65	67	68	67	67
Summa privat service	65	60	63	64	65	65	66	67	66	65	65	67	68	67	67
Summa privat sektor	69	63	65	67	67	68	68	69	68	67	67	69	70	69	69
Offentlig sektor	89	85	86	84	84	84	83	82	82	82	81	81	82	82	81
Båda sektorerna	77	72	73	73	73	74	74	74	73	73	72	73	74	73	73

/FORTS./

	2006- 2008	2008- 2010	2010- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2006- 2016	2006- 2023
A. Arbetare											
Industri mm	-3	-2	-3	-1	-1	-2	-1	+1	0	-9	-12
Byggverksamhet	-8	-2	-6	+1	-2	-2	-1	-4	0	-15	-27
Handel	-7	0	-5	+2	-1	-3	0	0	-1	-10	-12
Privat service exkl. handel	-9	-1	-6	-1	-1	-1	-1	+2	+3	-17	-19
Summa privat service	-8	-1	-6	0	0	-2	-1	+2	+1	-14	-17
Summa privat sektor	-7	-2	-6	0	-1	-2	0	0	+1	-16	-18
Offentlig sektor	-4	0	-6	-3	-2	-2	+1	0	+2	-13	-19
Båda sektorerna	-6	-2	-6	-1	-1	-2	0	+1	+1	-15	-19
B. Tjänstemän*											
Industri mm	-5	+2	+3	0	-1	-1	0	+1	-1	0	-2
Handel	-6	+5	+3	+2	-2	0	+1	+1	0	+4	+4
Privat service exkl. handel	-5	+2	+3	+1	-1	-2	0	+2	+1	+1	+1
Summa privat service	-5	+3	+3	+1	-1	-2	0	+2	+1	+2	+2
Summa privat sektor	-6	+2	+3	+1	-1	-1	0	+2	+1	0	0
Offentlig sektor	-4	+1	-3	-1	0	-1	-1	0	+1	-7	-8
Båda sektorerna	-5	+1	+1	0	-1	-1	-1	+1	+1	-3	-4

* Relativt få anställda tjänstemän i byggbranschen och därmed litet urval motiverar att denna grupp inte redovisas för tjänstemännen.

För att förklara varför den fackliga anslutningen inom industrin utvecklats så olika för arbetare och tjänstemän är det nödvändigt att beakta de mycket stora och under 2010 växande avgiftsskillnaderna i a-kassan. Medlemmarna i IF Metalls och GS a-kassor betalade under hela 2010 en mer än fyra gånger högre avgift än vad civilingenjörerna gjorde (**tabell 27**). Avgiften till de båda industriarbetarkassorna var mer än tre gånger så hög som till Ledarnas a-kassa och 67-114 procent högre än till Unionens a-kassa. Avgiftsskillnaden ökade under året allteftersom Unionen-kassan kunde sänka sin avgift. De under 2010 mycket höga avgifterna till industriarbetarkassorna i kombination med den alltmer ljusnande ekonomiska konjunkturen utgör sannolikt huvudförklaringen till den fallande organisationsgraden bland industriarbetarna, medan den låga – eller vad gäller Unionen-kassan sjunkande avgiften – förhindrade en liknande utveckling bland industrins tjänstemän (se **tabell 32** angående medlemsavgifterna och **tabell 33** angående arbetslöshetens utveckling under 2010).

Som nämnts är det anmärkningsvärt att organisationsgraden *inte steg* under den djupa lågkonjunkturen 2009-2010. Här spelade sannolikt de med arbetslösheten snabbt stigande a-kasseavgifterna huvudrollen. Den totala fackavgiften till IF Metall nådde upp till ca 700-800 kronor per månad (inklusive avgiften till a-kassan). Det förtjänar vidare att påpekas att medlemskap i IF Metall förutsätter medlemskap också i a-kassan och att förbundet till skillnad från tjänstemannafacken intill 1 juli 2019 saknade facklig inkomstförsäkring. Anledningen var att förbundet befarade att en sådan hade blivit mycket dyr till följd av den höga arbetslösheten under lågkonjunkturer med risk att fackavgiften hade fått höjas kraftigt (enligt uppgift från förbundet med flera hundra kronor under år 2010). Så var det inte bland tjänstemännen. Att Unionens inkomstförsäkring är ett viktigt fackligt rekryteringsinstrument antyds av den mycket stora medlemsökning som förbundet upplevt under senare år.

Mellan 2014 och 2015 skedde ingen förändring av industriarbetarnas organisationsgrad som låg kvar på 76 procent. Bland industritjänstemännen steg den med en enhet. För perioden 2006-2023 i sin helhet sjönk organisationsgraden bland industriarbetarna med tolv procentenheter jämfört endast två enheters nedgång bland industrins tjänstemän (**tabellerna 6-7 och tabell 67**). Det ras som industritjänstemännens organisationsgrad genomgick mellan 2006 och 2008 (minus fyra procentenheter) kompenserades helt av uppgången mellan 2008 och 2013 (plus fyra enheter), som dock följdes av en mindre nedgång mellan 2013 och 2014 och en lika stor uppgång mellan 2014 och 2015. Från 2016 till 2018 sjönk dock andelen fackligt anslutna industritjänstemän från 80 till 78 procent (78 procent även 2019), men ökade 2020 till 79 procent för att år 2021 åter sjunka till 78 procent och 2022 återigen stiga till 79 procent. Pendlingen omkring 78-79 procent fortsatte: 2023 var det ännu en gång 78 procent. År 2006 var arbetarnas organisationsgrad inom industrin högre än tjänstemännens: 84 respektive 80 procent. År 2023 gällde det omvända: 72 respektive 78 procent.

En liknande utveckling kan konstateras inom *handeln*: 64 procent fackanslutna arbetare 2006 mot 62 procent hos tjänstemännen. År 2023 översteg handelstjänstemännens organisationsgrad 2006 års nivå med fyra enheter (62 procent 2006, 66 procent 2023), medan handelsarbetarnas gått ned med tolv procentenheter eller från 64 procent 2006 till 52 procent 2023.

I *privat service exklusive handel* är skillnaderna mellan arbetare och tjänstemän ännu större. Bland arbetarna sjönk andelen fackligt anslutna här med nitton procentenheter mellan 2006 och 2023 (**tabellerna 5-6**). Bland tjänstemännen har organisationsgraden återhämtat sig helt i ”privata tjänster exklusive handel” (66 procent 2006, 67 procent 2023).

För de privata tjänstenäringarna i sin helhet minskade arbetarnas organisationsgrad med sjutton procentenheter: från 66 procent 2006 till 49 procent 2023. På tjänstemannasidan var

organisationsgraden år 2006 ungefär densamma som bland arbetarna (65 respektive 66 procent). Den stora skillnaden är att organisationsgraden bland tjänstemännen i de privata tjänstenäringarna år 2023 översteg 2006 års nivå (65 procent 2006 och 67 procent 2022), medan det på arbetsidan är fråga om ett stort ras (från 66 till 49 procent).

Allra mest har den fackliga organisationsgraden sjunkit bland två arbetargrupper. Den ena är *byggnadsarbetarna* med en nedgång på hela 27 procentenheter mellan 2006 och 2023 (från 81 till 54 procent). Tappet i byggnadsarbetarnas organisationsgrad blir ännu större om de till Sverige utstationerade bygg- och anläggningsarbetarna tas med i beräkningarna.³⁴ Det antyder att motsvarande operation för år 2023 skulle ge en organisationsgrad på 50 procent bland byggnadsarbetarna.

Även inom *hotell- och restaurangbranschen* sjönk den fackliga organisationsgraden med 27 procentenheter. Därefter följer kategorin ”övriga privata tjänster” (minus 21) och ”företagstjänster mm” (minus 17) – se **tabell 6**. Mellan 2006 och 2023 rasade andelen fackligt anslutna hotell- och restaurangarbetare från 52 till 25 procent. Kombinationen av låga löner (bland de lägsta på den svenska arbetsmarknaden) och en av de högsta a-kasseavgifterna (dock starkt reducerad sedan 2014) spelar här säkerligen en betydelsefull roll tillsammans med den höga personalomsättningen och den höga andelen unga, tidsbegränsat anställda och deltidsarbetande. De många små arbetsplatserna i restaurangbranschen är en bidragande orsak till att facket här inte alls är lika väl representerat genom fackklubbar som inom industrin.

³⁴. Vid en beräkning som avser år 2021 kommer organisationsgraden ned på 54 procent, det vill säga fyra procentenheter lägre än de 58 procent som för år 2021 anges i tabell 5 ovan. Enligt en specialkörning av AKU 2021 (årsmedeltal 16-64 år exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) fanns det 176 200 bygg- och anläggningsarbetare i Sverige. Av dem var enligt AKU 102 700 fackmedlemmar (Byggnads, Målarna, Seko, Elektrikerna, vilket ger en organisationsgrad på 58,3%. Antalet utstationerade i november 2021 var inom bygg och anläggningssektorn cirka 13 000 (Källa: Arbetsmiljöverket). AKU innehåller bara personer folkbokförda i Sverige (vilket arbetskraftsmigranter i regel är, men däremot inte de till Sverige utstationerade eller illegal arbetskraft). Om man antar att praktiskt taget inga utstationerade var med i facket och adderar de cirka 13 000 utstationerade till de 176 200 i Sverige folkbokförda byggnadsarbetarna blir det totalt 189 200 och en organisationsgrad på 54,3% år 2021. Antalet utländska byggnadsarbetare är i verkligheten ännu större än det ovan angivna. Alla utstationerade finns inte med i utstationeringsregistret. Vidare finns det ett ”tämigen stort antal utländska byggnadsarbetare” i andra företag än utstationeringsföretagen, vartill kommer illegal arbetskraft (Bygghandelskommissionen 2021, sid. 27). För andelen utlandsfödda medlemmar i Byggnads och andra LO-förbund, se tabellerna 22-23. Under år 2021 ökade antalet utstationerade, varav över hälften arbetade inom byggbranschen (Arbetsmiljöverket Pressmeddelande 2022-02-17).

Tabell 6. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och anställda totalt samt per bransch och sektor 2006-2023 (procent)

1. Arbetare	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Industri mm	84	81	81	81	79	78	78	77	76	76	75	74	73
Byggverksamhet	81	77	73	73	71	69	69	68	67	65	66	64	63
Handel	64	61	57	56	57	56	56	56	53	52	54	53	52
Privat service exkl. handel, därav:	67	62	58	57	57	55	55	54	54	51	50	49	49
- hotell & restaurang	52	47	40	36	36	33	32	30	29	28	28	27	31
- transport	71	67	63	62	63	60	62	63	64	60	60	60	58
- företagstjänster mm	68	64	61	59	58	57	56	54	54	52	51	52	50
- övr. privata tjänster	71	64	58	60	59	59	59	58	56	54	53	51	50
Summa privat service	66	62	58	56	57	55	55	54	53	51	51	51	50
Summa privat sektor	74	70	67	66	65	64	63	62	61	59	59	58	57
Offentlig sektor	87	85	83	82	83	80	80	79	77	77	74	72	71
- därav kommunal sektor	86	85	83	82	82	80	80	79	77	76	74	72	71
Båda sektorerna	77	74	71	70	69	67	67	66	64	63	62	61	60

1. Arbetare	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2020	2020-2021	2019-2021	2008-2023	2021-2022	2022-2023	2006-2023
Industri mm	73	72	73	73	72	72	+1	0	+1	-9	-1	0	-12
Byggverksamhet	63	62	58	58	56	54	-4	0	-4	-17	-2	-2	-27
Handel	52	52	52	51	51	52	0	-1	-1	-5	0	+1	-12
Privat service exkl. handel, därav:	49	48	50	53	49	48	+2	+3	+5	-10	-4	-1	-19
- hotell & restaurang	31	27	34	35	31	25	+7	+1	+8	-15	-4	-6	-27
- transport	58	57	52	54	57	56	-5	+2	-3	-7	+3	-1	-15
- företagstjänster mm	50	49	54	56	49	49	+5	+2	+7	-12	-5	0	-17
- övr. privata tjänster	50	50	51	56	52	50	+1	+5	+6	-8	-4	-2	-21
Summa privat service	50	49	51	52	50	49	+2	+1	+3	-9	-2	-1	-17
Summa privat sektor	57	57	57	58	56	55	0	+1	+1	-12	-2	-1	-19
Offentlig sektor	71	72	72	74	70	68	0	+2	+2	-15	-4	-2	-19
- därav kommunal sektor	71	72	72	73	70	68	0	+1	+1	-15	-3	-2	-18
Båda sektorerna	60	60	61	62	59	58	+1	+1	+2	-13	-3	-1	-19

/FORTS./

2. Tjänstemän	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Industri mm	80	76	76	76	77	78	79	80	79	80	80	79	78
Handel	62	59	56	58	61	59	60	61	63	64	66	64	65
Privat service exkl. handel, därav:	66	63	61	63	63	64	65	65	66	66	67	66	65
- information & kommunikation			63	66	65	63	67	67	66	68	67	67	68
- finans & försäkring			64	68	68	66	65	66	66	67	66	64	64
- företagstjänster mm			57	59	59	60	61	63	64	64	65	64	62
- övr. privata tjänster			64	66	67	69	69	67	67	69	70	70	68
Summa privat service	65	62	60	62	63	63	64	65	65	66	67	66	65
Summa privat sektor	69	65	63	65	65	65	67	67	68	68	69	68	67
Offentlig sektor	89	86	85	85	86	85	84	84	84	83	82	82	82
- därav: Kommunal sektor	90	87	86	86	86	86	86	85	85	84	83	82	82
Statlig sektor	88	85	83	83	82	82	82	83	82	81	81	83	82
Båda sektorerna	77	73	72	72	73	73	73	73	74	74	74	73	73

2. Tjänstemän	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2020	2020-2021	2019-2021	2008-2023	2021-2022	2022-2023	2006-2023
Industri mm	78	78	79	78	79	78	+1	-1	0	+2	+1	-1	-2
Handel	65	66	67	67	66	66	+1	0	+1	+10	-1	0	+4
Privat service exkl. handel, därav:	65	65	67	68	67	67	+2	+1	+3	+6	-1	0	+1
- information & kommunikation	68	68	71	69	69	69	+3	-2	+1	+6	0	0	-
- finans & försäkring	64	66	65	61	61	64	-1	-4	-5	0	0	+3	-
- företagstjänster mm	62	62	64	67	66	67	+2	+3	+5	+10	-1	+1	-
- övr. privata tjänster	68	66	68	72	72	69	+2	+4	+7	+5	0	-3	-
Summa privat service	65	65	67	68	67	67	+2	+1	+3	+7	-1	0	+2
Summa privat sektor	67	67	69	70	69	69	+2	+1	+3	+6	-1	0	0
Offentlig sektor	82	81	81	82	82	81	0	+1	+1	-4	0	-1	-8
- därav: Kommunal sektor	82	81	82	83	82	82	+1	+1	+2	-4	-1	0	-8
Statlig sektor	82	81	80	80	81	80	-1	0	-1	-3	+1	-1	-8
Båda sektorerna	73	72	73	74	73	73	+1	+1	+2	+1	-1	0	-4

/FORTS./

3. Anställda totalt	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Industri mm	82	79	79	79	78	78	79	78	77	77	77	76	75
Byggverksamhet	79	75	71	71	70	68	67	67	67	65	65	64	63
Handel	63	60	57	57	58	57	58	59	58	58	60	59	58
Privat service exkl. handel, därav:	67	63	60	61	61	61	61	61	61	61	61	60	60
- hotell & restaurang	52	49	41	36	38	37	36	35	34	34	34	32	35
- transport	73	69	66	65	65	63	65	66	67	64	64	63	63
- information & kommunikation			63	66	65	63	66	67	66	67	67	67	67
- finans & försäkring			64	68	68	66	65	66	67	68	66	64	64
- företagstjänster mm			58	59	59	59	60	60	61	61	61	61	59
- övr. privata tjänster			62	63	64	65	65	64	63	63	64	63	61
Summa privat service	66	62	59	60	60	60	61	61	61	60	61	60	59
Summa privat sektor	71	68	65	65	65	65	65	65	64	64	64	64	63
Offentlig sektor	88	86	84	84	85	83	83	83	82	81	80	79	79
- därav:	88	86	85	84	85	84	83	83	82	81	80	79	78
Kommunal sektor													
Statlig sektor	88	85	84	83	84	82	82	83	82	81	81	82	81
Båda sektorerna	77	73	71	71	71	70	70	70	70	69	69	69	68
Män	74	71	68	68	68	67	68	67	67	66	66	65	64
Kvinnor	80	76	74	74	75	73	73	73	73	73	72	72	72

3. Anställda totalt	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2020	2020-2021	2019-2021	2008-2022	2021-2022	2022-2023	2006-2023
Industri mm	75	75	76	75	76	75	+1	-1	0	-3	+1	-1	-7
Byggverksamhet	63	61	60	61	59	58	-1	+1	0	-10	-2	-1	-21
Handel	58	59	60	59	59	60	+1	-1	0	+2	0	+1	-3
Privat service exkl. handel, därav:	60	60	62	64	63	62	+2	+2	+4	+3	-1	-1	-5
- hotell & restaurang	35	34	42	41	38	32	+8	-1	+7	-3	-3	-6	-20
- transport	63	64	60	60	61	61	-4	0	-4	-5	+1	0	-12
- information & kommunikation	67	68	71	69	69	69	+3	-2	+1	+6	0	0	-
- finans & försäkring	64	66	66	61	62	64	0	-5	-5	-2	+1	+2	-
- företagstjänster mm	59	59	62	65	62	63	+3	+3	+6	+4	-3	+1	-
- övr. privata tjänster	61	60	63	67	66	64	+3	+4	+7	+4	-1	-2	-
Summa privat service	59	60	62	63	62	62	+2	+1	+3	+3	-1	0	-4
Summa privat sektor	63	63	64	65	64	64	+1	+1	+2	-1	-1	0	-7
Offentlig sektor	79	79	79	80	79	78	0	+1	+1	-5	-1	-1	-10
- därav:	78	78	79	80	78	78	+1	+1	+2	-7	-2	0	-10
Kommunal sektor													
Statlig sektor	81	80	80	80	82	79	0	0	0	-2	+2	-3	-9
Båda sektorerna	68	68	69	70	69	68	+1	+1	+2	-2	-1	-1	-9
Män	64	64	65	66	65	64	+1	+1	+2	-3	-1	-1	10
Kvinnor	72	72	73	74	73	73	+1	+1	+2	-1	-1	0	-7

Anmärkning 1. Specialkörningar AKU årsmedeltal anställda 16-64 år exklusive arbetande heltidsstuderande (antingen arbetar vid sidan om studierna eller har arbete som de är lediga från för studier).

Anmärkning 2. Industri mm, byggverksamhet, handel, hotell och restaurang, transport etc avser privat sektor. Till privat sektor räknas alla bolag, således även kommunala och statliga såsom SJ och Posten. Näringsgrensindelningen för 2006-08 har gjorts enligt SNI2002 och från och med 2009 enligt SNI2007. Industri mm enligt SNI2007 omfattar jord- och skogsbruk, fiske, mineralutvinning, tillverknings-industri, energiproduktion, vatten, avlopp, avfallshantering mm (kod A-E). Byggverksamhet inkluderar husbyggnad och anläggningsarbeten (kod F). Handel omfattar parti- och detaljhandel samt reparation av motorfordon (kod G). Transport omfattar bl.a. land-, sjö- och lufttransport samt post- och kurirverk-samhet (kod H). Hit räknas bolag som SAS, SJ, Posten och Citymail; Hotell och restaurang har kod I. Privat service exklusive handel (kod H-U)

innehåller förutom Transport (H) och Hotell och restaurang (I) även Information och kommunikation (J), dvs förlagsverksamhet, film, tv, telekommunikation, data-programmering mm); Finans- och försäkrings-verksamhet (K); Företagstjänster mm (L-N) som utgörs av fastighetsservice, advokatbyråer, revisions- och reklambyråer, PR och kommunika-tion, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård); Övriga privata tjänster (O-U) omfattar utbildning, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll) allt under förutsättning att verksamheten bedrivs i privat regi, till vilket räknas alla bolag och stiftelser). Summa privat service täcker grupperna G-U.

Några jämförelser mellan SNI2002 och SNI2007: I SNI2002 ingick inte avfalls-hantering mm i grupp E, men däremot i SNI2007. Omvänt tillhörde telekommu-ni-kation gruppen I (Transport) i SNI2002 men inte i SNI2007, där denna bransch tillhör den nya gruppen J (Information och kommunikation).

Näringsgrenarna J-U har åren 2006 och 2007 utelämnats för tjänstemännen på grund av förändrad indelning vid övergången från SNI2002 till SNI2007.

Relativt få anställda tjänstemän i byggbranschen, transportbranschen samt hotell- och restaurangbranschen och därmed litet urval motiverar att dessa grupper inte redovisas separat under tjänstemän. Av samma skäl redovisas inte information & kommunikation och finans & försäkring under arbetare.

Anmärkning 3: PRIVAT SERVICESEKTOR (under förutsättning att verksamheten bedrivs i privat regi, till vilket räknas alla bolag och stiftelser): **Handel (G i SNI 2007, Svensk standard för näringsgrensindelning):** Parti- och detaljhandel samt reparation av motorfordon. **Transport (H), bl. a.:** Land-, sjö- och lufttransport samt post- och kurirverksamhet. Hit räknas bolag som SAS, SJ, Posten och Citymail. **Hotell och restaurang (I)** /redovisas inte under tjänstemän på grund av relativt få yrkesverksamma/ **Information och kommunikation (J)**, dvs förlagsverksamhet, film, tv, telekommunikation, data-programmering mm. /redovisas inte under arbetare på grund av få yrkesverksamma/ **Finans- och försäkringsverksamhet (K)** /redovisas inte under arbetare på grund av få yrkesverksamma/ **Företagstjänster mm (L-N):** Fastighetsservice, advokatbyråer, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrnings-verksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård. **”Övriga privata tjänster” (O-U):** Utbildning, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll.

PRIVAT SERVICESEKTOR

Handel (G i SNI 2007, Svensk standard för näringsgrensindelning): Parti- och detaljhandel samt reparation av motorfordon.

Transport (H), bl a: Land-, sjö- och lufttransport samt post- och kurirverksamhet. Hit räknas bolag som SAS, SJ, Posten och Citymail.

Hotell och restaurang (I) /redovisas inte under tjänstemän pga relativt få yrkesverksamma/

Information och kommunikation (J), dvs förlagsverksamhet, film, tv, telekommunikation, data-programmering mm. /redovisas inte under arbetare pga få yrkesverksamma/

Finans- och försäkringsverksamhet (K) /redovisas inte under arbetare pga få yrkesverksamma/

Företagstjänster mm (L-N): Fastighetsservice, advokatbyråer, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård.

”Övriga privata tjänster” (O-U): Utbildning, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll. Allt under förutsättning att verksamheten bedrivs i privat regi, till vilket räknas alla bolag och stiftelser).

*Anm. 1. För en detaljerad branschuppdelning för arbetare med en decimal, se **tabell 66** och för tjänstemän **tabell 67** i Appendix 10.*

Anm. 2. Anställda 16-64 år årsgenomsnitt. Exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. År 2018 uppgick denna kategori till 221 200 individer (4 463 500 anställda inklusive heltidsstuderande

som arbetar vid sidan om studierna; 4 242 300 anställda exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna). Specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU).

Industri mm, byggverksamhet, handel, hotell och restaurang, transport etc avser privat sektor. Till privat sektor räknas alla bolag, således även kommunala och statliga såsom SJ och Posten. Näringsgrensindelningen för 2006-08 har gjorts enligt SNI2002 och från och med 2009 enligt SNI2007. Industri mm enligt SNI2007 omfattar jord- och skogsbruk, fiske, mineralutvinning, tillverkningsindustri, energiproduktion, vatten, avlopp, avfallshantering mm (kod A-E). Byggverksamhet inkluderar husbyggnad och anläggningsarbeten (kod F). Handel omfattar parti- och detaljhandel samt reparation av motorfordon (kod G). Transport omfattar bl a land-, sjö- och lufttransport samt post- och kurirverksamhet (kod H). Hit räknas bolag som SAS, SJ, Posten och Citymail; Hotell och restaurang har kod I. Privat service exklusive handel (kod H-U) innehåller förutom Transport (H) och Hotell och restaurang (I) även Information och kommunikation (J), dvs förlagsverksamhet, film, tv, telekommunikation, data-programmering mm); Finans- och försäkringsverksamhet (K); Företagstjänster mm (L-N) som utgörs av fastighetsservice, advokatbyråer, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård); Övriga privata tjänster (O-U) omfattar utbildning, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll) allt under förutsättning att verksamheten bedrivs i privat regi, till vilket räknas alla bolag och stiftelser). Summa privat service täcker grupperna G-U.

Några jämförelser mellan SNI2002 och SNI2007: I SNI2002 ingick inte avfallshantering mm i grupp E, men däremot i SNI2007. Omvänt tillhörde telekommunikation gruppen I (Transport) i SNI2002 men inte i SNI2007, där denna bransch tillhör den nya gruppen J (Information och kommunikation).

Näringsgrenarna J-U har åren 2006 och 2007 utelämnats för tjänstemännen på grund av förändrad indelning vid övergången från SNI2002 till SNI2007.

* Relativt få anställda tjänstemän i byggbranschen, transportbranschen samt hotell- och restaurangbranschen och därmed litet urval motiverar att dessa grupper inte redovisas separat under tjänstemän. Av samma skäl redovisas inte information & kommunikation och finans & försäkring under arbetare.

Den *genomsnittliga organisationsgraden* var år 2006 77 procent både bland arbetare och tjänstemän. År 2019 hade den sjunkit till 60 procent bland arbetarna och 72 procent bland tjänstemännen, det vill säga en förändring från *lika* organisationsgrad till en *divergens* på tolv procentenheter (**tabellerna 5-6 och 34**). Medan tjänstemännens organisationsgrad mellan 2006 och 2019 föll med fem procentenheter föll den med sjutton enheter bland arbetarna, det vill säga drygt *tre gånger mer*. År 2020 gick organisationsgraden upp med en procentenhet både bland arbetare och tjänstemän (till 61 respektive 73 procent) men skillnaden på tolv procentenheter bestod. Samma sak hände 2021: arbetare 62 och tjänstemän 74 procent.

Bakom den mellan 2008 och 2023 relativt begränsade nedgången av organisationsgraden för *löntagare totalt* (71 procent 2008-2010, 70 procent 2011-2014 och 2021, 69 procent 2015-2017, 2020 och 2022 samt 68 procent 2018-2019 och 2023) döljs således en mellan arbetare och tjänstemän *tydlig divergens* i facklig anslutning.

På samma sätt finner man bakom den bland *privatanställda löntagare* åren 2008-2023 en nästan oförändrad genomsnittlig organisationsgrad på 65 procent 2008-2013 och 64 procent 2014-2017, 2020 och 2022-2023 samt 63 procent 2018-2019 en utveckling som pekar åt *skilda* håll för arbetare och tjänstemän (nedåt respektive uppåt), först resulterande i en *konvergens* inom privat sektor – tjänstemännen kom ifatt arbetarna – och från 2011 återigen en *divergens* men nu till förmån för tjänstemännen som dragit ifrån arbetarna:

- från 67 procent fackligt anslutna arbetare i privat sektor 2008 till 65 procent 2010 och 58 procent 2017, 57 procent 2018, 2019 och 2020, 58 procent 2021, 56 procent 2022 och 55 procent 2023. *Det betyder att idag är mer än fyra av tio arbetare inom privat sektor inte med i facket.*
- från 63 procent fackligt anslutna tjänstemän i privat sektor 2008 till 65 procent 2010 och 69 procent 2016, dock med en nedgång till 68 procent 2017 och 67 procent 2018-2019, vilket följdes av en återhämtning till 69 procent 2020 och 70 procent 2021 samt återigen en nedgång till 69 procent 2022 och 2023. *Numera är således sju av tio privatanställda tjänstemän med i facket.*

För perioden 2006-2023 i sin helhet sjönk andelen fackligt anslutna arbetare i privat sektor med nitton procentenheter (från 74 till 55 procent) medan privattjänstemännens organisationsgrad först sjönk från 69 procent 2006 till 63 procent 2008. År 2020 var deras organisationsgrad tillbaka på 69 procent för att 2021 stiga till 70 procent och 2022 åter falla till 69 procent där den fortfarande låg kvar år 2023.

Den mest anmärkningsvärda utvecklingen inträffade således inom *privat* sektor. Det är där som divergensen mellan arbetare och tjänstemän ökat mest. Sedan 2015 har nedgången bland arbetarna varit större i offentlig sektor (från 77 procent 2015 till 68 procent 2023) än i privat (från 59 till 55 procent), närmare bestämt mer än dubbelt så stor.

Inom privat sektor hade fem procentenheters högre fackanslutning bland *arbetarna* (74 procent) än bland tjänstemännen (69 procent) år 2006 till år 2023 svängt om till fjorton enheter högre organisationsgrad bland *tjänstemännen* (69 procent) än bland arbetarna (55 procent). Det vill säga ett ”swing” med *nitton enheter* till tjänstemännens favör. Fem enheters divergens till *arbetarnas* förmån hade svängt om fjorton enheters divergens till *tjänstemännens* favör. Saken kan också formuleras som att tjänstemännen inom privat sektor både kom ikapp och med bred marginal passerade arbetarna genom att arbetarnas organisationsgrad mellan 2006 och 2016 föll med *femton procentenheter* medan nedgången bland tjänstemännen nästan helt återhämtats. Därefter gick även de privatanställda tjänstemännens organisationsgrad ned, men inte lika mycket som hos arbetarna, varefter skett en återhämtning hos främst tjänstemännen. Åren 2022 och 2023 var tjänstemännen inom privat sektor tillbaka på 2006 års nivå (69 procent).

Varför fortsatte andelen fackligt anslutna arbetare att falla även sedan akasseavgifterna 2014 återställdes till ungefär samma nivå som före 2007?

Mellan 2006 och 2013 sjönk andelen fackligt anslutna arbetare från 77 till 66 procent. Särskilt under det stora medlemsraset åren 2007 och 2008 är det tydligt att de kraftigt höjda akasseavgifterna är den viktigaste förklaringen till att den kraftiga nedgången i arbetarnas fackliga organisationsgrad (från 77 procent 2006 till 71 procent 2008). För Byggnadsarbetare-

förbundet tillkom att man 2007 tvingades göra en betydande höjning av den rena fackavgiften till följd av en dom i Europadomstolen.³⁵

När det gäller fackligt medlemskap visar forskningen att många – och inte minst i yngre åldrar – väger *kostnaden* för medlemskapet mot *nyttan* av att vara medlem.³⁶ På samma sätt kan det antas förhålla sig med medlemskapet i a-kassorna. Därför var det inte särskilt förvånande att en kraftigt höjd avgift tillsammans med försämrat inkomstskydd medförde ett medlemsras i a-kassorna.³⁷ Genomslaget av förändringarna blev extra stort år 2007 genom att det var under ett högkonjunkturår som de viktigaste förändringarna genomfördes.³⁸

Under de följande fem åren (2009-2013) med fortsatt höga a-kasseavgifter fortsatte nedgången i arbetarnas organisationsgrad till 66 procent 2013. Som berörts ovan borde den ha börjat stiga under hösten 2008 då arbetslösheten började öka under den just inledda finanskrisen. I ett Gentland som Sverige tenderar den fackliga anslutningen sjunka under högkonjunkturer (som under slutet av 1980-talet då arbetslösheten var mycket låg) och stiga under lågkonjunkturer (som då den djupa 1990-talskrisen inleddes), men så blev det inte nu. Från juli 2008 hade alliansregeringen stärkt kopplingen mellan arbetslösheten inom varje a-kassa och avgiften till a-kassan. Det motverkade medlemsrekryteringen till a-kassorna under en tid när behovet av medlemskap kunde förväntas öka kraftigt. Den sammanlagda avgiften till LO-facken och deras arbetslöshetskassor avskräckte tillräckligt många från medlemskap med följd att den fackliga organisationsgraden fortsatte att gå ned även om det skedde långsammare än under högkonjunkturåren 2007 och 2008. Närmare bestämt minskade den fackliga organisationsgraden bland arbetare från 71 procent 2008 till 70 procent 2009 och 69 procent 2010, för att när tiderna blev bättre fortsätta att sjunka till 67 procent 2011 och 2012 samt 66 procent 2013. Tjänstemännens lägre arbetslöshet och avgifter avspeglades i en mindre uppgång i andelen fackligt anslutna följt av en stabilisering: från 72 procent 2008 och 2009 till 73 procent 2010-2013.

³⁵ Medverkande till det kraftiga medlemsraset bland byggnadsarbetarna mellan 2006 och 2008 var att utöver höjningen av a-kasseavgiften höjdes den ”rena” fackavgiften den 1 maj 2007 med 155 kronor i månaden sedan gransknings- och mättningsarvodena avvecklats efter en dom i Europadomstolen. Fackavgiften blev därmed 387-433 kronor (avgiften varierar mellan avdelningarna), vartill kom den förhöjda a-kasseavgiften på 366 kronor = totalt 753-799 kronor i månaden i fack- och a-kasseavgift.

³⁶ Detta har uppmärksamats av såväl sociologisk som psykologisk forskning om fackligt medlemskap (Bruhn 1999, Kjellberg 2001: 146f, 155, 168, 171f, 193ff, 278, 353f, Sverke & Hellgren 2002). Ekonomerna utgår i sina antaganden från att nyttan av fackligt medlemskap vägs mot kostnaderna (Holmlund & Lundborg 1999).

³⁷ En förändring från januari 2007 som berörde alla med inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning (a-kasseersättning) var att denna efter 200 dagar sänktes från 80 procent till 70 procent av den tidigare arbetsinkomsten (upp till taket), vilket bör ha medfört att försäkringen uppfattades som mindre attraktiv.

³⁸ Arbetslösheten föll från 7,1 procent 2006 till 6,2 procent 2007 och 6,1 procent 2008 för att 2009 stiga till 8,4 procent (AKU årsgenomsnitt 16-64 år).

Inom privat sektor, där arbetslösheten steg mer än inom den offentliga, var förloppet ännu tydligare. Bland privatanställda arbetare minskade andelen fackligt anslutna från 67 procent 2008 till 62 procent 2013. Förutom nedgången med sju procentenheter under medlemsrasets båda år 2007 och 2008 följde således ytterligare fyra enheters nedgång under de återstående fem åren med förhöjda a-kasseavgifter. Utvecklingen på tjänstemannasidan avviker starkt. Efter medlemsraset 2007 och 2008, som bland privattjänstemännen var sex procentenheter, ökade fackanslutningen från 63 procent 2008 till 67 procent 2013.

Frågan är varför utvecklingen fortsatte att gå isär mellan arbetare och tjänstemän när de sju åren med förhöjda a-kasseavgifter (2007-2013) hade passerat. Fram till 2007 hade det så kallade Gentsystemet med fackligt administrerade a-kassor främjat den fackliga organiseringen genom att medlemskap i fackförening och a-kassa sågs som en helhet, något som mer eller mindre självklart hörde samman. Visserligen hade sambandet mellan fackligt medlemskap och medlemskap i a-kassa sedan slutet av 1980-talet luckrats upp genom den ökande direktanslutningen till a-kassorna, dvs medlemskap i en facklig a-kassa utan att tillhöra en fackförening. Utvecklingen hade börjat tidigast och gått längst på tjänstemannasidan. År 2006 var i genomsnitt mer än var tionde medlem i LO-kassorna direktansluten och nästan var femte i tjänstemannakassorna (Kjellberg 2014b tabellerna 1A-1B). Sedan avgifterna till a-kassan chockhöjts 1 januari 2007 och skattereduktionen för medlemskap i fack (25 procent) och a-kassa (40 procent) samtidigt tagits bort och ersättningsvillkoren vid arbetslöshet försämrats fick nu många anledning att fundera över sitt medlemskap i både fack och a-kassa. Under medlemsrasets år 2007 och 2008 förlorade a-kassorna drygt 460.000 medlemmar, varav de fackliga a-kassorna svarade för ca 400.000 medlemmar. Facken tappade inte lika många, men 245.000 färre medlemmar på två år kan inte betecknas som något annat än ett mycket stort medlemsras. För både fack och a-kassor var det inte bara fråga om avhopp utan också om att de som gjorde entré på arbetsmarknaden – ungdomar och nyanlända från andra länder – avstod från att gå med. Det som tidigare i huvudsak betraktats som ett ”fackligt paket”, det vill säga medlemskap i både fackförening och tillhörande a-kassa, blev nu föremål för *en rad valmöjligheter*:

- medlemskap i både fack och a-kassa, vilket kan benämnas ett ”positivt Gent-val”
- avstå från medlemskap i både fack och a-kassa, vilket innebär ett ”negativt Gent-val”, att hela det fackliga paketet väljs bort
- avstå från medlemskap i facket men välja direktanslutning till a-kassa (Kjellberg 2014/2016: 13-15)
- avstå från medlemskap i a-kassan men välja medlemskap i facket: ganska många med trygga anställningar eller som närmade sig pensionsåldern i stat och kommun gjorde detta val. Det var särskilt vanligt i tjänstemannafacken. Hos TCO steg andelen

medlemmar som avstod från medlemskap i a-kassan från 5 procent 2006 till 11 procent 2008 (Kjellberg 2011: 83-84). Hos IF Metall och Livs är det däremot i praktiken inte möjligt för fackmedlemmar att avstå från medlemskap i a-kassan.

LO-facken och LO-kassorna drabbades av de största medlemsförlusterna såväl i absoluta tal som relativt sett. Likaså steg andelen direktanslutna till arbetarkassorna mer än till tjänstemannakassorna. *Antalet* direktanslutna sjönk dock, men kassornas medlemsförluster var så stora att *andelen* direktanslutna av kassamedlemmarna ändå steg.

De mycket höga medlemsavgifterna i a-kassorna medförde att dessa ur facklig rekryteringssynpunkt snarare blev en belastning än en draghjälp. Det yttrade sig i att fackförbunden med störst avgiftshöjningar hos sina a-kassor drabbades av de största medlemsförlusterna. Ett extremexempel är Hotell och Restaurang Facket som under loppet av fyra år förlorade nästan fyra av tio medlemmar och dess a-kassa var tredje medlem.³⁹ Bidragande var också att ersättningsvillkoren för deltidsarbetslösa försämrades kraftigt under alliansregeringen. När den sammanlagda avgiften för medlemskap och a-kassa steg avsevärt⁴⁰ med följd att medlemstalen sjönk kraftigt framstod det klart att det svenska Gentsystemet nu fått *negativa* konsekvenser för den fackliga anslutningen, det vill säga en omvänd Gent-effekt.

Efter två års medlemsras i främst LO-förbunden och LO-kassorna och därefter ytterligare fem år med förhöjda avgifter hade det svenska Gent-systemets roll som fackligt rekryteringsinstrument delvis spelat ut sin roll. Med sju år av höga avgifter för medlemskapet i fack + a-kassa blev det långt mindre självklart än tidigare att gå med även sedan a-kasseavgifterna från 1 januari 2014 sänkts till ungefär samma nivå som före 2007. Efter att under årtal ha stått utanför fack och/eller a-kassa blev detta en vana för många att inte vara fackligt ansluten och i ännu högre grad gäller det medlemskap i en a-kassa. Andelen av arbetskraften ansluten till en a-kassa var 83 procent vid årsskiftet 2006/2007, två år senare 70 procent och vid årsskiftet 2017/2018 fortfarande endast 70 procent (**tabell 38**). Att den under denna period inträffat en finanskris åtföljd av snabbt stigande arbetslöshet –främst bland arbetare (som då fick ännu högre a-kasseavgifter) – vände inte utvecklingen. Förändringen av a-kassesystemet fick också institutionella återverkningar på arbetsplatsnivå. Med fallande

³⁹ Under perioden 31/12 2006 – 31/12 2009 tappade Hotell- och restaurangfacket nästan fyra av tio medlemmar (minus 37 procent) och a-kassan var tredje medlem (minus 34 procent).

⁴⁰ Den 31/12 2009 var den totala månadsavgiften för fack och a-kassa 725 kronor för medlemmarna i Hotell och Restaurang (medellön 19.800 kronor), i IF Metall 706 kronor (medellön 23.177 kronor), i Transport 659 kronor (medianlön ca 21.000 kronor) och i Kommunal 455 kronor (medellön för undersköterskor 20.400 kronor). För medlemmarna i byggnadsarbetarförbunden (Byggnads, Målarna och Elektrikerna) var månadsavgiften högre men också lönerna. Medlemmarna i TCO-förbundet Unionen betalade 31/12 2009 totalt 414 kronor till facket och a-kassan (medellön 27.070 kronor), i Vårdförbundet 340 kronor (medianlön 25.000 kronor) och i Sveriges Ingenjörer 314 kronor (medianlön 38.000 kronor). Källa: LO-tidningen nr 5 2010 (sid 6).

facklig organisationsgrad minskade underlaget för fackklubbar varför det nu fanns färre förtroendevalda som kunde rekrytera medlemmar.

Med oförändrat tak i a-kassan⁴¹ fick istället *fackliga inkomstförsäkringar* en tilltagande roll för medlemsrekryteringen, men främst på tjänstemannasidan. Man kan tala om en ny form av Gent-effekt i och med att inkomstförsäkringar förutsätter medlemskap i såväl a-kassa som fackförening. Anledningen till att inkomstförsäkringar, som vid arbetslöshet ger ersättning utöver den från a-kassan, fått begränsad betydelse för LO-facken är den jämfört med tjänstemännen i allmänhet lägre lönenivån, vilket på arbetarsidan gjort dessa försäkringar mindre attraktiva. Lindellee (2018) visar att inkomstförsäkringarna är till minst nytta för de som behöver dem bäst, det vill säga de som löper störst risk för arbetslöshet.

För mer välbetalda LO-grupper som verkstadsarbetare och byggnadsarbetare hade inkomstförsäkringar säkerligen kunnat underlätta medlemsrekryteringen, särskilt som dessa yrkesgrupper tillhör de mest drabbade av arbetslöshet vid konjunkturedgångar. IF Metall och Byggnads saknade emellertid inkomstförsäkringar just av det skälet och Byggnads gör det fortfarande. Den stora arbetslöshetsrisken vid konjunkturedgångar gör att inkomstförsäkringar har ansetts för kostsamma. Man hade under tider av hög arbetslöshet tvingats höja medlemsavgiften ganska mycket för att finansiera försäkringen, men hade då riskerat att förlora medlemmar. IF Metall införde emellertid en inkomstförsäkring från 1 juli 2019 (jfr Lindellee 2018, sid 108).

LO-förbund som saknar inkomstförsäkringar är:

- Byggnadsarbetareförbundet (hade inkomstförsäkring från 2008 till 2010)
- Fastighetsanställdas Förbund
- Musikerförbundet
- Målareförbundet (hade inkomstförsäkring från 2009 fram till 2010)

LO-förbund med inkomstförsäkringar är:

- Elektrikerförbundet (2008-)
- GS Facket för Skogs-, Trä- och Grafisk bransch (2011-)
- Handelsanställdas Förbund (2007-)
- Hotell- och Restaurangfacket (1/2 2020-)
- IF Metall (1/7 2019-)
- Kommunalarbetareförbundet (2008-)
- Livsmedelsarbetareförbundet (2007-)
- Pappersindustriarbetareförbundet (1/7 2020-)

⁴¹ Den 1 januari 2007 sänktes högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen från 730 till 680 kronor under de första 100 dagarna av arbetslöshet. Det innebar att försäkringens tak sänktes från 20.075 kronor per månad till 18.700 kronor per månad. Med fem ersättningsdagar per vecka eller 22 per månad betydde det en ersättning på maximalt 14.960 kronor per månad (= 80% av en månadsinkomst på 18.700 kronor). Före 1/1 2007 var den maximalt 16.060 kronor per månad (= 80% av en månadsinkomst på 20.075 kronor) under de första 100 ersättningsdagarna. Alla belopp före skatt. Taket på 18.700 kronor i månaden höjdes inte förrän 1 september 2015.

- Seko, Service- och kommunikationsfacket (2007-)
- Transportarbetareförbundet (2007-).

Många arbetare och tjänstemän väger nyttan av medlemskapet mot kostnaden (Bruhn, Kjellberg & Sandberg 2013:166-169, Kjellberg 2024a 295-). Det kan betecknas som ett individuellt kalkylerande förhållningssätt, men ändå inte helt. Av en undersökning från 1990-talets början framgår att frågan om man ska vara med i facket är något man talar med varandra om ute på arbetsplatserna (Kjellberg 2001 och 2017). Det visade sig att även ett så till synes individuellt beslut som direktanslutning till a-kassan inte sällan var något man övervägde tillsammans och kollektivt gick från ord till handling. Påverkan från arbetskamrater, föräldrar och vänner hade stor betydelse när individen gick med i facket. På frågan om varför man vid frågetillfället var medlem dominerade olika nyttskäl såsom behovet av trygghet, gemensamma intressen gentemot arbetsgivaren vad gäller lön, mm. De som inte var fackligt anslutna uppgav för hög avgift, att de inte fått hjälp när de vänt sig till facket, mm.

Den fackliga organisationsgraden har i Gentländer som Sverige tenderat gå ned under högkonjunkturer och upp under lågkonjunkturer (Kjellberg 1983 kapitel 6). Under den extrema högkonjunkturen under 1980-talets slut ansåg ett växande antal löntagare och de klarade sig bra utan fackets hjälp och särskilt i storstäder som Stockholm där det fanns gott om jobb att välja mellan om man var missnöjd med arbetsgivaren.

Omvänt tenderar den fackliga organisationsgraden öka under lågkonjunkturer men detta mönster bröts under den hösten 2008 inledda finanskrisen då behovet av ökad trygghet under kristider normalt skulle medfört stigande organisationsgrad i fack och a-kassa. På arbetarsidan där uppgången kunde förväntas bli allra störst inträffade istället en fortsatt nedgång. De höga avgifterna till LO-kassorna motverkade effektivt en uppgång i anslutningen till fack och a-kassa. Tjänstemannakassornas lägre avgifter i kombination med fackliga inkomstförsäkringar avspeglades i en stigande facklig organisationsgrad.

Åren 2009 och 2010 var den första gången under modern tid i Sverige som en djup ekonomisk kris inte åtföljdes av ökad facklig organisationsgrad. Det står i skarp kontrast till början av 1990-talet då såväl arbetslösheten som den fackliga anslutningsgraden steg snabbt under loppet av några få år (Kjellberg 2011:81-83). Organisationsgraden borde 2009 och 2010 ha stigit mest bland arbetarna, men istället sjönk den.

Däremot spelade sannolikt högkonjunkturen åren 2017 och 2018 en viss roll för att inte bara arbetarnas utan också tjänstemännens fackliga organisationsgrad sjönk. Det är första gången sedan 2008 som andelen fackligt anslutna tjänstemän minskat, i varje fall om man bortser från en mycket liten nedgång mellan 2010 och 2011 då konjunkturen vände uppåt.

Sedan Gent-systemet mer eller mindre upphört att fungera som fackligt rekryteringsinstrument under de sju åren med höga a-kasseavgifter kunde det knappast förväntas att samma system med sjunkande arbetslöshet skulle medverka till stigande organisationsgrad. Utöver en uttunning av fackklubbarnas täckningsgrad som följd av medlemsraset försvårar flera *strukturella* egenskaper hos arbetskraften, främst hos arbetarna, facklig organisering:

- Den *högre andelen tidsbegränsat anställda och deltidsanställda hos arbetarna* jämfört med tjänstemännen. Första kvartalet 2022 hade 20 procent av arbetarna och 10 procent av tjänstemännen en tidsbegränsad anställning. Genomsnittet för alla anställda var 13 procent (Larsson 2022a). Samma kvartal arbetade 29 procent av arbetarna deltid och 16 procent av tjänstemännen. Genomsnittet för anställda var 21 procent (Larsson 2023a). Se vidare nedan avsnittet ”Den fackliga organisationsgraden hos fast och tidsbegränsat anställda”.
- *Arbetarnas överrepresentation bland unga anställda*. Varannan anställd i åldersgruppen 16-24 har en tidsbegränsat jobb (50 procent första kvartalet 2022). Det är vanligt att perioder av arbete varvas med perioder av arbetslöshet, vilket innebär en lös anknytning till den enskilda arbetsplatsen och arbetsmarknaden. Sju av tio anställda i åldern 16-24 år har idag ett arbetaryrke.⁴² Se vidare nedan avsnittet ”Den fackliga organisationsgradens utveckling hos olika åldersgrupper”.

⁴² Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2023** för 70 procent i åldersgruppen 16-24 år, 34 procent 25-29 år, 26 procent 30-44 år, 30 procent 45-64 år samt 30 procent i hela gruppen 16-64 år.

Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2022** för 71 procent i åldersgruppen 16-24 år, 35 procent 25-29 år, 27 procent 30-44 år, 30 procent 45-64 år samt 32 procent i hela gruppen 16-64 år.

Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2019** för 68 procent i åldersgruppen 16-24 år, 40 procent 25-29 år, 31 procent 30-44 år, 34 procent 45-64 år samt 37 procent i hela gruppen 16-64 år. Bland *privatanställda* var arbetarnas andel 70 procent i åldern 16-24 år, 45 procent 25-29 år, 35 procent 30-44 år, 39 procent 45-64 år och 41 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos *offentliganställda* var år 2019 arbetarnas andel 56 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 27 procent 25-29 år, 22 procent 30-44 år, 26 procent 45-64 år samt 26 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 26 procent av offentliganställda 2019 mot 41 procent av privatanställda.

Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2018** för 68 procent i åldersgruppen 16-24 år, 42 procent 25-29 år, 31 procent 30-44 år, 34 procent 45-64 år samt 37 i hela gruppen 16-64 år. Bland privatanställda var arbetarnas andel 71 procent i åldern 16-24 år, 48 procent 25-29 år, 36 procent 30-44 år, 39 procent 45-64 år och 42 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos offentliganställda var år 2018 arbetarnas andel 57 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 28 procent 25-29 år, 23 procent 30-44 år, 26 procent 45-64 år samt 27 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 27 procent av offentliganställda 2018 mot 42 procent av privatanställda.

År 2017 svarade arbetarna för 69 procent av de anställda i åldersgruppen 16-24 år, 43 procent 25-29 år, 32 procent 30-44 år, 36 procent 45-64 år samt 38 procent i hela gruppen 16-64 år. Bland *privatanställda* var arbetarnas andel 73 procent i åldern 16-24 år, 49 procent 25-29 år, 36 procent 30-44 år, 40 procent 45-64 år och 43 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos *offentliganställda* var år 2017 arbetarnas andel 55 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 28 procent 25-29 år, 22 procent 30-44 år, 28 procent 45-64 år samt 28 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 28 procent av offentliganställda 2017 mot 43 procent av privatanställda.

År 2016 svarade arbetarna för 69 procent av de anställda i åldersgruppen 16-24 år, 43 procent 25-29 år, 32 procent 30-44 år, 37 procent 45-64 år samt 39 procent i hela gruppen 16-64 år. Bland *privatanställda* var arbetarnas andel 73 procent i åldern 16-24 år, 49 procent 25-29 år, 37 procent 30-44 år, 41 procent 45-64 år och 44 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos *offentliganställda* var år 2016 arbetarnas andel 54 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 26 procent 25-29 år, 21 procent 30-44 år, 28 procent 45-64 år samt 27 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 27 procent av offentliganställda 2016 (32 procent 2013) mot 44 procent av privatanställda (46 procent 2013).

- *Arbetarnas överrepresentation bland utrikes födda.* I likhet med ungdomar rymmer denna grupp många som nyligen kommit ut på arbetsmarknaden och med inte sällan bristande kunskaper om fackföreningar och kollektivavtal. År 2023 var 34 procent av arbetarna och 20 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Se vidare nedan avsnittet ”Den fackliga organisationsgradens utveckling hos inrikes och utrikes födda”.

Angående den fackliga organisationsgradens kraftiga nedgång bland offentliganställda arbetare (varav nästan alla är anställda i kommuner och landsting) mellan 2015 och 2017 spelade säkerligen den så kallade Kommunalskandalen en viss roll, det vill säga de avslöjanden som gjordes i media januari 2016 och som så allvarligt minskade förtroendet för förbundsledningen att det följdes av massavhopp bland medlemmarna. Som framgår av **tabell 7** tappade Kommunal 11.000 medlemmar under år 2016. Dessförinnan hade medlemstalet ökat under flera år (2012-2015), särskilt 2015 då ökningen var 7.800 medlemmar. År 2017 steg medlemstalet med blygsamma 1.000 personer och 2018 tappade Kommunal 7.300 medlemmar. År 2019 ökade förbundet endast marginellt, men desto mer under coronakrisen 2020, medan en viss nedgång inträffade under 2021 och 2022, följt av en mindre uppgång 2023.

De mest detaljerade branschuppdelningarna angående den fackliga organisationsgraden för arbetare med en decimal finns i **tabell 66** och för tjänstemän i **tabell 67** i Appendix 10.

I **tabell 7** redovisas vidare organisationsgradens utveckling för offentligt respektive kommunalt anställda arbetare, vilken 2015-2023 sjönk med nio respektive åtta procentenheter. Det bör observeras att Kommunals medlemsutveckling är beroende av fler förhållanden än organisationsgradens förändringar hos kommunalt anställda arbetare. Kommunal har även medlemmar inom privat sektor (dit även kommunalt ägda bolag räknas) och organiserar i likhet med andra LO-förbund även en del tjänstemän (se **tabell 62-64** Appendix 9). Omvänt rymmer tjänstemannafacken en del arbetare.

Tabell 7. Medlemsutvecklingen i några LO-förbund samt organisationsgradens utveckling för arbetare i några sektorer/branscher 2006-2023

	Antal medlemmar 31/12			Organisationsgrad arbetare (årsmedeltal)			
År	Kommunal	IF Metall	HRF	Offentlig Sektor	Kommunal Sektor	Industri mm	Hotell & restaurang
2006	563 700	337 700	54 500	87%	86%	84%	52%
2007	529 100	316 000	44 100	85%	85%	81%	47%
2008	511 700	304 500	36 300	83%	83%	81%	40%
2009	506 300	286 500	33 500	82%	82%	81%	36%
2010	503 400	275 100	31 600	83%	82%	79%	36%
2011	500 400	273 600	30 500	80%	80%	78%	33%
2012	502 500	266 300	28 700	80%	80%	78%	32%
2013	506 100	254 000	27 400	79%	79%	77%	30%
2014	509 700	248 400	28 000	77%	77%	76%	29%
2015	517 500	248 400	27 400	77%	76%	76%	28%
2016	506 500	246 100	28 100	74%	74%	75%	28%
2017	507 500	247 100	27 900	72%	72%	74%	27%
2018	500 200	246 800	27 000	71%	71%	73%	31%
2019	500 600	242 000	26 600	72%	72%	72%	27%
2020	518 800	241 600	26 500	72%	72%	73%	34%
2021	514 500	241 400	24 100	74%	73%	73%	35%
2022	502 900	240 800	23 200	70%	70%	72%	31%
2023	506 200	240 700	23 300	68%	68%	72%	25%
2006-2022	-57 500 (-10%)	-97 000 (-29%)	-31 200 (-57%)	-19 pe (-22%)	-18 pe (-21%)	-12 pe (-14%)	-27 pe (-52%)

Anm. Pe = procentenhet. Antal aktiva medlemmar inkluderar arbetslösa och exkluderar studerande 31/12 respektive år. Facklig organisationsgrad årsgenomsnitt 16-64 år anställda (dvs exklusive arbetslösa) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Offentlig sektor utgörs av statlig och kommunal sektor. Kommunal sektor utgörs av kommuner och landsting. HRF = Hotell och Restaurang Facket. För organisationsgraden med en decimal se **tabellerna 66-67** i Appendix 10.

Källa medlemsutveckling: Kjellberg (2017d) som innehåller medlemsutvecklingen (varav kvinnor) för de enskilda fackförbunden sedan slutet av 1800-talet (sedan 1945 exklusive pensionärer):

[http://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century\(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc\).html](http://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc).html)

Hos IF Metall och Hotell och restaurang Facket (HRF) förefaller medlemstalen i viss utsträckning ha stabiliserats under åren 2015-2018 respektive 2014-2017 och särskilt jämfört med den kraftiga minskningen under åren 2007-2010. Det bör observeras att den fackliga medlemsutvecklingen inte bara påverkas av organisationsgraden utan också av om antalet

arbetare i arbetskraften ökar eller minskar. En utförligare genomgång av medlemsutvecklingen 2016-2023 i olika LO-, TCO- och Saco-förbund finns i Kjellberg (2024a).

Den fackliga organisationsgradens utveckling hos olika åldersgrupper

Andelen fackligt anslutna löntagare har sjunkit sedan mitten av 1990-talet och allra mest bland de unga (**tabell 8**), men mellan 2006 och 2022 nästan lika mycket i åldersgruppen 30-44 år (minus nio-tio procentenheter).

Den efter svenska förhållanden mycket låga organisationsgraden bland de yngsta hänger samman med att mer än varannan anställd i åldersgruppen 16-24 år idag har en tidsbegränsat jobb. Vid 1990-talets början inskränkte sig andelen tidsbegränsat anställda till ca var tredje (för fackanslutningens utveckling ur ett längre tidsperspektiv – se **tabell 42** i Appendix 1). Unga med tidsbegränsad anställning står delvis utanför gemenskapen på arbetsplatsen, i synnerhet om arbetet utförs på kvällar och helger. Den lösa anknytningen till den enskilda arbetsplatsen och arbetsmarknaden förstärks av att jobben ofta varvas med perioder av arbetslöshet. Sedan länge är arbetslösheten bland de unga betydligt högre än genomsnittet. Man kan därför tala om en ofrivillig, *strukturell individualism*. Också den tilltagande uppsplittring av arbetskraften som följer på outsourcing, inhyrning av personal och ensamarbete (t.ex. personliga assistenter) bidrar till att försvaga den kollektiva styrkan och sammanhållningen bland såväl unga som andra anställda.

Tabell 8. Facklig organisationsgrad efter ålder och kön i Sverige 1990-2023 (procent)

Ålder	1990	1993	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
16-24	62	69	54	52	51	50	50	48	47	46	40	36	35	34
25-29	78	81	76	74	73	72	72	70	69	68	64	61	59	60
16-29 totalt	69	76	66	64	62	62	62	60	59	58	53	49	48	48
30-44	85	86	83	82	81	81	80	80	78	77	74	72	72	73
45-64	88	89	88	88	87	87	87	86	86	85	82	81	80	80
16-64 totalt	81	85	82	81	80	80	80	79	78	77	73	71	71	71
Män	80	82	79	78	74	74	75	74	73	74	71	68	68	68
Kvinnor	83	87	85	83	82	83	82	82	82	80	76	74	74	75

/FORTS./

Ålder	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16-24	34	34	36	36	35	35	36	37	36	35	37	39	36	36
25-29	60	58	57	58	58	59	59	59	58	58	60	61	58	59
16-29 totalt	48	47	47	47	47	48	49	49	49	49	51	52	49	50
30-44	73	72	71	71	71	70	70	69	68	68	69	69	68	68
45-64	80	80	80	80	80	79	79	78	77	76	76	78	78	76
16-64 totalt	71	70	70	70	70	69	69	69	68	68	69	70	69	68
Män	68	67	68	67	67	66	66	65	64	64	65	66	65	64
Kvinnor	75	73	73	73	73	73	72	72	72	72	73	74	73	73

Anm. Anställda årsgenomsnitt. Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade.
Specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU).

Ålder	1990- 1993	1993- 2006	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2006- 2023
16-24	+7	-23	-6	-4	0	0	-1	0	+1	+1	-1	-1	+2	-10
25-29	+3	-13	-4	-3	-4	+1	0	+1	0	0	-1	0	+2	-9
16-29 totalt	+7	-16	-5	-4	-2	0	0	+1	+1	0	0	0	+2	-8
30-44	+1	-9	-3	-2	-1	0	0	-1	0	-1	-1	0	+1	-9
45-64	+1	-4	-3	-1	-1	0	0	-1	0	-1	-1	0	0	-9
16-64 totalt	+4	-8	-4	-2	-1	0	0	-1	0	0	-1	0	+1	-9
Män	+2	-8	-3	-3	0	-1	0	-1	0	-1	-1	0	+1	-10
Kvinnor	+4	-7	-4	-2	-1	0	0	0	-1	0	0	0	+1	-7

Ålder	2019 Män	2020 Män	2019 Kvinnor	2020 Kvinnor	2019 Inrikes född	2020 Inrikes född	2019 Utrikes född	2020 Utrikes född
16-24	37	37	32	37	37	39	26	31
25-29	53	56	63	64	60	61	50	52
16-29 totalt	47	49	51	54	50	53	41	44
30-44	63	64	73	75	72	73	58	59
45-64	74	74	79	9	79	79	66	66
16-64 totalt	64	65	72	73	70	71	58	59
Män	-	-	-	-	67	68	54	56
Kvinnor	-	-	-	-	74	75	62	63

Facklig organisationsgrad per ålder och kön med en decimal 1990-2023 finns i Appendix 10 **tabell 69A-B**, uppdelat på arbetare/tjänstemän kombinerat med ålder, kön och sektor år 2019 i **tabell 69C** samt per inrikes/utrikes födda per ålder, arbetare/tjänstemän och sektor i **tabell 69D**. Se även ovan där det framgår att utrikes födda i alla åldrar har klart lägre organisationsgrad än inrikes födda.

Sju av tio anställda i åldern 16-24 år har idag ett arbetaryrke.⁴³ Många av dem finns i de privata tjänstenäringarna där den fackliga organisationsgraden är klart lägre än i industrin eller i den offentliga sektorn (**tabell 6**). Därtill kommer att det fackliga medlemsraset bland arbetare var betydligt kraftigare i dessa näringar (minus åtta procentenheter mellan 2006 och 2008) än i industrin (minus tre enheter) eller offentlig sektor (minus fyra enheter).

Den fackliga organisationsgradens utveckling hos inrikes och utrikes födda

Även de *utlandsfödda* är överrepresenterade bland arbetarna. Drygt var tredje arbetare (34 procent) var 2023 födda i andra länder än Sverige jämfört med var femte tjänsteman.⁴⁴

⁴³ Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2023** för 70 procent i åldersgruppen 16-24 år, 34 procent 25-29 år, 26 procent 30-44 år, 30 procent 45-64 år samt 30 procent i hela gruppen 16-64 år.

Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2022** för 71 procent i åldersgruppen 16-24 år, 35 procent 25-29 år, 27 procent 30-44 år, 30 procent 45-64 år samt 32 procent i hela gruppen 16-64 år.

Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2019** för 68 procent i åldersgruppen 16-24 år, 40 procent 25-29 år, 31 procent 30-44 år, 34 procent 45-64 år samt 37 procent i hela gruppen 16-64 år. Bland *privatanställda* var arbetarnas andel 70 procent i åldern 16-24 år, 45 procent 25-29 år, 35 procent 30-44 år, 39 procent 45-64 år och 41 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos *offentliganställda* var år 2019 arbetarnas andel 56 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 27 procent 25-29 år, 22 procent 30-44 år, 26 procent 45-64 år samt 26 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 26 procent av offentliganställda 2019 mot 41 procent av privatanställda.

Av de anställda (exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna) svarade arbetarna **år 2018** för 68 procent i åldersgruppen 16-24 år, 42 procent 25-29 år, 31 procent 30-44 år, 34 procent 45-64 år samt 37 i hela gruppen 16-64 år. Bland privatanställda var arbetarnas andel 71 procent i åldern 16-24 år, 48 procent 25-29 år, 36 procent 30-44 år, 39 procent 45-64 år och 42 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos offentliganställda var år 2018 arbetarnas andel 57 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 28 procent 25-29 år, 23 procent 30-44 år, 26 procent 45-64 år samt 27 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 27 procent av offentliganställda 2018 mot 42 procent av privatanställda.

År 2017 svarade arbetarna för 69 procent av de anställda i åldersgruppen 16-24 år, 43 procent 25-29 år, 32 procent 30-44 år, 36 procent 45-64 år samt 38 procent i hela gruppen 16-64 år. Bland *privatanställda* var arbetarnas andel 73 procent i åldern 16-24 år, 49 procent 25-29 år, 36 procent 30-44 år, 40 procent 45-64 år och 43 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos *offentliganställda* var år 2017 arbetarnas andel 55 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 28 procent 25-29 år, 22 procent 30-44 år, 28 procent 45-64 år samt 28 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 28 procent av offentliganställda 2017 mot 43 procent av privatanställda.

År 2016 svarade arbetarna för 69 procent av de anställda i åldersgruppen 16-24 år, 43 procent 25-29 år, 32 procent 30-44 år, 37 procent 45-64 år samt 39 procent i hela gruppen 16-64 år. Bland *privatanställda* var arbetarnas andel 73 procent i åldern 16-24 år, 49 procent 25-29 år, 37 procent 30-44 år, 41 procent 45-64 år och 44 procent i hela gruppen 16-64 år. Hos *offentliganställda* var år 2016 arbetarnas andel 54 procent i åldern 16-24 år (en numerärt mycket liten grupp), 26 procent 25-29 år, 21 procent 30-44 år, 28 procent 45-64 år samt 27 procent i hela gruppen 16-64 år. Arbetarna utgjorde således 27 procent av offentliganställda 2016 (32 procent 2013) mot 44 procent av privatanställda (46 procent 2013).

⁴⁴ **År 2023** var 34 procent av arbetarna och 20 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 32 respektive 21 procent. Andelen utrikes födda bland offentliganställda arbetare var 41 procent jämfört med 18 procent bland tjänstemännen.

År 2022 var 32 procent av arbetarna och 18 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 30 respektive 19 procent. Andelen utrikes födda bland offentliganställda arbetare var 40 procent jämfört med 17 procent bland tjänstemännen.

År 2021 var 30 procent av arbetarna och 18 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 28 respektive 18 procent. Andelen utrikes födda bland offentliganställda arbetare var 37 procent jämfört med 17 procent bland tjänstemännen.

Mellan 2006 och 2018 sjönk de utlandsfödda arbetarnas organisationsgrad inom *privat sektor* mer än dubbelt så mycket som de svenskföddas: minus 30 respektive minus 13 procentenheter – se **tabell 9**. En del av förklaringen är de utlandsfödda arbetarnas överrepresentation i branscher där arbetarnas organisationsgrad sjönk allra mest, närmare bestämt i de privata tjänstenäringarna där 34 procent av arbetarna år 2020 var födda utomlands.⁴⁵ Se vidare Appendix 5 som innehåller facklig organisationsgrad för födda i Sverige och olika ländergrupper. Mellan 2006 och 2024 ökade andelen arbetare födda utomlands från 16 till 34 procent (**tabell 55**). Särskilt snabb var ökningen mellan 2016 och 2018 då den uppgick till två procentenheter per år eller från 24 procent 2016 till 28 procent 2018 samt mellan 2021 och 2022 då den uppgick till drygt två procentenheter liksom mellan 2022 och 2023. Inom offentlig sektor ökade andelen utrikes födda arbetare under mellan 2016 och 2018 från 26 till 32 procent samt 33 procent 2019, 34 procent 2020, 37 procent 2021, 40 procent 2022 och 41 procent 2023.

Inom *offentlig sektor* utgör de utrikes födda en ungefär lika stor andel av arbetarna som inom privata tjänstenäringar exklusive handel (40 procent 2022 och 43 procent 2023).

Bland offentliganställda (i praktiken *kommunalt* anställda) arbetare sjönk organisationsgraden mellan 2006 och 2022 mer än dubbelt så mycket bland utrikes födda som bland inrikes födda: minus 24 respektive minus 10 procentenheter (**tabell 9**). Däremot sjönk organisationsgraden bland de i Sverige födda arbetarna mellan 2022 och 2023 betydligt mer (från 77 till 73 procent) än hos de utrikes födda arbetarna (från 61 till 60 procent).

Mellan 2017 och 2018 sjönk organisationsgraden bland utlandsfödda arbetare med tre procentenheter i både privat och offentlig sektor, men 2019 skedde en viss återhämtning bland utrikes födda, särskilt i offentlig sektor (plus fyra procentenheter mellan 2018 och 2019) och den fortsatte 2020 men bara i privat sektor.

År 2020 var 29 procent av arbetarna och 16 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 28 respektive 17 procent. Andelen utrikes födda bland offentliganställda arbetare var 34 procent jämfört med 15 procent bland tjänstemännen.

År 2019 var 29 procent av arbetarna och 16 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 28 respektive 16 procent. Andelen utrikes födda bland offentliganställda arbetare var 33 procent jämfört med 16 procent bland tjänstemännen.

År 2018 var 28 procent av arbetarna och 16 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 26 respektive 15 procent. Andelen utrikes födda bland offentliganställda arbetare var 31 procent jämfört med 16 procent bland tjänstemännen.

År 2017 var 26 procent av arbetarna och 16 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 25 respektive 15 procent.

År 2016 var 24 procent av arbetarna och 16 procent av tjänstemännen födda utomlands (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Motsvarande andelar inom privat sektor var 27 respektive 15 procent.

⁴⁵ De utlandsföddas andel av arbetare anställda inom privata tjänstenäringar var 31,1 procent 2018, 29,4 procent år 2017 samt 27,5 procent år 2016 och om handel exkluderas 36,1 procent 2018, 34,48 procent 2017 samt 32,8 procent 2016 – se **tabell 55** i Appendix 5.

Bland inrikes födda arbetare var organisationsgraden oförändrad i båda sektorerna både 2018 och 2019 (**tabell 9**). År 2020 var den bland de inrikes födda oförändrad i privat sektor men steg i offentlig sektor. År 2021 steg den bland inrikes födda arbetare med tre procentenheter i offentlig sektor och med en enhet i privat sektor (till 79 respektive 62 procent).

Allt som allt ökade de utlandsfödda arbetarnas organisationsgrad tre år i rad: från 50 procent 2018 till 51 procent 2019, 52 procent 2020 och 54 procent 2021. Bland inrikes födda arbetare var den oförändrat 64 procent 2018-2020 men steg till 65 procent 2021.

År 2021 *steg* organisationsgraden bland utrikes födda i både privat och offentlig sektor och mest i den privata (med två procentenheter mot en i offentlig sektor). År 2022 *minskade* organisationsgraden hos utrikesfödda i såväl privat sektor (minus tre enheter som i offentlig sektor (minus fyra enheter). Bland inrikes födda var nedgången inte lika stor: minus två enheter i privat sektor och likaledes två enheter i offentlig sektor.

Tabell 9. Facklig organisationsgrad för arbetare efter födelseland och sektor 2006-2022 (procent)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Privatanställda</i>															
Utlandsfödda	75	69	64	63	62	60	58	56	55	51	51	49	46	47	48
Födda i Sverige	74	70	68	67	66	65	65	64	63	62	62	61	61	61	61
Privatanställda totalt	74	70	67	66	65	64	63	62	61	59	59	58	57	57	57
<i>Offentliganställda</i>															
Utlandsfödda	85	84	80	79	80	77	77	73	72	71	68	64	61	65	64
Födda i Sverige	87	85	83	83	83	81	81	80	79	78	76	75	75	75	76
Offentliganställda totalt	87	85	83	82	83	80	80	79	77	77	74	72	71	72	72
<i>Arbetare totalt</i>															
Utlandsfödda	77	73	68	67	66	64	62	60	59	56	55	53	50	51	52
Födda i Sverige	77	74	71	71	70	68	69	67	66	65	65	64	64	64	64
Samtliga arbetare	77	74	71	70	69	67	67	66	64	63	62	61	60	60	61

	2020	2021	2022	2023
<i>Privatanställda</i>				
Utlandsfödda	48	50	47	47
Födda i Sverige	61	62	60	60
Privatanställda totalt	57	58	56	55
<i>Offentliganställda</i>				
Utlandsfödda	64	65	61	60
Födda i Sverige	76	79	77	73
Offentliganställda totalt	72	74	70	68

<i>Arbetare totalt</i>	2020	2021	2022	2023
Utlandsfödda	52	54	51	50
Födda i Sverige	64	65	63	62
Samtliga arbetare	61	62	59	58

	2006-2008	2008-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
<i>Privatanställda</i>												
Utlandsfödda	-9	-8	-1	-4	0	-2	-3	-1	+1	+2	-3	0
Födda i Sverige	-6	-4	-1	-1	0	-1	0	0	0	+1	-2	0
Privatanställda totalt	-7	-5	-1	-2	0	-1	-1	0	0	+1	-2	-1
<i>Offentliganställda</i>												
Utlandsfödda	-5	-7	-1	-1	-3	-4	-3	+4	-1	+1	-4	-1
Födda i Sverige	-4	-3	-1	-1	-2	-1	0	0	+1	+3	-2	-4
Offentliganställda totalt	-4	-4	-2	0	-3	-2	-1	+1	0	+2	-4	-2
<i>Arbetare totalt</i>												
Utlandsfödda	-9	-8	-1	-3	-1	-2	-3	+1	+1	+2	-3	-1
Födda i Sverige	-6	-4	-1	-1	0	-1	0	0	0	+1	-2	-1
Samtliga arbetare	-6	-5	-2	-1	-1	-1	-1	0	+1	+1	-3	-1

	2006-2020	Därav 2013-2020	2006-2023
<i>Privatanställda</i>			
Utlandsfödda	-27	-8	-28
Födda i Sverige	-13	-3	-14
Privatanställda totalt	-17	-5	-19
<i>Offentliganställda</i>			
Utlandsfödda	-21	-9	-25
Födda i Sverige	-11	-4	-14
Offentliganställda totalt	-15	-7	-19
<i>Arbetare totalt</i>			
Utlandsfödda	-25	-8	-27
Födda i Sverige	-13	-3	-15
Arbetare totalt	-16	-5	-19

Anm. 16-64 år; AKU exklusive heltidsstuderande med arbete vid sidan om studierna.

Om vi tar år 2015 som utgångspunkt och ser på utvecklingen till och med år 2023 sjönk organisationsgraden mest i *offentlig sektor* och allra mest bland *utrikes födda*. Hos de senare rör det sig om en nedgång från 71 till 60 procent i offentlig sektor (minus elva procentenheter) och från 51 till 47 procent i privat sektor (minus fyra enheter). Motsvarande bland inrikes födda arbetare var en minskning med fem enheter i offentlig sektor (från 78 till 73 procent) respektive en minskning med två procentenheter i privat sektor. Samtidigt ökade andelen utrikesfödda av de offentliganställda arbetarna från knappt 26 till 41 procent (se **tabell 55** i Appendix 5).

För den fackliga organisationsgradens utveckling bland utrikes och inrikes födda *tjänstemän* hänvisas till **tabell 56** i Appendix 5. Anmärkningsvärt är att organisationsgraden bland utrikesfödda tjänstemän mellan 2015 och 2023 *steg* med tre procentenheter i privat sektor (från 62 till 65 procent) medan den var oförändrat 73 procent i offentlig sektor. Bland tjänstemän födda i Sverige steg andelen fackligt anslutna 2015-2023 från 69 till 70 procent i privat sektor men sjönk från 85 till 83 procent i offentlig sektor.

Om vi ser på hela perioden 2006-2023 är organisationsgradens förändringar bland utrikes/inrikes födda inte alls lika dramatiska hos tjänstemännen som hos arbetarna. Redan 2006 var organisationsgraden sju procentenheter lägre bland utrikes födda tjänstemän än bland inrikes födda: 70 respektive 77 procent. År 2023 hade differensen ökat något, till åtta procentenheter: 67 respektive 75 procent. I privat sektor var skillnaden i organisationsgrad fyra enheter 2006 och sex enheter 2022. I offentlig sektor är de utlandsfödda tjänstemännens organisationsgrad däremot avsevärt lägre än de inrikes föddas och så har det varit hela tiden.

Även om *antalet* utrikes födda arbetare är lägre än antalet utrikes födda tjänstemän (446 700 respektive 581 500 år 2023) är *andelen* utrikes födda klart lägre bland tjänstemännen än bland arbetarna: 34 respektive 20 procent.⁴⁶

⁴⁶ År 2023 var 581 500 tjänstemän utrikes födda (av totalt 2 938 900 tjänstemän). Av dem fanns 374 500 i privat sektor och 189 200 i offentlig. Det betyder att 19,8 procent av tjänstemännen var födda utomlands. Av totalt 1 365 000 arbetare 2023 var 466 700 födda utomlands, dvs 34,2 procent. Av dem fanns 329 900 i privat sektor och 130 800 i offentlig sektor. Observera att inte alla arbetare och tjänstemän är sektorsuppdelade.

År 2022 var 522 700 tjänstemän utrikes födda (av totalt 2 863 000 tjänstemän). Av dem fanns 330 600 i privat sektor och 177 800 i offentlig. Det betyder att 18,3 procent av tjänstemännen var födda utomlands. Av totalt 1 364 700 arbetare 2022 var 442 700 födda utomlands, dvs 32,4 procent. Av dem fanns 309 000 i privat sektor och 127 700 i offentlig sektor. Observera att inte alla arbetare och tjänstemän är sektorsuppdelade.

År 2021 var 486 900 tjänstemän utrikes födda (av totalt 2 762 500 tjänstemän). Av dem fanns 300 000 i privat sektor och 176 700 i offentlig. Det betyder att 17,6 procent av tjänstemännen var födda utomlands. Av totalt 1 373 100 arbetare 2021 var 410 000 födda utomlands, dvs 29,9 procent. Av dem fanns 287 400 i privat sektor och 119 100 i offentlig sektor. Observera att inte alla arbetare och tjänstemän är sektorsuppdelade.

År 2020 var 452 600 tjänstemän utrikes födda (av totalt 2 735 800 tjänstemän). Av dem fanns 286 400 i privat sektor och 156 400 i offentlig. Det betyder att 16,54 procent av tjänstemännen var födda utomlands. Av totalt 1 446 200 arbetare 2020 var 422 300 födda utomlands, dvs 29,2 procent. Av dem fanns 301 900 i privat sektor och 116 00 i offentlig sektor. Observera att inte alla arbetare och tjänstemän är sektorsuppdelade.

År 2019 var 427 500 tjänstemän utrikes födda (av totalt 2 694 300 tjänstemän). Av dem fanns 257 000 i privat sektor och 160 900 i offentlig. Det betyder att 15,9 procent av tjänstemännen var födda utomlands. Av totalt 1 544 200 arbetare 2019 var 452 500 födda utomlands, dvs 29,3 procent. Av dem fanns 325 500 i privat sektor och 120 700 i offentlig sektor. Observera att inte alla arbetare och tjänstemän är sektorsuppdelade.

År 2018 var 420 500 tjänstemän utrikes födda (av totalt 2 670 200 tjänstemän). Av dem fanns 246 500 i privat sektor och 163 500 i offentlig. Det betyder att 15,7 procent av tjänstemännen var födda utomlands. Av totalt 1 572 100 arbetare 2018 var 438 900 födda utomlands, dvs 27,9 procent. Av dem fanns 316 200 i privat sektor och 117 300 i offentlig sektor.

Den fackliga organisationsgraden hos fast och tidsbegränsat anställda

Vid en uppdelning på fast och tidsbegränsat anställda visar det sig att den fackliga organisationsgraden sjunkit allra mest hos de tidsbegränsat anställda (**tabell 10**). Det gäller framför allt under den femårsperiod (2005-2010) då det fackliga medlemsraset inträffade, medan utvecklingen är mer motstridig under de följande fem åren (2010-2015) då organisationsgraden sjönk mer bland fast anställda arbetare än bland de med tidsbegränsad anställning. Under perioden 2015-2020 är nedgången större bland tidsbegränsat anställda arbetare än bland fast anställda.

Tabell 10. Facklig organisationsgrad bland fast och tidsbegränsat anställda arbetare och tjänstemän 2005-2023 (första kvartalet respektive år) (procent och procentenheter)

År	Arbetare			Tjänstemän		
	Fast Anställda	Tidsbegr. Anställda	Alla	Fast anställda	Tidsbegr. anställda	Alla
2005	83	63	80	80	68	79
2006	83	61	79	79	66	77
2007	81	57	76	77	63	75
2008	77	49	72	74	55	72
2009	75	47	71	73	56	72
2010	76	43	71	75	58	73
2005-2010	-7	-20	-9	-5	-10	-6
2011	74	42	69	75	56	73
2012	73	41	68	74	56	73
2013						
2014						
2015	71	41	65	76	59	74
2010-2015	-5	-2	-6	+1	+1	+1
2016						
2017	69	38	63	76	55	73
2018	67	37	62	75	53	73
2019	66	35	60	74	50	72
2020	67	35	61	74	52	72
2021	67	42	63	75	57	74
2022	66	34	61	75	58	74
2023	64	34	59	74	55	73
2015-2020	-4	-6	-4	-2	-7	-2
2020-2022	-1	-1	0	+1	+6	+2
2005-2022	-17	-29	-19	-5	-10	-5
2019-2020	+1	0	+1	0	+2	0
2020-2021	0	+7	+2	+1	+5	+2
2021-2022	-1	-8	-2	0	-3	0
2022-2023	-2	0	-2	-1	-3	-1

Anmärkning: Kvartalsgenomsnitt första kvartalet respektive år (AKU). Anställda 16-64 år exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Pandemiåren 2020 och 2021 **gulmarkerade**.
 Källa: *Röster om facket och jobbet Rapport 1 av 7 2007* sid 105; Larsson (2012) sid 18. Larsson (2017) sid 15, Larsson (2018) sid 15, Larsson (2019) sid 14 samt Larsson (2020a) sid 15, Larsson 2022b, Larsson 2023b.

Mellan första kvartalet 2020 och det första kvartalet 2021, vilket i stort sett motsvarar det första pandemiåret 2020, steg organisationsgraden kraftigt bland de tidsbegränsat anställda hos både arbetare och tjänstemän: från 35 till 42 procent respektive från 52 till 57 procent. Den mycket osäkra situation som pandemin medförde kan vara en förklaring, en annan om de som hade de mest osäkra anställningsformerna (och lägsta organisationsgraden) inte fick förlängd anställning. Ett villkor för korttidsstöd var att företagen avvecklade tidsbegränsat anställda. Första kvartalet 2022 var de tidsbegränsat anställda arbetarna emellertid nere på ungefär samma nivå som första kvartalet 2020.

En markant skillnad föreligger mellan arbetare och tjänstemän, men också en likhet. Mellan 2005 och 2010 sjönk andelen fackligt anslutna hos båda grupperna minst dubbelt så mycket bland tidsbegränsat anställda som hos dem med fast tjänst. Hos arbetarna var nedgången nästan *tre gånger* större: minus 20 procentenheter hos tidsbegränsat anställda jämfört med sju enheter hos dem utan fast tjänst. Bland tjänstemännen var motsvarande tal minus tio respektive minus fem procentenheter.

Den negativa inverkan på arbetarnas genomsnittliga organisationsgrad som de tidsbegränsat anställda utövar förstärks av att andelen tidsbegränsat anställda är avsevärt högre bland arbetarna än bland tjänstemännen: 20 procent respektive 10 procent första kvartalet 2022 (Larsson 2022a). Bland de unga (16-24 år) är andelen tidsbegränsat anställda hög bland både arbetare och tjänstemän, men det påverkar arbetarnas genomsnittliga organisationsgrad betydligt mer än tjänstemännens eftersom den stora majoriteten unga med anställning utgörs av arbetare. Bland arbetarna är andelen tidsbegränsat anställda avsevärt högre bland kvinnor än bland män: 26 respektive 16 procent (2022).

Inom hotellbranschen var 52 procent av arbetarna tidsbegränsat anställda 2022, inom restaurangbranschen 44 procent, inom detaljhandeln 32 procent, inom bemanning och fastighetsservice (inklusive städning) 27 procent, inom sociala tjänster (hemtjänst mm) 25 procent, inom jordbruk, skogsbruk och fiske 25 procent samt inom vård och omsorg 24 procent⁴⁷ (Larsson 2022a). Flera av dessa branscher utmärks av ett högt inslag av unga personer och låg facklig organisationsgrad.

⁴⁷ Dit räknas här inte hälso- och sjukvård där andelen tidsbegränsat anställda arbetare var 21 procent 2022.

Även deltidsanställningar är vanligare bland arbetare än bland tjänstemän: 29 respektive 16 procent första kvartalet 2022. Bland samtliga anställda var andelen 21 procent (Larsson 2023a). Skillnaden mellan kvinnor och män är störst på arbetsidan där 46 procent av kvinnorna var deltidsanställda 2022 mot 18 procent av männen. Deltid är vanligast bland yngre anställda, närmare bestämt varannan anställd i åldersgruppen 16-24 år och då på nästan samma nivå hos arbetare (54 procent) och tjänstemän (43 procent). Kvinnor är betydligt oftare deltidsanställda än män både bland arbetare och tjänstemän. I åldersgruppen 16-24 år var hela 72 procent av de kvinnliga arbetarna deltidsanställda 2022. Inom vissa branscher var mer än varannan arbetare deltidsanställd samma år: hotell 75 procent, detaljhandel 65 procent, restaurang 65 procent, sociala tjänster (hemtjänst mm) 51 procent samt vård och omsorg 45 procent (Larsson 2023a). Särskilt bland arbetare är det vanligt att deltidsanställda inte är medlem av någon fackförening. Av arbetarna var, som nämnts, 29 procent deltidsanställda 2022 men andelen är betydligt högre bland icke fackligt anslutna arbetare (41 procent) än hos LO-medlemmarna där andelen var 21 procent (Larsson 2023a).

För en utförligare genomgång av den fackliga organisationsgradens utveckling hos fast och tidsbegränsat anställda hänvisas till Kjellberg (2020b), där de mest osäkra anställningsformerna (AVA/behov) ägnas särskild uppmärksamhet.

De svenska kollektivavtalens starka ställning

Kollektivavtalen spelar en central roll för den svenska arbetsmarknadsmodellen. Nio av tio löntagare i Sverige omfattas av kollektivavtal trots frånvaron av lagstiftning om allmängiltigförklaring av kollektivavtal. Avgörande för kollektivavtalens starka ställning i Sverige är att både anställda och arbetsgivare i betydande utsträckning är organiserade. Den fackliga organisationsgraden har visserligen minskat sedan 1990-talets mitt, men Sverige tillhör fortfarande en grupp av nordiska länder som har den högsta fackanslutningen i världen (**tabell 3** ovan). Sedan 2009 har det fackliga medlemsras som inträffade under de närmast föregående åren planat ut. I likhet med Danmark är fortfarande närmare 70 procent av de anställda i Sverige medlemmar av en facklig organisation. Även om den genomsnittliga organisationsgraden under senare år inte förändrats särskilt mycket i Sverige (70 procent 2011-2014, 69 procent 2015-2017, 68 procent 2018-2019, 69 procent 2020, 70 procent 2021, 69 procent 2022 och 68 procent 2023) kan, som vi sett, en ökad skillnad konstateras mellan arbetare och tjänstemän.

Av stor betydelse för kollektivavtalens täckningsgrad är hur väl organiserade arbetsgivarna är. Till skillnad från de fackliga organisationerna har arbetsgivarorganisationerna inte tappat

mark de senaste femton-tjugo åren om man som mått använder andelen löntagare i företag som är anslutna till en arbetsgivarorganisation.

Sverige avviker här markant från till exempel Tyskland, där såväl arbetsgivarnas organisationsgrad som kollektivavtalens utbredning och den fackliga anslutningen minskat under en längre tidsperiod.⁴⁸

Kollektivavtalens täckningsgrad

I Sverige underlättas de lokala förhandlingarna av att den stora majoriteten löntagare finns i företag anslutna till en arbetsgivarorganisation. Det har väsentligt begränsat motståndet mot att förhandla med fackföreningarna. Den i Sverige vidsträckta konflikträtten ger dessutom facken goda möjligheter att tvinga motvilliga oorganiserade arbetsgivare till förhandlingsbordet.

Många oorganiserade arbetsgivare har så kallade hängavtal med de fackliga organisationerna, vilket innebär att de tillämpar branschens riksavtal. För fördelningen på reguljära kollektivavtal och hängavtal bland arbetarna hänvisas till **tabell G** i Appendix 3 samt för mer detaljerade uppgifter till **Appendix 21**.

En beräkning avseende 2021 visar att 88 procent av löntagarna i åldern 16–64 år omfattades av kollektivavtal (inklusive så kallade hängavtal) detta år (**tabell 11A**). Det var praktiskt taget detsamma som under de femton föregående åren. Om man ser till de senaste tjugofem åren råder en påfallande stabilitet. Inom privat sektor omfattade kollektivavtalen 1995–2021 cirka 83–85 procent av de anställda jämfört, dock något lägre år 2000 (cirka 81 procent) och 2021 (cirka 82 procent). Flera brott i tidsserien gör att man får iakttä en viss försiktighet vid jämförelser mellan olika år. I offentlig sektor täcks alla anställda av kollektivavtal.

Mellan 2020 och 2021 sjönk enligt **tabell 11A** kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor från 85 till 82 procent och på arbetsmarknaden i dess helhet från 90 till 88 procent. I

⁴⁸ I västra Tyskland minskade kollektivavtalens täckningsgrad (exklusive företagsavtal) bland privatanställda från 72 till 59 procent (1995–2005) och i östra delen av landet från 56 till 42 procent (1996–2005). Starkt bidragande till utvecklingen är att många företag – särskilt i öst – lämnat de tyska arbetsgivarorganisationerna. Främst rör det sig om mindre företag. I östra Tyskland arbetade 2004 endast 18 procent av metallindustrins anställda i företag anslutna till den tyska motsvarigheten till Teknikföretagen jämfört med 58 procent i västra Tyskland (Silvia & Schroeder 2007: 1440). I båda fallen är det fråga om en kraftig minskning sedan 1991, då motsvarande andelar var 66 procent (öst) respektive 72 procent (väst). Enligt färskare statistik minskade kollektivavtalens täckningsgrad (inklusive företagsavtal med oorganiserade arbetsgivare, dvs hängavtal) mellan 1998 och 2013 från 76 till 60 procent i västra Tyskland och från 63 till 47 procent i östra delen av landet (Bispinck & Schulten 2014). Traditionellt har de tyska arbetsgivarna varit välorganiserade, vilket varit ett av de utmärkande dragen hos den tyska modellen. En sjunkande organisationsgrad bland arbetsgivarna har ett negativt inflytande på såväl kollektivavtalens täckningsgrad som den fackliga organisationsgraden. Idag tillhör mindre av var femte tysk löntagare en fackförening (se **tabell 3** ovan och **tabell 60** i Appendix 7). För femton-tjugo år sedan var denna andel ca var tredje. Se även AER 2018:73–74.

verkligheten är nedgången dock inte lika stor som den ser ut att vara. En stor del av förklaringen till att andelen anställda som täcks av kollektivavtal är lägre 2021 än 2020 hänger samman med förbättrad statistik från Svenskt Näringsliv, närmare bestämt att det i sju förbund som både är arbetsgivar- och branschförbund nu blivit möjligt att räkna bort företagen som endast är med i branschdelen av förbunden. Utan denna justering hade kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor 2021 blivit cirka 84 procent i stället för 82 procent, som emellertid är den mest korrekta siffran. För arbetsmarknaden i dess helhet hade täckningsgraden blivit 89 procent och inte de 88 procent som redovisas i tabell 11A.

Av beräkningar baserade på antalet anställda i åldersgruppen 15–74 år framgår att kollektivavtalens täckningsgrad inom privat sektor var 81 procent 2021, vilket är ungefär detsamma som åren 2010-2020 (**tabell 11B**).⁴⁹ För arbetsmarknaden i sin helhet var andelen anställda med kollektivavtal 87 procent, vilket är ungefär samma nivå som under perioden 2008-2020.

Tabell 11 (reviderad). Andel löntagare (%) i Sverige som täcks av kollektivavtal 1995-2021

A.	Kollektivavtalens täckningsgrad 16-64 år								
Sektor	(1995:1)	1995:2	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Privat	90	84	81	84	83	/ 82	/ 84	85	84
Off.	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alla	94	90	88	89	89	/ 88	/ 90	90	89

A.	Kollektivavtalens täckningsgrad 16-64 år										
Sektor	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Privat	84	85	84	85	85	84	/ 83	83	85	85	/ 82
Off.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alla	89	90	89	90	90	90	/ 89	90	90	90	/ 88

Anmärkning. För åren 1995:2 och 2005 har antalet personer under hängavtal reviderats nedåt. Nya år är 2000 och 2007.

/FORTS./

⁴⁹ Enligt Arbetsmarknadsekonomiska rådets rapport 2018 – *Hur fungerar kollektivavtalen?* – täcktes drygt 81 procent av de anställda i privat sektor av kollektivavtal hösten 2017, vilket ligger strax under den här beräknade täckningsgraden 2016 (AER 2018:96, 99-101). Med tanke på att de använda metoderna skiljer sig starkt åt är överensstämmelsen mellan de båda beräkningarna påfallande stor.

B.	Kollektivavtalens täckningsgrad 15-74 år													
Sektor	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Privat	81	/84	85	83	83	84	83	83	83	83	/ 82	82	83	83
Off.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alla	87	/89	90	89	88	89	88	89	89	89	/ 88	88	89	89

B. forts.	Kollektivavtalens täckningsgrad 15-74 år													
Sektor	2020	2021												
Privat	83	/ 81												
Off.	100	100												
Alla	89	/ 87												

Oreviderad:

A.	Kollektivavtalens täckningsgrad 16-64 år														
Sektor	1995	2005	2007:1	2007:2	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Privat	90	89	86	/ 82	/ 84	85	84	84	85	84	85	85	84	/ 83	83
Off.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alla	94	93	91	/ 88	/ 90	90	89	89	90	89	90	90	90	/ 89	90
B.	Kollektivavtalens täckningsgrad 15-74 år														
Sektor	1995	2005	2007:1	2007:2	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Privat				81	/84	85	83	83	84	83	83	83	83	/ 82	82
Off.				100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alla				87	/89	90	89	88	89	88	89	89	89	/ 88	88

Anmärkning 1: Flera brott (markerade med /) förekommer i tabellen. Åren 1995, 2005 och 2007:1 har hängavtalens omfattning bland arbetare beräknats utifrån Foras statistik över lönesummor och från och med 2007:2 med hjälp av proportionen mellan antalet arbetare i företag som endast har hängavtal och antalet arbetare i företag med reguljära kollektivavtal. Den mellan 2007:2 och 2008 förhöjda täckningsgraden avspeglar införandet av ett nytt datasystem hos Svenskt Näringsliv, vilket resulterade i ett klart högre rapporterat antal anställda i medlemsföretagen än under de föregående åren. Från och med 2017 baseras antalet arbetare och tjänstemän under hängavtal på uppgifter från de fackliga organisationerna och när det gäller Byggnadsarbetareförbundet även på statistik från arbetsgivarorganisationerna inom byggsektorn. Antalet anställda under hängavtal har fått genom att med hjälp av den fackliga organisationsgraden inom industri-, tjänste- och byggsektorerna inkludera även de som inte tillhör en fackförening.

Anmärkning 2: Kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor har beräknats genom att utgå från antalet anställda hos arbetsgivarorganisationernas medlemmar och sedan lägga till antalet anställda som omfattas av hängavtal. Antalet arbetare som omfattas av hängavtal har för åren 1995–2007:1 erhållits utifrån statistik från Fora (som ägs gemensamt av Svenskt Näringsliv och LO) över den totala lönesumman under hängavtal dividerat med genomsnittlig årslön inom privat sektor enligt SCB. Under 2009 gick Fora över till ett nytt datasystem. Utgångspunkten var inte längre lönesumman utan antalet arbetare i företag som är hängavtalsbundna respektive det totala antalet arbetare i kollektivavtalsbundna företag. Ett problem är att en individ under loppet av ett år kan arbeta i flera företag och då räknas flera gånger, om det på dessa arbetsplatser förekommer hängavtal (detsamma gäller i sådana fall om reguljära kollektivavtal). Vidare räknas en individ fullt ut även om denne arbetar under ett hängavtal under endast en del av året och inte vid årets slut då denne kan finnas under ett reguljärt kollektivavtal eller på en arbetsplats utan avtal eller vara arbetslös. Därtill kommer att personer som vid något tillfälle haft flera arbeten i Foras statistik räknas som flera individer.

För att komma runt detta problem har proportionen mellan arbetare i företag med enbart hängavtal och i företag med reguljära kollektivavtal i Foras statistik år 2011 använts för att beräkna hängavtalens omfattning bland arbetare från och med 2007:2. Till skillnad från i föregående årsrapporter har 2009 års proportion inte använts för något år eftersom den visat sig överdriva antalet arbetare under hängavtal, vilket hänger samman med svårigheterna att få fram tillförlitliga uppgifter under den 2009 pågående övergången till ett nytt datasystem hos Fora. Därtill kom att registeruppgifterna 2009 inte var lika bra uppdaterade som vid den körning som gjordes

december 2012 utifrån dem som hade SAF-LO:s avtalspension under år 2011. Från och med år 2012 till och med 2016 har använts körningen som Fora gjort under december efterföljande år. Nytt för 2014 års körning (avseende år 2013) är att företag som både har ett reguljärt kollektivavtal och ett hängavtal bara räknas en gång. Antalet hängavtal och antalet individer under dessa avser således uteslutande företag som endast har hängavtal.

Vid beräkningen av hängavtalens omfattning bland arbetare har grupperna med andra avtalspensioner utesluts i nämnaren, bland annat arbetarna i KFO:s medlemsföretag eftersom de omfattas av Kooperationens avtalspension. Däremot har arbetarna i företag tillhöriga Fastigo, Svensk Industriförening med flera organisationer inom privat sektor inkluderats. Till antalet arbetare under hängavtal har lagts antalet tjänstemän under sådana avtal utifrån uppgifter från TCO- och Saco-förbunden samt Ledarna, vilka uppräknats med icke-medlemmarna med hjälp av den fackliga organisationsgraden för privatanställda tjänstemän. Hängavtalens omfattning bland tjänstemännen underskattas dock något eftersom flera tjänstemannafack saknar statistik på detta område. Därtill kommer att det inte mer än i begränsad omfattning varit möjligt att i enlighet med SCB:s socioekonomiska indelning (SEI) särskilja tjänstemän från arbetare hos LO-förbund som SEKO och Handelsanställdas förbund (gäller såväl hängavtal som reguljära kollektivavtal). Antalet arbetare och tjänstemän under reguljära kollektivavtal baseras på uppgifter från arbetsgivarorganisationerna. Vad gäller Svenskt Näringsliv har anställda som inte omfattas av kollektivavtal subtraherats. Detta berör främst Svensk Handel där ett antal medlemsföretag ännu inte är ”inkopplade” på kollektivavtalen. Däremot inkluderas alla anställda i medlemsföretag som har hängavtal för en del av sina anställda med annat arbetsgivarförbund inom Svenskt Näringsliv. Anställda hos medlemsföretag i Svensk Industriförening som endast har hängavtal har subtraherats vid beräkningarna av de reguljära kollektivavtalens omfattning medan de företag som har reguljära avtal inkluderats.

För år 2017 har antalet anställda under hängavtal beräknats utifrån uppgifter från de fackliga organisationerna. Antalet medlemmar under hängavtal har med hjälp av den fackliga organisationsgraden inom industri-, bygg- och tjänstesektorerna räknats upp till att inkludera även oorganiserade under hängavtal.

De i **tabell 11A** redovisade talen har erhållits genom att dividera antalet anställda under kollektivavtal (inklusive hängavtal) med antalet anställda 16–64 år enligt arbetskraftsundersökningarna 4:e kvartalet respektive år. Med anställda avses endast de som är folkbokförda i Sverige och som inte arbetar utomlands (totala antalet anställda har erhållits genom att addera anställda i privat och offentlig sektor, varvid de som arbetar utomlands faller bort). I tabellens B-del har antalet anställda under kollektivavtal (inklusive hängavtal) dividerats med antalet anställda i åldern 15–74 år. Det är det mest korrekta tillvägagångssättet med tanke på att arbetsgivarorganisationernas statistik över antalet anställda i medlemsföretagen inte begränsas till 16–64 år.

Företag och anställda med respektive utan kollektivavtal

Av **tabell 12** framgår hur många löntagare som åren 2010-2021 fanns på arbetsplatser utan kollektivavtal samt deras andel av de anställda inom privat sektor. För fler år se **Appendix 21**. Räknat på åldersgruppen 16-64 år var deras antal 416.000 år 2010, 410.000 år 2012, 442.600 år 2013, 428.000 år 2014, 446.600 år 2016 och 493.500 år 2017, 551.600 år 2018, 442.600 år 2019, 443.300 år 2020 och 490.900 år 2021.

Om man istället tar gruppen 15-74 år som utgångspunkt var antalet löntagare på kollektivavtalslösa arbetsplatser 448.000 år 2010, 451.000 år 2012, 483.000 år 2013, 474.500 år 2014, 500.100 år 2016, 551.600 år 2017, 543.600 år 2018, 483.000 år 2019 och 498.900 år 2020 och 585.300 år 2021.⁵⁰ Det senare tillvägagångssättet är det mest korrekta med tanke på att arbetsgivarorganisationernas statistik över anställda i medlemsföretagen inte begränsas till

⁵⁰ Det överensstämmer ganska bra med den grova uppskattning som Företagarna avseende år 2010 gör i rapporten *Småföretagen och kollektivavtalen* (Företagarna mars 2011, sid. 4): ”Försiktigt räknat arbetar cirka en halv miljon personer i företag som inte har kollektivavtal eller hängavtal”.

åldersgruppen 16-64 år.⁵¹ Det betyder att omkring en halv miljon anställda finns på arbetsplatser utan kollektivavtal. Alla tal avser i Sverige folkbokförda personer.⁵²

Tabell 12. Antal löntagare med respektive utan kollektivavtal i privat sektor och i hela ekonomin vid slutet av 2010, 2012, 2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 och 2021

	2010		2012		2013	
	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år
Reguljärt kollektivavtal	2.061.200	2.076.600	2.144.500	2.160.600	2.161.100	2.177.200
Hängavtal	167.600	167.600	177.500	177.500	168.700	168.700
Summa med kollektivavtal (privat sektor)	2.228.700	2.244.200	2.322.000	2.338.100	2.329.800	2.345.900
Täckningsgrad	84,3%	83,4%	85,0%	83,8%	84,0%	82,9%
Antal anställda i arbetskraften (privat sektor; kvartal 4)	2.644.700	2.692.500	2.732.000	2.789.100	2.772.400	2.828.900
- därav anställda utan Kollektivavtal	416.000	448.300	410.000	451.000	442.600	483.000
Andel utan kollektivavtal (privat sektor)	15,7%	16,7%	15,0%	16,2%	16,0%	17,1%
Kollektivavtal privat + offentlig sektor	3.503.600	3.543.300	3.595.200	3.644.500	3.611.100	3.664.400
Antal anställda i hela arbetskraften*	3.919.600	3.996.600	4.005.200	4.104.900	4.053.700	4.147.400
Andel med kollektivavtal	89,4%	88,7%	89,8%	88,8%	89,1%	88,4%

	2014		2016		2017	
	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år
Reguljärt kollektivavtal	2.218.800	2.240.900	2.274.000	2.291.200	2.341.400	2.364.500
Hängavtal	138.800	138.800	155.300	155.300	119.600**	119.600**
Summa med kollektivavtal (privat sektor)	2.357.600	2.379.700	2.429.700	2.446.600	2.461.000	2.484.100
Täckningsgrad	84,6%	83,4%	84,47%	83,0%	83,3%	81,8%
Antal anställda i arbetskraften (privat sektor; kvartal 4)	2.785.600	2.854.200	2.876.300	2.946.700	2.954.500	3.035.700
- därav anställda utan Kollektivavtal	428.000	474.500	446.600	500.100	493.500	551.600
Andel utan kollektivavtal (privat sektor)	15,4%	16,6%	15,53%	17,0%	16,7%	18,2%
Kollektivavtal privat + offentlig sektor	3.676.800	3.743.100	3.821.600	3.881.800	3.874.300	3.943.800
Antal anställda i hela arbetskraften*	4.104.800	4.224.500	4.268.200	4.381.900	4.367.800	4.495.400
Andel med kollektivavtal	89,6%	88,6%	89,54%	88,6%	88,7%	87,7%

/FORTS./

⁵¹ Som redan påpekats i Anmärkning 2 under **tabell 5**.

⁵² Antalet anställda i företag utan kollektivavtal blir något högre om till Sverige utstationerade arbetstagare i företag utan kollektivavtal inkluderas.

	2018		2019		2020	
	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år
Reguljärt kollektivavtal	2.362.000	2.385.700	2.408.124	2.431.749	2.387.700	2.411.700
Hängavtal	110.300**	110.300**	114.800**	114.800**	108.000	108.000
Summa med kollektivavtal (privat sektor)	2.472.300	2.496.000	2.522.924	2.546.549	2.495.700	2.519.700
Täckningsgrad	83,4%	82,1%	84,8%	83,2%	84,9%	83,47%
Antal anställda i arbetskraften (privat sektor; kvartal 4)	2.964.600	3.039.600	2.976.000	3.061.900	2.939.000	3.018.600
- därav anställda utan kollektivavtal	492.300	543.600	453.100	515.400	443.300	498.900
Andel utan kollektivavtal (privat sektor)	16,6%	17,9%	15,2%	16,8%	15,1%	16,53%
Kollektivavtal privat + offentlig sektor	3.971.500	3.989.100	3.866.924	3.940.349	3.942.800	4.016.900
Antal anställda i hela arbetskraften*	4.4132.800	4.532.700	4.434.800	4.570.500	4.386.100	4.515.800
Andel med kollektivavtal	90,0%	88,0%	89,8%	88,7%	89,9%	89,0%

	2021	
	16-64 år	15-74 år
Reguljärt kollektivavtal	2.316.000	2.333.100
Hängavtal	106.000	106.000
Summa med kollektivavtal (privat sektor)	2.422.000	2.439.100
Täckningsgrad	82,3%	80,6%
Antal anställda i arbetskraften (privat sektor; kvartal 4)	2.944.100	3.024.400
- därav anställda utan kollektivavtal	490.900	585.300
Andel utan kollektivavtal (privat sektor)	16,7%	19,4%
Kollektivavtal privat + offentlig sektor	3.864.800	3.934.000
Antal anställda i hela arbetskraften*	4.386.900	4.519.300
Andel med kollektivavtal	88,1%	87,0%

* Privat + offentlig sektor (kvartal 4), vilket betyder att folkbokförda i Sverige som är anställda utomlands exkluderas.

** Hängavtalens omfattning har för åren 2017- beräknats på ett mer tillförlitligt sätt än under de föregående åren. Det har inte längre baserats på statistik från Fora, utan istället på uppgifter från de fackliga organisationerna.

Källor: samma som till **tabell 11**.

Vid slutet av 2017 hade arbetsgivarorganisationerna inom privat sektor sammanlagt 65.600 medlemsföretag med anställda, varav Svenskt Näringsliv (SN) svarade för 51.000 (de 9.500 SN-företagen utan anställda exkluderade) och övriga arbetsgivarorganisationer för 14.600. Dessa 65.600 till arbetsgivarorganisationer anslutna företag utgjorde ungefär en femtedel – 21 procent – av samtliga 324.800 företag med anställda som enligt SCB:s företagsregister fanns i

privat sektor november 2017 – se **tabell 13A**.⁵³ Om man som mått på arbetsgivarnas *organisationsgrad* använder *andelen företag* anslutna till arbetsgivarorganisationer blir denna således 21 procent. Som framgår av avsnittet ”Fack och arbetsgivare: olika utveckling av organisationsgraden” uppskattas arbetsgivarnas organisationsgrad till 30 procent år 2017 om man utesluter de företag där ägaren själv kan antas vara den enda anställda – se **tabell 13B**.⁵⁴ Denna siffra – 30 procent till arbetsgivarorganisationer anslutna företag år 2017 – överensstämmer väl med de 28 procent organiserade företag i storleksklassen 1-49 anställda år 2015 som anges i **tabellerna 26-27**. Med tanke på att det överväldigande antalet företag har mindre än 50 anställda bör arbetsgivarnas organisationsgrad mätt på detta sätt bli ungefär densamma antingen man räknar på samtliga företag med anställda eller ”endast” de med 1-49 anställda.

I **tabell 13C** har en försiktigare beräkning gjorts av andelen organiserade företag genom att antalet företag där ägaren är den enda anställda uppskattats till 52.100 istället för 104.300 (som 2017 var antalet aktiebolag med en anställd). Arbetsgivarnas organisationsgrad blir då 24 procent istället för de ovan angivna 30 procenten (mätt som andelen *företag* med anställda som är medlem i en arbetsgivarorganisation).

Om man som mått på arbetsgivarnas organisationsgrad utgår från andelen *anställda* i företag anslutna till en arbetsgivarorganisation väger företagen med minst 50 anställda betydligt tyngre, vilket avspeglas i en organisationsgrad inom privat sektor om 82 procent åren 2014-2017 och 83 procent år 2018 (**tabell 28**).

⁵³ Privata svenska och utlandsägda företag med anställda (kategorin 0 anställda subtraherad), de svenska uppdelade på företag som ingår i koncerner och företag som inte gör det.

⁵⁴ Se **footnot 36** nedan angående alternativ beräkningsmetod där andelen *anställda* i företag som är med i en arbetsgivarorganisation inte tas som utgångspunkt för beräkningarna utan istället andelen *företag* med anställda som är anslutna till en arbetsgivarorganisation.

Tabell 13. Antal företag anslutna till arbetsgivarorganisation respektive med hängavtal eller utan kollektivavtal 2017 (privat sektor)

A.	Antal företag	Antal anställda***
Svenskt Näringsliv*	51.000**	2.069.000
Avgår ej på kollektivavtal inkopplade företag inom Svensk Handel och Almega*	5.500	70.400
Svenskt Näringsliv med kollektivavtal*	45.500 (14%)	1.998.600 (66%)
Andra arbetsgivarorganisationer	14.600 (4%)	365.800 (12%)
Summa organiserade arbetsgivare med kollektivavtal	60.100 (19%)	2.364.500 (78%)
Summa organiserade arbetsgivare	66.600 (20,5%)	2.434.900
Företag med hängavtal****		119.600 (4%)
Summa företag med kollektivavtal		2.484.100 (82%)
Företag utan kollektivavtal		551.600 (18%)
Samtliga företag med anställda	324.800 (100%)	3.035.700 (100%)

B.	Antal företag	Antal anställda***
Svenskt Näringsliv*	51.000**	2.069.000
Avgår ej på kollektivavtal inkopplade företag inom Svensk Handel och Almega*	5.500	70.400
Svenskt Näringsliv med kollektivavtal*	45.500 (21%)	1.998.600 (66%)
Andra arbetsgivarorganisationer	14.600 (6%)	365.800 (12%)
Summa organiserade arbetsgivare med kollektivavtal	60.100 (27%)	2.364.500 (78%)
Summa organiserade arbetsgivare	66.600 (30,2%)	2.434.900
Företag med hängavtal		119.600 (4%)
Summa företag med kollektivavtal		2.484.100 (82%)
Företag utan kollektivavtal		551.600 (18%)
Samtliga företag med anställda	220.500 (100%)	3.035.700 (100%)

/FORTS./

C.	Antal företag	Antal anställda***
Svenskt Näringsliv*	51.000**	2.069.000
Avgår ej på kollektivavtal inkopplade företag inom Svensk Handel och Almega*	5.500	70.400
Svenskt Näringsliv med kollektivavtal*	45.500 (17%)	1.998.600 (66%)
Andra arbetsgivarorganisationer	14.600 (5%)	365.800 (12%)
Summa organiserade arbetsgivare med kollektivavtal	60.100 (22%)	2.364.500 (78%)
Summa organiserade arbetsgivare	66.600 (24,4%)	2.434.900
Företag med hängavtal****		119.600 (4%)
Summa företag med kollektivavtal		2.484.100 (82%)
Företag utan kollektivavtal		551.600 (18%)
Samtliga företag med anställda	272.700 (100%)	3.035.700 (100%)

Anm. 1. Kolumnen "Antal anställda" har framräknats fristående från beräkningarna av "Antal företag", nämligen i samband med att kollektivavtalens täckningsgrad och arbetsgivarnas organisationsgrad (utifrån andelen anställda i företag som tillhör arbetsgivarorganisationer). Antalet företag anslutna till arbetsgivarorganisationer avser Svenskt Näringsliv (exklusive de med noll anställda) och andra arbetsgivarorganisationer i privat sektor (uppgifter erhållna från arbetsgivarorganisationerna), medan totala antalet företag med anställda hämtats från SCB:s företagsregister (se Anm. 2 nedan).

Anm. 2. De 324.800 företagen i **tabell 13A** nedersta raden har fått genom att i SCB:s företagsregister addera antalet företag i kategorierna "privata svenska, ej koncern", "privat svenskt, koncern" och "utlandsägda" och från dessa subtrahera företagen med noll anställda. Som företag räknas i företagsregistret bl. a. alla juridiska personer med organisationsnummer samt fysiska personer som uppfyller minst ett av kriterierna momsregistrerad, arbetsgivarregistrerad, har inregistrerad firma respektive F-skatteregistrerad. Exempel bland privatägda företag är, förutom vad som vanligen avses med företag, ekonomiska föreningar, a-kassor, ideella föreningar och trossamfund. Till skillnad från i arbetskraftsundersökningarna (AKU) räknas inte statliga och kommunala bolag till privat sektor. Statliga företag som LKAB och SJ (båda medlemmar i Svenskt Näringsliv) ingår således inte i de 313.600 företagen.

Anm. 3. I **tabell 13C** har de 324.800 företagen med anställda minskats med 52.100 företag, vilket baseras på ett antagande att hos vartannat av de 104.300 aktiebolagen med en anställd är det ägaren själv som är den anställda, vilket är en grov uppskattning av antalet företag där ägaren själv är den ende anställda. Då blir det totala antalet företag med anställda 272.700 istället för 324.800.

Anm. 4. Inom främst Svensk Handel, Almega Tjänsteföretagen och Medieföretagen finns ett antal företag som saknar kollektivavtal, men om facket begär det sker så kallad inkoppling på respektive kollektivavtal.

* Observera att med företag anslutna till Svenskt Näringsliv avses avtalsarbetsplatser, det vill säga inte företag i juridisk mening. Ett företag kan omfatta flera avtalsarbetsplatser. Exempelvis hade Samhall AB vid årsskiftet 2017/2018 169 avtalsarbetsplatser. Det betyder att Svenskt Näringslivs andel av företagen överskattas.

** Exklusive företag med noll anställda. Svenskt Näringsliv omfattade 31/10 2017 60.471 företag varav 50.973 hade anställda.

*** Individer 15-74 år.

**** Antalet anställda som omfattas av hängavtal avser enbart anställda i företag som inte tillhör en arbetsgivarorganisation.

Källor: Statistik från arbetsgivarorganisationerna, SCB: Företagsregistret och AKU.

I **tabell 14** nedan redovisas motsvarande beräkningar för år 2018.

Tabell 14. Antal företag anslutna till arbetsgivarorganisation respektive med hängavtal eller utan kollektivavtal 2018 (privat sektor)

A.	Antal företag	Antal anställda***
Svenskt Näringsliv*	50.900**	2.123.700
Avgår ej på kollektivavtal inkopplade företag inom Svensk Handel och Almega*	5.300	96.700
Svenskt Näringsliv med kollektivavtal*	45.600 (14%)	2.027.000 (67%)
Andra arbetsgivarorganisationer	14.500 (4%)	358.700 (12%)
Summa organiserade arbetsgivare med kollektivavtal	60.100 (18%)	2.385.700 (78%)
Summa organiserade arbetsgivare	65.400 (19,4%)	2.482.400
Företag med hängavtal****		110.300 (4%)
Summa företag med kollektivavtal		2.496.000 (82%)
Företag utan kollektivavtal		543.600 (18%)
Samtliga företag med anställda	336.900 (100%)	3.039.600 (100%)

B.	Antal företag	Antal anställda***
Svenskt Näringsliv*	50.900**	2.123.700
Avgår ej på kollektivavtal inkopplade företag inom Svensk Handel och Almega*	5.300	96.700
Svenskt Näringsliv med kollektivavtal*	45.600 (20%)	2.027.000 (67%)
Andra arbetsgivarorganisationer	14.500 (6%)	358.700 (12%)
Summa organiserade arbetsgivare med kollektivavtal	60.100 (27%)	2.385.700 (78%)
Summa organiserade arbetsgivare	65.400 (29,3%)	2.482.400
Företag med hängavtal		110.300 (4%)
Summa företag med kollektivavtal		2.496.000 (82%)
Företag utan kollektivavtal		543.600 (18%)
Samtliga företag med anställda	223.300 (100%)	3.039.600 (100%)

Företagens storleksfördelning inom olika arbetsgivarorganisationer

I **tabell 15** jämförs storleksfördelningen hos samtliga företag i privat sektor med hur det ser ut inom Svenskt Näringsliv (SN). SN-företagen med kollektivavtal omfattade år 2017 66 procent av alla anställda (15-74 år) inom privat sektor, men utgjorde endast 14 procent av *företagen* med anställda (avser 2017; **tabell 15**). Om man utgår från *antalet medlemsföretag* i olika storleksklasser domineras Svenskt Näringsliv av *mycket små* företag – nästan sex av tio SN-företag (57 procent) finns i intervallet 1-9 anställda (**tabell 15**). Detta hindrar inte att Svenskt Näringsliv har en mycket låg organisationsgrad bland de allra minsta företagen, de så kallade mikroföretagen. Av de totalt 280.200 företagen med 1-9 anställda i Sverige år 2017 var endast 29.000 eller 10 procent anslutna till Svenskt Näringsliv. Det överväldigande antalet av de minsta företagen står med andra ord utanför Svenskt Näringsliv (och också utanför de andra arbetsgivarorganisationerna).

Tabell 15. Antal privatägda företag i olika storleksklasser november 2017, varav anslutna till Svenskt Näringsliv (avrundade tal)

	Antal företag hösten 2017 (inklusive SN-företag anslutna till branschföreningar)			Antal årsanställda hösten 2017***
Antal anställda	Alla	Svenskt Näringsliv**	SN:s andel	Svenskt Näringsliv
1-9	280.200* (86%)	29.000 (57%)	10%	118.600 (7%)
10-49	37.200 (11%)	16.700 (33%)	45%	351.900 (20%)
Summa 1-49	317.500 (98%)	45.700 (90%)	14%	470.500 (26%)
50-249		4.300 (8%)		418.000 (24%)
250-499		500 (1%)		171.300 (10%)
Summa 50-499	6.800 (2%)	4.800 (9%)	71%	589.300 (33%)
500-	531 (0%)	480 (1%)	90%	717.600 (40%)
Summa	324.800 (100%)	50.800 (100%)	16%	1.777.400 (100%)

* Varav 236.900 med 1-4 anställda, vilket utgör 73 procent av alla privatägda företag med anställda.

** Observera att med företag anslutna till Svenskt Näringsliv avses avtalsarbetsplatser, inte företag i juridisk mening. Ett företag kan omfatta flera avtalsarbetsplatser. Det betyder att Svenskt Näringslivs andel av företagen överskattas.

*** Årsanställda (heltidsekvivalenter). Omräknat till individer blir det totalt ca 1.953.000 anställda (15-74 år) hos Svenskt Näringslivs medlemsföretag. Inklusive företag anslutna till branschföreningar.

Anm. 1. Antal företag enligt företagsregistret avser november 2017. Antal företag i Svenskt Näringsliv 31/10 2017.

Anm. 2. Företag med 1-9 anställda brukar betecknas som mikroföretag, de med 10-49 anställda som små företag, de med 50-249 anställda som medelstora företag samt de med minst 250 anställda som stora företag.

Källor: SCB Företagsregistret, Svenskt Näringsliv

Situationen var praktiskt taget densamma mot slutet av 2018 (**tabell 16**). Andelen SN-företag med 1-9 anställda hade nu sjunkit från 57 till 56 procent. I tabellerna **13-14** överskattas Svenskt Näringslivs andel av företagen något genom att SN-företagen avser avtalsarbetsplatser och inte företag i juridisk mening. Ett och samma företag kan innehålla flera avtalsarbetsplatser.

Tabell 16A. Antal privatägda företag i olika storleksklasser november 2018, varav anslutna till Svenskt Näringsliv (avrundade tal)

	Antal företag hösten 2018 (inklusive SN-företag anslutna till branschföreningar)			Antal årsanställda hösten 2018***
Antal anställda	Alla	Svenskt Näringsliv**	SN:s andel	Svenskt Näringsliv
1-9	291.600* (87%)	28.550 (56%)	10%	116.800 (6%)
10-49	37.800 (11%)	16.860 (33%)	45%	357.000 (19%)
Summa 1-49	329.300 (98%)	45.410 (89%)	14%	473.800 (25%)
50-249		4.450 (9%)		443.900 (24%)
250-499		520 (1%)		180.500 (10%)
Summa 50-499	7.000 (2%)	4.970 (10%)	71%	624.400 (34%)
500-	543 (0%)	490 (1%)	90%	762.100 (41%)
Summa	336.864 (100%)	50.870 (100%)	15%	1.860.200 (100%)

* Varav 248.000 med 1-4 anställda, vilket utgör 74 procent av alla privatägda företag med anställda.

** Observera att med företag anslutna till Svenskt Näringsliv avses avtalsarbetsplatser, inte företag i juridisk mening. Ett företag kan omfatta flera avtalsarbetsplatser. Det betyder att Svenskt Näringslivs andel av företagen överskattas.

*** Årsanställda (heltidsekvivalenter).Omräknat till individer blir det totalt ca 1.953.000 anställda (15-74 år) hos Svenskt Näringslivs medlemsföretag. Inklusive företag anslutna till branschföreningar.

Anm. 1. Antal företag enligt företagsregistret avser november 2017. Antal företag i Svenskt Näringsliv 28/11 20187.

Anm. 2. Företag med 1-9 anställda brukar betecknas som mikroföretag, de med 10-49 anställda som små företag, de med 50-249 anställda som medelstora företag samt de med minst 250 anställda som stora företag.

Källor: SCB Företagsregistret, Svenskt Näringsliv

Tabell 16B. Antal privatägda företag i olika storleksklasser vid årsskiftet 2020/2021, varav anslutna till Svenskt Näringsliv (avrundade tal)

	Antal företag hösten 2020 (inklusive SN-företag anslutna till branschföreningar)			Antal årsanställda 7/1 2021 ***
Antal anställda	Alla	Svenskt Näringsliv**	SN:s andel	Svenskt Näringsliv
1-9	258.792* (84%)	27.777 (55%)	11%	113.900 (6%)
10-49	40.775 (13%)	17.220 (34%)	42%	366.200 (19%)
Summa 1-49	299.567 (97%)	44.997 (89%)	15%	480.100 (25%)
50-249		4.583 (9%)		462.300 (25%)
250-499		542 (1%)		189.800 (10%)
Summa 50-499	7.690 (2,5%)	5.125 (10%)	67%	652.100 (35%)
500-	582 (0%)	508 (1%)	87%	765.600 (41%)
Summa	307.839 (100%)	50.630 (100%)	16%	1.897.800 (100%)

* Varav 214.300 med 1-4 anställda, vilket utgör 70 procent av alla privatägda företag med anställda.

** Per 7/1 2021. Observera att med företag anslutna till Svenskt Näringsliv avses avtalsarbetsplatser, inte företag i juridisk mening. Ett företag kan omfatta flera avtalsarbetsplatser. Det betyder att Svenskt Näringslivs andel av företagen överskattas.

*** Per 7/1 2021. Årsanställda (heltidsekvivalenter).

Anm. 1. Antal företag enligt företagsregistret avser november 2020. Antal företag i Svenskt Näringsliv 7/1 2021.

Anm. 2. Företag med 1-9 anställda brukar betecknas som mikroföretag, de med 10-49 anställda som små företag, de med 50-249 anställda som medelstora företag samt de med minst 250 anställda som stora företag.

Källor: SCB Företagsregistret, Svenskt Näringsliv

I tabell 16C inkluderas även företag ägda av stat, kommun och regioner. Mönstret består. Endast 10 procent av företagen med 1-9 anställda var vid årsskiftet 2022/2023 medlemmar i Svenskt Näringsliv. Dessa cirka 28.300 företag utgjorde mer än hälften (56 procent) av SN:s medlemsföretag men omfattade endast 6 procent av de anställda i medlemsföretagen. Tre fjärdedelar (75 procent) av de anställda i medlemsföretagen arbetade i företag med minst 50 anställda och nästan 40 procent i företag med minst 500 anställda. Av samtliga cirka 332.900 företagen med anställda var endast 15 procent medlemmar av Svenskt Näringsliv.

Tabell 16C. Antal företag i olika storleksklasser vid årsskiftet 2022/2023, varav anslutna till Svenskt Näringsliv (avrundade tal)

	Antal företag hösten 2022 (inklusive SN-företag anslutna till branschföreningar)			Antal årsanställda årsskiftet 2022/2023**
Antal anställda	Alla	Svenskt Näringsliv*	SN:s andel	Svenskt Näringsliv
1-9	276.826* (83%)	28.296 (56%)	10%	117.100 (6%)
10-49	45.529 (14%)	16.919 (33%)	37%	360.400 (19%)
Summa 1-49	322.355 (97%)	45.215 (89%)	14%	477.500 (25%)
50-249		4.534 (9%)		453.600 (24%)
250-499		583 (1%)		201.300 (11%)
Summa 50-499	9.478 (3%)	5.117 (10%)	54%	654.900 (35%)
500-	1.085*** (0%)	480 (1%)	44%	733.200 (39%)
Summa	332.918 (100%)	50.812 (100%)	15%	1.865.700 (100%)

* Observera att med företag anslutna till Svenskt Näringsliv avses avtalsarbetsplatser, inte företag i juridisk mening. Ett företag kan omfatta flera avtalsarbetsplatser. Det betyder att Svenskt Näringslivs andel av företagen överskattas.

** Årsanställda (heltidsekvivalenter).

*** Varav 632 privatägda.

Anm. 1. Antal företag enligt företagsregistret avser november 2022. Antal företag i Svenskt Näringsliv årsskiftet 2022/2023 enligt *Avtalsrörelsen och lönebildningen 2022* (Medlingsinstitutet 2023), sid 139.

Anm. 2. Företag med 1-9 anställda brukar betecknas som mikroföretag, de med 10-49 anställda som små företag, de med 50-249 anställda som medelstora företag samt de med minst 250 anställda som stora företag.

Källor: SCB Företagsregistret, Svenskt Näringsliv, Medlingsinstitutet.

Avtalsarbetsplats får dock inte förväxlas med arbetsställe. De mindre företagen har oftast bara ett arbetsställe och saknar ofta kollektivavtal, det vill säga är ingen avtalsarbetsplats. Å andra sidan rymmer de större företagen betydligt fler arbetsställen än avtalsarbetsplatser antyds av **tabell 17**. De 543 privatägda företagen med minst 500 anställda hade november 2018 hela 19.800 arbetsställen. Alla dessa var inte anslutna till Svenskt Näringsliv men hos de som var det inskränkte sig antalet avtalsarbetsplatser till 490 (**tabell 12B**).

Tabell 17. Antal privatägda företag och arbetsställen i olika storleksklasser november 2018 (avrundade tal)

Antal anställda	Företag	Arbetsställen	Antal arbetsställen per företag
1-4	248.000 (74%)	248.200 (65%)	1,00
5-9	43.600 (13%)	44.200 (12%)	1,02
Summa 1-9	291.500 (87%)	292.400 (77%)	1,00
10-49	37.800 (11%)	44.400 (12%)	1,18
Summa 1-49	329.300 (98%)	336.800 (88%)	1,02
50-99	4.200 (1%)	9.100 (2%)	2,17
100-199	1.800 (0,5%)	7.000 (2%)	3,82
200-499	1.000 (0,3%)	9.300 (2%)	9,42
Summa 50-499	7.000 (2%)	25.400 (7%)	3,62
500-	543 (0,2%)	19.800 (5%)	36,48
Summa	336.900 (100%)	382.000 (100%)	1,13

Källa: SCB Företagsregistret.

Företag med minst 250 anställda räknas i statistiken som *stora företag*. Hos Svenskt Näringsliv utgjorde dessa endast 2 procent av medlemsföretagen 2018 (1.010 företag, varav 490 med minst 500 anställda, av totalt 50.870 företag. Samtidigt svarade de för hälften av de anställda, närmare bestämt 51 procent eller 942.600 av de totalt 1.860.200 årsanställda (**tabell 16**).⁵⁵ De stora företagen har således i egenskap av stora arbetsgivare en synnerligen stark ställning inom SN. Det blir ännu tydligare om koncernföretagen räknas ihop med sina dotterbolag, vilket naturligtvis medför att fler företag och fler anställda hamnar över 250-strecket. Sådan statistik finns dock inte tillgänglig. Som jämförelse kan nämnas att hos Arbetsgivaralliansen, som rymmer många ideella organisationer, svarade de sju arbetsgivarna med minst 250 anställda för en obetydlig del av medlemmarna (**tabell 19**). Detta kontrasterar skarpt mot Bankernas Arbetsgivarorganisation (BAO), som är den i särklass mest storföretagsdominerade arbetsgivarorganisationen. Andelen stora företag (11 procent 2017) är mer än fem gånger högre än inom Svenskt Näringsliv (2 procent 2017). Men det är först när man ser på företagen som *arbetsgivare* som de stora företagens dominans inom BAO blir fullt synlig. År 2017 svarade företagen med minst 250 anställda för 85 procent av de anställda i medlemsföretagen. Enbart företagen med minst 500 anställda hade 77 procent av de anställda. Det är väsentligt högre andelar än hos Svenskt Näringsliv där företagen med 250 anställda eller därutöver år 2017 svarade för 50 procent av de anställda och de med minst 500 anställda för 40 procent (**tabell 17**).

Tabell 18. Antal företag och anställda i olika storleksklasser inom KFO och KFS

Antal anställda	KFO 31/12 2017		KFS 31/12 2017*	
	Företag	Anställda	Företag	Anställda
1-9	2.687 (65%)	10.814 (9%)	147 (27%)	799 (3%)
10-49	1.198 (29%)	22.776 (20%)	223 (41%)	5.672 (18%)
Summa 1-49	3.885 (94%)	33.590 (29%)	37 (67%)	6.471 (21%)
50-249	201 (5%)	20.464 (18%)	131 (24%)	13.257 (42%)
250-499	36 (2%)	12.286 (11%)	10 (2%)	3.377 (11%)
Summa 50-499	237 (6%)	32.750 (29%)	141 (93%)	16.634 (53%)
500-	32 (1%)	48.456 (42%)	12 (2%)	8.174 (26%)
Summa	4.154 (100%)	114.796 (100%)	523 (100%)	31.408 (100%)
därav 250-	68 (1%)	60.742 (53%)	22 (4%)	11.551 (37%)

* Företagen anslutna till KFS (Kommunala Företagens Samorganisation) är här medtagna som jämförelse. I Företagsregistret räknas de i motsats till i AKU inte till privat sektor.

Anm. KFO = Kooperationens Förhandlingsorganisation; KFS = Kommunala Företagens Samorganisation.

Källa: information från respektive arbetsgivarorganisation.

⁵⁵ Kategorierna 250-499 anställda och 500- anställda summerade.

Tabell 19. Antal företag och anställda i olika storleksklasser inom Arbetsgivaralliansen och Arbetsgivarverket (privat sektor)

Antal anställda	Arbetsgivaralliansen 3/12 2015		Arbetsgivarverket (privat sektor) september 2017*	
	Företag	Anställda	Företag	Anställda
1-9	2.530 (81%)	7.319 (24%)	5 (19%)	23 (0,4%)
10-49	501 (16%)	10.350 (34%)	13 (48%)	264 (5%)
Summa 1-49	3.030 (97%)	17.669 (58%)	17 (63%)	287 (5%)
50-249	71 (2%)	7.268 (24%)	7 (26%)	893 (16%)
250-499	5 (0%)	1.658 (5%)	0 (0%)	0 (0%)
Summa 50-499	76 (2%)	8.926 (29%)	7 (26%)	893 (16%)
500-	2 (0%)	3.756 (12%)	2 (7%)	4.475 (79%)
Summa	3.109 (100%)	30.351 (100%)	27 (100%)	5.655 (100%)
därav 250-	7 (0%)	5.414 (18%)	2 (7%)	4.475 (79%)

* Företagen anslutna till Arbetsgivarverket (privat sektor) är här bara medtagna som jämförelse. I Företagsregistret räknas de i motsats till i AKU inte till privat sektor.

Källa: information från respektive arbetsgivarorganisation.

Tabell 20. Antal företag och anställda i olika storleksklasser inom BAO och SN

Antal anställda	BAO oktober 2017		Svenskt Näringsliv 31/10 2017	
	Företag	Anställda	Företag	Anställda
1-9	15 (11%)	75 (0%)	29.031 (57%)	118.615 (7%)
10-49	64 (46%)	1.553 (4%)	16.664 (33%)	351.934 (20%)
Summa 1-49	79 (57%)	1.628 (4%)	45.695 (90%)	470.549 (26%)
50-249	44 (32%)	4.875 (12%)	4.308 (8%)	417.972 (24%)
250-499	8 (6%)	2.707 (8%)	490 (1%)	171.283 (10%)
Summa 50-499	52 (38%)	7.582 (19%)	4.798 (9%)	589.255 (33%)
500-	7 (5%)	30.035 (77%)	480 (1%)	717.632 (40%)
Summa	138 (100%)	39.245 (100%)	50.973 (100%)	1.777.436 (100%)
därav 250-	15 (11%)	32.742 (83%)	970 (2%)	888.915 (50%)

Anm. BAO = Bankinstitutens Arbetsgivarorganisation; SN = Svenskt Näringsliv.

Källa: information från respektive arbetsgivarorganisation.

Tabell 21. Antal företag och anställda i olika storleksklasser inom Fastigo.

28/2 2018	Företag	Anställda
1-9	652	1.556 (7%)
10-49	246	5.918 (27%)
Summa 1-49	898	7.474 (34%)
50-249	100	10.524 (48%)
250-499	12	4.011 (18%)
Summa 50-499	112	14.535 (66%)
500-	0	0 (0%)
Summa	1.010	22.009 (100%)
därav 250-	12	4.011 (18%)

Anm. Fastigo = Fastighetsbranschens Arbetsgivarorganisation.

Källa: Fastigo.

Eftersom de 291.600 minsta företagen (1-9 anställda) år 2018 utgjorde hela 87 procent av alla företag med anställda och endast en bråkdel av dem är anslutna till arbetsgivarorganisationer omfattar de *oorganiserade* företagen det överväldigande flertalet inte bara av *de minsta* företagen utan också av *alla* företag (**tabell 16**). Som vi sett uppgick arbetsgivarnas organisationsgrad beräknad på detta sätt till 21 procent år 2017, vilket innebär att 79 procent av alla företag med anställda inte tillhörde någon arbetsgivarorganisation. Det typiska företaget utanför arbetsgivarorganisationerna är således ett mycket litet företag (högst 9 anställda). Redan i intervallet 10-49 anställda var 45 procent anslutna till Svenskt Näringsliv år 2018 (**tabell 16**, kolumn 4 ”SN:s andel”). Inklusiv de andra arbetsgivarorganisationerna kan man räkna med att mer än vartannat företag i denna grupp var organiserat, sannolikt cirka 55-60 procent⁵⁶ – jämför **tabell 27** nedan där storleksindelningen dock är något annorlunda. Att Svenskt Näringslivs organisationsgrad stiger med företagsstorleken framgår av att 71 procent av företagen med 50-499 anställda var medlemmar 2018 och att detsamma gällde nio av tio företag med minst 500 anställda (med reservation för att Svenskt Näringslivs andel överskattas i de högre storleksklasserna till följd av att SN-statistiken avser avtalsarbetsplatser och inte företag).

Andelen småföretag med respektive utan kollektivavtal

Enligt en undersökning som Företagarna låtit Novus göra hade 39 procent av företagen med 1-49 anställda kollektivavtal år 2015, vilket fördelas på 25 procent med reguljärt kollektivavtal, 11 procent med hängavtal samt 3 procent med både kollektivavtal och hängavtal (**tabell 14**). År 2010 var andelen med kollektivavtal 42 procent.⁵⁷ Resultatet från denna *urvalsundersökning* – dvs omkring 40 procent med kollektivavtal 2010 och 2015 – överensstämmer väl med beräkningarna i **tabell 13** avseende *samtliga* företag med anställda i privat sektor (38 procent efter justering 2017), men lägre än de 45 procent efter justering anges i **tabell 14**. Som framgått är det överväldigande antalet företag små eller mycket små, varför det inte bör vara någon större skillnad mellan andelen småföretag och andelen av samtliga företag som täcks av kollektivavtal. Båda talen är behäftade med viss osäkerhet. De 38-45 procenten med kollektivavtal i totalundersökningen kan behöva justeras något nedåt eftersom medlemsföretag i Svenskt Näringsliv utan kollektivavtal är inkluderade.⁵⁸ Urvalsundersökningens 42 procent

⁵⁶ Som framgår av **tabell 13** var Svenskt Näringslivs organisationsgrad drygt tre gånger högre än de övriga arbetsgivarorganisationerna tillsammans (14 procent respektive 4 procent). Utifrån SN:s organisationsgrad om 45 procent i intervallet 10-49 anställda finns det skäl att anta att den samlade organisationsgraden blir cirka 55-60 procent (45 procent plus något mindre än en tredjedel av 45 procent).

⁵⁷ Uppgifterna från undersökningen får tolkas med viss försiktighet eftersom bortfallet var 41 procent (59 procent av de tillfrågade besvarade frågorna; Flodérus sid 3).

⁵⁸ Det gäller företag utan kollektivavtal som är anslutna till vissa SN-förbund, främst Svensk Handel.

företag med kollektivavtal 2010 är något osäker med tanke på att fyra av tio tillfrågade företag inte besvarade frågan, varav den stora majoriteten angav principiella skäl. I 2015 års undersökning var bortfallet ännu större (60 procent mot 41 procent 2010).

Enligt urvalsundersökningen saknade således ca sex av tio småföretag kollektivavtal såväl 2010 (58 procent) som 2015 (61 procent). Men då bör man hålla i minnet att de flesta småföretag (och företag överhuvudtaget) är mycket små. Av de 280.200 mikroföretagen (1-9 anställda) 2017 svarade de med 1-4 anställda för så mycket som 236.900 stycken eller 76 procent av alla de 313.600 privatägda företagen med minst en anställd.⁵⁹ Vart tredje företag med 1-4 anställda hade dock kollektivavtal både 2010 och 2015. Som framgår av **tabell 22** stiger denna andel snabbt med antalet anställda. Nästan sju av tio företag med 5-19 anställda hade kollektivavtal och ca 85 procent av de med 20-49 anställda.

En enkätundersökning som Arbetsmarknadsekonomiska rådet genomförde september-oktober 2017 visar att knappt 42 procent av företagen hade kollektivavtal (AER 2018:94-98). Av företagen med 1-4 anställda hade drygt 31 procent avtal, men redan vid 5-9 anställda var täckningsgraden 58 procent. Av företagen med minst 250 anställda hade nästan 94 procent tecknat kollektivavtal.

Hängavtalen var 2010 och 2015 vanligast bland företagen med 5-19 anställda (15 procent).⁶⁰ Av de allra minsta företagen (1-4 anställda) hade ca 10 procent hängavtal, men där svarade hängavtalen å andra sidan för mellan vart tredje och vart fjärde företag med avtal, vilket är klart högre än i någon av de andra storleksklasserna. Relativt sett är hängavtalen således vanligast i de allra minsta företagen.

⁵⁹ Beräkningar utifrån Företagsregistret (SCB)..

⁶⁰ Se även Scheller (2018) sid. 8. Denna studie, som bygger på Företagarnas undersökningar 2010 och 2015, innehåller en genomgång av vilka företag som har hängavtal med hänsyn till antal anställda, kommuntyp, omsättning, juridisk form och bransch.

Tabell 22 Andel och antal småföretag (1-49 anställda) med kollektivavtal i olika storleksklasser 2010 och 2015

Antal Anställda	Kollektivavtal	Hängavtal	Både och*	Summa med avtal	Andel utan avtal	Antal** med avtal	Antal** utan avtal
2010							
1-4	22%	9%	2%	33%	67%		
5-19	50%	15%	3%	68%	32%		
20-49	68%	13%	6%	87%	13%		
Summa 1-49	30%	11%	2%	42%	58%		
2015							
1-4	20%	10%	2%	32%	68%	73.000	152.000
5-19	47%	15%	7%	69%	31%	46.000	20.000
20-49	67%	10%	6,5%	83,5%	16,5%	11.000	2.000
Summa 1-49	25%	11%	3%	39%	61%	118.000-129.000	170.000-185.000

*Både kollektivavtal och hängavtal

** Beräkningen av antalet företag med respektive utan kollektivavtal är inte exakta. Summan av antalet företag med kollektivavtal blir 129.000 (om de tre delposterna inte avrundas till hela tusental). Om andelen med avtal i storleksgruppen 1-49 (39%) tillämpas på de ca 303.000 privatägda företagen med 1-49 anställda fås 118.000 företag med kollektivavtal. Avvikelsen beror på den viktning som Novus gjort och som baseras på 2014 års företagsregister (2015 års fanns ännu inte tillgängligt vid tidpunkten för undersökningen).

Anm. Frågan som ställdes i undersökningen 2010 var: "Har ditt företag kollektivavtal, genom medlemskap i en arbetsgivarorganisation, eller hängavtal?" Av de 4.150 företag som hösten 2010 besvarade frågan hade 1.518 företag 1-4 anställda, 2.242 företag 5-19 anställda och 390 företag 20-49 anställda (uppgift från René Bongard, Företagarna). Andelen företag som besvarade frågorna var 59 procent. Bortfallet var således 41 procent, varav den övervägande delen vägrade svara av principiella skäl. Man kan fråga sig om de som saknar kollektivavtal (eller hängavtal) är överrepresenterade bland dem som vägrade svara av principiella skäl. Sifo:s småföretagsbarometer innehåller företag som räknas till "den privata affärsdrivande sektorn inom svenskt näringsliv" (Björn Flodérus *Undersökningspopulation och metodik* TNS SIFO, sid. 2). Företag inom jord- och skogsbruk är exkluderade liksom företag som ingår i koncerner med totalt fler än 49 anställda. Urvalet gjordes ur en population om totalt 197.695 småföretag ur SCB:s Företagsregister. Av dem hade 147.129 1-4 anställda, 46.823 5-19 anställda och 3.743 20-49 anställda.

Källa: Sifo och Företagarna (2010), Novus och Företagarna (2015) samt SCB:s företagsregister.

Vid en jämförelse mellan de undersökningar som Företagarna lät Sifo göra 2005, 2007 och 2010 och Novus 2015 framträder en minskning av andelen småföretag med kollektivavtal, närmare bestämt från 44 till 39 procent (**tabell 23**). Den kraftiga minskningen av "vet ej"-svar ligger främst bakom ökningen av andelen kollektivavtalslösa företag mellan 2005 och 2010 (från 51 till 58 procent).

Tabell 23. Andelen småföretag med respektive utan kollektivavtal 2005-2015.

Företag med 1-49 anställda	2005	2007	2010	2015	Förändring 2005-2015
Kollektivavtal (inklusive hängavtal)	44%	41%	42%	39%	- 5 procentenheter
Inget kollektivavtal	51%	57%	58%	61%	+ 10 procentenheter
”Vet ej”-svar	5%	2%	0%	0%	- 5 procentenheter

Källa: Sifo och Företagarna 2011 (sid. 4). Angående 2015 Novus och Företagarna.

Såväl reguljära kollektivavtal som hängavtal är vanligare inom industrin och byggbranschen än inom tjänstenäringarna (**tabell 24**). Sammanlagt hade år 2015 drygt vartannat industriföretag och byggföretag kollektivavtal (52-53 procent) jämfört med ungefär vart tredje inom tjänstenäringarna (34 procent).

Vid en mer detaljerad branschuppdelning framgår att variationerna mellan olika *tjänstenäringar* är betydande: från ca 56 procent med kollektivavtal i transportbranschen och 66 procent i hotell- och restaurangbranschen till 45 procent inom handeln, ca 40 procent inom utbildning och vård (i privat regi) och 22 procent i kategorin ”övriga tjänster”. I den senare ingår bland annat datakonsulter, fastighetsbolag, konsultbyråer, reklambyråer och företag inom fastighetsservice, t ex städfirmor. I denna del av tjänstesektorn saknade således nästan åtta av tio företag med 1-49 anställda kollektivavtal år 2015 (liksom år 2010).

Tabell 24. Andel småföretag (1-49 anställda) med respektive utan kollektivavtal i olika branscher 2010 och 2015

2010	Reguljärt kollektivavtal	Hängavtal	Både och*	Summa med kollektivavtal	Kollektivavtal Saknas
Industri mm	46%	17%	4%	67%	33%
Byggbranschen	36%	18%	4%	58%	42%
Handel	39%	8%	1%	48%	52%
Transport	44,5%	16,5%	2,5%	63,5%	36,5%
Hotell & restaurang	41%	19%	1%	61%	39%
Utbildning & vård	34%	6%	1%	40,5%	59,5%
Övriga tjänster	14%	6%	2%	22%	78%
Tjänster totalt**	28%	8%	1,5%	38%	62%
Alla branscher	30%	11%	2%	42%	58%
Antal företag i undersökningen***	1.331	467	91	1.889	2.389

2015	Reguljärt kollektivavtal	Hängavtal	Både och*	Summa med kollektivavtal	Kollektivavtal Saknas
Industri mm	34%	14%	4%	52%	48%
Byggbranschen	28,7%	18%	7%	53,5%	46,5%
Handel	31%	10%	2,5%	45%	56%
Transport	41%	11%	4,5%	56%	44%
Hotell & restaurang	43%	17%	5,5%	66%	34%
Utbildning & vård	30%	9%	1%	40,5%	59,5%
Övriga tjänster	14%	7%	1,5%	22%	78%
Tjänster totalt**	23%	9%	2%	34%	66%
Alla branscher	25%	11%	3%	39%	61%
Antal företag i undersökningen Oviktat	1.417	498	179	2.094	1.646
Antal företag i Undersökningen Viktat	956	414	122	1.492	2.342

* Både kollektivavtal och hängavtal.

** Handel, transport, hotell & restaurang, utbildning & vård samt övriga tjänster.

*** Viktat antal företag i undersökningen 2010: 4.277. Fördelade på bransch svarade industri mm för 552, byggbranschen för 575, handel för 1.037, transport för 263, hotell & restaurang för 191, utbildning & vård för 186 och övriga tjänster för 1.472. Antalet företag i undersökningen (oviktat) var 4.150 (antalet som svarade på Sifo:s enkät).

Anm. Industri mm (inklusive mineralutvinning, elproduktion, vattenförsörjning, avfallshantering mm, det vill säga B-E): SNI 05-39

Byggbranschen (F): SNI 41-43

Handel (inklusive reparation av motorfordon och motorcyklar; G): SNI 45-47

Transport (inklusive magasinering; H): SNI 49-53

Hotell & restaurang (I): SNI 55-56

Utbildning & Vård (inklusive omsorg och sociala tjänster; P-Q): SNI 85-88

Övriga tjänster: SNI 58-82 (förlagsverksamhet, datakonsulter och andra informationstjänster, finansverksamhet, fastighetsverksamhet, uppdragsverksamhet, uthyrningsverksamhet, fastighetsservice, callcenterverksamhet och andra stödtjänster; J-N), 90-98 (kultur mm; R-T).

Alla tjänster: SNI 45-98

Alla näringar: SNI 05-98

Källa: Sammanställning av data som körts fram av René Bongard, Företagarna, baserat på Sifo (2010) och Novus (2015)

I *Stockholmsområdet* var andelen småföretag som 2015 saknade kollektivavtal ännu högre (vilket överensstämmer med resultaten redovisade i AER 2018 enligt endast 28 procent av företagen i Stockholm hade kollektivavtal 2017). Inom gruppen ”övriga tjänster” (här inklusive vård & utbildning) hade 85 procent av företagen inte tecknat något avtal (**tabell 25**). Även i näringar som handel, hotell & restaurang och transporter var andelen kollektivavtalslösa företag påfallande hög. I genomsnitt saknade mer än två av tre företag i dessa näringar kollektivavtal 2015 i Stockholms län jämfört med ungefär vartannat i riket i sin helhet. Också inom industrin

och byggbranschen var kollektivavtalstäckningen lägre än på riksplanet: 40 procent av länets småföretag i byggbranschen hade år 2015 avtal mot 53-54 procent i riket. Motsvarande siffror inom industrin var 35 respektive 52 procent. Skillnaderna är således stora inte bara mellan olika *branscher* utan också *geografiskt*. Totalt sett hade 23 procent av småföretagen i Stockholms län kollektivavtal 2015 (**tabell 25**) jämfört med 39 procent i hela riket (**tabell 24**).

Tabell 25. Andel småföretag (1-49 anställda) med respektive utan kollektivavtal i olika branscher i Stockholms län 2010 och 2015

2010	Reguljärt kollektivavtal	Hängavtal	Både och*	Summa med Kollektivavtal	Kollektivavtal saknas
Industri mm	36%	9%	0%	45%	55%
Byggbranschen	21%	13%	1%	35%	65%
Handel, hotell & restaurang och transport	32%	4%	0%	36%	64%
Övriga tjänster inklusive vård & utbildning	10%	1%	2%	12,5%	87,5%
Alla branscher	19%	4%	1%	24%	76%
Antal företag i undersökningen**	229	43	14	ca 286	1.186

2015	Reguljärt kollektivavtal	Hängavtal	Både och*	Summa med Kollektivavtal	Kollektivavtal saknas
Industri mm	19%	15%	1%	35%	65%
Byggbranschen	22%	14%	4%	40%	60%
Handel, hotell & restaurang och transport	21%	6%	3%	30%	70%
Övriga tjänster inklusive vård & utbildning	11%	3%	1%	15%	85%
Tjänster totalt	14%	4%	1,5%	19,5%	80,5%
Alla branscher	15%	6%	2%	23%	77%
Antal företag i Undersökningen Oviktat	147	56	21	224	410
Antal företag i Undersökningen Viktat	179	68	21	268	904

* Både kollektivavtal och hängavtal.

** Viktat antal företag i undersökningen 2010: 1.186. Fördelade på bransch svarade industri mm för 59, byggbranschen för 151, handel, transport och hotell & restaurang för 357 samt övriga tjänster inklusive utbildning & vård för 620.

Källa: sammanställning av data som körts fram av statistiker René Bongard, Företagarna, baserat på Sifo (2010) och Novus (2015).

Om kollektivavtalens täckningsbransch per bransch och företagsstorlek finns mer aktuella uppgifter i den hösten 2023 publicerade rapporten *Kollektivavtalens täckningsgrad och vita fläckar* (Stockholm: Arena Idé november 2023).

https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/165700934/Kollektivavtalens_vita_fl_ckar_Kjellberg_2023.pdf

Arbetsgivarnas organisationsgrad bland småföretagen utifrån andelen företag anslutna till en arbetsgivarorganisation

Andelen småföretag anslutna till en *arbetsgivarorganisation* är naturligtvis lägre än kollektivavtalens täckningsgrad bland småföretagen. Vid beräkningen av arbetsgivarnas organisationsgrad inkluderas förutom företagen med reguljära kollektivavtal endast företagen som både har ett sådant avtal och ett hängavtal, medan företagen som *endast* har ett hängavtal utesluts. På frågan ”Har ditt företag kollektivavtal, genom medlemskap i en arbetsgivarorganisation, eller hängavtal?” svarade, som framgår av **tabellerna 22 och 24** ovan 30 procent ”kollektivavtal” (genom arbetsgivarorganisation) och 2 procent ”både kollektivavtal och hängavtal” (även dessa var medlemmar i en arbetsgivarorganisation). Det blir sammanlagt 32 procent, vilket är klart högre andel än de 23 procent (2012) som anges i **tabell 13**. Att kollektivavtalens täckningsgrad ändå blir ungefär densamma förklaras av den högre andelen företag med hängavtal som fåtts under de beräkningar som ligger till grund för **tabell 13** (22 procent med hängavtal) jämfört med andelen i **tabell 22** (sammanlagt 13 procent med hängavtal).

Som framgår av **tabell 26** tillhörde vart tredje företag med 1-49 anställda (32 procent) en arbetsgivarorganisation år 2010 och drygt vart fjärde (28 procent) år 2015. I kategorin ”övriga tjänster” var endast 16 procent av företagen anslutna 2010, vilket kontrasterar mot 50 procent inom industrin och en nästan lika hög andel inom transportbranschen. Inom bygg-, handels- och hotell- och restaurangbranscherna tillhörde ca 40 procent av företagen med 1-49 anställda en arbetsgivarorganisation 2010.

Tabell 26. Andelen småföretag (1-49 anställda) i olika branscher anslutna till en arbetsgivarorganisation 2010 och 2015

2010	Riket	Stockholms län
Industri mm	50%	36%
Byggbranschen	40%	23%
Handel	40%	Handel, transport, hotell & Restaurang 32%
Transport	47%	Se ovan
Hotell & restaurang	42%	Se ovan
Utbildning & vård	35%	Se nedan
Övriga tjänster*	16%	Övriga tjänster inkl. vård och utbildning 12%
Tjänster totalt**	29%	19%
Alla branscher	32%	21%

2015	Riket	Stockholms län
Industri mm	38%	20%
Byggbranschen	35%	25%
Handel	33,5%	Handel, transport, hotell & Restaurang 24%
Transport	45%	Se ovan
Hotell & restaurang	50%	Se ovan
Utbildning & vård	31%	Se nedan
Övriga tjänster*	15%	Övriga tjänster inkl. vård och utbildning 12%
Tjänster totalt**	26%	15,5%
Alla branscher	28%	17%

* Bland annat datakonsultföretag, fastighetsbolag, konsultbyråer, PR-firmor, reklambyråer, uthyrningsfirmor och fastighetsserviceföretag.

** Handel, transport, hotell & restaurang, utbildning & vård samt övriga tjänster.

Anm. Talen har erhållits genom att addera andelen småföretag med reguljära kollektivavtal och de som har både kollektivavtal och hängavtal. Avvikelse kan förekomma genom att additionen skett utifrån tal med en decimal.

Källa: Beräkningar utifrån data som körts fram av René Bongard, Företagarna, baserat på Sifo (2010) och Novus (2015).

Särskilt låg är organisationsgraden bland de allra minsta företagen. I genomsnitt tillhörde vart fjärde företag (24 procent) med 1-4 anställda en arbetsgivarorganisation 2010 och drygt vart femte (22 procent) 2015 (**tabell 27**). Andelen stiger sedan snabbt till drygt vartannat företag (53 procent 2010, 54 procent 2015) i intervallet 5-19 anställda och tre av fyra företag (74 procent både 2010 och 2015) med 20-49 anställda.

Tabell 27. Andelen småföretag (1-49 anställda) i olika storleksskylar anslutna till en arbetsgivarorganisation 2010 och 2015

Antal Anställda	Andel företag i arbets- Givarorganisationer
2010	
1-4	24%
5-19	53%
20-49	74%
Summa 1-49	32%
2015	
1-4	22%
5-19	54%
20-49	74%
Summa 1-49	28%

Källa: Beräkningar utifrån Sifo och Företagarna (2010) samt Novus och Företagarna (2015).

Om kollektivavtalens täckningsbransch per bransch och företagsstorlek finns mer aktuella uppgifter i den hösten 2023 publicerade rapporten *Kollektivavtalens täckningsgrad och vita fläckar* (Stockholm: Arena Idé november 2023).

https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/165700934/Kollektivavtalens_vita_flckar_Kjellberg_2023.pdf

Fack och arbetsgivarer: olika utveckling av organisationsgraden

Den fackliga organisationsgraden har gått ned sedan 1990-talets mitt (**tabell 28**).⁶¹ Under åren 2007 och 2008 var nedgången så kraftig att man kan tala om ett medlemsras. Bland privat-

⁶¹ För ett alternativt sätt att beräkna arbetsgivarernas organisationsgrad i privat sektor år 2019 se **Appendix 21**. Angående år 2018 innebär detta att dividera antalet medlemmar i arbetsgivarorganisationer med antalet företag i privat sektor som i SCB:s företagsregister har minst en anställd. Eftersom det i aktiebolag med endast en anställd i regel är ägaren själv som är den anställda finns det anledning att exkludera dessa företag, som i november 2018 svarade för 113 600 av de totalt 336 900 företagen med minst en anställd. Genom att dividera de 65 400 organiserade företagen med anställda år 2018 med de totalt 223 300 arbetsgivarerna (336 900 minus 113 600) fås en organisationsgrad på 29 procent. Eftersom ägaren inte alltid är den anställda i aktiebolag med en anställd är den verkliga organisationsgraden lägre än 29 procent (om antalet aktiebolag med endast en anställd och där ägaren inte är denne varit känt hade inte så många som 113 600 företag subtraheras från de 336 900 företagen med minst en anställd). Att arbetsgivarernas organisationsgrad ändå ligger omkring 29 procent antyds av den intervjuundersökning som Företagarna gjort i samarbete med Novus avseende år 2015 (se **tabell 27** ovan). Utifrån det material som då samlades in har de mindre företagens (1-49 anställda) organisationsgrad beräknats till 28 procent år 2015. Eftersom företagen med 1-49 anställda svarar för så mycket som 98 procent av alla företag bör siffran 28 procent ge en uppfattning också om arbetsgivarernas organisationsgrad inom hela den privata sektorn.

Av flera skäl används inte denna beräkningsmetod (andelen företag som tillhör en arbetsgivarorganisation) vid internationella jämförelser, till exempel inom EU. För det första anses det mindre lämpligt att vikta alla företag lika eftersom ett stort företag omfattar en större del av arbetsmarknaden än ett litet. För det andra bestäms en arbetsgivarorganisations styrka i förhållande till de fackliga motparterna snarare på antalet anställda som den täcker in än på antalet anslutna företag. Genom att istället utgå från andelen av de anställda som finns i företag anslutna till en arbetsgivarorganisation får man för det tredje ett mått som är jämförbart med den fackliga organisationsgraden och kollektivavtalens täckningsgrad.

anställda löntagare sjönk den fackliga organisationsgraden mellan 2006 och 2008 från 71 till 65 procent (årsgenomsnitt). Även den totala fackanslutningen sjönk med sex procentenheter eller från 77 procent 2006 till 71 procent 2008. Därefter har en stabilisering ägt rum. Ur ett internationellt perspektiv är organisationsgraden fortfarande mycket hög i Sverige.

Till skillnad från den fackliga anslutningen har arbetsgivarnas organisationsgrad varit relativt stabil de senaste tjugo åren, om man som mått använder andelen löntagare i företag och verksamheter som är anslutna till en arbetsgivarorganisation. En konsekvens är att arbetsgivarnas organisationsgrad i både privat sektor och totalt sett numera är avsevärt högre än den fackliga organisationsgraden. År 2021 arbetade 81 procent av alla privatanställda i företag som var anslutna till en arbetsgivarorganisation. Andelen fackligt anslutna i privat sektor var 65 procent. År 2000 låg den fackliga organisationsgraden bland privatanställda på ungefär samma nivå som arbetsgivarnas organisationsgrad i privat sektor (74 respektive 75 procent). Även på arbetsmarknaden i dess helhet var organisationsgraden år 2000 nästan densamma hos facken (81 procent) och arbetsgivarna (83 procent), men därefter har en betydande olikhet uppstått. År 2021 var arbetsgivarnas organisationsgrad 16 procentenheter högre än löntagarnas. Fackmedlemmarna utgjorde detta år 70 procent av alla anställda medan de till en arbetsgivarorganisation anslutna företagen och verksamheterna omfattade 87 procent av samtliga anställda. Enbart företagen i Svenskt Näringsliv (SN) omfattade 2021 68 procent av alla privatanställda (se **tabell E:1** i Appendix 3 respektive avseende 15-74 år **tabell 28B** nedan).

Tabell 28A. Andel löntagare (%) i Sverige som täcks av arbetsgivarorganisationer respektive fackföreningar 1993/95-2022 (baserat på anställda 16-64 år)

Respektive hacketörningår 1995/95-2022 (baserat på anställda 16-64 år)

	Facklig organisationsgrad											
Sektor	1993		2000	2005		2006	2007		2008	2009	2010	
Privat	78		74	72		71	68		65	65	65	
Offentlig	94		92	89		88	86		84	84	85	
Alla	85		81	78		77	73		71	71	71	
	Andel anställda hos arbetsgivare anslutna till arbetsgivarorganisationer											
Sektor	1995		2000	2005		2006	2007		2008	2009	2010	
Privat	77		75	78		77	77		/ 80	81	80	
Offentlig	100		100	100		100	100		100	100	100	
Alla	86		83	86		85	84		/ 87	88	87	
	Facklig organisationsgrad											
Sektor	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Privat	65	65	65	64	64	64	64	63	63	64	65	64
Offentlig	83	83	83	82	81	80	79	79	79	79	80	78
Alla	70	70	70	70	69	69	69	68	68	69	70	68

	Andel anställda hos arbetsgivare anslutna till arbetsgivarorganisationer											
Sektor	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Privat	80	81	80	82	82	82	82	83	82	83	/ 81	82
Offentlig	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alla	86	87	87	88	88	88	88	90	88	89	/ 87	88

Anmärkning 1. Angående brottet mellan 2007 och 2008 i arbetsgivarnas organisationsgrad, se anmärkning 1 under tabell 9.

Anmärkning 2. Arbetsgivarnas organisationsgrad avser andelen löntagare i företag och verksamheter anslutna till en arbetsgivarorganisation 31 december respektive år. Den fackliga organisationsgraden har erhållits genom specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar och avser årsgenomsnittet fackligt anslutna löntagare 16–64 år exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. I en del utländska publikationer anges en alltför låg organisationsgrad för de svenska arbetsgivarna då man inte räknat om årsanställda (heltidsekvivalenter) hos bland annat SAF och Svenskt Näringsliv (SN) till individer eller uppmärksammat att det utöver SN finns cirka 15 arbetsgivarorganisationer inom privat sektor. Vid beräkningen av arbetsgivarnas organisationsgrad har antalet anställda hos arbetsgivarorganisationernas medlemmar dividerats med antalet **anställda 16–64 år** enligt arbetskraftsundersökningarna 4:e kvartalet respektive år.

Tabell 28B. Andel löntagare (%) i Sverige som täcks av arbetsgivarorganisationer 2007-2022 (baserat på anställda 15-74 år)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Priv	76	/80	81	80	79	80	79	81	81	80	80	82	80	82	/ 79	80
Off.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Tot	84	/ 87	87	86	86	86	86	87	87	87	86	88	87	88	/ 86	87
SN															67	69

SN = Svenskt Näringslivs andel av privatanställda löntagare.

Det fackliga medlemsraset upphörde 2009 . . .

Som framgår av **tabellerna 5, 6 och 28** var den *genomsnittliga* organisationsgraden densamma 2008, 2009 och 2010, närmare bestämt 71 procent. Det fackliga medlemsraset föreföll således ha upphört från 2009. Å andra sidan inträffade mellan 2008 och 2009 en nedgång i alla åldersgrupper utom i gruppen 30-44 år. Bland 25-29-åringarna sjönk organisationsgraden med två procentenheter mellan 2008 och 2009. Bidragande till att den genomsnittliga organisationsgraden ändå förblev oförändrat 71 procent var att de ungas (16-29 år) andel av de anställda minskade något samtidigt som de äldres (45-64 år) ökade.⁶² Det skedde således en sysselsättningsmässig förskjutning från åldersgruppen med lägst organisationsgrad till den med högst.

. . . men bilden mycket splittrad

⁶² Mellan 2008 och 2009 minskade åldersgruppen 16-29 år från 19,4 till 18,9 procent av de anställda, medan gruppen 45-64 år ökade från 42,0 till 42,8 procent. År 2013 utgjorde 16-29-åringarna 20,2 procent och 45-64-åringarna 43,3 procent av de anställda. År 2016 svarade åldersgruppen 16-29 år för 20,9 procent av de anställda, gruppen 30-44 år för 36,0 procent och gruppen 45-64 år för 43,1 procent. Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade.

Två förhållanden medverkade till att det fackliga medlemsraset avstannade under 2009, i varje fall om man ser på den genomsnittliga organisationsgraden: dels den ekonomiska krisen, dels att stora tjänstemannagrupper trots krisen fick sänkt a-kasseavgift. Vid en nedbrytning på arbetare/tjänstemän och olika branscher blir bilden, som framgår av **tabell 6**, delvis en annan med ett *fortsatt* medlemsras inom vissa grupper. Vi återkommer till hur de växande avgiftsskillnaderna mellan olika a-kassor är en av orsakerna till denna utveckling.

För den påtagliga vändning i den *genomsnittliga* andelen fackligt anslutna som ändå ägde rum mellan 2008 och 2009 spelade sannolikt den drastiskt försämrade *ekonomiska konjunkturen* en framträdande roll. I tider av osäkerhet och otrygghet brukar den svenska organisationsgraden stiga. Vid den omsvängning från högkonjunktur till massarbetslöshet som ägde rum under början av 1990-talet steg andelen fackligt anslutna från 81 procent 1990 till 85 procent 1993 trots den snabba nedgången i industrins sysselsättningsandel.

Till skillnad från när 1990-talskrisen slog igenom med full kraft uppvisade den djupa lågkonjunkturen denna gång en annan och betydligt mer splittrad bild. För det första *steg inte* den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare. Det är anmärkningsvärt med tanke på att det ekonomiska läget genomgick en stark försämring redan under hösten 2008 och att arbetslösheten särskilt bland arbetarna låg på en mycket hög nivå under både 2009 och 2010. Den ekonomiska omsvängningen hösten 2008 stoppade inte det fackliga medlemsraset under detta år, men bidrog säkerligen till att det blev mindre än under året innan. Mellan 2007 och 2008 sjönk organisationsgraden med två procentenheter jämfört med hela fyra enheter mellan 2006 och 2007. För det andra har lågkonjunkturen accentuerat olikheterna i organisationsgradens utveckling mellan olika grupper, främst mellan arbetare och tjänstemän. Som vi ska återkomma till spelar här a-kasseavgifternas koppling till arbetslösheten inom varje a-kassa en framträdande roll.

Fortsatta medlemsförluster i LO under 2009 och 2010, nolltillväxt i TCO under dessa år och ökning i Saco

Det fackliga medlemsraset under 2007 och 2008 är unikt i Sveriges moderna historia. Även den uteblivna uppgången i organisationsgraden under den djupa lågkonjunktur som tog sin början hösten 2008 är ett nytt fenomen. I båda fallen drabbades LO-förbunden i särklass hårdast. Under medlemsrasets år 2007 och 2008 förlorade LO en betydligt större andel av sina medlemmar än de andra fackliga centralorganisationerna (antalet Saco-medlemmar ökade tvärtom under 2008). Under lågkonjunkturåret 2009 var LO ensam bland centralorganisationerna att tappa medlemmar och dessutom i nästan lika stor omfattning som under 2008 (**tabell 29**). En del av

LO-förbundens medlemsförluster under 2009 kan tillskrivas den vikande sysselsättningen bland exportindustrins arbetare, men bara en del. Organisationsgraden bland arbetarna *sjönk* mellan 2008 och 2009 från 71 till 70 procent. Som framgår av **tabell 28** gick andelen fackligt anslutna arbetare ned i såväl offentlig som privat sektor, även om nedgången i den senare var helt koncentrerad till de privata servicenäringarna men där var desto större (minus två procentenheter).

Under åren 2007 och 2008 minskade antalet LO-medlemmar med sammanlagt elva procent (**tabell 29**). Medlemsförlusterna under 2009 var, som nämnts, nästan lika stora som under det föregående året (minus tre respektive minus fyra procent). Medlemsraset under 2007 står dock i en klass för sig. Under detta år tappade LO åtta procent av medlemmarna. Under de tre åren 2007-2009 (31/12 2006 – 31/12 2009) förlorade LO sammanlagt 14 procent av medlemmarna eller var sjunde medlem.

TCO-förbunden klarade sig betydligt bättre under 2009: antalet medlemmar minskade inte längre, men å andra sidan uteblev medlemstillväxten nästan helt (+0.4 procent). Under treårsperioden 2007-2009 tappade TCO sammanlagt sex procent av medlemmarna jämfört med LO:s 14 procent (**tabell 29**). Bättre gick det för Saco, som ökade med fyra procent 2009 och sammanlagt fem procent 2007-2009. De fristående fackförbunden kunde tillsammans notera en 4-procentig medlemstillväxt från 31/12 2006 till 31/12 2009. Under 2009 var tillväxten snabbare än Saco:s, närmare bestämt fem procent jämfört med Saco:s fyra procent. Det berodde nära nog helt och hållet på Ledarnas stora tillväxt (plus sex procent 2009), vilket förstärkte bilden av en mycket splittrad medlemsutveckling under 2009 (se **tabellerna 49 och 50** i Appendix 4). Under 2010 fortsatte Ledarnas medlemsframgångar och TCO:s ”nolltillväxt” (+0,1 procent). Saco ökade procentuellt nästan lika mycket som LO minskade: plus 1,9 procent respektive minus 2,1 procent.

Tabell 29. Förändring av antalet aktiva fackmedlemmar åren 2006-2019

	2006	2007	2008	2007-2008*	2009	2007-2009*
LO	-1% (-1,4)	-8% (-7,8)	-4% (-4,0)	-11% (-11,48)	-3% (-2,8)	-14% (-13,9)
TCO	-1% (-1,3)	-5% (-5,2)	-2% (-1,7)	-7% (-6,6)	0% (+0,4)	-6% (-6,3)
Saco	+1% (+1,4)	-1% (-1,1)	+2% (+1,7)	+1% (+0,7)	+4% (+4,3)	+5% (+4,9)
Övriga	0% (-0,3)	-4% (-4,1)	+4% (+3,7)	-1% (-0,5)	+5% (+5,0)	+4% (+4,46)
Alla	-1% (-1,0)	-6% (-5,8)	-2% (-2,2)	-8% (-7,9)	0% (-0,4)	-8% (-8,3)
Antal	3.101.800	2.920.500	2.856.500		2.844.600	
Förändring	-31.100	-181.200	-64.000	-245.300	-11.900	-257.200

/FORTS./

	2010	2007-2010*	2011:1	2011:2	2012	2007-2012*
LO	-2% (-2,1)	-16% (-15,7)	-2% (-1,6)	-2% (-1,6)	0% (-0,4)	-17% (-17,4)
TCO	0% (+0,1)	-6% (-6,2)	+1% (+0,6)	+1% (+0,6)	+3% (+2,7)	-3% (-2,9)
Saco	+2% (+1,9)	+7% (+6,9)	+3% (+2,8)	+1% (1,4)	+1% (+1,2)	+10% (+9,8)
Övriga	+3% (+3,4)	+8% (+8,0)	+4% (+3,53)	+4% (+3,53)	+3% (+2,7)	+15% (+14,8)
Alla	-1% (-0,6)	-9% (-8,8)	0% (+0,1)	0% (-0,2)	+1% (+1,0)	-8% (-8,0)
Antal	2.828.800		2.830.300	2.824.100	2.853.100	
Förändring	-15.800	-273.000	+1.500	-4.700	+29.000	-248.700

	2013	2007-2013*	2014	2007-2014*	2015	2007-2015*
LO	-2% (-1,8)	-19% (-18,9)	0% (-0,1)	-19% (-19,0)	0% (+0,3)	-293.280 -19 % (-18,7)
TCO	+2% (+2,2)	-1% (-0,7)	+3% (+2,5)	+2% (+1,7)	+2% (+1,7)	+34.987 +3% (+3,4)
Saco	+2% (+1,9)	+12% (+11,8)	+2% (+2,3)	+14% (+14,4)	+1% (+1,2)	+66.856 +16% (+15,7)
Övriga	+1% (+0,7)	+16% (+15,6)	+1% (+1,2)	+17% (+17,0)	+1% (+0,6)	+15.351 +18% (+17,7)
Alla	0% (+0,3)	-8% (-7,7)	+1% (+1,2)	-7% (-6,6)	+1% (+1,0)	-176.086 -6% (-5,7)
Antal	2.862.300		2.897.600		2.925.700	
Förändring	+9.200	-239.500	+35.400	-204.100	+28.000	-176.100

/FORTS/

	2016**	2017**	2018**	2007-2018*	2019**	2007-2019*
LO	-2% (-1,52)	0% (-0,3)	-1% (-1,2)	-331.600 (-21,2%)	-1 (-0,8)	-341.600 (-21,8%)
TCO	+2% (+2,1)	0% (+0,2)	+1% (+1,1)	+71.400 (+6,7%)	+1 (+1,1)	+83.800 (+8,2%)
Saco	+2% (+2,1)	+3% (+2,8)	+1% (+1,1)	+159.300 (+37,52%)	+1 (+1,4)	+121.900 (+28,7)
Övriga	-1% (-0,8)	+1% (+1,0)	+1% (+0,9)	+16.400 (+19,0%)	-1 (-0,8)	+15.600 (+18,0%)
Alla	+0% (+0,4)	+1% (+0,54)	0% (0,0)	-129.400 (-4,2%)	0 (+0,3)	-120.300 (-3,9%)
Antal	2.955.033	2.971.100	2.971.051	-	2.981.423	-
Förändring	+28.700	+16.000	+1.300	-129.400	+9.100	-120.300

* Avser förändring under kalenderåren 2007+2008 respektive 2007+2008+2009, 2007+2008+2009+2010, 2007+2008+2009+2010+2011, 2007+2008+2009+2010+2011+2012, etc. I övrigt förändringar under respektive år, dvs från 31/12 föregående år till 31/12 året ifråga. Skillnaden mellan 2011:1 och 2011:2 beror på att Saco:s medlemstal från och med 2011:2 inkluderar arbetslösa enligt statistik från AEA medan 2011:1 och tidigare inkluderar arbetslösa och tjänstlediga enligt Saco:s egen statistik. Åren 2012-2016 saknas sådana uppgifter från Saco, men finns återigen från 2017, då såväl egenföretagare som arbetslösa ingår i kategorin "yrkesaktiva".

** Från och med 2015 är det inte möjligt att i Saco:s statistik exkludera egenföretagare. För år 2015 har antalet egenföretagare i Saco uppskattats vara detsamma som år 2014. Förändringen i Saco:s medlemstal mellan 2015 och 2016 beräknat utifrån att egenföretagare inkluderas både 2015 och 2016. År 2016 lämnade Sjöbefälsförbundet Ledarna och gick över till Saco.

Anm. Alla medlemstal avser *aktiva* löntagarmedlemmar, dvs exklusive pensionärer, studerande i TCO och Saco och egenföretagare i Saco (med undantag av förändringen mellan 2015 och 2016 samt därefter), men inklusive arbetslösa. Vidare har Sveriges Reservofficersförbund i Saco exkluderats. Alla förändringar avser kalenderår, dvs från 31/12 föregående år till 31/12 året ifråga. För medlemsutvecklingen i de enskilda fackförbunden sedan slutet av 1800-talet (sedan 1945 exklusive pensionärer) se Kjellberg 2017d:

[http://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century\(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc\).html](http://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc).html)

Källa: uppgifter från de fackliga organisationerna om antalet aktiva medlemmar.

Det totala antalet aktiva fackmedlemmar sjönk under 2009 med 0,4 procent och under 2010 med 0,6 procent. Vid 2010 års slut hade de svenska facken 15.600 färre medlemmar än vid dess början. Sedan årsskiftet 2006/07 innebar det en minskning med ca 273.000 medlemmar eller nästan nio procent. Mellan årsskiftet 2006/2007 och 2012/2013 förlorade LO 19 procent av sina medlemmar eller nästan var femte medlem.

Som lätt kan beräknas utifrån **tabell 30** svarade det sammanlagda fackliga medlemsraset under 2007 och 2008 (minus 245.261 medlemmar) för nästan sex tiondelar av de totala fackliga medlemsförlusterna under det nya millenniets första decennium, närmare bestämt 58 procent av den sammanlagda medlemsminskningen på 421.872 under tiden 31/12 1999 – 31/12 2009.

Om man istället ser på utvecklingen mellan 31/12 2000 och 31/12 2010 svarade nedgången under de båda åren 2007 och 2008 sammantaget för 61 procent av de totala medlemsförlusterna under denna tioårsperiod (245.261 av 403.362).

Tabell 30. Förändring av antalet aktiva fackmedlemmar i Sverige 1969-2020 (LO, TCO, Saco och övriga)

	LO	TCO	Saco	Övriga	Alla
Per decennium, t ex 31/12 1969 – 31/12 1979 = 1970-talet					
1969-1979 = 1970-talet	+332.736 +21,8%	+379.241 +68,2%	+71.326 + 79,0%	-2.558 -2,6%	+780.745 +34,4%
1979-1989 = 1980-talet	+140.407 +7,6%	+208.356 +22,3%	+91.783 +56,8%	-74.241 -78,2%	+366.305 +12,0%
1989-1999 = 1990-talet	-200.969 -10,1%	-97.108 -8,48%	+92.848 +36,6%	+56.611 +274,3%	-148.618 -4,4%
1999-2009 = 2000-talet	-449.333 -25,0%	-85.249 -8,1%	+99.353 +28,7%	+13.357 +17,3%	-421.872 -12,9%
Medlemsrasets år 2007 + 2008, dvs 31/12 2006 – 31/12 2008					
2006-2008	-179.530 -11,5%	-68.057 -6,6%	+2.777 +0,7%	-454 -0,5%	-245.261 -7,9%
Treårsperioden 2007 + 2008 + 2009, dvs 31/12 2006 – 31/12 2009					
2006-2009	-217.653 -13,9%	-64.340 -6,3%	+20.960 +4,9%	+3.869 +4,5%	-257.164 -8,3%
Fyraårsperioden 2007 + 2008 + 2009 + 2010, dvs 31/12 2006 – 31/12 2010					
2006-2010	-246.066 -15,7%	-63.361 -6,2%	+29.489 +6,9%	+6.944 +8,0%	-272.994 -8,8%
10-årsperioden 2000-2010 och föregående 10-årsperioder					
1970-1980	+349.529 +22,7%	+301.239 +45,8%	+76.428 +80,7%	+62.427 192,4%	+789.983 +34,0%
1980-1990	+72.142 +3,8%	+185.254 +19,3%	+89.004 +52,0%	-74.450 -78,0%	+271.950 +8,7%
1990-2000	-209.341 -10,7%	-98.745 -8,6%	+94.947 +36,5%	+57.525 +274,2%	-155.615 -4,6%
2000-2010	-434.732 -24,8%	-82.844 -7,9%	+99.036 +27,9%	+15.167 +19,3%	-403.362 -12,48%
2010-2020	-76.544 -5,8%	+181.451 +18,8%	+107.164 +23,6%	+10.083 +10,8%	+222.154 +7,9%
Femårsperioden 2010-2015					
2010-2015	-47.214 -3,6%	+98.348 +10,2%	+37.367 +8,2%	+8.407 +9,0%	+96.908 +3,4%

Anm 1. Med aktiva medlemmar avses antalet medlemmar exklusive pensionärer i LO, TCO, Saco och övriga förbund, exklusive studerandemedlemmar i TCO och Saco samt exklusive egenföretagare i Saco (Saco: yrkesverksamma minus egenföretagare + arbetslösa och tjänstlediga). Saco exklusive SROF (Reservofficersförbundet).

Anm 2. Symf (Sveriges Yrkesmusikerförbund) anslöts till TCO 15/5 1985. SALF lämnade TCO 31/12 1979 och återinträdde 1/10 1985. ORF lämnade TCO 1995; SOF lämnade Saco samma år, Officersförbundet, som bildades 1995 genom sammanslagning av ORF och SOF, lämnade 1998 gruppen övriga och anslöt sig då till Saco. Sveriges Fartygsbefälsförening lämnade Ledarna 1996 och gick med i Saco. Ledarna lämnade TCO 1997 och blev då ett fristående förbund, dvs hamnade i gruppen övriga. FF (Försäkringsanställdas Förbund) gick ur LO och anslöt sig till TCO 1/1 2002 (till TCO-förbundet ST 2004).

LO:s medlemstapp under åren 2007 och 2008 sammantaget uppgick till fyra tiondelar av LO:s medlemsförlust under 2000-talets första decennium: minus 179.530 = 40 procent av medlemsminskningen på 449.333 från 31/12 1999 till 31/12 2009 eller 41 procent om hänsyn tas till att Försäkringsanställdas Förbund med 12.625 aktiva medlemmar 2002 lämnade LO och gick över till TCO. LO gjorde i särklass störst medlemsförluster under 2007 och 2008 i såväl absoluta som relativa tal (11,5 procent av medlemmarna försvann på två år). LO tappade emellertid medlemmar under decenniets *samtliga* år medan TCO ökade vissa år och minskade andra, Saco ökade samtliga år utom 2007 och övriga fack (summerade) ökade alla år utom 2006 och 2007 (se **tabell 49** i Appendix 4).

Inte bara LO utan också TCO förlorade ett stort antal medlemmar under decenniet, i TCO:s fall 85.249 medlemmar. Av dessa försvann huvuddelen – 80 procent – under medlemsrasets år 2007 och 2008: minus 51.031 respektive minus 17.026 medlemmar = summa minus 68.057 (**tabell 30** samt **tabell 49** i Appendix 4). Utan tillskottet av Försäkringsanställdas Förbund från LO 2002 hade TCO sannolikt minskat med minst 95.000 medlemmar under decenniet. Kontrasten är skarp i förhållande till Saco som under åren 2000-2009 växte med nästan 100.000 aktiva medlemmar.

En inte obetydlig del av Saco:s expansion kan tillskrivas det ökande antalet akademiker i arbetskraften. På motsvarande sätt får en del av LO:s minskning ses mot bakgrund av det sjunkande antalet arbetare. Saco:s tillväxt och LO:s tillbakagång hänger således samman med förändringar av arbetskraftens sammansättning i kombination med att Sverige har världens mest socialt segregerade fackliga rörelse även om vissa LO-förbund (främst Handels och Seko) även rymmer en del tjänstemän och en mycket stor del av TCO:s medlemmar har högskoleutbildning (Kjellberg 2013b). Bland vissa yrkesgrupper (civilingenjörer, civilekonomer, jurister, läkare m fl) är Saco:s dominans dock nästan fullständig, vilket hänger samman med att Saco-förbunden samtidigt är professionsförbund, medan flera TCO-förbund är vertikalt organiserade och således har en mycket heterogen medlemssammansättning. Undantag är bl a TCO-förbunden Lärarförbundet och Polisförbundet.

Andra strukturella utvecklingar som sannolikt främst missgynnat LO och TCO är industrins och den offentliga sektorns sjunkande andel av sysselsättningen samt att underlaget för fackklubbar undergrävts av arbetskraftens uppsplittring genom outsourcing, anlitande av bemanningsföretag, utflyttning av produktion till andra länder mm. Därtill kan nämnas tendensen till allt snålare bemanning, vilket har gjort det svårare att hinna med fackligt arbete på betald arbetstid. Dessutom har avregleringar, privatiseringar och utläggande på entreprenad av kommunal verksamhet medfört framväxten av ett stort antal företag utan fackliga traditioner och med i vissa fall fackföreningsfientliga arbetsgivare. Utan facklig verksamhet direkt på arbetsplatsen och närvaron av en fackklubb minskar incitamentet att ansluta sig till en facklig organisation ur såväl ett socialt perspektiv som ur ett nyttoperspektiv (Kjellberg 2001, Kjellberg 2013a). LO påverkas också av det sjunkande antalet arbetare i arbetskraften. Se vidare avsnittet nedan ”Långsiktiga och kortsiktiga orsaker till den fackliga organisationsgradens förändringar”.

Till skillnad från under decenniet 2000-2010 då det stora medlemsraset åren 2007 och 2008 inträffade och antalet fackmedlemmar *minskade med cirka 403.400* eller närmare 12,5 procent *ökade medlemstalet med närmare 222.200* eller 7,9 procent under decenniet 2010-2020 (**tabell 30**).

Den fackliga medlemsutvecklingen fram till årsskiftet 2023/2024

Om vi betraktar de fackliga centralorganisationernas andel av samtliga aktiva fackmedlemmar i Sverige kan det förefalla som att LO:s andel inte sjönk särskilt snabbt under medlemsrasets år 2007 och 2008, men det rörde sig å andra sidan om en minskning på två procentenheter under två år: från 50,4 procent av samtliga aktiva fackmedlemmar 31/12 2006 till 48,5 procent 31/12 2008 (**tabell 49** i Appendix 4). Att nedgången i LO:s medlemsandel inte blev större hänger naturligtvis samman med att även TCO, Saco och övriga fackförbund sammanräknat förlorade ett stort antal medlemmar under dessa år. Under 2007 tappade de ca 59.000 medlemmar (såväl TCO som Saco och övriga fack minskade under detta år) och under 2008 drygt 6.000 medlemmar (under det senare året ökade dock både Saco och Ledarna kraftigt; **tabellerna 49-50** i Appendix 4). Under 2000-talets första decennium sjönk LO:s medlemsandel med nästan 8 procentenheter (från 55,0 procent 31/12 1999 till 47,3 procent 2009). Detta var ingen ny utveckling eftersom LO:s andel av fackmedlemmarna helt naturligt har sjunkit alltsedan tjänstemännen började organisera sig i egna fackförbund och centralorganisationer och antalet tjänstemän vuxit såväl absolut som andel av löntagarna. Som framgår av **tabell 48** (Appendix

4) svarade LO 1950 för 78 procent av fackmedlemmarna i Sverige, vilket 2019 krympt till 41 procent och åren 2020-2022 till 40 procent.

Under lång tid kunde tjänstemannafackens tillväxt inte uppväga LO:s tapp. Av **tabell 46** och **tabell 49** (Appendix 4) kan utläsas att antalet fackmedlemmar i Sverige trots ett ökande antal anställda sjönk samtliga år under perioden 1989-2010 med undantag av åren 1991 och 1992. Under åren 1975-1987 ökade LO stadigt sitt medlemstal, från drygt 1,7 miljoner till drygt 2 miljoner. Efter en historisk toppnivå om 2.022.000 medlemmar 1987 har antalet LO-medlemmar ökat endast under åren 1991 och 2015 (**tabell 49** i Appendix 4).

Med undantag av 1979 då Salf (dagens Ledarna) lämnade TCO och blev en fristående organisation växte TCO under alla år till och med 1992 då en historisk toppnotering om 1.158.000 medlemmar uppnåddes, som dock tangerades 2015 sedan medlemstalet stigit till 1.061.000 individer. Mellan 1993 och 2009 minskade antalet TCO-medlemmar varje år utom 1998, 2001 och 2002. TCO hade 2012 115.000 fler medlemmar än 1975. Utan förlusten av Ledarna och ORF (officerare) samt tillskottet av Försäkringsanställdas Förbund från LO hade TCO uppskattningsvis haft ca 180.000 fler medlemmar 2012 än 1975.

Saco ökade samtliga år 1975-2019 med undantag av 2007 då man förlorade 4.515 aktiva medlemmar. Medan LO under perioden 1975-2019 minskade från drygt 1,7 miljoner aktiva medlemmar till 1,22 miljoner mer än fyrdubblades antalet Saco-medlemmar under denna mer än 40 år långa period – från 120.000 år 1975 till 546.500 år 2019.

År 2008 blev för första gången antalet medlemmar i TCO och Saco tillsammans större än antalet LO-medlemmar även om det ännu bara rörde sig om några hundra medlemmars differens (se **tabell 47** i Appendix 4). Till denna historiska händelse bidrog i hög grad de massiva medlemsförluster som LO råkade ut för åren 2007 och 2008, medan TCO:s och Saco:s sammanlagda tillbakagång var betydligt mindre. Vid årsskiftet 2012/2013 hade TCO och Saco tillsammans 170.000 fler aktiva medlemmar än LO (**tabell 47**). Två år senare hade differensen vuxit till 261.000 och 2019 till 433.500. Under åren 2012-2016 ökade antalet TCO-medlemmar betydligt mer än antalet Saco-medlemmar (**tabell 49**). Medan Saco växte med ca 5.000-11.000 medlemmar per år 2012-2016 ökade TCO varje år med 18.000-27.000 medlemmar. Även procentuellt (i förhållande till medlemstalet) översteg TCO:s medlemstillväxt Saco:s. Bakom nästan hela TCO:s medlemsexpansion låg Unionens kraftiga tillväxt. Under 2017 inträffade det motsatta, nämligen att Saco växte klart mer än TCO: med 14.800 respektive 1.900 medlemmar. Unionens tillväxt var avsevärt blygsammare än under de föregående åren. Åren 2018, 2019 och 2020 var det återigen Unionens tillväxt som gjorde att TCO ökade mer än Saco.

Vid årsskiftet 2021/2022 gick Lärarförbundet över till Saco, men redan under loppet av 2021 förlorade TCO medlemmar, främst genom att Unionen tappade ca 3.800 medlemmar.

Lärarförbundets övergång till Saco 2022 medförde att ca 165.400 medlemmar i Lärarförbundet 31/12 2021 dagen därpå (1/1 2022) blev Saco-medlemmar. Det bidrog i hög grad till att TCO vid utgången av 2022 hade ca 159.500 medlemmar färre medlemmar än vid slutet av 2021 och att Saco ökade med ca 173.300. Under år 2022 skedde en medlemstillväxt på ca 2.000 personer hos det nu Saco-anslutna Lärarförbundet. Inom TCO ökade Unionen mest under 2022, nämligen med ca 7.400 personer (Kjellberg 2024a tabell 31). Om man antar att Lärarförbundet hade ökat med 2.000 medlemmar även om man varit kvar i TCO innebar förlusten av Lärarförbundet ett bortfall på totalt ca 167.400 (165.400 + 2.000) medlemmar. Omedelbart var det emellertid ett bortfall på 165.400 medlemmar men, som framgått, uppgick TCO:s medlemsminskning till 159.500. Det betyder att TCO exklusive Lärarförbundet *ökade* sitt medlemstal med ca 5.900 (165.400 minus 159.500). Det var mindre än Unionens ökning om 7.400 medlemmar (från 592.400 per 31/12 2021 till 599.800 per 31/12 2022).

Om man bortser från tillskottet av Lärarförbundet ökade Saco under 2022 med 5.900 personer (173.300 minus de 167.400 som står för Lärarförbundet inklusive dess medlemstillväxt under 2022). Det betyder att TCO:s och Sacos:s medlemstillväxt, om man bortser från överföringen av Lärarförbundet, var exakt lika stor 2022, nämligen 5.900 medlemmar!

År 2023 minskade LO med nästan 4.000 medlemmar medan TCO ökade med 18.900 (främst Unionen), Saco med 6.100 och övriga (främst Ledarna) med 3.600.

Det totala antalet aktiva fackmedlemmar i Sverige nådde sin högsta punkt år 1992 då 3.434.000 personer var fackligt anslutna. Fram till slutet av 2010 tappade facken 605.000 medlemmar, varav 257.000 under de båda åren 2007 och 2008. Det stora medlemsraset under dessa båda år bidrog således mycket påtagligt till de medlemsförluster som de fackliga organisationerna i Sverige fick vidkännas efter 1992. Antalet fackmedlemmar var 2010 nere på 1976 års nivå om drygt 2,8 miljoner. Därefter en ökning skett. År 2012 steg antalet fackmedlemmar med 29.000, 2013 med 9.000, 2014 med 35.000 och 2015 med 28.000 (**tabell 29**). Med 2,9 miljoner medlemmar 31/12 2015 uppnåddes samma nivå som vid årsskiftet 2007/2008 och lite till, men det var fortfarande drygt 175.000 mindre än vid slutet av 2006 (**tabell 29**). Med nästan 3 miljoner medlemmar 31/12 2017 var antalet fackmedlemmar vid årsskiftet 2017/2018 131.400 färre än vid årsskiftet 2006/2007 (**tabell 46**). Med en ökning av endast 1.400 medlemmar under 2008 var det totala antalet aktiva medlemmar vid årets slut fortfarande avsevärt lägre än vid slutet av 2006 (130.000 färre eller en minskning med 4,2

procent). Vid årsskiftet 2019/2020 hade fackförbunden 2.981.400 aktiva medlemmar eller 120.300 färre än vid slutet av 2006. Vid årsskiftet 2020/2021 passerades 3-miljonersstrecket med råge till följd av den kraftiga medlemstillväxten under coronapandemiåret 2020. Nu hade facken sammanlagt 3.050.100 yrkesaktiva medlemmar. Vid slutet av 2022 hade antalet minskat till 3.026.800, men 2023 ökade det till 3.050.000.

Den fackliga organisationsgraden i Sverige var som högst under 1980-talets mitt och återigen några år in på 1990-talet (1993-94) – se Kjellberg 2011a (sid 81). Vid båda dessa tillfällen uppgick den till ca 85 procent av alla anställda (exklusive heltidsstuderande som arbetar deltid). Åren 2015-2017 var den nere på 69 procent och 2018-2019 68 procent för att 2020 åter uppnå 69 procent. Det andra pandemiåret (2021) var den uppe på 70 procent för att 2022 återigen hamna på 69 procent.

Skarpt divergerande facklig anslutning hos arbetare och tjänstemän i privata tjänstenäringar under 2009

För att återgå till den fackliga organisationsgradens utveckling hos arbetare och tjänstemän kan det nämnas att ännu ett uttryck för den disparata utvecklingen under 2009 är att medan organisationsgraden bland arbetare i privat sektor *sjönk* från 67 till 66 procent från 2008 till 2009 *steg* andelen fackligt anslutna privatanställda tjänstemän från 63 till 65 procent⁶³ (**tabellerna 5-6**). Följden blev att tjänstemännens organisationsgrad i privat sektor 2009 nästan nådde upp till arbetarnas, vilken mellan 2008 och 2009 föll från 67 till 66 procent. Så sent som 2006 tillhörde 74 procent av de privatanställda arbetarna en fackförening jämfört med 65 procent av privattjänstemännen. Däremot förändrades inte tjänstemännens *genomsnittliga* organisationsgrad nämnvärt mellan 2008 och 2009 (oförändrat 72 procent), men till följd av nedgången på arbetsidan blev den ändå två procentenheter högre än bland arbetarna av vilka 70 procent var med i facket 2009.

Medan organisationsgraden bland industriarbetarna mellan 2007 och 2009 inte förändrades särskilt mycket – efter en minskning på tre procentenheter mellan 2006 och 2007 – och nedgången bland byggnadsarbetarna avstannade 2009 (efter ett ras på åtta procentenheter mellan 2006 och 2008) fortsatte den fackliga tillbakagången bland arbetarna i de privata tjänstenäringarna: från 58 procent 2008 till 56 procent 2009. Mest iögonfallande var utvecklingen i hotell- och restaurangbranschen där andelen fackligt anslutna arbetare sjönk från

⁶³ Med en decimal medtaget sjönk arbetarnas organisationsgrad inom privat sektor mellan 2008 och 2009 med 1,1 procentenhet (från 67,0 till 65,9 procent) medan tjänstemännens steg med 1,5 procentenhet (från 63,3 till 64,8 procent), dvs en differens på 2,6 procentenheter.

40 procent 2008 till 36 procent 2009. Mellan 2006 och 2009 minskade organisationsgraden bland hotell- och restauranganställda med så mycket som 16 procentenheter. I städbranschen sjönk fackanslutningen med tre procentenheter mellan 2008 och 2009, närmare bestämt från 60 till 57 procent. Kontrasten var stor i förhållande till tjänstemännen vars fackanslutning under 2009 steg allra mest just i de privata tjänstenäringarna: från 60 procent 2008 till 62 procent 2009. Industritjänstemännens fackliga anslutning att steg mellan 2009 och 2013 från 76 till 80 procent.

Mellan 2006 och 2009 sammantaget tappade emellertid tjänstemannaorganisationerna inom industrin något mer mark än arbetarfacken (minus fyra respektive tre procentenheter), men tjänstemännens fackliga återhämtning i de privata tjänstenäringarna (privat service) under 2009 medförde å andra sidan att deras samlade nedgång i dessa näringar krympte ihop till tre procentenheter (från 65 procent 2006 till 62 procent 2009). Det stod i skarp kontrast till raset på sammanlagt tio procentenheter bland arbetarna i de privata tjänstenäringarna (66 procent 2006, 56 procent 2009). För att förklara denna tilltagande skillnad mellan arbetare och tjänstemän, liksom det allmänna medlemsras hos både fackförbund och a-kassor som inleddes 2007, är det nödvändigt att rikta blicken mot de fortlöpande förändringar som under senare år skett av de statsunderstödda fackliga arbetslöshetskassorna, det så kallade Gent-systemet (Kjellberg 2009b och Kjellberg 2010a).

Växande avgiftsskillnader i a-kassorna

Vid sidan av den starkt försämrade *ekonomiska konjunkturen* är det således befogat att framhålla ytterligare en variabel med stort inflytande på den fackliga anslutningen.

Förklaringen till det fackliga medlemsras som inträffade under åren 2007 och 2008 är främst att söka i de *förändringar av avgifterna* till de fackliga a-kassorna som gjordes från 2007 och då framför allt den kraftiga avgiftshöjningen den 1 januari samma år (Kjellberg 2009a). Ett och ett halvt år senare införde regeringen en starkare koppling än tidigare mellan a-kasseavgiften och arbetslösheten inom respektive a-kassa. Därmed förstärktes avgiftsskillnaderna mellan olika a-kassor, vilket blev ännu tydligare under den djupa lågkonjunkturen till följd av stora variationer i arbetslöshet mellan olika löntagargrupper (Kjellberg 2014b).

Hos tjänstemannagrupperna och i synnerhet bland akademikerna ökade arbetslösheten inte alls i samma utsträckning som hos arbetarna – och därmed inte heller a-kasseavgifterna. Sådana olikheter var vanliga även mellan olika personalkategorier i samma bransch och samma företag, t ex inom verkstadsindustrin – se **tabell 31** om arbetslösheten 2006-2009 bland medlemmarna

i IF Metall:s och Unionens a-kassor samt AEA som omfattar civilingenjörer, civilekonomer, personalvetare, jurister och andra akademiker i bland annat verkstadsindustrin. Från december 2008 till december 2009 ökade arbetslösheten dubbelt så mycket i arbetarkassorna som i tjänstemannakassorna. Inom industrin var skillnaderna ännu större: i IF Metall-kassan ökade arbetslösheten från 6,0 procent till 10,5%, i Unionens a-kassa från 2,9 procent till 4,5 procent och i AEA från 1,3 procent till 2,0 procent – se Arbetslöshet (1) i **tabell 31** nedan.

Tabell 31. Arbetslösheten i arbetar- och tjänstemannakassor december 2006 - december 2009

	2006	2007	2008	2009	2008-2009*
Arbetslöshet (1)					
Arbetarkassor	5,2%	4,3%	5,1%	7,1%	+2,0
Tjänstemannakassor	2,5%	1,9%	2,0%	2,9%	+0,9
IF Metalls	5,0%	3,7%	6,0%	10,5%	+4,5
Unionens	3,8%	2,8%	2,9%	4,5%	+1,6
AEA	1,6%	1,3%	1,3%	2,0%	+0,7
Arbetslöshet (2)					
Arbetarkassor	10,2%	8,9%	8,5%	10,6%	+2,1
Tjänstemannakassor	4,5%	3,6%	3,2%	4,2%	+1,0
IF Metalls	6,9%	5,2%	7,2%	12,2%	+5,0
Unionens	6,5%	5,0%	4,5%	6,0%	+1,5
AEA	2,7%	2,2%	2,1%	2,9%	+0,8
Arbetslöshet (3)					
Arbetarkassor	13,7%	10,9%	11,1%	15,0%	+3,9
Tjänstemannakassor	6,3%	4,5%	4,2%	5,7%	+1,5
IF Metalls	10,9%	7,2%	9,9%	18,4%	+8,5
Unionens	9,1%	6,4%	6,1%	8,4%	+2,3
AEA	3,7%	2,6%	2,6%	3,6%	+1,0
Sverige (Eurostat)	7,0%	6,1%	6,2%	8,3%	+2,1

* Förändring i procentenheter mellan december 2008 och december 2009.

Anm. Arbetarkassor: LO-kassorna samt Hamnarbetarnas och Sveriges arbetares a-kassa. Tjänstemannakassor: AEA, TCO-kassorna, Ledarnas a-kassa och Säljarnas a-kassa. Arbetslöshet (2) inkluderar deltidsarbetslösa och tillfällig timanställning. Arbetslöshet (3) inkluderar även personer i konjunkturberoende program (2006) respektive i program med aktivitetsstöd (2007-2009).

Källor: Eurostat samt beräkningar utifrån statistik från Arbetsförmedlingen och IAF.

Med den 50-kronorsrabatt som regeringen införde 1 juli 2009 kunde bland annat akademiker-kassan AEA sänka sin avgift avsevärt medan andra kassor tvingades behålla de

tidigare under året genomförda höjningarna eller höja ytterligare. Därigenom *förstärktes* differentieringen av a-kasseavgifterna.

Tabell 32. Medlemsavgifter för fackmedlemmar per månad till ett urval fackliga a-kassor 31/12 2006 – 1/4 2014

	31/12 2006	1/1 2007	1/1 2009	1/5 2009	1/7 2009	31/12 2009	31/12 2006 – 31/12 2009	31/12 2010	1/1 2013	1/1 2014	1/4 2014
Finans & försäkring (TCO)	86	244	118	118	90	90	+4	90	85	85	85
Lärarnas (TCO)	97	247	138	138	90	90	-7	90	90	100	100
Akademikernas (Saco + Vårdförbundet)	90	240	140	140	90	90	0	90	90	90	90
Ledarnas (fristående)	93	326	198	198	140	140	+47	120	93	93	93
STs (TCO)	84	315	188	188	143	143	+59	143	96	96	90
Elektrikernas (LO)	92	326	155	155	155	155	+63	180	105	100	100
Vision / SKTFs (TCO)	99	331	200	200	139	139	+40	129	119	108	99
Journalisternas (TCO)	105	347	205	205	205	205	+100	190	130	105	105
HTFs (TCO) / Unionens**	106	353	214	214	214	214	+108	196	140	97	97
Sifs (TCO) / Unionens**	90	331	214	214	214	214	+124	196	140	97	97
Kommunalarbetarnas (LO)*	100	340	220	320	270	215	+115	144	142	87	87
Pappers (LO)	105	350	239	239	239	239	+134	259	129	129	129
SEKO (LO)	104	349	193	278	278	296	+192	278	163	118	118
Livsmedelsarbetarnas (LO)	102	359	287	287	287	287	+185	297	227	102	102
Transportarbetarnas (LO)	106	361	296	306	306	306	+200	306	206	120	120
Handelsanställdas (LO)	95	346	285	285	335	335	+240	315	222	120	120
Fastighetsanställdas (LO)	100	351	325	325	325	325	+225	325	275	115	115
IF Metalls (LO)	93	339	209	384	384	384	+291	390	170	96	96
Byggnadsarbetarnas (LO)	116	366	296	425	425	425	+309	375	195	130	130
Teaterverksammas (TCO)	99	375	405	405	405	405	+306	412	-	-	-
Musikernas (LO)	115	415	415	415	415	415	+300	444	-	-	-
Grafiskas (LO) / GS***	110	364	325	325	420	420	+310	420	220	120	120
Skogs & Trä (LO) / GS***	96	365	325	325	420	420	+324	420	220	120	120
Hotell & Restaurangs (LO)	97	361	395	415	430	430	+333	405	390	140	140

* Avgiften i Kommunals a-kassa sänktes 1/10 2009 med 55 kr från 270 kr till 215 kr (efter att 1/5 2009 ha höjts med 100 kr till 320 kr, vilket 1/7 samma år sänktes till 270 kr). Kassans förbättrade ekonomi berodde bl a på den starkt inskränkta ersättningsperioden för deltidsarbetslösa. Från 1/3 2010 sänkte Kommunals a-kassa (till följd av att kostnaderna för arbetslöshetsavgiften blivit betydligt lägre än beräknat) arbetslöshetsavgiften från 125 kronor

till 55 kronor, vilket innebar att den totala a-kasseavgiften sänktes från 214 kronor till 144 kronor i månaden (1/1 2010 sänktes avgiften från 215 kronor till 214 kronor).

** HTF och Sif gick samman till Unionen 1/1 2008.

*** Skogs- och Träfackets a-kassa gick samman med Grafikernas april 2008 till GS a-kassa.

Anm. Samtliga avgifter avser fackmedlemmar med arbete. För medlemsavgifterna fram till 1/1 2023 se **tabell 61** i Appendix 8.

Källa: IAF

Från den 1 juli 2009 var således avgiften till akademikerkassan AEA (som täcker Saco-förbunden och TCO-anslutna Vårdförbundet) 90 kronor i månaden liksom till Lärarnas a-kassa (Läraryrskassan i TCO) samt Finans- och försäkringsbranschens a-kassa (TCO-förbunden i dessa branscher), medan medlemmarna i LO-förbunden Hotell & Restaurang och IF Metall då betalade 430 respektive 384 kronor till sina a-kassor (**tabell 32**). Skillnaderna var – och är – ännu större beträffande de totala fackavgifterna (inklusive a-kasseavgiften) i och med att LO-förbundens avgifter i allmänhet var – och är – högre än tjänstemannafackens även när a-kasseavgiften exkluderas.

Tilltagande *avgiftsskillnader* kan förväntas avspeglas i *organisationsgradens* utveckling hos olika grupper. Tjänstemannakassornas under 2009 jämfört med arbetarkassornas i allmänhet väsentligt lägre avgifter förefaller ha fått konsekvenser för den fackliga anslutningen under detta år och allra tydligast i de privata tjänstenäringarna, där tjänstemännens organisationsgrad *gick upp* med två procentenheter mellan 2008 och 2009 medan andelen fackligt anslutna arbetare *sjönk* med två procentenheter inom dessa näringar. Den mellan 2006 och 2009 betydande fackliga tillbakagången hos arbetarna i hotell- och restaurangbranschen kan med stor sannolikhet tillskrivas den mycket höga samlade fackavgiften för dem som tillhör både facket och a-kassan, särskilt som lönenivån tillhör arbetsmarknadens lägsta.⁶⁴

Stabil facklig organisationsgrad hos industriarbetarna mellan 2007 och 2009

Mellan 2007 och 2009 gick organisationsgraden, som vi sett, inte ned nämnvärt bland industriarbetarna trots de under 2009 kraftigt höjda a-kasseavgiften till flera industrikassor. Det hängde sannolikt samman med den mycket påtagliga försämring av industrikonjunkturen som inträdde hösten 2008 och den utbredda oro för jobben som följde i dess spår. Förutom kopplingen till a-kassan fyller facket på lokal nivå flera trygghetsfunktioner under en

⁶⁴ Den 31/12 2009 var den totala månadsavgiften för fack och a-kassa 725 kronor för medlemmarna i Hotell och Restaurang (medellön 19.800 kronor), i IF Metall 706 kronor (medellön 23.177 kronor), i Transport 659 kronor (medianlön ca 21.000 kronor) och i Kommunal 455 kronor (medellön för undersköterskor 20.400 kronor). För medlemmarna i byggnadsarbetarförbunden (Byggnads, Målarna och Elektrikerna) var månadsavgiften högre men också lönerna. Medlemmarna i TCO-förbundet Unionen betalade 31/12 2009 totalt 414 kronor till facket och a-kassan (medellön 27.070 kronor), i Vårdförbundet 340 kronor (medianlön 25.000 kronor) och i Sveriges Ingenjörer 314 kronor (medianlön 38.000 kronor). Källa: *LO-tidningen* nr 5 2010 (sid 6).

lågkonjunktur, främst genom att för dem med fast anställning förhandla vid uppsägningar och på olika sätt agera för att rädda så många jobb som möjligt. Här är det av betydelse att LO-fackens arbetsplatsklubbar har större utbredning och en helt annan styrka i industrin än i exempelvis hotell- och restaurangbranschen där medlemsraset, som framgått, fortsatte under 2009. Den senare branschen utmärks av både ett betydligt större inslag av tidsbegränsat anställda, deltidsanställda och en högre andel klubblösa arbetsplatser än inom industrin. Vidare är personalomsättningen avsevärt högre inom hotell- och restaurangbranschen än inom industrin. Dessutom är lönerna (och därmed betalningsförmågan) lägre och a-kasseavgiften högre än bland industriarbetarna. Avgiftsskillnaden mellan IF Metalls och Hotell & Restaurangs a-kassa minskade dock snabbt genom att IF Metall-kassan till följd av den snabbt stigande arbetslösheten den 1 maj 2009 tvingades höja avgiften från 209 till 384 kronor i månaden och 1 januari 2010 till 390 kronor.

Generellt kan sägas att det ökade trygghetsbehov som följde på den ekonomiska krisen under 2009 i betydande utsträckning förhindrade ett fortsatt fackligt medlemsras. Å andra sidan gick organisationsgraden inte upp nämnvärt, till skillnad från under 1990-talets början då också en lika djup konjunkturedgång ägde rum. Allt tyder på att detta i hög grad kunde tillskrivas de under 2009 fortfarande mycket höga eller stigande a-kasseavgifterna hos stora löntagargrupper.

. . . men *fallande* fackanslutning hos industriarbetarna efter 2009 i skarp kontrast till industritjänstemännens *stigande*

Under 2010 fortsatte arbetarnas organisationsgrad att sjunka inom privat sektor, men till skillnad från under det föregående året var det nu bland *industriarbetarna* som fackanslutningen sjönk och det ganska markant, närmare bestämt med två (1,9) procentenheter samtidigt som *industritjänstemännens* fackanslutning *steg* med en (1,0) enhet. Därmed kom industritjänstemännens organisationsgrad upp på nästan samma nivå som industriarbetarnas: 77 respektive 79 procent. Så sent som 2009 var differensen dem emellan fem procentenheter (76 respektive 81 procent). Med en decimal medtagen sjönk industriarbetarnas organisationsgrad mellan 2008 och 2010 med 2,3 procentenheter medan industritjänstemännens steg med 1,6 enheter.

Den mest sannolika förklaringen till den under 2010 (och delvis också under 2009) fallande organisationsgraden bland industriarbetarna var de under året fortsatt höga avgifterna till industriarbetarfackens arbetslöshetskassor samtidigt som konjunkturuppgången medförde att risken att bli arbetslös upplevdes som mindre än tidigare (se **tabell 34** angående den under

året sjunkande arbetslösheten). Bland industritjänstemännen var risken bli arbetslös visserligen ännu mindre men å andra sidan var a-kasseavgifterna väsentligt lägre. Avgiften till IF Metalls a-kassa höjdes 1 januari 2010 från 384 till 390 kronor i månaden och förblev på denna nivå under hela året (**tabell 33**). En annan industriarbetarkassa – GS arbetslöshetskassa – hade under 2010 en ännu högre avgift – 420 kronor. Däremot översteg avgiften till Unionens a-kassa under 2010 aldrig 234 kronor; den 1 juli 2010 sänktes den till 224 kronor och 1 september till 196 kronor. A-kasseavgiften för medlemmarna i Sveriges Ingenjörer var under hela året 90 kronor i månaden. Det var mindre än en fjärdedel av vad medlemmarna i IF Metall och GS (Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch) betalade till sina a-kassor. Även avgiften till Ledarnas a-kassa var bara en bråkdel av detta. Medan Unions a-kassa under årets flera gånger sänkte avgiften tvingades både Pappersindustriarbetarnas och Livsmedelsarbetarnas a-kassor höja sina avgifter.

Tabell 33. Medlemsavgift per månad till fackliga a-kassor för industrianställda fackmedlemmar 31/12 2009 – 1/5 2020

	31/12 2009	1/1 2010	1/6 2010	1/7 2010	1/9 2010	1/10 2010	31/12 2010	1/1 2011	31/12 2011	1/1 2012	1/1 2013	1/1 2014	1/1 2018	1/5 2020
TJÄNSTEMANNA-KASSOR														
AEA (Sveriges Ingenjörer m fl*)	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	110	110
Ledarnas (ober.)	140	120	120	120	120	120	120	120	93	93	93	93	115	115
Unionens (TCO)	214	234	234	224	196	196	196	176	162	140	140	97	112	112
ARBETARKASSOR														
Pappersindustri-arbetarnas (LO)	239	239	239	259	259	259	259	189	129	129	129	129	129	149
Livsmedels-arbetarnas (LO)	287	287	297	297	297	297	297	287	267	217	227	102	112	120
IF Metalls (LO)	384	390	390	390	390	390	390	170	170	170	170	96	108	135
GS** (LO)	420	420	420	420	420	420	420	220	220	220	220	120	155	155

* Bland andra akademikergrupper verksamma inom industrin märks ekonomer, jurister och personalvetare med facklig hemvist i Saco-förbunden Civilekonomerna, Jusek och Akademikerförbundet SSR. Akademikerkassan AEA är gemensam för Saco-förbunden och Vårdförbundet i TCO.

** Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch.

Anm. Avgifterna avser fackmedlemmar med arbete.

Källa: IAF

De betydande variationerna i a-kasseavgift bland industrins anställda har sin grund i följande tre förhållanden:

- Avgifternas differentiering efter arbetslösheten i varje a-kassa, vilket innebär höga avgifter i kassor med hög arbetslöshet bland medlemmarna och låga avgifter i kassor med låg arbetslöshet – se **tabell 33** och **tabell 34**.

- Den djupa lågkonjunktur som inleddes hösten 2008 och som drabbade exportindustrin hårt medförde en avsevärt högre arbetslöshet bland industriarbetarna än bland tjänstemännen inom industrin.
- Medan industriarbetarkassorna är begränsade till industrin täcker Unionens a-kassa en stor del av privat sektor, vilket gör den betydligt mindre exponerad för industrikonjunkturen än t ex IF Metall-kassan. Detta är ännu tydligare hos akademiker-kassan AEA och Ledarnas a-kassa i och med att de täcker samtliga sektorer och branscher.

Från den 1 januari 2014 övergav alliansregeringen efter sju år experimentet med höjda och efter arbetslösheten differentierade a-kasseavgifter. I stort sett återställdes avgifterna till den nivå de hade före 2007.

Tabell 34. Arbetslösheten i några arbetar- och tjänstemannakassor inom industrin december 2009 – december 2011

	December. 2009	Juni 2010	December 2010	December 2011
Arbetslöshet (1)				
IF Metalls a-kassa	10,5%	5,7%	4,9%	4,9%
Unionens a-kassa	4,5%	3,8%	3,4%	3,1%
AEA (Sveriges ingenjörer m fl)	2,0%	1,8%	1,6%	1,4%
Arbetslöshet (2)				
IF Metalls a-kassa	12,2%	7,1%	6,1%	5,9%
Unionens a-kassa	6,0%	5,2%	4,7%	4,2%
AEA (Sveriges ingenjörer m fl)	2,9%	2,6%	2,3%	2,1%
Arbetslöshet (3)				
IF Metalls a-kassa	18,4%	13,4%	12,7%	11,3%
Unionens a-kassa	8,4%	7,9%	7,4%	6,5%
AEA (Sveriges ingenjörer m fl)	3,6%	3,5%	3,3%	2,9%

Anm. Arbetslöshet (2) inkluderar deltidsarbetslösa och tillfällig timanställning. Arbetslöshet (3) inkluderar även personer i konjunkturberoende program (2006) respektive i program med aktivitetsstöd (2007-2009).

Källor: Beräkningar utifrån statistik från Arbetsförmedlingen (antal arbetslösa) och IAF (antal a-kassemedlemmar).

Alltmer divergerande facklig anslutning mellan tjänstemän och arbetare: tjänstemännens organisationsgrad femton procentenheter högre än arbetarnas 2023

Även byggnadsarbetarnas organisationsgrad minskade med två procentenheter mellan 2009 och 2010 (från 73 till 71 procent; **tabell 6**). Med den under 2010 snabbt förbättrade byggkonjunkturen och en visserligen sjunkande, men fortfarande hög a-kasseavgift (415 kronor 1 januari 2010, 375 kronor från 1 maj) tvekade uppenbarligen fler byggnadsarbetare än tidigare att betala en fackavgift som inklusive a-kassa ofta uppgick till 800 kronor i månaden eller mer.

I kontrast till föregående år sjönk å andra sidan inte fackanslutningen bland arbetarna inom handeln och andra privata servicenäringar med undantag av ”företagstjänster mm” (hit hör bland annat bemanningsbranschen)⁶⁵. Bland handelstjänstemännen steg andelen fackligt anslutna mellan 2009 och 2010 med tre procentenheter (2,5 med en decimal) men bland arbetarna inom handeln obetydligt (med 0,1 procentenhet från 56,4 procent till 56,5 procent) – (**tabell 6**). Till denna divergerande utveckling bidrog sannolikt handelstjänstemännens jämfört med arbetarnas inom handeln väsentligt lägre a-kasseavgift.⁶⁶ Under 2009 och 2010 sammantaget förändrades inte andelen fackligt anslutna arbetare inom handeln i kontrast till en uppgång bland handelstjänstemännen från 56 fackanslutna 2008 till 61 procent 2010.

Mellan 2009 och 2010 sjönk arbetarnas organisationsgrad i genomsnitt med en (1,0) procentenhet i privat sektor totalt, medan den steg något (0,6 enheter) bland tjänstemännen. Bland privatanställda löntagare totalt var organisationsgraden 2010 oförändrat 65 procent (**tabell 6 och tabell 34**).

Den mellan arbetare och tjänstemän alltmer divergerande fackliga anslutningen avspeglas i en växande klyfta i andelen fackligt anslutna. Medan den genomsnittliga organisationsgraden var 77 procent bland både arbetare och tjänstemän 2006 hade den 2008 sjunkit till 71 procent bland arbetarna och 72 procent bland tjänstemännen (**tabell 35**). År 2010 hade skillnaden ökat ytterligare genom att andelen fackligt anslutna tjänstemän stigit till 73 procent samtidigt som arbetarnas organisationsgrad minskat till 69 procent. Bakom den mellan 2008 och 2010 oförändrade organisationsgraden på 71 för löntagare totalt döljs således en mellan arbetare och tjänstemän starkt *divergerande* facklig anslutning. Åren 2011-2013 var tjänstemännens organisationsgrad oförändrat 73 procent medan arbetarnas minskade till 67 procent 2011-2012 och 66 procent 2013, det vill säga en differens på sju procentenheter till förmån för tjänstemännen. År 2016 hade skillnaden ökat till tolv procentenheter: 74 procent fackligt anslutna tjänstemän jämfört med en anslutningsprocent på 62 procent bland arbetarna. Året därpå var differensen fortfarande 12 procentenheter men nu hade såväl arbetarnas som tjänstemännens organisationsgrad gått ned med en entenhet: från 62 procent 2016 till 61 procent 2017 bland arbetarna och från 74 till 73 procent bland tjänstemännen. År 2018 var 73 procent av tjänstemännen med i facket men bara 60 procent av arbetarna. Skillnaden i organisationsgrad hade därmed vuxit till tretton procentenheter. År 2019 minskade den till tolv procentenheter

⁶⁵ Inom företagstjänster mm minskade arbetarnas organisationsgrad med två procentenheter: från 59 procent 2009 till 57 procent 2010. Företagstjänster (L-N) omfattar bl a fastighetsverksamhet, fastighetsservice, advokat-, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård.

⁶⁶ 237 respektive 337 kronor vid 2010 års början; 196 respektive 315 kronor vid årets slut.

eftersom andelen fackligt anslutna tjänstemän nu hade minskat till 72 procent medan arbetarnas organisationsgrad var oförändrat 60 procent. År 2020 steg både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad med en procentenhet varför klyftan mellan andelen fackligt anslutna arbetare och tjänstemän fortfarande var tolv procentenheter. Samma sak hände 2021.

Tabell 35. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare per sektor 2006-2023

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. Arbetare															
Privat sektor	74	70	67	66	65	64	63	62	61	59	59	58	57	57	57
Offentlig sektor	87	85	83	82	83	80	80	79	77	77	74	72	71	72	72
Båda sektorerna	77	74	71	70	69	67	67	66	64	63	62	61	60	60	61
B. Tjänstemän															
Privat sektor	69	65	63	65	65	65	67	67	68	68	69	68	67	67	69
Offentlig sektor	89	86	85	85	86	85	84	84	84	83	82	82	82	81	81
Båda sektorerna	77	73	72	72	73	73	73	73	74	74	74	73	73	72	73
C. Löntagare totalt															
Privat sektor	71	68	65	65	65	65	65	65	64	64	64	64	63	63	64
Offentlig sektor	88	86	84	84	85	83	83	83	82	81	80	79	79	79	79
Båda sektorerna	77	73	71	71	71	70	70	70	70	69	69	69	68	68	69

	2020	2021	2022	2023
A. Arbetare				
Privat sektor	57	58	56	55
Offentlig sektor	72	74	70	68
Båda sektorerna	61	62	59	58
B. Tjänstemän				
Privat sektor	69	70	69	69
Offentlig sektor	81	82	82	81
Båda sektorerna	73	74	73	73
C. Löntagare totalt				
Privat sektor	64	65	64	64
Offentlig sektor	79	80	79	78
Båda sektorerna	69	70	69	68

/FORTS./

	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009	2009- 2010	2010- 2015	2006- 2015	2006- 2016	2006- 2017	2006- 2018	2006- 2019	2006- 2021	2006- 2022	2006- 2023
A. Arbetare													
Privat sektor	-4	-3	-1	-1	-6	-15	-15	-15	-17	-17	-16	-18	-19
Offentlig sektor	-2	-2	-1	+1	-6	-10	-13	-14	-16	-15	-13	-17	-19
Båda sektorerna	-3	-3	-1	-1	-6	-14	-15	-15	-17	-17	-15	-18	-19
B. Tjänstemän													
Privat sektor	-4	-2	+2	0	+3	-1	0	-1	-2	-2	+1	0	0
Offentlig sektor	-3	-1	0	+1	-3	-6	-7	-6	-7	-8	-7	-7	-8
Båda sektorerna	-4	-1	0	+1	+1	-3	-3	-3	-4	-5	-3	-4	-4
C. Löntagare totalt													
Privat sektor	-3	-3	0	0	-1	-7	-7	-6	-8	-8	-6	-7	-7
Offentlig sektor	-2	-2	0	+1	-4	-7	-8	-8	-9	-9	-8	-9	-10
Båda sektorerna	-4	-2	0	0	-2	-8	-8	-7	-9	-9	-7	-8	-9

Anm. Anställda 16-64 år årsgenomsnitt. Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade. Specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU).

Mellan 2021 och 2022 blev klyftan mellan tjänstemännens och arbetarnas organisationsgrad rekordstor genom att andelen fackligt anslutna arbetare föll med tre procentenheter (från 62 till 59 procent) mot en enhet bland tjänstemännen (från 74 till 73 procent). Klyftan vidgades ytterligare (till femton procentenheter) 2023 då andelen fackligt anslutna arbetare sjönk från 59 till 58 procent medan fackanslutningen bland tjänstemännen var oförändrat 73 procent.

Den mest dramatiska utvecklingen finner man i *privat* sektor. Traditionellt har arbetarnas organisationsgrad varit högre än tjänstemännens bland privatanställda. Så sent som 2008 var differensen fyra procentenheter (**tabell 35**). Mellan 2008 och 2010 sjönk arbetarnas organisationsgrad inom privat sektor från 67 till 65 procent. I skarp kontrast härtill steg andelen privatanställda tjänstemännen från 63 till 65 procent, varför organisationsgraden blev densamma (65 procent) för arbetare och tjänstemän i privat sektor. År 2011 gick tjänstemännen om arbetarna till följd av att organisationsgraden på arbetarsidan minskade till 64 procent. Ett år senare fyrdubblades differensen genom att andelen privatanställda arbetare gick ned till 63 procent medan tjänstemännens fackanslutning steg till 67 procent. År 2014 var andelen fackligt anslutna arbetare i privat sektor nere på 61 procent och 2015-2016 på 59 procent. Därmed stod cirka fyra av tio privatanställda arbetare utanför facket.

Mellan 2016 och 2018 sjönk såväl arbetarnas som tjänstemännens organisationsgrad inom privat sektor med två enheter. År 2018 var andelen fackligt anslutna tjänstemän i privat sektor nere på 67 procent, men det var bara två procentenheter lägre än 2006. Motsvarande andel bland arbetarna var 57 procent och det är 17 procentenheter lägre än 2006. Läget var oförändrat år 2019, men år 2020 skedde en ökning på två procentenheter på tjänstemannasidan (från 67 till

69 procent) och därmed var andelen fackanslutna år 2020 uppe på 2006 års nivå. År 2021 steg organisationsgraden med en procentenhet för vardera arbetare, tjänstemän och löntagare totalt. När det vände nedåt igen år 2022 sjönk andelen fackligt anslutna arbetare i privat sektor med två enheter mot en bland privatanställda tjänstemän. Därmed vidgades klyftan till tretton enheter i privatsektor. År 2023 vidgades den ytterligare genom att de privatanställda arbetarnas organisationsgrad minskade från 56 till 55 procent samtidigt som privattjänstemännens förblev 69 procent.

Arbetarna inom privat sektor 2006-2023: från fem procentenheter *högre* organisationsgrad än tjänstemännens till fjorton procentenheter *lägre*

Sett till hela perioden 2006-2023 har en dramatisk omsvängning ägt rum inom privat sektor. Från att 2006 ha varit fem procentenheter *högre* än tjänstemännens organisationsgrad (74 respektive 69 procent) var andelen fackligt anslutna arbetare 2016 tio *enheter* lägre än tjänstemännens (59 respektive 69 procent). Åren 2018 och 2019 var differensen fortfarande tio enheter (57 procent fackanslutna arbetare i privat sektor mot 67 procent bland tjänstemännen) och ökade 2020 till tolv enheter (57 procent hos privatanställda arbetare, 69 procent hos privatanställda tjänstemän). Andelen fackligt anslutna tjänstemän inom privat sektor var 2016 uppe på 2006 års nivå (69 procent) efter att 2008 ha varit nere på 63 procent, för att 2017 falla till 68 procent och 2018 till 67 procent men steg 2020 till 69 procent. Arbetarna hade 2016 femton procentenheter och 2018 sjutton enheter att inhämta innan de var uppe på 2006 års nivå (**tabellerna 6 och 35**). År 2010 var organisationsgraden inom privat sektor lika – 65 procent – för arbetare och tjänstemän. Sedan dess har den sjunkit till 55 procent bland arbetarna men stigit till 69 procent bland tjänstemännen.

Mellan 2006 och 2023 föll arbetarnas fackliga organisationsgrad kraftigt inom byggbranschen, närmare bestämt med 27 procentenheter (**tabell 6**). Likaså inom hotell- och restaurangbranschen (minus 27 enheter) och i transportbranschen (minus 15 enheter). Inom hotell- och restaurangbranschen var drygt varannan arbetare med i facket 2006 (52 procent) men bara var fjärde (25 procent) 2023.

Om vi återvänder till den genomsnittliga organisationsgraden för arbetare respektive tjänstemän hade differensen 2023 vuxit till rekordhöga femton procentenheter till tjänstemännens förmån. År 2023 tillhörde 58 procent av arbetarna en fackförening mot 73 procent av tjänstemännen. Arbetarnas organisationsgrad föll mellan 2010 och 2018 med tio procentenheter. Det hänger samman med att *antalet* fackligt anslutna arbetare med en anställning minskade med 171.200 (årsmedeltal 2010 minus årsmedeltal 2018) samtidigt som antalet anställda arbetare

minskade betydligt mindre eller med 48.000 (**tabell 36**). En uppgång i sysselsättningen skedde år 2011 (+48.000 anställda arbetare), året då den ekonomiska konjunkturen vände uppåt. Trots att *antalet* fackanslutna arbetare år 2011 *ökade* med närmare 7.000 personer sjönk *andelen* organiserade arbetare detta år med 1,5 procentenheter. Rent matematiskt berodde det på att antalet sysselsatta arbetare mellan 2010 och 2011 steg ännu mer, närmare bestämt med 48.000 personer. Bland tjänstemännen ökade sysselsättningen något mer i absoluta tal mellan 2010 och 2011 (med 53.700 personer) men relativt sett steg den mest hos arbetarna. Tack vare att antalet fackmedlemmar ökade med 32.700 personer sjönk inte andelen fackligt anslutna tjänstemän i hela procent (med en decimal sjönk organisationsgraden dock med 0,3 procentenheter).

Mellan 2016 och 2017 medförde högkonjunkturen återigen en ökning av antalet sysselsatta arbetare, närmare bestämt med 11.900 personer eller 0,8 procent. Samtidigt minskade antalet fackmedlemmar bland arbetarna med 9.000 personer eller 0,9 procent. Resultatet blev att organisationsgraden bland arbetare mellan 2016 och 2017 sjönk med en procentenhet, närmare bestämt med exakt 1,0 enhet, från 62,1 till 61,1 procent (**tabell 43A** i Appendix 2).

Under högkonjunkturåret 2018 sjönk emellertid antalet sysselsatta arbetare med 26.200 men antalet organiserade arbetare minskade något mer eller med 29.000.

På tjänstemannasidan ökade sysselsättningen avsevärt mellan 2017 och 2018: med 87.700 personer eller 3,4 procent. Ökningen av antalet fackmedlemmar steg dock inte lika mycket – plus 43.700 (+2,3 procent) – varför också tjänstemännens organisationsgrad sjönk mellan 2017 och 2018 och dessutom lika mycket som arbetarnas, närmare bestämt med 0,8 procentenheter (från 73,3 till 72,5 procent bland tjänstemän och från 61,1 till 60,3 procent bland arbetare). Om decimalen tas bort blir det en procentenheters minskning för arbetare (från 61 till 60 procent) men ingen för tjänstemännen (oförändrat 73 procent).

Mellan 2018 och 2019 ökade antalet sysselsatta tjänstemän blygsammare (+24 200) och antalet fackmedlemmar ännu mindre (+10 200), allt enligt AKU 16-64 år exklusive heltids-studerande som arbetar vid sidan om studierna. På arbetarsidan minskade både antalet sysselsatta (-27.900) och antalet fackmedlemmar (-18.900). För både arbetare och tjänstemän sjönk organisationsgraden mycket litet eller med 0,2 procentenheter bland arbetare och 0,3 enheter bland tjänstemän.

Mellan 2019 och 2020 steg både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad med en procentenhet. Antalet arbetare med anställning minskade med 98.000 men antalet fackmedlemmar med anställning minskade betydligt mindre, närmare bestämt med 48.900. Följden blev att organisationsgraden gick upp. Tjänstemännen drabbades inte alls lika hårt sysselsätt-

ningsmässigt under coronakrisens år 2020. Antalet anställda tjänstemän steg tvärtom med 41.500. Eftersom fackmedlemmarna ökade ännu mer – med 57.300 steg organisationsgraden.

För utvecklingen av antalet arbetare och tjänstemän med anställning respektive antalet fackanslutna arbetare och tjänstemän inom olika sektorer/branscher hänvisas till **tabellerna 57-58** och Appendix 6.

Som framgår av **tabell 36** har antalet anställda tjänstemän (16-64 år) ökat varje år under perioden 2010-2023, medan antalet arbetare endast ökade åren 2011, 2017 och 2023. Antalet fackligt anslutna arbetare steg endast år 2011. Bland tjänstemännen ökade däremot antalet fackmedlemmar varje år.

Tabell 36. Antal anställda, antal fackmedlemmar respektive organisationsgrad bland arbetare och tjänstemän 2010-2023 (exklusive heltidsstuderande som deltidsarbetar)

	<i>Antal anställda 16-64 år</i>		
	Arbetare	Tjänstemän	Anställda totalt
2010	1.620.100	2.130.600	3.750.700
2011	1.668.100	2.184.300	3.852.400
2012	1.637.800	2.216.400	3.854.300
2013	1.630.800	2.273.300	3.904.100
2014	1.614.900	2.337.500	3.952.400
2015	1.601.700	2.415.600	4.017.300
2016	1.586.400	2.511.200	4.097.500
2017	1.598.300	2.582.500	4.180.900
2018	1.572.100	2.670.200	4.242.300
2019	1.544.200	2.694.300	4.238.500
2020	1.446.200 (34,6%)	2.735.800 (65,4%)	4.182.000 (100%)
2021	1.373.100	2.762.500	4.135.600
2022	1.364.700 (32,3%)	2.863.000 (67,7%)	4.227.700 (100%)
2023	1.365.000 (31,7%)	2.938.900 (68,3%)	4.303.900 (100%)
Förändring			
2010-2011	+48.000 (+3,0%)	+53.700 (+2,5%)	+101.700 (+2,7%)
2011-2012	-30.300 (-1,8%)	+32.100 (+1,5%)	+1.900 (+0,5%)
2012-2013	-7.000 (-0,4%)	+56.900 (+2,6%)	+49.800 (+1,3%)
2013-2014	-15.900 (-1,0%)	+64.200 (+2,8%)	+48.300 (+1,2%)
2014-2015	-13.200 (-0,8%)	+78.100 (+3,3%)	+64.900 (+1,6%)
2015-2016	-15.300 (-1,0%)	+95.600 (+4,0%)	+80.200 (+1,9%)
2010-2015	-18.400 (-1,1%)	+285.000 (+13,4%)	+266.600 (+7,1%)
2010-2016	-33.700 (-2,1%)	+380.600 (+17,9%)	+346.800 (+9,2%)
2016-2017	+11.900 (+0,8%)	+71.300 (+2,8%)	+83.400 (+2,0%)
2010-2017	-21.800 (-1,3%)	+451.900 (+21,2%)	+430.200 (+11,47%)
2017-2018	-26.200 (-1,6%)	+87.700 (+3,4%)	+61.400 (+1,47%)
2010-2018	-48.000 (-3,0%)	+539.600 (+25,3%)	+491.600 (+13,1%)
2018-2019	-27.900 (-1,8%)	+24.100 (+0,9%)	-3.800 (-0,1%)

2010-2019	-75.900 (-4,7%)	+563.700 (+26,46%)	+487.800 (+13,0%)
	<i>Antal fackmedlemmar (med anställning) 16-64 år</i>		
	Arbetare	Tjänstemän	Anställda totalt
2010	1.118.600 (41,9%)	1.553.200 (58,1%)	2.671.800 (100%)
2011	1.125.400	1.585.900	2.711.200
2012	1.101.600	1.614.600	2.716.300
2013	1.072.500	1.668.900	2.741.400
2014	1.040.900	1.720.600	2.761.500
2015	1.007.900 (36,1%)	1.783.500 (63,9%)	2.791.500 (100%)
2016	985.400	1.852.000	2.837.400
2017	976.400	1.892.500	2.868.900
2018	947.400	1.936.200	2.883.600
2019	928.500 (32,3%)	1.946.400 (67,7%)	2.874.900 (100%)
2020	879.600 (30,51%)	2.003.700 (69,49%)	2.883.300 (100%)
2021	848,800	2.044.900	2.893.700
2022	810.000 (27,8%)	2.101.500 (72,2%)	2.911.400 (100%)
2023	795.100 (27,0%)	2.145.100 (73,0%)	2.940.200 (100%)
Förändring			
2010-2011	+6.800 (+0,6%)	+32.700 (+2,1%)	+39.400 (+1,5%)
2011-2012	-23.800 (-2,1%)	+28.700 (+1,8%)	+5.100 (+1,3%)
2012-2013	-29.100 (-2,6%)	+54.300 (+3,4%)	+25.100 (+0,7%)
2013-2014	-31.600 (-2,9%)	+51.700 (+3,1%)	+48.300 (+1,7%)
2014-2015	-33.000 (-3,2%)	+62.900 (+3,7%)	+30.000 (+1,1%)
2015-2016	-22.500 (-2,2%)	+68.500 (+3,8%)	+45.900 (+1,6%)
2010-2015	-110.700 (-10,0%)	+230.300 (+14,8%)	+119.700 (+4,5%)
2010-2016	-133.200 (-11,9%)	+298.800 (+19,2%)	+165.600 (+6,2%)
2016-2017	-9.000 (-0,9%)	+40.500 (+2,2%)	+31.500 (+1,1%)
2010-2017	142.200 (-12,7%)	+339.300 (+21,8%)	+197.100 (+7,4%)
2017-2018	-29.000 (-3,0%)	+43.700 (+2,3%)	+14.700 (+5,1%)
2010-2018	-171.200 (-15,3%)	+383.000 (+24,7%)	+211.800 (+7,95%)
2018-2019	-18.900 (-2,0%)	+10.200 (+0,6%)	-8.700 (-0,3%)
2010-2019	-190.100 (-16,7%)	+393.200 (+25,3%)	+203.100 (+7,0%)
	<i>Facklig organisationsgrad (anställda 16-64 år)</i>		
	Arbetare	Tjänstemän	Anställda totalt
2010	69% (69,0)	73% (72,9)	71% (71,2)
2011	67% (67,47)	73% (72,6)	70% (70,4)
2012	67% (67,3)	73% (72,8)	70% (70,45)
2013	66% (65,8)	73% (73,4)	70% (70,2)
2014	64% (64,45)	74% (73,6)	70% (69,9)
2015	63% (62,9)	74% (73,8)	69% (69,49)

2016	62% (62,1)	74% (73,8)	69% (69,2)
2017	61% (61,1)	73% (73,3)	69% (68,6)
2018	60% (60,3)	73% (72,51)	68% (68,0)
2019	60% (60,1)	72% (72,2)	68% (67,8)
2020	61% (60,8)	73% (73,2)	69% (68,9)
2021	62% (61,8)	74% (74,0)	70% (70,0)
2022	59% (59,4)	73% (73,4)	69% (68,9)
2023	58% (58,2)	73% (73,0)	68% (68,3)
Förändring*			
2010-2011	-1,5	-0,3	-0,8
2011-2012	-0,2	+0,2	+0,1
2012-2013	-1,5	+0,6	-0,3
2013-2014	-1,3	+0,2	-0,3
2014-2015	-1,6	+0,2	-0,4
2015-2016	-0,8	0	-0,3
2016-2017	-1,0	-0,5	-0,6
2017-2018	-0,8	-0,8	-0,6
2018-2019	-0,2	-0,3	-0,2
2010-2015	-6,1	+0,9	-1,7
2010-2017	-6,9	+0,4	-2,6
2010-2018	-8,7	-0,0	-3,2
2010-2019	-8,9	-0,3	-3,4

Anm.
Anställda
16-64 år

årsgenomsnitt. Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade. Specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU). Se även tabellerna i Appendix 6. Observera att summan av arbetare respektive tjänstemän i privat och offentlig sektor i tabellerna i Appendix 6 avviker från det totala antalet arbetare respektive tjänstemän i tabellen ovan beroende på att tabellen ovan inkluderar folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands eller av annan anledning inte blivit sektorsuppdelade (i tabellen ovan är arbetare och tjänstemän inte sektorsuppdelade).

* Procentenheter.

Den ekonomiska konjunkturuppgången mellan 2010 och 2011 samt a-kasseavgiften.

Förutom att den ekonomiska konjunkturen utvecklades i starkt positiv riktning såväl mellan 2016 och 2017 som mellan 2010 och 2011 – och då brukar många inte finna det lika angeläget att vara med i facket som under lågkonjunkturer – och att konjunkturuomslaget från 2010 till 2011 var kraftigast bland arbetarna⁶⁷ medverkade flera andra faktorer till att fackanslutningen bland arbetare gick ned med närmare två procentenheter mellan 2010 och 2011. En sådan är att avgifterna till a-kassan, som visserligen nu var lägre än under den föregående lågkonjunkturen, i allmänhet fortfarande var högre bland arbetarna än bland tjänstemännen (Kjellberg 2010b tabell 2A). Det gällde inte minst Hotell- och Restaurang-kassan som 1 januari 2011 hade en

⁶⁷ Sysselsättningen steg med 3,0 procent bland arbetarna och 2,5 procent bland tjänstemännen (tabell 35). Med beaktande av den kontinuerliga strukturella förändring av arbetskraften som innebär att antalet tjänstemannajobb växer medan antalet arbetare minskar framstår konjunkturuomslaget som ännu kraftigare bland arbetarna.

avgift på 385 kronor och 360 kronor från 1 juli samma år. Byggnads a-kassa hade vid årets början en avgift på 305 kronor, vilket 1 september sänktes till 235 kronor. Avgiften till Fastighetsanställdas a-kassa var under hela 2011 295 kronor.

Långsiktiga och kortsiktiga orsaker till den fackliga organisationsgradens förändringar

Vid en analys av den fackliga organisationsgradens utveckling är det nödvändigt att skilja på *långsiktiga* och *kortsiktiga* faktorer. Under perioden 1993/94-2006 sjönk organisationsgraden mer eller mindre kontinuerligt men minskningen inskränkte sig till maximalt 1 procentenhet per år för löntagare eller i genomsnitt 0,85 procentenhet per år (Kjellberg 2009a samt **tabell 42** i Appendix 1 och **tabell 43A** i Appendix 2). Om vi antar att samma utveckling fortsatt efter 2006 hade nedgången följaktligen blivit högst ca två procentenheter under loppet av två år. Mellan 2006 och 2008 sjönk organisationsgraden emellertid med sex procentenheter. Något hade uppenbarligen hänt som fick hastigheten att tredubblas. Om genomsnittet för perioden 1999-2006 (0,7 procent) tillämpas rör det sig om en fyrdubbling. Minst två tredjedelar av medlemsrasen under åren 2007 och 2008 kan således antas ha sin grund i någon eller några omständigheter som tillkommit eller som inte utövats något större inflytande tidigare.

När den tämligen långsamma fackliga nedgång som pågått under ett flertal år plötsligt vändes i ett medlemsras som under loppet av ett enda år (2007) innebar att 181.000 fackmedlemmar försvann – en minskning om sex procent – kan det knappast förklaras på annat sätt än genom a-kasseavgifternas kraftiga höjning från den 1 januari 2007 samt avskaffandet av skattereduktionen för avgiften till a-kassan (40 procent) och till facket (25 procent). I vilket fall som helst kan det ännu större medlemsrasen i de fackliga *a-kassorna* under 2007 inte tillskrivas något annat än avgiftshöjningen (inklusive den borttagna skattereduktionen). Dessutom försämrades ersättningsvillkoren. Under 2007 förlorade de fackliga a-kassorna 345.000 medlemmar eller var tionde medlem (**tabell 37**). Avhoppet från a-kassorna började redan under hösten 2006 så snart det efter valutgången i september 2006 stod klart vad som tämligen omgående var att vänta. Under sista kvartalet 2006 förlorade de fackliga a-kassorna 23.100 medlemmar.⁶⁸

⁶⁸ Den verkliga medlemsförlusten under 4:e kvartalet 2006 kan dock vara betydligt större genom det inte ovanliga förfarandet att ”straffa sig ut”, det vill säga genom att låta bli att betala avgiften utan att begära ett formellt utträde ur a-kassan. För dem som lämnar a-kassorna på detta sätt blir utträdena inte synliga i a-kassornas medlemsstatistik förrän med tre månaders fördröjning. En medlem som går ut på vanligt sätt tas bort ur medlemsregistret från och med den månad avgiften inte betalats (eftersom avgiften inte delas upp på enskilda dagar betyder det att om en medlem t ex i början av december anmäler att denne inte längre önskar vara med stryks denne ur medlemsregistret fr o m januari året därpå). Enligt en undersökning gjord av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) svarade antalet utträden på grund av bristande betalning för en tredjedel av samtliga utträden under perioden 1

Sammanlagt förlorade de fackliga a-kassorna ca 400.000 medlemmar under 2007 och 2008 (inklusive 4:e kvartalet 2006 nästan 423.000 medlemmar) för att under 2009 öka med 28.000 personer. Det är en förvånansvärt liten ökning med tanke på att det rörde sig om en djup lågkonjunktur och att ett mycket stort antal personer till följd av det föregående medlemsraset stod utanför a-kassorna. Antalet medlemmar i LO-kassorna minskade dessutom något under 2009. Under åren 2007, 2008 och 2009 förlorade LO-kassorna sammanlagt drygt 14 procent av sina medlemmar eller mer än var sjunde medlem. En del av TCO-kassornas nedgång på drygt 11 procent under samma period förklaras av en överströmning av högskoleutbildade TCO-medlemmar till akademikerkassan AEA. Visserligen hade ett par TCO-kassor en lika låg medlemsavgift som AEA – eller under delar av 2009 till och med en något lägre avgift – men för många andra var det säkert lockande att byta a-kassa för att på så sätt kunna sänka a-kasseavgiften väsentligt.

Den 31/12 2009 hade de fackliga a-kassorna 371.000 färre medlemmar än tre år tidigare (31/12 2006). Om nedgången under fjärde kvartalet 2006 inkluderas blir den totala medlemsförlusten för de fackliga kassorna 394.000 personer. Om även de fyra företagarkassorna och den fristående Alfa-kassan tas med hade a-kassorna 31/12 2009 446.900 färre medlemmar än 30/9 2006 och 425.600 färre än 31/12 2006.

Som framgått tappade facken under år 2007 181.000 medlemmar och de fackliga a-kassorna 345.000. Flera medlemsrörelser låg bakom att a-kassorna fick kännas vid så stora förluster (Kjellberg 2009a). För det första var det många som lämnade både a-kassan och facket respektive avstod från att gå med i såväl a-kassan som facket. För det andra hoppade de till a-kassorna direktanslutna av kassorna i ungefär samma omfattning som fackmedlemmarna

januari – 31 augusti 2007 (IAF 2007 sid 14f). I undersökningen ingick 20 a-kassor med ca 70 procent av kassornas totala medlemstal, däribland till tre företagarkassor samt Alfa-kassan. Med stor sannolikhet var andelen utträden på grund av bristande betalning högre under början än under slutet av denna period med tanke på att det först så småningom blev allmänt känt att de som "straffade ut sig" på detta sätt riskerade att i efterhand få betala avgiften för tre månader. Sedan detta uppmärksammats i media har antagligen andelen som istället aktivt anmäler sitt utträde ökat och de som straffar sig ut (s k passiva utträden) minskat. Om den av IAF gjorda undersökningen periodiserats skulle man därför kunna förvänta sig att andelen passiva utträden var klart högre under början av 2007 än under den senare delen av undersökningsperioden. De som straffade sig ut under månaderna oktober-december 2006 registreras till följd av 3-månadersregeln utträdande först under början av 2007, men eftersom det individuella beslutet om utträde skedde redan under hösten 2006 kan man misstänka att många av dem inte var medvetna om att skulle komma att krävas på ytterligare månadsavgifter. Fram till dess hade de som straffade sig ur systemet varit så få att kassorna inte brytt sig om att kräva in deras medlemsavgifter i efterhand. För att sammanfatta:

- (1) de som straffade sig ut ur a-kassorna under 4:e kvartalet 2006 avregistrerades inte i medlemsstatistiken förrän under januari-mars 2007; en del av de fackliga a-kassornas medlemsförlust på ca 141.000 medlemmar under 1:a kvartalet 2007 borde därför egentligen adderas till de 23.000 som utträdde under 4:e kvartalet 2006,
- (2) genom att knappast någon a-kassemedlem vid denna tidpunkt var medveten om att man blev skyldig att betala flera månadsavgifter i efterhand om man straffade sig ur var andelen som gick ut ur a-kassorna på detta sätt sannolikt högre eller kanske t o m betydligt högre än den tredjedel av de utträdande som av a-kassorna bedömdes ha handlat på detta i genomsnitt under hela perioden januari – augusti 2007.

(procentuellt sett). För det tredje – och det var ett nytt fenomen – lämnade en hel del fackmedlemmar a-kassan men stod kvar i facket.

Tabell 37. Förändringar av medlemsantalet i fackliga a-kassor åren 2006-2019

	2006	2006	2007	2008	2007-2008*	2009	2007-2009*
LO	-1%	1.719.100	-11%	-3%	-14%	-1%	-14%
TCO	-2%	1.095.300	-11%	-2%	-13%	+1%	-11%
AEA	0%	569.200	-5%	+3%	-2%	+5%	+2%
Övriga	+1%	104.100	-11%	-1%	-12%	+2%	-10%
Alla	-1%	3.514.700	-10%	-2%	-11%	+1%	-11%
Antal	3.514.700		3.169.500	3.115.700		3.143.700	
Förändring	-33.400**		-345.200	-53.800	-399.000	+28.000	-371.000***

	2010	2011	2007-2011*	2012	2007-2012*	2013	2007-2013*
LO	-0,4%	+0,2%	-15%	+0%	-15%	+0%	-14%
TCO	-0,1%	+0,4%	-11%	+1%	-10%	+1%	-9%
AEA	+3,0%	+2,2%	+8%	+2%	+10%	+2%	+12%
Övriga	+2,5%	+1,2%	-7%	+1%	-6%	0%	-6%
Alla	+0,4%	+0,7%	-10%	+1%	-9%	+1%	-8%
Antal	3.157.200	3.179.500		3.206.700		3.228.800	
Förändring	+13.500	+22.300	-335.200	+27.300	-307.900	+22.100	-285.800

	2014	2007-2014*	2015	2007-2015*	2016	2007-2016*
LO	+1%	-13%	+1%	-12%	+0,6%	-11,6%
TCO	+1%	-8%	+1%	-8%	+1,6%	-6,1%
AEA	+2%	+14%	+15%	+15%	+1,1%	+16,4%
Övriga	0%	-7%	-6%	-6%	-0,7%	-6,6%
Alla	+1%	-7%	+1%	-6%	+1,0%	-5,0%
Antal	3.268.800		3.306.900		3.339.500	
Förändring	+39.900	-245.900	+38.100	-207.800	+32.600	-180.500

	2017	2007-2017*	2018	2007-2018*	2019	2019	2007-2019*
LO	+0,8%	-10,9%	+0,4%	-10,6%	0,0%	1.537.800	-10,55%
TCO	+1,7%	-4,5%	+0,7%	-3,9%	+2,6%	1.079.900	-1,4%
AEA	+0,9%	+17,5%	+0,4%	+18,0%	+0,9%	710.000	+19,1%
Övriga	-0,7%	-7,2%	-1,9%	-9,0%	-1,9%	92.900	-10,8%
Alla	+1,0%	-4,0%	+0,4%	-3,6%	+0,9%	3.420.600	-2,7%
Antal	3.374.200		3.388.400		3.420.600		
Förändring	+34.700	-140.400	+14.200	-126.200	+32.200		-94.000

* Från 1/1 2007 till 31/12 ett senare år.

** Därav uppgick medlemsminskningen under 4:e kvartalet 2006 till 23.100 personer.

*** Av de fackliga a-kassornas sammanlagda förlust på 371.000 medlemmar under perioden 31/12 2006 – 31/12 2009 svarade LO-kassorna för 248.500 personer, TCO-kassorna för 124.700 och de fackliga a-kassorna utanför centralorganisationerna för 10.700 medan AEA ökade med 13.000 personer.

Anm. Antalet medlemmar i de fackliga a-kassorna (inklusive direktanslutna) avser 31/12 respektive år. Den 31/12 2005 hade de fackliga a-kassorna 3.548.100 medlemmar.

Källa: bearbetning av statistik från IAF.

I alla tre fallen var det uppenbarligen den kraftiga avgiftshöjningen den 1 januari 2007 (inklusive borttagandet av den 40-procentiga skattereduktionen på a-kasseavgiften och den 25-procentiga skattereduktionen på den egentliga fackavgiften) som föranledde så många att avstå

från medlemskap i a-kassa och/eller fackförbund. Därtill kom att a-kassan kunde framstå som mindre attraktiv till följd av försämrade ersättningsvillkor mm. Bidragande till det stora medlemsraset under 2007 var också att det var ett *högkonjunkturår*, varför risken att stå utanför kunde uppfattas som mindre än annars. Den mer tydliga koppling av a-kasseavgifterna till arbetslösheten inom varje kassa som gjordes strax innan den ekonomiska konjunkturen hösten 2008 vände och övergick i en djup kris medverkade till att organisationsgraden *inte steg* på samma sätt som den gjort under början av 1990-talskrisen. Istället blev det ”nolltillväxt” om man ser till den genomsnittliga fackanslutningen och samtidigt en mycket splittrad bild, särskilt inom den privata tjänstesektorn. Inte ens *a-kassorna* kunde under 2009 uppvisa någon större medlemstillväxt. Antalet medlemmar i de fackliga a-kassorna växte under detta lågkonjunkturår med endast en procent och var vid årets slut elva procent *lägre* än vid årsskiftet 2006/07 då *högkonjunktur* rådde (**tabell 37**).

Som nämnts är det är nödvändigt att skilja på kort- och långsiktiga orsaker till den fackliga organisationsgradens utveckling. Till de förra den kraftiga höjning av a-kasseavgiften som förorsakade *medlemsraset* hos a-kassor och fack under åren 2007 och 2008. Det existerar dessutom ett antal *långsiktigt* verkande faktorer som successivt tenderar pressa ned den fackliga organisationsgraden. Dit hör för det första en avtagande andel anställda inom industri och offentlig sektor och en ökande andel i de privata tjänstenäringarna, det vill säga en sysselsättningsförskjutning från näringar med hög eller mycket hög organisationsgrad till dem med en efter svenska förhållanden låg. Flera studier tyder dock på att förändringar av arbetskraftens sammansättning spelar en relativt underordnad roll när det gäller att förklara den fackliga organisationsgradens utveckling (AER 2018:3-4, 45-47; Palm 2017: 35-37, 57-58 och studie II).

För det andra uppkomsten av nya branscher och nya företag inom privat sektor till följd av avregleringar och privatiseringar. Inte sällan förekommer här en negativ inställning till fack och kollektivavtal från arbetsgivarhåll (t ex hos flygbolag som Ryanair och produktionsbolag inom media), vartill kommer bristande fackliga traditioner. En besläktad tendens är att de anställda på många arbetsplatser splittras upp genom *outsourcing* (som i statistiken manifesteras i bland annat en tillväxt av kategorin ”företagsnära tjänster”) och inhyrning (bemanningsföretag, konsulter). Därtill kommer uppdelningen på fast och tidsbegränsat anställda samt att det blivit allt vanligare att arbeta på udda arbetstider, vilket begränsar kontaktmöjligheterna med andra anställda inklusive fackrepresentanter. Införandet av snål bemanning (*lean production*) till följd av skärpt konkurrens på världsmarknaden och ökad press på underleverantörer minskar utrymmet för fackligt arbete på betald arbetstid. Samma effekt

har besparings- och effektiviseringskrav i offentlig sektor. Även den tilltagande frekvensen av grupparbete/*teamwork* kan försvåra det fackliga arbetet. Om en anställd går ifrån för att ägna sig åt facklig verksamhet får arbetskamraterna ofta desto mer att göra. Allt detta bidrar till fackklubbarnas minskande täckningsgrad, vilket i sin tur gör det svårare att rekrytera nya fackmedlemmar.

Till dessa strukturella förändringar av arbetsmarknaden och arbetslivet kommer förändrade attityder, närmare bestämt en mer kritiskt prövande inställning till fackligt medlemskap än tidigare. Ofta vägs kostnaden av medlemskapet mot nyttan. Man vill se resultat för de pengar som man betalar till organisationen. Det är i och för sig inget märkligt eftersom en fackförenings uppgift är att tillvarata medlemmarnas intressen. En intervjuundersökning från 1990-talets början tyder på att en kritiskt prövande inställning till fackmedlemskap blivit vanligare än tidigare (Kjellberg 2001:273f, 353f). Det överensstämmer med sociologisk forskning om industritjänstemän enligt vilken den aktuella situation som individen befinner sig i spelar en viktig roll för inställningen till facket, framför allt hos de yngre (Bruhn 1999; Kjellberg 2001:276f). En studie av industriarbetare visar att de yngre har en mer instrumentell, nyttoinriktad inställning till facket än de äldre medlemmarna (Allvin & Sverke 2000:77ff). Psykologerna Sverke och Hellgren (2002:23) framhåller att medlemmar med en instrumentell inställning till facket ”anser att det de får ut av medlemskapet (service, skydd, intresserepresentation etc) är värt åtminstone vad de betalar i medlemsavgift”, med andra ord att nyttan av medlemskapet överstiger kostnaden. Även nationalekonomerna Bertil Holmlund och Per Lundborg utgår i en teoretisk studie från att nyttan av fackligt medlemskap vägs mot kostnaderna (Holmlund & Lundborg 1999).

När nyttan av medlemskapet inte förändras men kostnaden plötsligt rusar i höjden kan man förvänta sig att många som kommer ut på arbetsmarknaden tvekar att gå med i en facklig organisation respektive att de som redan är med i facket överväger om de ska fortsätta att vara medlemmar. Man kan här tala om en *kombinationseffekt* av förändrade attityder och den fördyring av medlemskapet som förorsakats av avgiftshöjningen i a-kassan. Det som *utlöste* medlemsraset var emellertid den kraftigt höjda *kostnaden* att vara med i både fack och a-kassa. Det är inte sannolikt att attityderna till facket förändrades från en dag till en annan. Attityden att väga kostnaden för medlemskapet mot nyttan fick således ett stort *genomslag* när kostnaden plötsligt höjdes men inte nyttan. Även om effekten blev allra störst under åren 2007 och 2008 – särskilt under 2007 – bestod den höjda totalavgiften för fack och a-kassa fram till 1 januari 2014, det vill säga under en period av sammanlagt sju år. Därmed fick den fackliga medlemsutvecklingen med stor sannolikhet en mer negativ riktning än den annars hade haft

och med återverkningar även därefter som följd av att facken – i synnerhet LO-facken – försvagats, vilket för många av dem försvårade den fortsatta medlemsrekryteringen. På så sätt förvandlades det som från början var en kortsiktig faktor till en *långsiktig* verkande.

A-kassornas organisationsgrad samt andelen anställda respektive i arbetskraften utanför a-kassorna

När den borgerliga alliansregeringen tillträdde hösten 2006 hade den stora ambitioner att minska både antalet individer som stod utanför arbetskraften och antalet personer inom denna som saknade en inkomstrelaterad arbetslöshetsförsäkring, det vill säga som inte tillhörde en arbetslöshetskassa. Vid slutet av 2005 omfattade den senare gruppen ca 700.000 personer. Varken under denna mandatperiod eller den följande infördes emellertid någon obligatorisk a-kassa eller reformerades arbetslöshetsförsäkringen på ett sådant sätt att 700.000-gruppen krympte ihop. Av **tabell 38** framgår att andelen av arbetskraften som inte tillhörde en a-kassa istället nästan fördubblades mellan 2005 och 2009 (en ökning med 95 procent). Vid slutet av 2008 hade de 700.000 utanför a-kassorna svällt till ca 1,4 miljoner personer eller från 16 till 30 procent av arbetskraften. Trots den djupa lågkonjunkturen 2009 stod vid årets slut fortfarande 29 procent utanför a-kassorna. Eftersom här avses *hela* arbetskraften – inte bara anställda och arbetslösa utan också företagare – har samtliga a-kassor tagits med i dessa beräkningar, det vill säga förutom de fackliga a-kassorna och den fristående Alfa-kassan även de fyra företagarkassorna. Utvecklingen kan också beskrivas som att a-kassornas organisationsgrad under åren 2007 och 2008 sjönk från 83 procent vid ingången till 2007 till 70 procent vid 2008 års slut, för att under krisåret 2009 stiga till 71 procent. För a-kassornas organisationsgrad under hela perioden 1980-2015 hänvisas till Kjellberg & Ibsen (2016), sid. 287.

Tabell 38. Andel i **arbetskraften 16-64 år i och utanför a-kassorna 2005-2023**

	KV 4 2005	KV 4 2006	KV 4 2007	KV 4 2008	KV 4 2009	Förändring 2005-2009	Förändring 2006-2009
Antal sysselsatta	4.268.200	4.364.600	4.451.600	4.439.500	4.338.000	+ 69.800	- 26.600
Antal arbetslösa*	241.600	207.300	259.300	293.400	395.800	+ 154.200	+ 188.500
Summa i arbetskraften	4.509.800	4.571.900	4.710.900	4.732.900	4.733.800	+ 224.000	+ 161.900
Antal i a- kassorna 31/12**	3.806.600	3.785.700	3.389.800	3.324.200	3.360.100	- 446.500	- 425.600
Antal utanför a- kassorna	703.200	786.200	1.321.100	1.408.700	1.373.700	+ 670.500	+ 587.500
Andel av arbetskraften utanför a- kassorna	15.6%	17.2%	28.0%	29.8%	29.0%	+95.3%	+74.7%
A-kassornas Organisationsgrad	84.4% 31/12	82.8% 31/12	72.0% 31/12	70.2% 31/12	71.0% 31/12		

	KV 4 2009	KV4 2010	KV4 2011	KV4 2012	Förändring 2006-2012
Antal sysselsatta	4.338.000	4.408.300	4.483.600	4.489.000	+ 124.400
Antal arbetslösa	395.800	367.400	352.600	377.200	+ 169.900
Summa i arbetskraften	4.733.800	4.775.700	4.836.200	4.866.200	+ 294.300
Antal i a-kassorna 31/12	3.360.100 31/12	3.370.100 31/12	3.398.200 31/12	3.426.200 31/12	- 359.500
Antal utanför a-kassorna	1.373.700	1.405.600	1.438.000	1.440.000	+ 653.800
Andel av arbetskraften utanför a-kassorna	29.0%	29,4%	29,7%	29,6%	+83,2%
A-kassornas Organisationsgrad	71.0% 31/12 2009	70,6% 31/12 2010	70,3% 31/12 2011	70,4% 31/12 2012	

	KV 4 2013	Förändring 2006-2013	KV 4 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2006-2014
Antal sysselsatta	4.546.200	+181.600	4.581.400	+35.200	+216.800
Antal arbetslösa	373.400	+166.100	366.800	-6.600	+159.500
Summa i arbetskraften	4.919.600	+347.700	4.948.200	+28.600	+376.300
Antal i a-kassorna (31/12)	3.448.000	-337.700	3.491.600	+43.400	-295.900
Antal utanför a-kassorna	1.471.600	+685.400	1.456.600	-14.200	+670.400
Andel av arbetskraften utanför a-kassorna	29,9%	+87,2%	29,4%	-1,0%	+85,3%
A-kassornas Organisationsgrad	70,1% 31/12 2013		70,6% 31/12 2014		

/FORTS./

	KV 4 2015	Förändring 2014-2015	KV 4 2016	Förändring 2015-2016	Förändring 2006-2016
Antal sysselsatta	4.670.700	+89.300	4.734.000	+63.300	+369.400
Antal arbetslösa	335.900	-30.900	329.300	-6.600	+122.000
Summa i arbetskraften	5.006.600	+58.400	5.063.300	+56.700	+491.400
Antal i a-kassorna	3.534.700	+43.100	3.575.700	+41.000	- 210.000
Antal utanför a-kassorna (31/12)	1.471.900	+15.300	1.487.600	+15.700	+701.400
Andel av arbetskraften utanför a-kassorna	29,4%		29,4%		
A-kassornas Organisationsgrad	70,6%		70,6%		

	KV 4 2017	Förändring 2016-2017	Förändring 2006-2017	KV 4 2018	Förändring 2017-2018	Förändring 2006-2018
Antal sysselsatta	4.823.700	+89.700	+459.100	4.896.600	+72.900	+532.000
Antal arbetslösa	313.200	-17.100	+105.900	311.600	-1.600	+104.300
Summa i arbetskraften	5.136.900	+73.600	+565.000	5.208.200	+71.300	+636.300
Antal i a- kassorna (31/12)	3.614.500	+38.800	-171.200	3.629.500	+15.000	-156.200
Antal utanför a-kassorna	1.522.400	+34.800	+736.200	1.578.700	+56.300	+792.500
Andel av arbetskraften utanför a-kassorna	29,6%			30,3%		
A-kassornas Organisationsgrad	70,4%			69,7%		

	KV 4 2019	Förändring 2018-2019	Förändring 2006-2019	KV 4 2020	Förändring 2019-2020	Förändring 2006-2020
Antal sysselsatta	4.916.100	+19.500	+551.500	4.849.100	-67.000	
Antal arbetslösa	336.600	+25.000	+129.300	425.400	+88.800	
Summa i arbetskraften	5.252.700	+44.500	+680.800	5.274.500	+21.800	+702.600
Antal i a- kassorna (31/12)	3.656.000	+25.500	-130.700	3.923.900	+267.900	+137.200
Antal utanför a- kassorna	1.596.700	+19.000	+811.500	1.350.600	-246.100	+565.400
Andel av arbetskraften utanför a-kassorna	30,4%			25,6%		
A-kassornas Organisationsgrad	69,6%			74,4%		

	KV 4 2020	Förändring 2019-2020	Förändring 2006-2020	KV 4 2021	Förändring 2020-2021	Förändring 2006-2021
Antal sysselsatta	4.849.100	-67.000		4.868.100	+19.000	
Antal arbetslösa	425.400	+88.800		390.900	-34.500	
Summa i arbetskraften	5.274.500	+21.800	+702.600	5.259.000	-15.500	+687.100
Antal i a- kassorna (31/12)	3.923.900	+267.900	+137.200	3.908.000	-15.900	+121.300
Antal utanför a- kassorna	1.350.600	-246.100	+565.400	1.351.000	+400	+565.800
Andel av arbetskraften utanför a-kassorna	25,6%			25,7%		
A-kassornas Organisationsgrad	74,4%			74,3%		

	KV 4 2021	Förändring 2020-2021	Förändring 2006-2021	KV 4 2022	Förändring 2021-2022	Förändring 2006-2022
Antal sysselsatta	4.868.100	+19.000		4.974.700	+106.600	
Antal arbetslösa	390.900	-34.500		361.500	-29.400	
Summa i arbetskraften	5.259.000	-15.500	+687.100	5.336.200	+79.200	+764.300
Antal i a- kassorna (31/12)	3.908.000	-15.900	+121.300	3.904.600	-3.400	+117.900
Antal utanför a- kassorna	1.351.000	+400	+565.800	1.431.600	+80.600	+646.400
Andel av arbetskraften utanför a- kassorna	25,7%			26,8%		
A-kassornas Organisationsgrad	74,3%			73,2%		

Anm. I kategorin sysselsatta ingår anställda, företagare och medhjälpande hushållsmedlemmar.

	KV 4 2023	Förändring 2022-2023	Förändring 2006-2023
Antal sysselsatta	5.018.900	+44.200	
Antal arbetslösa	402.500	+41.000	
Summa i arbetskraften	5.421.400	+85.200	+849.500
Antal i a- kassorna (31/12)	3.946.830	+42.200	+160.100
Antal utanför a- kassorna	1.474.600	+43.000	+689.400
Andel av arbetskraften utanför a- kassorna	27,2%		
A-kassornas Organisationsgrad	72,8%		

Anm. I kategorin sysselsatta ingår anställda, företagare och medhjälpande hushållsmedlemmar. För att öka säkerheten vad gäller arbetskraftens storlek har använts sista kvartalet respektive år istället för enbart sista månaden. Antalet kassamedlemmar avser i regel 31/12 respektive år.

* Definitionen av arbetslöshet ändrades 2007 så att även heltidsstuderande som söker arbete inkluderas.

** 30/9 2006 hade a-kassorna 3.806.900 medlemmar (avrundat till hela 100-tal). Mellan 30/9 2006 och 31/12 2008 minskade antalet kassamedlemmar med 482.700. Mellan 30/9 2006 och 30/9 2008 tappade a-kassorna 498.800 medlemmar, dvs ca en halv miljon eller 13.1% av medlemmarna.

Källor: AKU Grundtabeller (SCB) , SCB:s statistikdatabas och IAF.

Under 2010 och 2011 växte arbetskraften mer än antalet a-kassemedlemmar. Som ett resultat sjönk a-kassornas andel av arbetskraften till 70 procent 2011 (**tabell 38**). Förutom den ljusnande konjunkturen (som kan ha gjort att en del kände behovet av medlemskap mindre angeläget) medverkade säkerligen de mycket höga medlemsavgifterna i många av kassorna till denna utveckling. Vid slutet av 2010 stod drygt 1,4 miljoner personer i arbetskraften eller 29 procent utanför a-kassorna. Både vid 2011 och 2012 års slut rörde det sig om 1,44 miljoner individer. Vid årsskiftet 2013/2014 stod 1.472.000 personer i arbetskraften utanför a-kassorna, vilket

betydde att 30 procent av alla sysselsatta + arbetslösa inte var medlem i en arbetslöshetskassa. Jämfört med årsskiftet 2006/2007 innebar det att 685.000 personer fler individer inte kunde få ersättning från a-kassan i händelse av arbetslöshet. A-kassornas organisationsgrad var vid slutet av 2013 70 procent att jämföra med 83 procent vid utgången av 2006, således en nedgång på 13 procentenheter. Under samma period minskade den fackliga organisationsgraden med 7 procentenheter (från 77 procent 2006 till 70 procent 2013). A-kassornas organisationsgrad sjönk således nästan dubbelt så mycket som den fackliga organisationsgraden. Nästan hela nedgången var i båda fallen koncentrerad till åren 2007 och 2008. A-kassornas medlemsras hade inletts redan under sista kvartalet 2006 sedan det för allmänheten stod klart att a-kasseavgifterna skulle höjas kraftigt 1 januari 2007. Vid årsskiftet 2005/2006 hade a-kassornas organisationsgrad varit 84 procent, det vill säga 14 procentenheter högre än vid årsskiftet 2013/2014.

Sedan det differentierade avgiftssystemet avvecklats från 1 januari 2014 steg a-kassornas organisationsgrad under året från 70 till 71 procent, men fortfarande befann sig 1.457.000 personer i arbetskraften utanför a-kassorna.

Mellan 2014 och 2017 stagnerade a-kassornas organisationsgrad: 70,6 procent 2014, 2015 och 2016 samt 70,4 procent 2017. Antalet medlemmar i a-kassorna ökade under samma period från 3.491.600 till 3.614.400, det vill säga med 122.800, men arbetskraften växte ännu mer (från 4.948.200 vid slutet av 2014 till 5.136.900 vid slutet av 2017 eller med 188.700). Följaktligen minskade a-kassornas organisationsgrad något mellan 2014 och 2017. Från en organisationsgrad på 82,8 procent vid slutet av 2006 sjönk den till 70,4 procent elva år senare.

Under högkonjunkturåret 2018 ökade sysselsättningen samtidigt som medlemskapet i en a-kassa för en del kunde kännas som mindre angeläget. Antalet personer i arbetskraften steg med 105.200 men a-kassornas medlemstal ökade med endast 15.500. Resultatet blev att a-kassornas organisationsgrad sjönk från 70,4 till 69,2 procent. Ett år senare (2019) var den 69,6 procent.

Under pandemiåret 2020 steg a-kassornas organisationsgrad kraftigt: från 70 procent 2019 till drygt 74 procent 2020. Även det andra pandemiåret (2021) var organisationsgraden praktiskt taget oförändrad men 2022 sjönk den med en procentenhet till 73 procent där den befann sig även 2023 (dock en minskning men 0,4 procentenheter).

Om vi riktar blicken mot gruppen *anställda* + arbetslösa visar det sig att andelen utanför a-kassorna mer än fördubblades mellan 2005 och 2009 (från 11 till 25 procent), vilket närmare bestämt innebar en ökning med 143 procent. Som framgår av **tabell 39** är det fråga om en uppgång från drygt 440.000 *löntagare* (inklusive arbetslösa) utanför a-kassorna vid slutet av 2005 till närmare 1,1 miljon fyra år senare. Bara mellan slutet av 2006 och slutet av 2008

fördubblades andelen utanförstående: från 13 till 26 procent. Antalet anställda (16-64 år) växte samtidigt med ca 80.000 medan antalet personer utanför löntagarkassorna (inklusive Alfa-kassan) steg med drygt 575.000. Från slutet av 2006 till slutet av 2011 steg antalet löntagare (inklusive arbetslösa) utanför a-kassorna från ca 535.000 till 1.158.000, vilket innebär att antalet utanförstående mer än fördubblades. Vid slutet av 2016 var antalet utanför a-kassorna stående löntagare (inklusive arbetslösa) uppe i 1,2 miljoner. Vid slutet av 2019 var andelen drygt 1,3 miljoner. Antalet utanförstående sjönk under pandemiåret 2020 med över 219.000 samtidigt som a-kassornas organisationsgrad bland löntagare steg från 74 till 79 procent. Vid slutet av det andra pandemiåret (2021) var den uppe i 80 procent, men föll år 2022 till 78 procent. År 2023 var den oförändrat 78 procent.

Tabell 39. Andel anställda + arbetslösa 16-64 år i och utanför a-kassorna 2005-2023

	KV 4 2005	KV 4 2006	KV 4 2007	KV 4 2008	KV 4 2009	Förändring 2005-2009	Förändring 2006-2009
Antal anställda	3.834.500	3.935.700	4.021.000	4.014.400	3.908.000	+73.500	- 27.700
Antal arbetslösa*	233.800	200.500	254.300	288.400	389.800	+156.000	+189.300
Summa anställda + arbetslösa	4.068.300	4.136.200	4.275.300	4.302.800	4.297.800	+229.500	+161.600
Antal i a-kassorna 31/12**	3.625.100	3.600.600	3.244.400	3.190.000	3.221.200	-403.900	-379.200
Antal utanför a- Kassorna	443.200	535.600	1.030.900	1.112.800	1.076.600	633.4300	+541.000
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	10.9%	12.9%	24.1%	25.8%	25.1%	+142.9%	+101,0%
A-kassornas Organisationsgrad	89.1% 31/12	87.1% 31/12	75.9% 31/12	74.2% 31/12	74.9% 31/12		

	KV 4 2009	KV4 2010	KV4 2011	KV4 2012***	KV 4 2013	Förändring 2006-2013
Antal anställda	3.908.000	3.971.400	4.069.100	4.060.800	4.113.900	+178.200
Antal arbetslösa	389.800	362.100	347.500	372.100	368.700	+168.200
Summa anställda + arbetslösa	4.297.800	4.333.500	4.416.600	4.432.900	4.482.600	+346.400
Antal i a-kassorna**	3.221.200 31/12	3.230.400 31/12	3.258.400 31/12	3.285.500 31/12	3.312.800 31/12	-287.800
Antal utanför a-kassorna	1.076.600	1.103.100	1.158.200	1.147.400	1.169.800	+634.200
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	25.1%	25,46%	26,2%	25,9%	26,1%	+118,43%
A-kassornas organisationsgrad	74.9% 31/12	74,54% 31/12	73,8% 31/12	74,1% 31/12	73,9% 31/12	

/FORTS./

	KV 4 2013	KV 4 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2006-2014
Antal anställda	4.113.900	4.111.400	-2.500	+175.700
Antal arbetslösa	368.700	362.600	-6.100	+162.100
Summa anställda + arbetslösa	4.482.600	4.474.000	-8.600	+337.800
Antal i a-kassorna** 31/12	3.312.800	3.359.300	+46.500	-241.300
Antal utanför a-kassorna	1.169.800	1.114.700	-55.100	+579.900
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	26,1%	24,9%	-4,7%	+108,2%
A-kassornas organisationsgrad 31/12	73,9%	75,1%		

	KV 4 2013	KV 4 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2006-2014
Antal anställda	4.113.900	4.111.400	-2.500	+175.700
Antal arbetslösa	368.700	362.600	-6.100	+162.100
Summa anställda + arbetslösa	4.482.600	4.474.000	-8.600	+337.800
Antal i a-kassorna** 31/12	3.312.800	3.359.300	+46.500	-241.300
Antal utanför a-kassorna	1.169.800	1.114.700	-55.100	+579.900
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	26,1%	24,9%	-4,7%	+108,2%
A-kassornas organisationsgrad 31/12	73,9%	75,1%		
	KV 4 2015	KV 4 2016	Förändring 2015-2016	Förändring 2006-2016
Antal anställda	4.251.800	4.309.800	+58.000	+374.100
Antal arbetslösa	332.000	325.500	-6.500	+125.000
Summa anställda + arbetslösa	4.583.800	4.635.300	+51.500	+499.100
Antal i a- kassorna**	3.404.200	3.442.100	+37.900	-158.500
Antal utanför a- kassorna	1.179.600	1.193.200	+13.600	+657.600
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	25,7%	25,7%		
A-kassornas organisationsgrad	74,3%	74,3%		

/FORTS./

	KV 4 2016	KV 4 2017	Förändring 2016-2017	Förändring 2006-2017
Antal anställda	4.309.800	4.406.400	+96.600	+470.700
Antal arbetslösa	325.500	309.200	-16.300	+108.700
Summa anställda + arbetslösa	4.635.300	4.715.600	+80.300	+579.400
Antal i a- kassorna**	3.442.100	3.489.000	+46.900	-111.600
Antal utanför a- kassorna	1.193.200	1.226.600	+33.400	+691.000
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	25,7%	26,0%		
A-kassornas organisationsgrad	74,3%	74,0%		

	KV 4 2017	KV 4 2018	Förändring 2017-2018	Förändring 2006-2018
Antal anställda	4.406.400	4.428.600	+22.200	+492.900
Antal arbetslösa	309.200	307.700	-1.500	+107.200
Summa anställda + arbetslösa	4.715.600	4.736.300	+20.700	+600.100
Antal i a- kassorna**	3.489.000	3.508.500	+19.500	-92.100
Antal utanför a- kassorna	1.226.600	1.227.800	+1.200	+692.200
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	26,0%	25,9%		
A-kassornas organisationsgrad	74,0%	74,1%		

	KV 4 2019	Förändring 2018-2019	Förändring 2006-2019	KV 4 2020	Förändring 2019-2020	Förändring 2006-2020
Antal anställda	4.442.400	+13.800	+506.700	4.397.300	-45.100	
Antal arbetslösa	332.800	+25.100	+132.300	420.200	+87.400	
Summa anställda + arbetslösa	4.775.200	+38.900	+639.000	4.817.500	+42.300	
Antal i a- kassorna**	3.538.800	+30.300	-61.800	3.800.500	+261.700	
Antal utanför a- kassorna	1.236.400	+8.600	+700.800	1.017.000	-219.400	
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	25,9%			21,1%		
A-kassornas organisationsgrad	74,1%			78,9%		

/FORTS./

	KV 4 2020	Förändring 2019-2020	Förändring 2006-2020	KV 4 2021	Förändring 2020-2021	Förändring 2006-2021
Antal anställda	4.397.300	-45.100		4.360.500	-36.800	
Antal arbetslösa	420.200	+87.400		387.500	-32.700	
Summa anställda + arbetslösa	4.817.500	+42.300		4.748.000	-69.500	
Antal i a- kassorna**	3.800.500	+261.700		3.800.100	-400	
Antal utanför a- kassorna	1.017.000	-219.400		947.900	-69.100	
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	21,1%			20,0%		
A-kassornas organisationsgrad	78,9%			80,0%		

	KV 4 2021	Förändring 2020-2021	Förändring 2006-2021	KV 4 2022	Förändring 2021-2022	Förändring 2006-2022
Antal anställda	4.360.500	-36.800		4.489.100	+128.600	
Antal arbetslösa	387.500	-32.700		358.700	-28.800	
Summa anställda + arbetslösa	4.748.000	-69.500		4.847.800	+99.800	
Antal i a- kassorna**	3.800.100	-400		3.800.500	+ 400	
Antal utanför a- kassorna	947.900	-69.100		1.047.300	+99.400	
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	20,0%			21,60%		
A-kassornas organisationsgrad	80,0%			78,4%		

	KV 4 2022	Förändring 2021-2022	Förändring 2006-2022	KV 4 2023	Förändring 2022-2023	Förändring 2006-2023
Antal anställda	4.489.100	+128.600		4.512.400	+23.300	
Antal arbetslösa	358.700	-28.800		402.500	+43.800	
Summa anställda + arbetslösa	4.847.800	+99.800		4.911.900	+64.100	
Antal i a- kassorna**	3.800.500	+ 400		3.844.700		
Antal utanför a- kassorna	1.047.300	+99.400		1.067.200		
Andel av anställda + arbetslösa utanför a-kassorna**	21,60%			21,7%		
A-kassornas organisationsgrad	78,4%			78,3%		

Anm. Arbetslösa i företagarkassorna har subtraherats från totala antalet arbetslösa enligt AKU (arbetslösa f.d. företagare som inte tillhör någon a-kassa har inte varit möjliga att subtrahera eftersom deras antal inte är känt).

* Definitionen av arbetslöshet ändrades 2007 så att även heltidsstuderande som söker arbete inkluderas.

** Fackliga a-kassor + Alfa-kassan (för åren 2019 och 2020 har antalet som överfördes till Unionens a-kassa från Svensk Handels a-kassa uppskattats till ca 11.000 personer och subtraherats).

*** Antal kassamedlemmar från IAFs hemsida.

Källor: AKU Grundtabeller, AKU Tilläggstabeller (SCB), SCB:s statistikdatabas, Arbetsförmedlingens statistik över arbetslösa i a-kassorna samt IAF.

Andelen a-kassamedlemmar bland löntagarna (anställda + arbetslösa) var vid slutet av såväl 2011 som 2012 74 procent. Det är en procentenhet lägre än vid slutet av 2009 då a-kassornas organisationsgrad bland löntagarna (inklusive arbetslösa) var 75 procent. Således stod vid slutet av 2012 och 2013 var fjärde löntagare (26 procent) utanför a-kassorna. För en mer detaljerad beskrivning av a-kassornas medlemsras under åren 2007 och 2008, se Kjellberg 2010a. Under 2014 (året då a-kasseavgifterna återställdes till ungefär samma nivå som före avgiftshöjningen 2007) steg a-kassornas organisationsgrad bland löntagarna med drygt 1 procentenhet: från 73,9 procent till 75,1 procent. Antalet medlemmar i löntagarkassorna (inklusive Alfa-kassan) ökade under 2014 med drygt 46.000 medlemmar (**tabell 39**), vilket överträffade ökningen på drygt 43.000 medlemmar för samtliga a-kassorna (**tabell 38**). Diskrepansen förklaras av företagarkassornas minskade medlemstal under året.

Mellan 2014 och 2017 sjönk a-kassornas organisationsgrad bland löntagare från 75 till 74 procent. Fler löntagare tillhörde 2017 en a-kassa än 2014 men organisationsgraden sjönk ändå till följd av att antalet löntagare inom arbetskraften under tiden vuxit kraftigt (från 4.474.000 vid slutet av 2014 till 4.715.600 vid slutet av 2017). Åren 2016-2019 var löntagarkassornas organisationsgrad 74 procent. Under pandemiåret 2020 ökade a-kassornas organisationsgrad bland löntagare 79 procent. Vid slutet av det andra pandemiåret (2021) var den uppe i 80 procent, men föll år 2022 till 78 procent där den låg kvar 2023.

I **tabell 40** nedan anges andelen av hela arbetskraften som olika kategorier a-kassor svarat för under åren 2006-2019. Som framgår uppgick löntagarkassornas andel av hela arbetskraften till 79 procent december 2006 och till 68 procent december 2017, 67 procent 2018 och återigen 68 procent 2019. Observera att detta inte är detsamma som löntagarkassornas organisationsgrad, det vill säga deras andel av löntagarna (inklusive arbetslösa), vilken istället anges i **tabell 39** ovan (89 procent december 2005, 87 procent december 2006 och 74 procent december 2017, 73,5 procent 2018 och 74 procent 2019). Under samma tid sjönk företagarkassornas andel av arbetskraften från fyra till två procent.

Tabell 40. A-kassornas organisationsgrad samt arbetarkassornas, tjänstemanna-kassornas, m.fl:s andel av *hela* arbetskraften 2006-2019

	31/12 2006	31/12 2007	31/12 2008	31/12 2009	31/12 2010	31/12 2011	31/12 2012
Arbetarkassor	1.732.793	1.544.268	1.493.965	1.479.839	1.472.192	1.475.469	1.477.084
	37,9%	32,9%	31,6%	31,3%	30,8%	30,5%	30,4%
Tjänstemannakassor	1.781.877	1.625.233	1.621.711	1.663.844	1.684.766	1.703.996	1.729.660
	39,0%	34,5%	34,3%	35,1%	35,3%	35,2%	35,5%
Fackliga kassor totalt	3.514.670	3.169.501	3.115.676	3.143.683	3.156.958	3.179.465	3.206.744
	76,9%	67,3%	65,8%	66,4%	66,1%	65,7%	65,9%
Alfa-kassan	85.965	74.913	74.293	77.528	73.460	78.938	81.936
	1,9%	1,6%	1,6%	1,6%	1,5%	1,6%	1,7%
Löntagarkassor totalt*	3.600.635	3.244.414	3.189.969	3.221.211	3.230.418	3.258.403	3.288.680
	78,8%	68,9%	67,4%	68,0%	67,6%	67,4%	67,6%
Företagarkassor	185.067	145.429	134.213	138.878	140.041	139.770	137.508
	4,0%	3,1%	2,8%	2,9%	2,9%	2,9%	2,8%
Alla kassor	3.785.702	3.389.843	3.324.182	3.360.089	3.370.459	3.398.173	3.426.188
	82,8%	72,0%	70,2%	71,0%	70,6%	70,3%	70,4%
Antal i arbetskraften 16-64 år	4.571.900 Kv 4	4.710.900 Kv 4	4.732.900 Kv 4	4.733.800 Kv 4	4.775.700 Kv4	4.836.200 Kv4	4.866.200 Kv4

	31/12 2013	31/12 2014	31/12 2015	31/12 2016	31/12 2017	Andel av kassamed- lemmar 31/12 2017
Arbetarkassor	1.478.482	1.495.819	1.517.190	1.526.674	1.538.378	
	30,1%	30,2%	30,3%	30,2%	29,9%	
Tjänstemannakassor	1.750.355	1.772.943	1.789.677	1.812.792	1.836.143	
	35,6%	35,8%	35,7%	35,8%	35,7%	
Fackliga kassor totalt	3.228.837	3.268.762	3.306.867	3.339.466	3.374.521	3.374.521
	65,6%	66,1%	66,1%	66,0%	65,7%	93,4%
Alfa-kassan	83.932	90.517	97.300	108.050	114.450	114.450
	1,7%	1,8%	1,9%	2,1%	2,2%	3,2%
Löntagarkassor totalt*	3.312.769	3.359.279	3.404.167	3.447.516	3.488.971	
	67,3%	67,9%	68,0%	68,1%	67,9%	
Företagarkassor	135.245	132.201	130.570	128.210	125.448	125.448
	2,7%	2,7%	2,6%	2,5%	2,4%	3,47%
Alla kassor	3.448.014	3.491.580	3.534.737	3.575.726	3.614.419	3.614.419
	70,1%	70,6%	70,6%	70,6%	70,4%	100%
Antal i arbetskraften 16-64 år	4.919.600 Kv 4	4.948.200 Kv 4	5.006.600 Kv 4	5.063.300 Kv4	5.136.900 Kv4	

	31/12 2018	Andel av kassamed- lemmar 31/12 2018	31/12 2019	Andel av kassamed- lemmar 31/12 2019
Arbetarkassor	1.544.010		1.544.752	1.544.752
	29,6%		29,4%	42,3%
Tjänstemannakassor	1.844.427		1.875.859	1.875.859
	35,4%		35,7%	51,3%
Fackliga kassor totalt	3.388.437	3.388.437	3.420.611	3.420.611
	65,1%	93,4%	65,1%	93,6%
Alfa-kassan	120.084	120.084	128.175	128.175
	2,3%	3,3%	2,4%	3,5%
Löntagarkassor totalt*	3.508.521		3.548.786	3.548.786
	67,4%		67,7%	97,1%
Företagarkassor	120.951	120.951	106.201	106.201
	2,3%	3,3%	2,0%	2,9%
Alla kassor	3.629.472	3.629.472	3.654.987	3.654.987
	69,7%	100%	69,6%	100%
Antal i arbetskraften 16-64 år	5.208.200		5.252.700	
	100%		100%	

* Alfa-kassan har räknats som löntagarkassa.

Källor: SCB/AKU och IAF.

Under medlemsrasens år – 2007 och 2008 – tappade a-kassorna totalt 461.900 medlemmar eller 12 procent av medlemmarna. Som framgår av **tabell 37** förlorade de fackliga a-kassorna under dessa år 399.000 medlemmar (minus 11,5 procent). Av beräkningar utifrån **tabell 35** framgår att Alfa-kassan under 2007 och 2008 minskade med 11.700 medlemmar (minus 13,6 procent och företagarkassorna med 50.900 medlemmar (minus 27,48 procent).

För fler uppgifter om a-kassornas organisationsgrad 2006-2023 – se **tabell 4A och tabell 4B!**

Facklig organisationsgrad bland arbetslösa

Den fackliga organisationsgraden bland arbetslösa har mycket sällan uppmärksammats av forskningen. På min förfrågan tog Mats Larsson, utredare på LO, fram statistik baserad på SCB:s arbetskraftsundersökningar AKU om detta. Om arbetssökande heltidsstuderande exkluderas tillhörde nästan fyra av tio arbetslösa (38 procent) en fackförening första kvartalet 2015 (**tabell 41**). Precis som kan förväntas var andelen fackligt anslutna avsevärt högre bland dem som *tidigare förvärvsarbetat* – 42 procent av arbetslösa arbetare, 58 procent av arbetslösa tjänstemän – än bland dem som inte gjort det – endast 7 procent (allt exklusive heltidsstuderande). En stor del av de arbetslösa (drygt var tredje) utgörs av heltidsstuderande som söker arbete (149.000 personer), men även om dessa tas med tillhörde fyra av tio arbetslösa

arbetare (39 procent) och varannan arbetslösa tjänsteman (50 procent) en fackförening. Även här var andelen bland dem som tidigare inte förvärvsarbetat mycket låg (8 procent). Allt som allt tillhörde var tredje arbetslös (32 procent) en facklig organisation. Som framgått stiger andelen till 38 procent om arbetssökande heltidsstuderande inte tas med i beräkningarna.

Tabell 41. Facklig organisationsgrad 1:a kvartalet 2015, 2017, 2020, 2022 och 2023 bland arbetslösa som tidigare förvärvsarbetat respektive inte förvärvsarbetat.

1:a kvartalet 2015		
A. Inklusive heltidsstuderande*	Antal arbetslösa	Facklig organisationsgrad
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	191.000	39%
• Tjänstemän	96.000	50%
2) Utan tidigare anställning**	126.000	8%
3) Samtliga	415.000	32%
B. Exklusive heltidsstuderande*		
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	133.000	42%
• Tjänstemän	66.000	58%
2) Utan tidigare anställning**	62.000	7%
3) Samtliga	266.000	38%

1:a kvartalet 2017		
A. Inklusive heltidsstuderande*	Antal arbetslösa	Facklig organisationsgrad
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	147.700	35%
• Tjänstemän	84.700	52%
2) Utan tidigare anställning**	136.500	7%
3) Samtliga	368.900	29%
B. Exklusive heltidsstuderande*		
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	105.200	39%
• Tjänstemän	61.500	55%
2) Utan tidigare anställning**	64.400	8%
3) Samtliga	231.200	34%

/FORTS/

1:a kvartalet 2020		
A. Inklusive heltidsstuderande*	Antal arbetslösa	Facklig organisationsgrad
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	172.600	26%
• Tjänstemän	106.100	46%
2) Utan tidigare anställning**	127.100	6%
3) Samtliga	405.800	26%
B. Exklusive heltidsstuderande*		
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	124.500	29%
• Tjänstemän	77.500	53%
2) Utan tidigare anställning**	58.900	8%
3) Samtliga	260.900	31%

1:a kvartalet 2022		
A. Inklusive heltidsstuderande*	Antal arbetslösa	Facklig organisationsgrad
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	229.100	24%
• Tjänstemän	105.200	44%
• Arbetare + tjänstemän	334.300	ca 30%
2) Utan tidigare anställning**	91.000	4%
3) Samtliga	425.300	25%
B. Exklusive heltidsstuderande*		
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	146.200	28%
• Tjänstemän	70.700	50%
• Arbetare + tjänstemän	216.900	ca 35%
2) Utan tidigare anställning**	48.600	5%
3) Samtliga	265.500	29%

1:a kvartalet 2023		
A. Inklusive heltidsstuderande*	Antal arbetslösa	Facklig organisationsgrad
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	227.000	20%
• Tjänstemän	106.600	39%
• Arbetare + tjänstemän	333.600	
2) Utan tidigare anställning**	82.500	8%
3) Samtliga	416.100	22%
B. Exklusive heltidsstuderande*		
1) Med tidigare anställning:		
• Arbetare	131.100	23%
• Tjänstemän	73.000	45%
• Arbetare + tjänstemän	201.100	
2) Utan tidigare anställning**	37.100	14%

3) Samtliga	241.200	29%
-------------	---------	-----

* Avser heltidsstuderande som söker arbete vid sidan om studierna.

** Saknar SEI-kod (socioekonomisk kod). Utrikes födda som endast arbetat i utlandet saknar SEI-kod eftersom arbetsstället inte kan härledas av SCB/AKU eftersom detta ligger i utlandet. Arbetsstället behövs således för att en SEI-kod ska kunna tas fram. Även pendlare folkbokförda i Sverige (födda i Sverige eller utomlands) från t ex Malmö till Köpenhamn eller folkbokförda i Sverige som arbetar i t ex London saknar därför SEI-kod i AKU. Om de sedan blivit arbetslösa saknar de således SEI-kod såvida de inte tidigare arbetat i Sverige. Personer som varit arbetslösa mer än åtta år får inte heller någon SEI-kod även om de arbetat längre tillbaka i tiden (i Sverige). Information från SCB/AKU.

Källor: Mats Larsson *Facklig anslutning år 2015*. Stockholm: LO och Mats Larsson *Facklig anslutning år 2017*. Stockholm: LO; Larsson (2018), sid 24; Mats Larsson (2020a) sid 24; Mats Larsson (2022b), Mats Larsson (2023b).

Att nästan fyra av tio arbetslösa personer år 2015 var fackmedlemmar var en överraskande hög andel. Det var till exempel en högre andel än bland *anställda* inom hotell- och restaurangbranschen. Förekomsten av fackliga arbetslöshetskassor medför i Sverige en avsevärt högre facklig organisationsgrad bland arbetslösa än i länder utan ett så kallat Gent-system, till exempel Storbritannien där fackmedlemmar normalt lämnar facket om de blir arbetslösa. För att tillhöra en facklig a-kassa är fackmedlemskap dock inget krav i Sverige. Var femte medlem i de fackliga a-kassorna 2010 var direktansluten till a-kassan, dvs tillhörde inte en fackförening (Kjellberg 2010b tabell 1A). Dessutom finns den fristående Alfa-kassan.

Mellan första kvartalet 2015 och första kvartalet 2017 sjönk den fackliga organisationsgraden bland arbetslösa exklusive deltidsarbetande heltidsstuderande från 38 till 34 procent och samma kvartal 2020 31 procent. En möjlig förklaring till nedgången är den ökande andelen utlandsfödda och då särskilt nyanlända bland de arbetslösa.

Första kvartalet 2022 var cirka 35 procent av arbetslösa som tidigare haft en anställning (exklusive heltidsstuderande med deltidsarbete) med i facket. Det är ungefär hälften så hög andel som bland de som då hade en anställning (cirka 69-70 procent). Liksom tidigare är andelen arbetslösa med fackligt medlemskap betydligt högre bland tjänstemän än bland arbetare.

För facklig organisationsgrad bland arbetslösa (inklusive deltidsarbetande heltidsstuderanden) åren 1993-1998, se Kjellberg (2000) sid 138:

<http://portal.research.lu.se/portal/files/5625395/625866.pdf>

Avslutning

Det i Sverige under modern tid unika fackliga medlemsras som inträffade åren 2007-2008 upphörde 2009 även om det inom vissa områden – främst hotell- och restaurangbranschen – fortfarande var befogat att tala om ett medlemsras. Å andra sidan inträffade något annat som också var helt nytt i Sveriges moderna historia. Den uppgång i facklig anslutning som kunde

förväntas när en högkonjunktur övergår i en djup lågkonjunktur uteblev helt under 2009. Andelen fackligt anslutna löntagare var oförändrat 71 procent och det totala antalet fackmedlemmar⁶⁹ fortsatte att minska om än i betydligt blygsammare takt än tidigare. Med tanke på den uteblivna uppgången skulle man kunna tala om ett ”dolt medlemsras”. Lågkonjunkturåret 2009 kännetecknades också av en mycket splittrad bild med ökad organisationsgrad bland tjänstemän i privata tjänstenäringsar, minskad organisationsgrad bland arbetare i privata tjänstenäringsar och i det närmaste på stället marsch hos industri- och byggnadsarbetare och offentliganställda tjänstemän.

För att förklara dessa skillnader måste man ta hänsyn till flera omständigheter. En sådan är de växande avgiftsskillnaderna till a-kassan, en annan själva lågkonjunkturen som slog mycket ojämnt mot olika grupper och särskilt drabbade arbetarna inom exportindustrin och byggbranschen. Genom a-kasseavgifternas koppling till arbetslösheten fick de nämnda arbetargrupperna vidkännas en avsevärd fördyring av medlemskapet i a-kassan och därmed för det samlade fackmedlemskapet (a-kassa + fack).⁷⁰ IF Metall:s, GS:s och Byggnads a-kassor höjde under 2009 sina avgifter med 175 respektive 95 och 129 kronor i månaden. Det medförde emellertid ingen fortsatt nedgång i byggnadsarbetarnas organisationsgrad, som minskat med åtta procentenheter mellan 2006 och 2008⁷¹ (**tabell 6**). Inte heller andelen fackligt anslutna industriarbetare sjönk nämnvärt 2009. Under åren av allmänt medlemsras hade deras organisationsgrad utmärkts av en relativ stabilitet, till skillnad från de hotell- och restauranganställda, hos vilka medlemsraset fortsatte 2009.

För att förklara denna markanta olikhet är det nödvändigt att beakta hur flera faktorer kan samverka med varandra i den ena eller andra riktningen. Bland industriarbetarna har facket ofta en påtaglig närvaro genom starka fackklubbar, vilket är av betydelse ur såväl ett socialt (kontakt)perspektiv som ett nyttoperspektiv. Den höga andelen fast anställda och heltidsanställda ger en relativt stabil arbetsstyrka, men kan också framkalla en djup oro för jobben vid en lågkonjunktur av en sådan magnitud som drabbade industrin hösten 2008 och år 2009. Att organisationsgraden under sådana omständigheter inte steg kan sannolikt helt och hållet tillskrivas de höga och under året kraftigt stigande a-kasseavgifterna.

⁶⁹ Avser aktiva löntagarmedlemmar inklusive arbetslösa.

⁷⁰ Två av industriarbetarfacken, IF Metall och Livs, har dessutom behållit tvånget att vara med i a-kassan för förbundsmedlemmar.

⁷¹ Medverkande till det kraftiga medlemsraset bland byggnadsarbetarna mellan 2006 och 2008 var att utöver höjningen av a-kasseavgiften höjdes den ”rena” fackavgiften den 1 maj 2007 med 155 kronor i månaden sedan gransknings- och mättningsarvodena avvecklats efter en dom i Europadomstolen. Fackavgiften blev därmed 387-433 kronor (avgiften varierar mellan avdelningarna), vartill kom den förhöjda a-kasseavgiften på 366 kronor = totalt 753-799 kronor i månaden i fack- och a-kasseavgift.

De hotell- och restauranganställda betalar ännu högre avgifter till sin a-kassa, men tjänar också mindre och befinner sig i regel på arbetsplatser med svagare fackklubbar eller inga klubbar alls samt med ett stort inslag av tidsbegränsat anställda, deltidsanställda och stor personalomsättning. Inom restaurangbranschen är många arbetsplatser små, vilket minskar underlaget för fackklubbar och kan försvåra facklig organisering om ägaren själv deltar i arbetet. Många av de anställda inom branschen utmärks av en svag marknadsposition, varför förbundets a-kassa före den kraftiga avgiftshöjningen 1 januari 2007 kan antas ha varit ett viktigt fackligt rekryteringsinstrument.⁷² Redan före lågkonjunkturen kännetecknades branschen av hög arbetslöshet och följaktligen också av en mycket hög a-kasseavgift, vilket fick många att avstå från a-kassan och/eller facket. Alla dessa omständigheter medverkade till en fortsatt fallande andel fackligt anslutna under 2009 och ett ännu mer försvagat fackförbund. De hotell och restauranganställdas organisationsgrad blev nu klart mindre än häften så stor som industriarbetarnas (36 procent respektive 81 procent 2009). Ännu år 2007 omfattades dock så mycket som 83 procent av branschens anställda av kollektivavtal.⁷³ Frågan är vad de växande skillnaderna mellan olika löntagargruppernas fackliga styrka på sikt får för konsekvenser för det svenska kollektivavtalssystemet.

Under 2010 avstannade i stort sett fackanslutningens nedgång hos arbetarna i den privata tjänstesektorn. Nu sjönk organisationsgraden istället med två procentenheter bland *industriarbetarna*: från 81 procent 2009 till 79 procent 2010. Bortsett från en mindre nedgång hos denna grupp under 2009 var detta en helt ny utveckling. Under åren 2009 och 2010 sammantaget minskade industriarbetarnas organisationsgrad med 2,3 procentenheter, vilket står i skarp kontrast till uppgången på 1,6 enheter hos industrins tjänstemän.

Det är anmärkningsvärt att industriarbetarnas organisationsgrad inte steg under den djupa lågkonjunkturen 2009 med tanke på att denna löntagargrupp drabbades allra hårdast av exportindustrins mycket kraftiga efterfrågebortfall från hösten 2008. Under osäkra tider som

⁷² Mycket talar för att förekomsten av fackliga a-kassor har spelat en viktig roll för att rekrytera fackmedlemmar i grupper som har en svag position på arbetsmarknaden och som därför löper större risk än andra att bli arbetslösa (Western 1999: 129, 135ff). Hit kan räknas ungdomar, invandrare, deltidsanställda och tidsbegränsat anställda. I hotell- och restaurangbranschen finns ett betydande inslag av samtliga dessa grupper. A-kassorna blir särskilt betydelsefulla för medlemsrekryteringen om *andra* incitament saknas, t.ex. på små arbetsplatser utan nämnvärd facklig verksamhet såsom ofta är fallet inom privata servicenäringar. Vad gäller tidsbegränsat anställda kan vidare den lösa anknypningen till arbetsmarknaden och till den enskilda arbetsplatsen medföra att fackligt medlemskap upplevs som mindre angeläget. Under sådana omständigheter kan fackliga a-kassor förväntas utgöra ett framträdande motiv för medlemskap och därigenom underlätta en relativt *jämn* facklig utbredning. Det senare är en avgörande förutsättning för den höga eller mycket höga organisationsgraden i de fyra länder som har fackliga a-kassor (Sverige, Finland, Danmark och Belgien). Å andra sidan har de fackliga a-kassornas roll att stimulera fackanslutningen avtagit till följd av den sedan 1980-talet ökande direktanslutningen till kassorna.

⁷³ 67 procent täcktes av branschavtal och 16 procent av hängavtal (Kjellberg 2008).

denna brukar den fackliga organisationsgraden gå upp i Sverige (Kjellberg 2011a sid 81-83 och 91). Så var under början av 1990-talet då en stark högkonjunktur snabbt övergick i den djupaste depressionen sedan 1930-talet. Den uteblivna uppgången i facklig anslutning 2009 berodde med stor sannolikhet på de kraftiga höjningar av a-kasseavgifterna som följde på den snabbt stigande arbetslösheten bland industriarbetarna.

Den *fallande* andelen fackligt anslutna industriarbetare under 2010 får ses mot bakgrund av den förbättrade situationen på arbetsmarknaden och den därmed minskade otrygghetskänslan i kombination med fortsatt mycket höga avgifter till industriarbetarkassor som IF Metalls (390 kronor i månaden under hela året) och GS (420 kronor). Det var mer än fyra gånger så mycket som civilingenjörerna betalade eller mer än tre gånger avgiften till Ledarnas a-kassa och avsevärt mer än vad Unionen-medlemmen betalade till sin a-kassa, som dessutom flera gånger under året kunde sänka avgiften. Den starkare koppling av avgiften till arbetslösheten i varje a-kassa som alliansregeringen införde från 1 juli 2008 förefaller i kombination med den olikartade utvecklingen av arbetslösheten hos olika löntagargrupper inte bara ha resulterat i en differentiering av a-kasseavgifterna (och därmed av den sammanlagda avgiften till fack och a-kassa) utan också en differentiering av den fackliga organisationsgradens utveckling och då inte minst hos facken inom industrin.

Bakom den under åren 2008, 2009 och 2010 oförändrade *genomsnittliga* organisationsgraden på 65 procent för löntagare i privat sektor finner man att utvecklingen pekar åt *skilda* håll för arbetare och tjänstemän (nedåt respektive uppåt), vilket till en början resulterade i en *konvergerande* facklig anslutning inom privat sektor: från 67 procent fackligt anslutna arbetare i privat sektor 2008 till 65 procent 2010 samt från 63 procent fackligt anslutna tjänstemän i privat sektor 2008 till likaledes 65 procent 2010.

Den mellan arbetare och tjänstemän alltmer olikartade utvecklingen har medfört en växande klyfta i facklig anslutning. Medan organisationsgraden 2006 var 77 procent bland både arbetare och tjänstemän hade den 2008 sjunkit till 71 procent bland arbetarna och 72 procent bland tjänstemännen. Under 2010 ökade skillnaden ytterligare genom att andelen fackligt anslutna tjänstemän steg till 73 procent medan arbetarnas organisationsgrad, som 2009 minskat till 70 procent, nu fortsatte nedåt till 69 procent. Bakom den sedan åren 2008-2010 oförändrade organisationsgraden på 71 för löntagare totalt doldes således en mellan arbetare och tjänstemän *tydlig divergens* i facklig anslutning.

Mellan 2010 och 2011 sjönk den genomsnittliga organisationsgraden för löntagare från 71 till 70 procent, men förblev 73 procent bland tjänstemännen. Den fortsatta nedgången bland arbetarna – från 69 procent 2010 till 67 procent 2011 och 2012 samt 66 procent 2013 – vidgade

klyftan mellan arbetare och tjänstemän till fyra procentenheter till tjänstemännens favör åren 2011 och 2012 och vidare till fem enheter 2013 (**tabell 6**). År 2006 hade organisationsgraden varit densamma för arbetare och tjänstemän (77 procent). Tio år senare (2016) tillhörde 74 procent av tjänstemännen en fackförening men bara 62 procent av arbetarna.

Inom *privat* sektor är utvecklingen ännu mer dramatisk. År 2006 var 74 procent av arbetarna där med i facket och 69 procent av tjänstemännen. Tio år senare var proportionerna omkastade. År 2016 var 69 procent av de privatanställda tjänstemännen med i facket mot 59 procent av arbetarna. Andelen fackanslutna arbetare i privat sektor var 2016 femton procentenheter lägre än 2006. Hos tjänstemännen i privat sektor var organisationsgraden trots medlemsrasen under 2007 och 2008 (från 69 procent 2006 till 63 procent 2008) år 2016 uppe på 2006 års nivå.

Mellan 2015 och 2016 var dock organisationsgraden oförändrat 59 procent bland privatanställda arbetare. Nu ägde istället en nedgång på tre procentenheter rum bland offentliganställda (i praktiken kommunalt anställda) arbetare (**tabellerna 5-6**). Allra tydligast var minskningen bland utrikes födda arbetare i offentlig sektor (**tabell 9**). Om en decimal tas med sjönk andelen utrikes födda arbetare i offentlig sektor med nästan fyra procentenheter jämfört med drygt två enheter bland inrikes födda.⁷⁴

Mellan 2016 och 2017 minskade både arbetarnas och tjänstemännens organisationsgrad men klyftan på tolv procentenheter dem emellan bestod med 61 procent fackligt anslutna arbetare och 73 procent fackligt anslutna tjänstemän (minus en procentenhet i båda fallen). Om en decimal tas med vidgades avståndet mellan arbetare och tjänstemän med ytterligare en halv procentenhet (se **tabell 43A** i Appendix 2).

Under 2018 fortsatte arbetarnas fackanslutning att gå ned, närmare bestämt med en procentenhet (till 60 procent), medan tjänstemännens var oförändrad (73 procent). Om en decimal tas med var nedgången 0,8 procentenheter hos både arbetare och tjänstemän. Till skillnad från de båda föregående åren minskade arbetarnas fackliga anslutning ungefär lika mycket i privat som i offentlig sektor (minus 0,7 respektive minus 1,0 enheter), medan den bland tjänstemännen var nästan dubbelt så stor i privat sektor som i offentlig (minus 0,9 respektive minus 0,5 enheter). Den minskade fackanslutningen bland arbetarna 2018 var helt koncentrerad till utrikes födda (från 53 till 50 procent). Från att år 2006 har varit lika (77

⁷⁴ Från 71,3 procent till 67,5 procent = 3,8 procentenheter. Bland inrikes födda arbetare i offentlig sektor gick organisationsgraden ned från 78,5 (78,45) procent 2015 till 76,1 procent 2016 (= 2,4 enheter). För utrikes och inrikes födda i genomsnitt: från 76,6 procent till 73,8 procent = 2,8 enheters minskning. Om vi utgår från **tabell C** i Appendix 3 sjönk organisationsgraden bland *kommunalt* anställda arbetare från 76 till 74 procent mellan 2015 och 2016 (se även **tabell 7** ovan). Med en decimal rörde det sig om en nedgång från 76,3 procent till 73,6 procent eller 2,7 procentenheter. Alla tal avser anställda 16-64 år exklusive heltidsstuderande som deltidsarbetar vid sidan om studierna.

procent) var nu andelen fackligt anslutna arbetare födda utomlands endast 50 procent jämfört med 64 procent bland födda i Sverige.

År 2019 var arbetarnas organisationsgrad oförändrat 60 procent medan tjänstemännens sjönk från 73 till 72 procent. Med en decimal var det fråga om en mycket blygsam nedgång för både arbetare (minus 0,2 procentenheter) och tjänstemän (minus 0,3 enheter). I privat sektor var förändringarna små. Bland offentliganställda minskade organisationsgraden med 0,8 enheter hos tjänstemän, men ökade med 0,7 procentenheter hos arbetare. Medan andelen fackligt anslutna även detta år förblev 64 procent bland inrikes födda arbetare skedde en svag återhämtning bland utrikes födda arbetare (från 50 till 51 procent).

År 2020 steg arbetarnas organisationsgrad till 61 procent och tjänstemännens till 73 procent. Det betyder att klyftan dem emellan på tolv procentenheter bestod. Räknat med den decimal steg arbetarnas organisationsgrad mellan 2019 och 2020 med 0,7 procentenhet och tjänstemännens med 1,0 (**Tabell 43A** i Appendix 2). För löntagare i genomsnitt rörde det sig om 1,1 procentenhet. Att uppgången blev större än för arbetare och tjänstemän tagna var för sig förklaras av tjänstemännens ökande andel av löntagarna i kombination med att deras organisationsgrad är högre än arbetarnas.

På arbetarsidan var uppgången i stort sett koncentrerad till de utrikes födda: från 51 procent 2019 till 52 procent 2020 (med en decimal från 51,4 till 52,2 procent). Bland de inrikes födda var organisationsgraden 64 procent båda åren men med en decimal blir det ändå en mindre uppgång: från 64,0 procent 2019 till 64,4 procent 2020. Uppdelat på sektor gick organisationsgraden inom privat sektor upp med 0,9 procentenhet bland utrikes födda och med 0,3 bland inrikes födda (**Tabell 52** i Appendix 5). I offentlig sektor ökade de inrikes födda med 1,3 enheter (från 75,0 till 76,3 procent) medan de utrikes födda *minskade* med 0,5 enhet (från 64,8 till 64,3).

För organisationsgraden utveckling åren 2021, 2022 och 2023 hänvisas till avsnittet ”Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2021” respektive ”Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2022” och ”Den fackliga organisationsgradens utveckling år 2023” i rapportens början.

De största nedgångarna i facklig organisationsgrad mellan 2016 och 2017 skedde hos:

- Tjänstemän inom transportbranschen (H) (62.000 yrkesverksamma 2016, 64.000 2017): från 72,9 procent 2016 till 69,3 2017 = minus 3,6 procentenheter (litet urval i AKU gör denna siffra osäker) (från 73 till 69 procent utan decimaler)

- Arbetare inom ”övriga privata tjänster” (O-U)⁷⁵ (142.000 yrkesverksamma 2016, 147.000 2017), dvs privat service *exklusive* handel, transport, hotell & restaurang, bemanning, städ mm (O-U): från 53,2 procent 2016 till 51,0 procent 2017 = minus 2,2 procentenheter (från 53 till 51 procent), varav bland utrikes födda från 53,2 till 46,7 = minus 6,5 procentenheter men litet urval i AKU gör denna siffra osäker. Bland inrikes födda från 55,2 procent 2016 till 53,0 = minus 2,2 procent. För organisationsgradens utveckling bland inrikes och utrikes födda arbetare samt hos arbetare totalt inom kategorin ”övriga privata tjänster” se **tabell 52** i Appendix 5.
- Byggnadsarbetare (F) (175.000 yrkesverksamma 2016, 181.000 2017): från 65,7 procent 2016 till 63,8 procent 2017 = minus 1,9 procentenheter (från 66 till 64 procent).
- Arbetare i kommunal sektor (345.000 yrkesverksamma 2016, 361.000 2017): från 73,6 procent 2016 till 71,8 procent 2017 = minus 1,8 procentenheter (från 74 till 72 procent), varav bland utrikes födda från 67,3 till 63,6 procent = minus 3,7 procentenheter och bland födda i Sverige från 75,9 till 72,2 procent = minus 0,7 procentenhet. Det betyder att *organisationsgraden för utrikes födda kommunalarbetare minskade fem gånger snabbare än bland inrikes födda*.
- Tjänstemän inom finans- och försäkringsverksamhet (K) (85.000 yrkesverksamma 2016, 80.200 2017): från 65,9 procent 2016 till 64,2 procent 2017 = minus 1,7 procentenheter (från 66 till 64 procent).
- Tjänstemän inom handeln (G) (221.000 yrkesverksamma 2016, 227.000 2017): från 66,1 procent 2016 till 64,49 procent 2017 = minus 1,6 procentenheter (från 66 till 64 procent).
- Arbetare inom hotell och restaurang (I) (91.000 yrkesverksamma både 2016 och 2017): från 28,4 procent 2016 till 26,9 procent 2017 = minus 1,5 procentenheter (från 28 till 27 procent utan decimaler).

Alla ovanstående branscher (utom kommunal sektor) avser privat sektor. De mest detaljerade branschuppdelningarna angående den fackliga organisationsgraden för arbetare finns i **tabell 66** och för tjänstemän i **tabell 67** i Appendix 10 (båda tabellerna med en decimal).

Mellan 2017 och 2018 minskade den fackliga organisationsgraden mest hos:

- Tjänstemän inom företagstjänster mm (L-N) (410.300 yrkesverksamma 2017, 422.500 2018): från 63,9 procent 2017 till 61,6 procent 2018 = minus 2,3 procentenheter (från 64 till 62 procent).
- Tjänstemän inom ”övriga privata tjänster” (O-U)⁷⁶ (254.100 yrkesverksamma 2017, 253.800 2018), dvs privat service *exklusive* handel, transport, hotell & restaurang,

⁷⁵ För arbetare omfattar ”Övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) i privat regi driven hälso- och sjukvård, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll mm – för närmare beskrivning se: <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

⁷⁶ För tjänstemän omfattar ”Övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) i privat regi driven utbildning, hälso- och sjukvård, vård och omsorg mm.

bemannings-, städ mm (O-U): från 69,7 procent 2017 till 67,9 procent 2018 = minus 1,8 procentenheter (från 70 till 68 procent)

- Arbetare inom företagstjänster mm (L-N)⁷⁷ (133.700 yrkesverksamma 2017, 134.400 2018): från 52,0 procent 2017 till 50,3 procent 2018 = minus 1,7 procentenheter (från 52 till 50 procent).
- Arbetare inom transporter (H) (138.300 yrkesverksamma 2017, 137.600 2018): från 59,6 procent 2017 till 57,9 procent 2018 = minus 1,7 procentenheter (från 60 till 58 procent)
- Arbetare inom handeln (G) (231.500 yrkesverksamma 2017, 219.200 2018): från 53,2 procent 2017 till 51,2 procent 2018 = minus 1,4 procentenheter (från 53 till 52 procent)
- Arbetare inom ”övriga privata tjänster” (O-U)⁷⁸ (139.500 yrkesverksamma 2018): från 51,0 procent 2017 till 49,7 procent 2018 = minus 1,3 procentenheter (från 51 till 50 procent).
- Byggnadsarbetare (F) (180.800 yrkesverksamma 2017, 185.100 2018): från 63,8 procent 2017 till 62,6 procent 2018 = minus 1,2 procentenheter (från 64 till 63 procent).

Största ökningen i facklig anslutning mellan 2017 och 2018 skedde hos⁷⁹:

- Arbetare inom hotell och restaurang (I) (91.000 yrkesverksamma 2017, 87.200 2018): från 26,9 procent 2017 till 31,0 procent 2018 = plus 4,1 procentenheter (från 27 till 31 procent utan decimaler).

Under åren 2017 och 2018 sammantaget minskade organisationsgraden mest hos:

- Arbetare inom ”övriga privata tjänster” (O-U): från 53,2 procent 2016 till 49,7 procent 2018 = minus 3,5 procentenheter (från 53 till 50 procent)
- Tjänstemän inom företagstjänster mm (L-N)⁸⁰: från 65,0 procent 2016 till 61,6 procent 2018 = minus 3,4 procentenheter (från 65 till 62 procent)
- Tjänstemän inom hotell – och restaurangbranschen (I): från 51,3 procent 2016 till 47,9 2018 = minus 3,4 procentenheter (litet urval i AKU gör denna siffra osäker) (från 51 till 48 procent utan decimaler)
- Byggnadsarbetare (F): från 65,7 procent 2016 till 62,6 procent 2018 = minus 3,1 procentenheter (från 66 till 63 procent).
- Kommunalt anställda arbetare: från 73,6 procent 2016 till 71,1 procent 2018 = minus 2,5 procentenheter (från 74 till 71 procent). Bland offentligt anställda arbetare (dvs

⁷⁷ För arbetare omfattar Företagstjänster mm (L-N) fastighetsverksamhet, fastighetsservice, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster, lokalvård mm.

⁷⁸ För arbetare omfattar ”Övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) i privat regi driven hälso- och sjukvård, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård, förvärvsarbete i hushåll mm.

⁷⁹ Tjänstemän inom transportbranschen ökade också med 4,3 procentenheter mellan 2017 och 2018 men relativt få tjänstemän i denna kategori och därmed litet urval i AKU gör denna siffra osäker.

⁸⁰ För tjänstemän omfattar Företagstjänster mm (L-N) fastighetsverksamhet, advokat-, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet mm.

inklusive statsanställda) minskade organisationsgraden från 74,0 procent 2016 till 70,9 procent 2018 = minus 3,1 procentenheter (från 74 till 71 procent).

- **Arbetare inom handeln** (G): från 54,0 procent 2016 till 51,8 procent 2018 = minus 2,2 procentenheter (från 54 till 52 procent)
- **Arbetare inom transporter** (H): från 60,4 procent 2016 till 57,9 procent 2018 = minus 2,2 procentenheter (från 60 till 58 procent)
- **Arbetare inom industri mm** (A-E): från 75,0 procent 2016 till 72,8 procent 2018 = minus 2,2 procentenheter (från 75 till 73 procent)

Mellan 2018 och 2019 minskade den fackliga organisationsgraden mest hos:

- **Arbetare inom hotell och restaurang** (I) (80.500 yrkesverksamma 2019): från 31,0 procent 2018 till 27,4 procent 2019 = -3,6 procentenheter (från 31 till 27 procent utan decimaler).
- **Tjänstemän inom "övriga privata tjänster"** (O-U)⁸¹ (260.900 yrkesverksamma 2019): från 67,9 procent 2018 till 65,9 procent 2019 = -2,0 procentenheter (från 68 till 66 procent)
- **Arbetare inom företagstjänster m.m.** (L-N)⁸² (121.300 yrkesverksamma 2019): från 50,3 procent 2018 till 48,6 procent 2019 = -1,7 procentenheter (från 50 till 49 procent).
- **Tjänstemän inom staten** (264.200 yrkesverksamma 2019): från 81,8 procent 2018 till 80,54 procent 2019 = -1,3 procentenheter (från 82 till 81 procent)

Störst ökning i facklig anslutning mellan 2018 och 2019 skedde hos⁸³:

- **Tjänstemän inom finans- och försäkringsverksamhet** (K) (87.400 yrkesverksamma 2019): från 64,2 procent 2018 till 66,3 procent 2019 = +2,1 procentenheter (från 64 till 66 procent).
- **Tjänstemän inom handeln** (G) (245.100 yrkesverksamma 2019): från 64,6 procent 2018 till 65,7 procent 2019 = +1,1 procentenheter (från 65 till 66 procent)

Under åren 2018 och 2019 sammantaget minskade organisationsgraden mest hos:

- **Tjänstemän inom "övriga privata tjänster"** (O-U): från 69,7 procent 2017 till 65,9 procent 2019 = -3,8 procentenheter (från 70 till 66 procent).
- **Arbetare inom företagstjänster m.m.** (L-N) från 52,0 procent 2017 till 48,6 procent 2019 = -3,4 procentenheter (från 52 till 49 procent).

⁸¹ För tjänstemän omfattar "Övriga privata tjänster" (O-U i SNI 2007) i privat regi driven utbildning, hälso- och sjukvård, vård och omsorg mm. För närmare beskrivning, se:

<https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

⁸² För arbetare omfattar Företagstjänster m.m. (L-N) fastighetsverksamhet, fastighetsservice, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster, lokalvård mm.

⁸³ Tjänstemän inom transportbranschen ökade med 5,1 procentenheter mellan 2018 och 2019 men relativt få tjänstemän i denna kategori (64 500 yrkesverksamma 2018) och därmed litet urval i AKU gör denna siffra osäker.

- **Arbetare inom transporter** (H): från 59,6 procent 2017 till 57,1 procent 2019 = -2,5 enheter (från 60 till 57 procent).
- **Byggnadsarbetare** (F): från 63,8 procent 2017 till 61,8 procent 2019 = -2,0 procentenheter (från 64 till 62 procent).
- **Tjänstemän i statlig sektor**: från 82,53 procent 2017 till 80,54 procent 2019 = -2,0 enheter (från 83 till 81 procent).
- **Arbetare inom "industri mm"** (A-E) från 73,9 procent 2017 till 72,0 procent 2019 = -1,9 enheter (från 74 till 72 procent).
- **Tjänstemän inom företagstjänster m.m.** (L-N): från 63,9 procent 2017 till 62,0 procent 2019 = -1,9 enheter (från 64 till 62 procent).

Under åren 2018 och 2019 sammantaget ökade organisationsgraden mest hos⁸⁴:

- **Tjänstemän inom finans- och försäkringsverksamhet** (K): från 64,2 procent 2017 till 66,3 procent 2019 = +2,1 procentenheter (från 64 till 66 procent).

⁸⁴ Stora uppgångar (åtta-nio enheter) registreras hos tjänstemän i transportbranschen och hotell- och restaurangbranschen men här är siffrorna osäkra eftersom det är fråga om små grupper med följd att det statistiska urvalet blir mycket litet. Tjänstemän i transportbranschen (H): från 69,3 procent 2017 till 78,7 procent 2019 = plus 9,4 procentenheter (från 69 till 79 procent). Tjänstemän inom hotell och restaurang (I): från 50,0 procent 2017 till 58,1 procent 2019 = plus 8,1 enheter (från 50 till 58 procent).

Appendix 1. Den fackliga anslutningens utveckling ur ett längre tids-perspektiv (1900-2023).

Tabell 42. Facklig organisationsgrad (%) för löntagare i Sverige 1900-2023 (*Union density in Sweden*).

	(1)	(2)	(3)	(4)
1900	8,9			
1901	9,6			
1902	9,2			
1903	10,2			
1904	12,5			
1905	13,2			
1906	20,7			
1907	27,1			
1908	24,3			
1909	17,7			
1910	14,8			
1911	13,6			
1912	13,9			
1913	14,6			
1914	14,9			
1915	15,0			
1916	17,3			
1917	21,2			
1918	24,9			
1919	28,8			
1920	30,8			
1921	27,7			
1922	26,6			
1923	27,6			
1924	30,5			
1925	31,6			
1926	32,9			
1927	33,4			
1928	34,6			
1929	36,5			
1930	39,0			
1931	40,8			
1932	41,2			
1933	41,0			
1934	41,9			
1935	44,1			
1936	46,9			
1937	51,1			
1938	54,0			
1939	56,5			
1940	56,6			
1941	57,0			
1942	58,4			

1943	59,1			
1944	60,2			
1945	61,1			
1946	63,1			
1947	64,9			
1948	66,7			
1949	66,7			
1950	67,3			
1951	68,3			
1952	69,2			
1953	68,8			
1954	68,4			
1955	69,2			
1956	69,2			
1957	69,3			
1958	69,9			
1959	70,1			
1960	70,7			
1961	71,0			
1962	71,5			
	/			
1963	64,8			
1964	65,5			
1965	65,4			
1966	64,8			
1967	65,8			
1968	66,2			
1969	67,0			
1970	66,6			
1971	68,1			
1972	69,2			
1973	70,5			
1974	71,9			
1975	73,2			
1976	74,1			
1977	76,3		16-64 år	16-64 år
1978	77,3		Inkl. stud.	Exkl. stud.
1979	77,6			
1980	78,2	78		80*
1981	78,6	78		
1982	79,3	79		
1983	80,0	79		
1984	81,1	80		
1985	81,5	81		83-84*
1986:1		82		84-85*
1986:2		86		84-85*
1987		85	82 (82,4)	83*
1988		84	81 (81,4)	
1989		83	81 (80,7)	
1990		82	80 (80,0)	81 (81,4)

1991		83	80 (79,9)	
1992		84	83 (82,9)	
1993		85	84 (83,9)	85 (84,9)
1994		85	84 (83,8)	85*
1995		85	83 (83,2)	
1996		84	83 (82,8)	
1997		82	82 (82,2)	
1998		81	81 (81,3)	
1999		80	81 (80,6) 80 (80,4**)	82 (82,1) 82 (81,8***)
2000		78	79 (79,1)	81 (80,6)

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
			16-64 år	16-64 år	15-74 år	20-64 år	20-64 år	20-64 år
			Inkl. stud.	Exkl. stud.	Alla	Alla	Fast	Tidsbegränsat
2001		77	78 (78,0)	80 (79,7)	Inkl. stud.	Inkl. stud.	Inkl. stud.	Inkl. stud.
2002			78 (78,0)	80 (79,7)				
2003			78 (78,0)	80 (79,8)				
2004			77 (77,0)	79 (78,6)				
2005			76 (76,2)	78 (77,8)	76 (75,8)	78 (78,2)	81 (80,9)	61 (61,3)
2006			75 (74,7)	77 (76,9)	74 (74,3)	77 (76,8)	80 (79,7)	61 (60,55)
2007			71 (71,2)	73 (73,4)	71 (70,9)	73 (73,4)	77 (76,6)	55 (55,4)
2008			69 (68,9)	71 (71,2)	68 (68,4)	71 (71,0)	74 (74,4)	50 (49,6)
2009			-	71 (71,2)	69 (68,5)	71 (70,9)	74 (74,2)	49 (49,1)
2010			-	71 (71,2)	68 (68,3)	71 (70,7)	74 (74,46)	48 (47,8)
2011			69 (68,6)	70 (70,4)	68 (67,6)	70 (69,9)	74 (73,8)	47 (47,1)
2012			68 (68,3)	70 (70,47)	68 (67,6)	70 (69,9)	74 (73,8)	46 (45,8)
2013			69 (68,53)	70 (70,2)	68 (67,9)	70 (70,1)	74 (74,1)	47 (46,6)
2014			68 (68,2)	70 (69,9)	67 (67,4)	70 (69,8)	74 (73,8)	47 (46,6)
2015			68 (67,8)	69 (69,49)	67 (67,2)	69 (69,4)	73 (73,47)	46 (46,3)
2016			68 (67,52)	69 (69,2)	67 (67,0)	69 (69,1)	73 (73,2)	45 (45,1)
2017			67 (66,9)	69 (68,6)	66 (66,2)	69 (68,53)	73 (72,54)	45 (44,53)
2018			66 (66,4)	68 (68,0)	66 (65,7)	68 (68,1)	72 (72,1)	44 (43,6)
2019			66 (66,1)	68 (67,8)	65 (65,4)	68 (67,9)	72 (71,9)	43 (42,8)
2020			67 (67,3)	69 (68,9)	67 (66,8)	69 (68,8)	72 (72,4)	45 (45,2)
2021			68 (67,8)	70 (70,0)	67 (67,2)	69 (69,4)	73 (72,8)	47 (46,8)
2022			66 (66,3)	69 (68,9)	66 (65,8)	68 (68,4)	72 (71,9)	44 (44,1)
2023			66 (66,0)	68 (68,3)	65 (65,4)	68 (68,0)	71 (71,2)	44 (44,0)

* Uppskattning med hjälp av serien som inkluderar heltidsstuderande med deltidsarbete (1987 och 1994) respektive serien i Kjellberg 2001 sid 66, som baseras på totala antalet aktiva fackmedlemmar per 31/12 och antalet anställda + arbetslösa enligt AKU 4:e kvartalet samt antalet personer i vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder (1985 och 1986).

** 80,6 med gamla länsvikter, 80,4 med nya

*** 82,1 med gamla länsvikter, 81,8 med nya.

(1) Antal fackanslutna exklusive pensionärer, studerande och egenföretagare 31/12; antal löntagare (inklusive arbetslösa). Brottet i serien mellan 1962 och 1963 beror på förändrad beräkning av antalet löntagare. Källor: 1900-1944: Anders Kjellberg egna, tidigare opublicerade beräkningar.

1945-1985: Anders Kjellberg (2000) "Sweden" i Bernhard Ebbinghaus & Jelle Visser *Trade Unions in Western Europe since 1945*, Macmillan Press (Series "The Societies of Europe"), London, sid 605-655 (Table SW.13-14 sid. 644-645).

(2) Antal fackanslutna exklusive pensionärer, studerande och egenföretagare 31/12; antal löntagare (inklusive arbetslösa) enligt AKU 4:e kvartalet samt personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som i statistiken räknas som utbildning. För 1986 anges till följd av att AKU förändrades 1987 två beräkningar av organisationsgraden, den första jämförbar med föregående år, den andra med efterföljande år. Källor: åren 1980-1999 Anders Kjellberg *Fackliga organisationer och medlemmar i dagens Sverige* (Lund: Arkiv förlag 2001) sid 66, åren 2000-2001 Anders Kjellberg "Ett nytt fackligt landskap i Sverige och utomlands", *Arkiv* nr 86-87 2002, sid 68 ([Artikeln kan laddas ned här](#))

(3) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 16-64 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Serien startade 1987 och upphörde 2009 (2008 sista året). Källor: åren 1987-1998 Anders Kjellberg "AKU 1987-1998 om facklig organisationsgrad, antal fackanslutna och antal löntagare" i Stig Tegle (red.) *Har den svenska modellen överlevt krisen? Utvecklingstendenser i arbetslivet inför 2000-talet* (Stockholm: Arbetslivsinstitutet 2000) sid 118 : <https://portal.research.lu.se/portal/files/5625395/625866.pdf> År 1999: Anders Kjellberg *Fackliga organisationer och medlemmar i dagens Sverige* (Lund: Arkiv förlag 2001) sid 267. Åren 2000-2009: AKU (SCB) – se även Anders Kjellberg *Industrial Relations Foresight for Sweden: Presentation of Results and Comments*. Lund University: Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility. Research Reports 2009:1 [Läs här](#). Åren från och med 2011 har anställda 16-64 år inklusive heltidsstuderande som arbetar deltid hämtats från körningar som Anders Kjellberg beställt från SCB.

Observera att i AKU-serierna som inkluderar heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna pressas organisationsgraden nedåt att denna grups växande andel av löntagarna. Bland anställda i åldern 16-24 år ökade de heltidsstuderande mellan 1990 och 2008 från var tionde till var fjärde anställd. År 2013 svarade de för drygt 21 procent av 16-24-åringarna med anställning (103 400 av 482 100). Av 16-24-åringarna med anställning (inklusive heltidsstuderande) var 71 procent arbetare (347 700). Av arbetarna i denna åldersgrupp svarade de heltidsstuderande som arbetade vid sidan om studierna för 20 procent (70 900). Av arbetarna i privat sektor i samma åldersgrupp utgjorde de heltidsstuderande 21 procent 2013 (60 500 av 288 100 individer)..

(4) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källor: Specialbearbetningar av AKU. Se även Anders Kjellberg *Industrial Relations Foresight for Sweden: Presentation of Results and Comments*. Lund University: Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility. Research Reports 2009:1 sid 18 ([Läs här](#)), Anders Kjellberg "Fackliga organisationer och industrial relations" i Tomas Berglund & Stefan Schedin (red.) *Arbetslivet* (Lund: Studentlitteratur) – se uppskattning gjord av organisationsgraden 1980 och 1986 under tabell 8.3 sid 269, Anders Kjellberg "Det fackliga medlemsraset i Sverige under 2007 och 2008", *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 2 2009 sid 12 (läs artikeln [här](#)) samt Anders Kjellberg *Kollektivavtalens täckningsgrad samt organisationsgraden hos arbetsgivarförbund och fackförbund*, Lund University: Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility. Research Reports 2010:1 ([Läs här](#) eller se ovan sid 8f).

(5) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 15-74 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källa: beräkningar utifrån SCB:s statistikdatabas (kategorin "uppgift saknas" har subtraherats från underlaget för beräkningarna).

(6) Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 20-64 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källa: AKU Tilläggstabeller (kategorin "uppgift saknas" har subtraherats från underlaget för beräkningarna).

(7) Facklig organisationsgrad enligt AKU för fast anställda 20-64 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källa: AKU Tilläggstabeller (kategorin "uppgift saknas" har subtraherats från underlaget för beräkningarna).

(8) Facklig organisationsgrad enligt AKU för tidsbegränsat anställda 20-64 år (årsgenomsnitt) inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Källa: AKU Tilläggstabeller (kategorin "uppgift saknas" har subtraherats från underlaget för beräkningarna).

År	Facklig organisationsgrad (årsmedeltal %)			Andel tidsbegränsat anställda 15-74 år
	15-74 år	15-74 år	15-74 år	
	<i>Alla</i>	<i>Fast anställda</i>	<i>Tidsbegränsat anställda</i>	
	<i>Inkl. stud.</i>	<i>Inkl. stud.</i>	<i>Inkl. stud.</i>	<i>Inkl. stud.</i>
2005	76 (75,8)	80 (80,0)	54 (53,7)	16,1%
2006	74 (74,3)	79 (78,9)	52 (52,2)	17,2%
2007	71 (70,9)	76 (75,7)	48 (47,9)	17,46
2008	68 (68,4)	73 (73,3)	42 (42,3)	16,0%
2009	69 (68,5)	73 (73,3)	42 (41,9)	15,2%
2010	68 (68,3)	74 (73,7)	41 (41,1)	16,4%
2011	68 (67,6)	73 (72,9)	41 (41,49)	17,0%
2012	68 (67,6)	73 (73,0)	40 (40,0)	16,4%
2013	68 (67,9)	73 (73,3)	41 (41,0)	16,9%
2014	67 (67,4)	73 (73,0)	41 (40,7)	17,45%
2015	67 (67,2)	73 (72,6)	41 (40,8)	17,1%
2016	67 (67,0)	72 (72,3)	40 (40,2)	16,6%
2017	66 (66,2)	72 (71,7)	39 (39,3)	16,9%
2018	66 (65,7)	71 (71,3)	38 (38,2)	16,8%
2019	65 (65,4)	71 (71,0)	37 (37,2)	16,4%
2020	67 (66,8)	72 (71,6)	41 (40,8)	15,4%
2021	67 (67,2)	72 (71,8)	41 (41,4)	15,2%
2022	66 (65,8)	71 (71,1)	37 (37,0)	15,7%
2023	65 (65,4)	70 (70,3)	37 (36,9)	14,3%

Anm. Exklusive uppgift saknas.

Appendix 2. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare i Sverige 1990-2023.

Tabell 43A. Facklig organisationsgrad (%) för löntagare, arbetare och tjänstemän i Sverige 1990-2023 samt årlig förändring (procentenheter) 2000-2023

/Union density (%) of employees in total, blue-collar workers and white-collar workers/

År	Löntagare	Arbetare	Tjänstemän	Löntagare	Arbetare	Tjänstemän	Diff.**
1990	81 (81,4)	82 (82,2)	81 (80,5)				+1,7
1993	85 (84,9)	86 (86,49)	83 (83,49)				+3,0
1999	82 (82,1) 82 (81,8)*	84 (84,0) 84 (83,8)*	81(80,50) 80 (80,1)*				+3,5 +3,7
2000	81 (80,6)	83 (82,6)	79 (79,0)	-1,2	-0,8	-1,1	+3,6
2001	80 (79,7)	81 (81,4)	78 (78,2)	-0,9	-1,2	-0,8	+3,2
2002	80 (79,7)	81 (80,9)	79 (78,7)	0	-1,5	+0,5	+2,2
2003	80 (79,8)	80 (80,3)	79 (79,2)	+0,1	-0,6	+0,5	+1,1
2004	79 (78,6)	79 (78,9)	78 (78,3)	-1,2	-1,4	-0,9	+0,6
2005	78 (77,8)	77 (77,4)	78 (78,1)	-0,8	-1,5	-0,2	-0,7
2006	77 (76,9)	77 (77,0)	77 (76,8)	-0,9	-0,4	-1,3	+0,2
2007	73 (73,4)	74 (73,52)	73 (73,4)	-3,5	-3,5	-1,9	+0,1
2008	71 (71,2)	71 (70,7)	72 (71,52)	-2,2	-2,8	-1,9	-0,8
2009	71 (71,2)	70 (69,8)	72 (72,3)	0	-0,9	+0,8	-2,5
2010	71 (71,2)	69 (69,0)	73 (72,9)	0	-0,8	+0,6	-3,9
2011	70 (70,4)	67 (67,47)	73 (72,6)	-0,8	-1,5	-0,3	-5,1
2012	70 (70,47)	67 (67,3)	73 (72,8)	0	-0,2	+0,2	-5,5
2013	70 (70,2)	66 (65,8)	73 (73,4)	-0,3	-1,5	+0,6	-7,6
2014	70 (69,9)	64 (64,45)	74 (73,6)	-0,3	-1,3	+0,2	-9,1
2015	69 (69,49)	63 (62,9)	74 (73,8)	-0,4	-1,6	+0,2	-10,9
2016	69 (69,2)	62 (62,1)	74 (73,8)	-0,3	-0,8	0,0	-11,7
2017	69 (68,6)	61 (61,1)	73 (73,3)	-0,6	-1,0	-0,5	-12,2
2018	68 (68,0)	60 (60,3)	73 (72,51)	-0,6	-0,8	-0,8	-12,2
2019	68 (67,8)	60 (60,1)	72 (72,2)	-0,2	-0,2	-0,3	-12,1
2020	69 (68,9)	61 (60,8)	73 (73,2)	+1,1	+0,7	+1,0	-12,4
2021	70 (70,0)	62 (61,8)	74 (74,0)	+1,1	+1,0	+0,8	-12,2
2022	69 (68,9)	59 (59,4)	73 (73,4)	-1,1	-2,4	-0,6	-14,0
2023	68 (68,3)	58 (58,2)	73 (73,0)	-0,6	-1,2	-0,4	-14,8

Anm. Fetmarkering anger att tjänstemännens organisationsgrad är högre än arbetarnas.

* Med nya länsvikter.

** Differens i procentenheter mellan arbetares och tjänstemäns organisationsgrad.

Anm. Fetmarkering betecknar högre organisationsgrad bland tjänstemän än bland arbetare. Facklig organisationsgrad enligt AKU för anställda 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Under åren 2000-2006 sjönk organisationsgraden bland arbetare med i genomsnitt 1,1 procentenhet och bland tjänstemän med i genomsnitt 0,5 procentenhet per år. Åren 2007-2008 sjönk den bland arbetare med i genomsnitt 3,2 enheter och bland tjänstemän med i genomsnitt 1,9 enheter per år.

Källa: Specialbearbetningar av AKU.

/Union density (annual averages) of employed workers aged 16-64 excluding full-time students working part-time/

Tabell 43B. Facklig organisationsgrad (%) för löntagare, arbetare och tjänstemän i privat sektor 1990-2023 samt årlig förändring (procentenheter) 2000-2023

/Union density (%) of employees in total, blue-collar workers and white-collar workers in private sector/

År	Löntagare	Arbetare	Tjänstemän	Löntagare	Arbetare	Tjänstemän	Diff.*
1990	75,0	79,51	69,6				+9,9
1993	78,4	82,4	74,1				+8,3
1999	75,7	80,6	70,6				+10,0
2000	74,48	79,3	69,6	-1,2	-1,3	-1,0	+9,7
2001	73,9	78,2	69,6	-0,6	-1,1	0	+8,6
2002	74,1	77,8	70,46	+0,2	-0,4	+0,9	+7,3
2003	74,2	77,1	71,3	+0,1	-0,7	+0,8	+5,8
2004	72,7	75,496	69,9	-1,5	-1,6	-1,4	+5,6
2005	72,2	74,46	70,0	-0,5	-1,0	+0,1	+4,5
2006	71,2	73,8	68,6	-1,0	-0,7	-1,4	+5,2
2007	67,7	70,0	65,45	-3,5	-3,8	-3,1	+4,5
2008	65,1	67,0	63,3	-2,6	-3,0	-2,2	+3,7
2009	65,3	65,9	64,8	+0,2	-1,1	+1,5	+1,1
2010	65,2	64,9	65,4	-0,1	-1,0	+0,6	-0,5
2011	64,7	63,8	65,49	-0,5	-1,1	+0,1	-1,7
2012	65,1	63,4	66,6	+0,4	-0,4	+1,1	-3,2
2013	64,9	62,2	67,2	-0,2	-1,2	+0,6	-5,0
2014	64,49	60,9	67,53	-0,4	-1,3	+0,3	-6,6
2015	64,2	59,1	68,3	-0,3	-1,8	+0,8	-9,2
2016	64,45	59,0	68,8	+0,3	-0,1	+0,5	-9,8
2017	63,6	57,9	67,9	-0,9	-1,1	-0,9	-10,0
2018	62,8	57,2	67,0	-0,8	-0,7	-0,9	-9,8
2019	63,0	56,9	67,3	+0,2	-0,3	+0,3	-10,4
2020	64,49	57,4	69,0	+1,5	+0,5	+1,7	-11,6
2021	65,3	58,3	69,6	+0,8	+0,9	+0,6	-11,3
2022	64,2	56,2	68,9	-1,1	-2,1	-0,7	-12,7
2023	64,1	55,4	69,0	-0,1	-0,8	+0,1	-13,6

Anm. Fetmarkering anger att tjänstemännens organisationsgrad är högre än arbetarnas.

* Differens i procentenheter mellan arbetares och tjänstemäns organisationsgrad.

Tabell 43C. Facklig organisationsgrad (%) för löntagare, arbetare och tjänstemän i offentlig sektor 1990-2023 samt årlig förändring (procentenheter) 2000-2023

/Union density (%) of employees in total, blue-collar workers and white-collar workers in public sector/

År	Löntagare	Arbetare	Tjänstemän	Löntagare	Arbetare	Tjänstemän	Diff.*
1990	90,56	87,0	93,53				-6,5
1993	93,7	93,1	94,1				-1,0
1999	92,47	91,1	93,3				-2,2
2000	91,7	90,4	92,53	-0,8	-0,7	-0,8	-2,1
2001	90,9	89,8	91,50	-0,8	-0,6	-1,0	-1,7
2002	90,3	88,9	91,1	-0,6	-0,9	-0,4	-2,2
2003	89,9	88,52	90,6	-0,4	-0,4	-0,5	-2,1
2004	89,4	88,0	90,1	-0,5	-0,5	-0,5	-2,1
2005	88,8	85,7	90,48	-0,6	-2,3	+0,4	-4,8
2006	88,3	86,6	89,2	-0,5	+0,9	-1,3	-2,6
2007	85,7	84,7	86,2	-2,6	-1,9	-3,0	-1,5
2008	84,48	82,9	85,3	-1,2	-1,8	-0,9	-2,4
2009	84,2	82,3	85,1	-0,3	-0,6	-0,2	-2,8
2010	84,6	82,53	85,6	+0,4	+0,2	+0,4	-2,1
2011	83,2	80,1	84,7	-1,4	-2,4	-0,9	-4,6
2012	82,7	80,0	83,9	-0,6	-0,1	-0,8	-3,9
2013	82,6	78,6	84,4	-0,1	-1,4	+0,5	-5,8
2014	82,1	77,0	84,3	-0,5	-1,6	-0,1	-7,3
2015	81,45	76,6	83,4	-0,6	-0,4	-0,9	-6,8
2016	79,9	74,0	82,1	-0,6	-2,6	-1,3	-8,1
2017	79,48	71,9	82,4	-0,4	-2,1	+0,3	-10,5
2018	79,0	70,9	81,9	-0,5	-1,0	-0,5	-10,0
2019	78,6	71,6	81,1	-0,4	+0,7	-0,8	-9,5
2020	78,8	72,3	81,1	+0,2	+0,7	0	-8,8
2021	80,0	73,6	81,9	+1,2	+1,3	+0,8	-8,3
2022	79,2	70,45	81,9	-0,8	-3,2	0,0	-11,4
2023	78,1	68,0	81,1	-1,1	-2,5	-0,8	-13,1

Anm. Fetmarkering anger att tjänstemännens organisationsgrad är högre än arbetarnas.

* Differens i procentenheter mellan arbetares och tjänstemäns organisationsgrad.

Tabell 44. Facklig organisationsgrad för manliga och kvinnliga arbetare, tjänstemän och löntagare 16-64 år 1990-2023 (årsgenomsnitt)

/Union density of male and female blue-collar workers, white-collar workers and all employees/

	1990	1993	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ARBETARE (Blue-collar)														
Män (Men)	82	85	82	81	80	79	79	77	76	76	72	69	68	67
Kvinnor (Women)	82	88	86	85	84	83	82	81	79	79	76	73	72	72
Båda könen	82	86	84	83	81	81	80	79	77	77	74	71	70	69
TJÄNSTEMÄN (White-collar)														
Män	77	80	76	75	74	74	75	74	73	72	69	67	68	69
Kvinnor	83	87	84	82	82	83	82	82	82	80	77	75	76	76
Båda könen	81	83	80	79	78	79	79	78	78	77	73	72	72	73
LÖNTAGARE TOTALT														
Män	80	82	79	78	77	77	77	76	75	74	71	68	68	68
Kvinnor	83	87	85	83	83	83	82	81	81	80	76	74	74	75
Båda könen	81	85	82	81	80	80	80	79	78	77	73	71	71	71

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ARBETARE													
Män	66	66	64	64	62	62	60	59	58	59	60	58	56
Kvinnor	70	69	68	66	64	63	62	62	63	64	65	62	61
Båda könen	67	67	66	64	63	62	61	60	60	61	62	59	58
TJÄNSTEMÄN													
Män	69	69	70	70	70	70	69	68	69	69	70	69	69
Kvinnor	76	76	76	77	77	77	77	76	75	77	78	77	77
Båda könen	73	73	73	74	74	74	73	73	72	73	74	73	73
LÖNTAGARE TOTALT													
Män (Men)	67	68	67	67	66	66	65	64	64	65	66	65	64
Kvinnor (Women)	73	73	73	73	73	72	72	72	72	73	74	73	73
Båda könen (Both sexes)	70	70	70	70	69	69	69	68	68	69	70	69	68

Anm. AKU 16-64 år (specialkörningar), anställda exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna (under sommarmånaderna kommer de dock med eftersom de då inte räknas som heltidsstuderande; däremot räknas de som heltidsstuderande under jul-, vinter- och påskferierna).

/ Union density (annual averages) of employed workers aged 16-64 excluding full-time students working part-time/

Tabell 45. Facklig organisationsgrad för *privatanställda* arbetare, tjänstemän och löntagare 16-64 år per kön, 1990-2023 (årsgenomsnitt)

*/Union density of **private sector** blue-collar workers, white-collar workers and all employees, by sex/*

	1990	1993	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ARBETARE													
Män	81	84	82	80	79	79	79	77	76	75	72	69	68
Kvinnor	76	80	79	77	76	75	73	72	71	70	66	63	61
Båda könen	80	82	81	79	78	78	77	75	74	74	70	67	66
TJÄNSTEMÄN													
Män	70	73	70	69	68	69	70	69	69	68	65	63	64
Kvinnor	70	76	72	70	71	72	72	71	72	70	66	64	65
Båda könen	70	74	71	70	70	70	71	70	70	69	65	63	65
LÖNTAGARE TOTALT													
Män	76	79	76	75	74	75	75	73	73	72	69	66	66
Kvinnor	73	77	74	73	73	73	73	71	72	70	66	64	64
Båda könen	75	78	76	74	74	74	74	73	72	71	68	65	65

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ARBETARE														
Män	67	65	65	64	63	61	61	60	59	58	58	59	57	56
Kvinnor	61	60	59	58	56	54	54	54	54	54	55	56	53	53
Båda könen	65	64	63	62	61	59	59	58	57	57	57	58	56	55
TJÄNSTEMÄN														
Män	65	65	66	67	67	67	68	66	65	66	67	68	67	67
Kvinnor	66	66	67	68	68	69	70	70	69	69	71	72	71	71
Båda könen	65	65	67	67	68	68	69	68	67	67	69	70	69	69
LÖNTAGARE TOTALT														
Män	66	65	66	65	65	64	65	63	63	62	63	64	63	63
Kvinnor	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	66	67	66	66
Båda könen	65	65	65	65	64	64	64	64	62	63	64	65	64	64

Anm. AKU 16-64 år (specialkörningar), anställda exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna (under sommarmånaderna kommer de dock med eftersom de då inte räknas som heltidsstuderande; däremot räknas de som heltidsstuderande under jul-, vinter- och påskferierna).

Appendix 3. Union Density, Density of Employers' Organisations and Coverage of Collective Agreements in Sweden.

Table A. Union Density (%) for All Employees, Blue-collar Workers and White-collar Workers in Sweden, 1990-2023

Year	All Employees	Blue-collar Workers	White-collar Workers	All Employees	Blue-collar Workers	White-collar Workers
1990	81 (81,4)	82 (82,2)	81 (80,5)			
1993	85 (84,9)	86 (86,49)	83 (83,49)			
1999:1*	82 (82,1)	84 (84,0)	81(80,50)			
1999:2*	82 (81,8)	84 (83,8)	80 (80,1)			
2000	81 (80,6)	83 (82,6)	79 (79,0)	-1,2	-0,8	-1,1
2001	80 (79,7)	81 (81,4)	78 (78,2)	-0,9	-1,2	-0,8
2002	80 (79,7)	81 (80,9)	79 (78,7)	0	-1,5	+0,5
2003	80 (79,8)	80 (80,3)	79 (79,2)	+0,1	-0,6	+0,5
2004	79 (78,6)	79 (78,9)	78 (78,3)	-1,2	-1,4	-0,9
2005	78 (77,8)	77 (77,4)	78 (78,1)	-0,8	-1,5	-0,2
2006	77 (76,9)	77 (77,0)	77 (76,8)	-0,9	-0,4	-1,3
2007	73 (73,4)	74 (73,52)	73 (73,4)	-3,5	-3,5	-1,9
2008	71 (71,2)	71 (70,7)	72 (71,52)	-2,2	-2,8	-1,9
2009	71 (71,2)	70 (69,8)	72 (72,3)	0	-0,9	+0,8
2010	71 (71,2)	69 (69,0)	73 (72,9)	0	-0,8	+0,6
2011	70 (70,4)	67 (67,47)	73 (72,6)	-0,8	-1,5	-0,3
2012	70 (70,47)	67 (67,3)	73 (72,8)	0	-0,2	+0,2
2013	70 (70,2)	66 (65,8)	73 (73,4)	-0,3	-1,5	+0,6
2014	70 (69,9)	64 (64,45)	74 (73,6)	-0,3	-1,3	+0,2
2015	69 (69,49)	63 (62,9)	74 (73,8)	-0,4	-1,6	+0,2
2016	69 (69,2)	62 (62,1)	74 (73,8)	-0,3	-0,8	0,0
2017	69 (68,6)	61 (61,1)	73 (73,3)	-0,6	-1,0	-0,5
2018	68 (68,0)	60 (60,3)	73 (72,51)	-0,6	-0,8	-0,8
2019	68 (67,8)	60 (60,1)	72 (72,2)	-0,2	-0,2	-0,3
2020	69 (68,9)	61 (60,8)	73 (73,2)	+0,9	+0,7	+1,0
2021	70 (70,0)	62 (61,8)	74 (74,0)	+1,1	+1,0	+0,8
2022	69 (68,9)	59 (59,4)	73 (73,4)	-1,1	-2,4	-0,6
2023	68 (68,3)	58 (58,2)	73 (73,0)	-0,6	-1,2	-0,4

* 1991:1 is comparable with preceding years, 1999:2 with subsequent years.

Remark. Union density of employed workers aged 16-64 according to labour force surveys (annual averages) excluding full-time students working part-time.

Table B. Union Density by Sector in Sweden, 1990-2023

Sector	1990	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Private	75	78	74	72	71	68	65	65	65	65	65	65
Public	91	94	92	89	88	86	84	84	85	83	83	83
Both sectors	81	85	81	78	77	73	71	71	71	70	70	70

Sector	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Private	64	64	64	64	63	63	64	65	64	64
Public	82	81	80	79	79	79	79	80	79	78
Both sectors	70	69	69	69	68	68	69	70	69	68

Remark. Union density of employed workers aged 16-64 according to labour force surveys (annual averages) excluding full-time students working part-time.

Table C. Union Density of Public Sector Workers in Sweden, 1990-2023

	1990	1993	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BLUE-COLLAR												
Local government	86	93	91	90	90	89	88	88	85	86	85	83
Central government*	91	95	94	94	92	90	89	90	91	89	83	81
Public sector in all, of which	87	93	91	90	90	89	89	88	86	87	85	83
- men	87	92	89	87	85	83	82	81	82	81	79	78
- women	87	93	92	91	91	90	90	90	86	88	86	84
WHITE-COLLAR												
Local government	93	92	94	93	92	92	92	91	91	90	87	86
Central government	94	93	91	90	90	89	88	88	90	88	85	84
Public sector in all, of which	94	94	93	93	92	91	91	90	90	89	86	85
- men	93	92	90	90	89	88	88	87	87	86	83	82
- women	94	95	95	94	93	92	92	92	92	91	88	87
ALL EMPLOYEES												
Local government	90	94	93	92	91	91	90	90	89	88	86	85
Central government	93	94	92	91	90	89	88	88	90	88	85	84
Public sector in all, of which	91	94	92	92	91	90	90	89	89	88	86	84
- men	91	92	90	89	88	87	87	86	86	85	82	81
- women	90	94	93	93	92	91	91	91	90	89	87	86

/Continued on next page/

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BLUE-COLLAR															
Local government	82	82	80	80	79	77	76	74	72	71	72	72	73	70	68
Central government*	80	(.)*	(80)	(82)	(78)	(79)	(84)	(80)	(74)	(66)	(74)	-	-	-	-
Public sector in all, of which	82	83	80	80	79	77	77	74	72	71	72	72	74	70	68
- men	77	77	73	75	72	72	71	68	66	61	62	62	66	65	59
- women	83	84	82	81	80	78	78	76	73	74	74	76	77	73	71
WHITE-COLLAR															
Local government	86	86	86	86	85	85	84	83	82	82	81	82	83	82	82
Central government	83	83	82	82	83	82	81	81	83	82	81	80	80	81	80
Public sector in all, of which	85	86	85	84	84	84	83	82	82	82	81	81	82	82	81
- men	82	82	80	80	80	80	80	79	79	79	77	77	78	76	75
- women	87	87	87	86	86	86	85	84	84	83	83	83	84	84	84
ALL EMPLOYEES															
Local government	84	85	84	83	83	82	81	80	79	78	78	79	80	78	78
Central government	83	84	82	82	83	82	81	81	82	81	80	80	80	82	79
Public sector in all, of which	84	85	83	83	83	82	81	80	79	79	79	79	80	79	78
- men	81	81	79	79	78	78	77	76	76	75	74	74	75	74	72
- women	85	86	85	84	84	84	83	81	81	81	80	81	82	82	81

* Due to very few employed blue-collar workers in central government from 1999 no conclusions could be drawn about the development of union density among this category of workers since 1999.

Remark. Annual averages labour force surveys: employed workers aged 16-64 excluding full-time students working part-time.

Table D. Union Density by Age in Sweden, 1990-2023

Age	1990	1993	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
16-24	62	69	52	46	40	36	35	34	34	36	36	35	35	36	37	36	35
25-29	78	81	74	68	64	61	59	60	58	57	58	58	59	59	59	58	58
16-29 in all	69	76	64	58	53	49	48	48	47	47	47	47	48	49	49	49	49
30-44	85	86	82	77	74	72	72	73	72	71	71	71	70	70	69	68	68
45-64	88	89	88	85	82	81	80	80	80	80	80	80	79	79	78	77	76
16-64 in all	81	85	81	77	73	71	71	71	70	70	70	70	69	69	69	68	68

Age	2020	2021	2022	2023
16-24	37	39	36	36
25-29	60	61	58	59
16-29 in all	51	52	49	50
30-44	69	69	68	68
45-64	76	78	78	76
16-64 in all	69	70	69	68

Age	1990- 2012	1993- 2012	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2006- 2017	2017- 2018	2006- 2018	2018- 2019	2006- 2019	2006- 2020	2006- 2021
16-24	-26	-33	-6	-4	0	-1	0	+1	+1	-9	-1	-10	-1	-11	-9	-7
25-29	-21	-24	-4	-3	-3	0	+1	0	0	-9	-1	-10	0	-10	-8	-7
16-29 in all	-22	-29	-5	-4	-2	0	+1	+1	0	-9	0	-9	0	-9	-7	-6
30-44	-14	-15	-3	-2	-1	0	-1	0	-1	-8	-1	-9	0	-9	-8	-6
45-64	-8	-9	-3	-1	-1	0	-1	0	-1	-7	-1	-8	-1	-9	-9	-7
16-64 in all	-11	-15	-4	-2	-1	0	-1	0	0	-8	-1	-9	0	-9	-8	-7

Remark. Annual averages labour force surveys excluding full-time students working part-time.

Table E:1. Density of Employers' Associations in Sweden, 1995-2021 (based on employees 16-64 years)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Private	77	75	78	77	77	/ 80	81	80	80	81	80	82	82	82	82	83	82
Public	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
All	86	83	86	85	84	/ 87	88	87	86	87	87	88	88	88	88	90	88
SAF/SN*	65	62	64	64	64	67	68	68	67	68	67	69	70	69	69	71	69
	2020	2021	2022														
Private	83	/ 81	82														
Public	100	100	100														
All	89	/ 87	88														
SAF/SN*	70	/ 68	69														

Note: Share of employees (blue-collar + white collar workers) 16-64 years employed by employers affiliated to an employer organisation at the end of each year.

* Share of private sector employees in the labour force.

SAF = Svenska Arbetsgivareföreningen (Swedish Employers' Confederation); SN = Svenskt Näringsliv (Confederation of Swedish Enterprise)

Sources: Own calculations from statistics provided by the Swedish Statistical Office (SCB) and employers' associations.

Table E.2. Density of Employers' Associations in Sweden, 2007-2021 (based on employees 15-74 years)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Priv	76	/80	81	80	79	80	79	81	81	80	80	82	80	82	/ 79	80
Pub	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
All	84	/87	87	86	86	86	86	87	87	87	86	88	87	88	/ 86	87
SN															67	67

Note: Share of employees (blue-collar + white collar workers) 15-74 years employed by employers affiliated to an employer organisation at the end of each year.

SN's share of private sector employees in the labour force. SN = Svenskt Näringsliv (Confederation of Swedish Enterprise)

Sources: Own calculations from statistics provided by the Swedish Statistical Office (SCB) and employers' associations.

Remark as regards the coverage of collective agreements and density of employers' associations in 2021:

Between 2020 and 2021 did the private sector coverage of collective agreement decline from 85 to 82 per cent and in the the labour market in total from 90 to 88 procent. In reality, the decline was smaller than it looks like. A large part of the explanation to the lower coverage rate in 2021 compared to 2020 is improved statistics obtained from the Confederation of Swedish Enterprise (*Svenskt Näringsliv*, SN), more exactly with respect to seven SN affiliates, which are both employers' associations and trade (branch) associations, among which it is now possible to exclude companies that are members only of the trade section of these SN associations. Without this adjustment, the coverage rate of private sector collective agreements would have been about 84 per cent instead of 82 per cent, which however is the most correct figure. As regards the whole labour market, the coverage rate would have been 89 per cent and not 88 per cent (the latter being the most correct share).

Table F. Revised 1995-2006: Share of Workers Covered by Collective Agreements, 1995-2021

A.	The Coverage of Collective Agreements among workers 16-64 years													
Sector	1995:1	1995:2	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Private	90	/ 84	81	84	83	/ 82	/ 84	85	84	84	85	84	85	85
Public	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Both sectors	94	/ 90	88	89	89	/ 88	/ 90	90	89	89	90	89	90	90
B.	The Coverage of Collective Agreements among workers 15-74 years													
Sector						2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Private						81	/84	85	83	83	84	83	83	83
Public						100	100	100	100	100	100	100	100	100
Both sectors						87	/89	90	89	88	89	88	89	89

A.	The Coverage of Collective Agreements among workers 16-64 years												
Sector	2016	2017	2018	2019	2020	2021							
Private	84	/ 83	83	85	85	/ 82							
Public	100	100	100	100	100	100							
Both sectors	90	/ 89	90	90	90	/ 88							
B.	The Coverage of Collective Agreements among workers 15-74 years												
Sector	2016	2017	2018	2019	2020	2021							
Private	83	/ 82	82	83	83	/81							
Public	100	100	100	100	100	100							
Both sectors	89	/ 88	88	89	89	/87							

Table F. **Before revision:** Share of Workers Covered by Collective Agreements, 1995-2016

A. The Coverage of Collective Agreements among workers 16-64 years													
Sector	1995	2005	2007:1	2007:2	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Private	90	89	86	/ 82	/ 84	85	84	84	85	84	85	85	84
Public	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Both sectors	94	93	91	/ 88	/ 90	90	89	89	90	89	90	90	90
B. The Coverage of Collective Agreements among workers 15-74 years													
Sector	1995	2005	2007:1	2007:2	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Private				81	/84	85	83	83	84	83	83	83	83
Public				100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Both sectors				87	/89	90	89	88	89	88	89	89	89

Remark. The coverage of collective agreements in private sector has been calculated by adding the number of workers (blue-collar + white-collar workers) employed by members of employers' organisations (subtracting workers in membership companies without collective agreements) and the number of workers covered by substitute agreements. In 2017 there existed in the private sector 19 employers' organisations, among them SN (Svenskt Näringsliv; Confederation of Swedish Enterprise) with 1 882 626 employees in its affiliated employers' associations (excluding affiliated associations not being employers' associations), KFO (Kooperationens Förhandlingsorganisation; The Co-operative Employers' Association) covering 111 112 employees and BAO (Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation; Employers' Association of Banking Institutions) covering 41 350 employees (for a complete list, see table 65 below). It should be observed that some employers' associations, among them SN and BAO, report employees by full-time equivalents (*årsanställda*). Therefore, they have to be converted into individuals by using data from SCB (Statistics Sweden) on the average agreed weekly working-time (*genomsnittlig överenskommen arbetstid per vecka*) in the private sector. That means that the 1 977 964 full-time equivalents at the end of 2017 in companies affiliated to employers' organisations reporting in this way have to be multiplied by 1,087 resulting in 2 150 047 individuals (see table 65 below). Some of these, however, have to be subtracted as a few employers' associations affiliated to the SN comprise a number of companies without collective agreements. These companies at the end of 2017 employed 69 730 workers (converted into individuals). That means 2 150 047 minus 69 730 = 2 080 217 employees covered by collective agreements (table 66 below). Adding 261 069 employees reported as individuals by employers' organisations reporting individuals (among the KFO) will result in 2 341 386 employees (= individuals) in companies affiliated to private sector employers' associations (see also table 9 above). To these are added 119 625 employees covered by substitute agreements (*hängavtal* between unions and companies not affiliated to an employers' association) reported by trade unions (calculated approximatively in one case as the union in question has no data on this). In fact, the unions only report the number of *members* covered by substitute agreements. Therefore they have to be adjusted upwards to include also non-members at workplaces with substitute agreements. An example to illustrate this: the white-collar unions for 2017 reported ca 16 110 members under substitute agreements; dividing 16 110 with 67,9 (union density of private sector white-collar workers) x 100 = ca 23 725 white-collar workers in all under substitute agreements. The result is 2 461 011 private sector individuals covered by collective agreements. According to the labour force survey the fourth quarter of 2017 there were 2 954 500 private sector employees (16-64 years), which gives a private sector coverage rate of 83,3 per cent in 2017. Adding 1 413 300 public sector employees (all of them covered by collective agreements) gives 3 874 311 employees covered by collective agreements. According to the labour force survey there were 4 367 800 employees (private + public sector, which means that employees working abroad are excluded). The overall coverage rate consequently was 88,7 per cent in 2017.

Table G. Share of workers covered by regular and substitute private sector collective agreements, 1995-2021

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
16-64 years										
Regular	75	74	77	76	76	78	79	78	77	78
Substitute	9	7	7	6,5	6	6	6	6	6	6
Sum private sector	84	81	84	83	82	84	85	84	84	85
15-74 years										
Regular						77	78	77	77	77
Substitute						6	6	6	6	6
Sum private sector						84	85	83	83	84

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
16-64 years									
Regular	78	80	80	79	79	80	81	81	/ 79
Substitute	6	5	5	5	/ 4	4	4	4	4
Sum private sector	84	85	85	84	/ 83	83	85	85	/ 82
15-74 years									
Regular	77	79	79	78	78	78	79	80	/ 77
Substitute	6	5	5	5	/ 4	4	4	4	4
Sum private sector	83	83	83	83	82	82	83	83	/ 81

Remark. Because of rounding the sum of regular and substitute agreements sometimes deviate from regular agreements added to substitute agreements. (Substitute agreement = *hängavtal* in Swedish).

Appendix 4. Förändringar av antalet aktiva fackmedlemmar i Sverige: LO, TCO, Saco och övriga fackförbund.

Tabell 46. Antalet aktiva fackmedlemmar i Sverige 1975-2023 (LO, TCO, Saco och övriga) (The number of active trade union members in Sweden, i.e. excluding students and pensioners)

31/12	LO	TCO	Saco	Övriga	Alla
1975	1.738.665	880.589	119.876	27.849	2.766.979
1976	1.750.666	922.042	131.835	24.228	2.828.771
1977	1.799.610	968.199	143.121	21.106	2.932.036
1978	1.832.413	991.216	152.423	20.784	2.996.836
1979	1.856.462	935.651	161.597	94.877	3.048.587
1980	1.890.274	958.964	171.123	95.427	3.115.788
1981	1.894.499	975.464	179.360	94.658	3.143.981
1982	1.910.021	989.932	189.939	94.440	3.184.332
1983	1.941.033	1.002.181	199.807	92.566	3.235.587
1984	1.980.000	1.018.179	208.409	91.757	3.298.345
1985	2.003.636	1.108.463	218.529	20.849	3.351.477
1986	2.017.508	1.126.950	228.249	20.203	3.392.910
1987	2.021.998	1.134.472	236.425	20.541	3.413.436
1988	2.012.378	1.138.629	244.339	20.738	3.416.084
1989	1.997.058	1.144.007	253.380	20.636	3.415.081
1990	1.962.416	1.144.218	260.127	20.977	3.387.738
1991	1.974.748	1.156.115	270.216	21.708	3.422.787
1992	1.974.988	1.157.705	279.616	21.929	3.434.238
1993	1.954.638	1.147.538	288.557	21.432	3.412.165
1994	1.934.250	1.140.661	296.604	20.516	3.392.031
1995	1.926.404	1.131.207	298.537	33.984	3.390.132
1996	1.890.058	1.121.746	309.803	33.406	3.355.013
1997	1.852.846	1.048.679	320.617	92.884	3.314.926
1998	1.824.911	1.050.579	341.321	76.694	3.293.505
1999	1.796.089	1.046.899	346.228	77.247	3.266.463
2000	1.753.075	1.045.473	355.074	78.512	3.232.123
2001	1.701.062 1.688.437*	1.051.741 1.064.366**	370.462	81.021	3.204.286
2002	1.660.433	1.065.378	385.501	81.861	3.193.183
2003	1.638.649	1.060.754	401.928	83.459	3.184.790
2004	1.614.487	1.048.655	411.446	84.649	3.159.237
2005	1.586.927	1.039.870	418.648	87.034	3.132.479
2006	1.564.409	1.025.990	424.621	86.735	3.101.755

31/12	LO	TCO	Saco	Övriga	Alla
2007	1.442.254	974.959	420.106	83.218	2.920.537
2008	1.384.879	957.933	427.398	86.281	2.856.491
2009	1.346.756	961.650	445.581	90.604	2.844.591
2010	1.318.343	962.629	454.110	93.679	2.828.761
2011:1	1.297.736	968.866	466.723	96.984	2.830.209
2011:2	1.297.736	968.866	460.486	96.984	2.824.072
2012	1.291.573	995.891	466.025	99.570	2.853.059
2013	1.268.958	1.018.296	474.725	100.274	2.862.253
2014	1.267.471	1.043.168	485.555	101.444	2.897.638
2015:1	1.271.129	1.060.977	491.477	102.086	2.925.669
2015:2**	1.271.129	1.060.977	508.226**	102.086	2.942.418
2016	1.251.826	1.083.201	518.737***	101.269	2.955.033
2017	1.248.390	1.085.136	533.500	102.300	2.971.051
2018	1.232.815	1.097.415	538.947	103.177	2.972.354
2019:1	1.222.830	1.109.766	546.515	101.927	2.981.038
2019:2	(1.237.917)	1.109.766	546.515	101.927	-
2020:1	1.241.799	1.144.080	561.274	103.762	3.050.915
2020:2	(1.241.419)	1.144.080	561.274	103.762	(3.050.535)
2021	1.224.433	1.141.518	565.084	102.674	3.033.709
2022	1.202.065	982.048	738.423	104.225	3.026.761
2023	1.198.113	1.000.988	744.484	107.784	3.051.369

OBS! LO samt kategorin övriga samt Alla 2012 reviderat mars 2014. LOs medlemstal 2013 reviderat 2015, liksom gruppen "övriga". LO (samt Alla) 1976, 1979, 1982, 1985 och 1991 reviderade juli 2017.

* Exkl. FF (Försäkringsanställdas Förbund); ** Inkl. FF

** 2015:2 och därefter är egenföretagare inkluderade i Saco.

*** Sjöbefälsföreningen gick över från Ledarna till Saco.

Anm 1. Antalet medlemmar per 31/12 exklusive pensionärer i LO, TCO, Saco och övriga, exklusive studerandemedlemmar i TCO och Saco samt exklusive egenföretagare i Saco. T o m 2011:1 Saco: yrkesverksamma minus egenföretagare + arbetslösa och tjänstlediga. Från 2011:2 t o m 2016 exklusive tjänstlediga samt arbetslösa enligt statistik från AEA. Från 2016 inklusive egenföretagare i Saco. Från 2017 inklusive arbetslösa i statistik från Saco ("yrkesaktiva" medlemmar, vilket inkluderar egenföretagare). Saco exklusive SROF (Reservofficersförbundet). Saco och SR gick samman 1975 (några SR-förbund gick över till TCO). LO exklusive ungdomsstuderanden.

Inklusive ungdomsstuderanden var antalet aktiva LO-medlemmar:

1.306.804 31/12 2012

1.284.189 31/12 2013 (-22.615 sedan 2012)

1.283.305 31/12 2014 (-884 sedan 2013)

1.288.427 31/12 2015 (+ 5.122 sedan 2014).

Mellan 2019 och 2020 förändrade Byggnads sitt redovisningssystem till LO. Förbundets skrev ned antalet medlemmar som redovisas till LO. Byggnads reviderade statistik enligt uppgifter erhållna direkt från förbundet ligger till grund för 2019:2 och 2020:2. Enligt denna statistik ökade antalet Byggnadsmedlemmar under 2020. I statistiken från LO sker hela nedjusteringen av Byggnads medlemstal först den 31/12 2020.

Anm 2. Symf (Sveriges Yrkesmusikerförbund) anslöts till TCO 15/5 1985. SALF lämnade TCO 31/12 1979 och återinträdde 1/10 1985. ORF lämnade TCO 1995 och SOF lämnade Saco samma år. Officersförbundet, som bildades 1995 genom sammanslagning av ORF och SOF, lämnade 1998 gruppen övriga och anslöt sig då till Saco. Sveriges Fartygsbefälsförening lämnade Ledarna 1996 och gick med i Saco. Ledarna lämnade TCO 1997 och blev då ett fristående förbund, dvs hamnade i gruppen övriga. FF (Försäkringsanställdas Förbund) gick ur LO och anslöt sig till TCO 1/1 2002 (till TCO-förbundet ST 2004). Lärarförbundet lämnade TCO 2022 och anslöt sig till Saco. 1/1 2023 gick Lärarförbundet samman med Lärarnas Riksförbund till Sveriges Lärare (Saco).

Anm 3. Bland förbunden i gruppen Övriga märks SAC (Sveriges Arbetares Centralorganisation), Svenska Hamnarbetareförbundet (bröt sig ur LO-förbundet Transport 1972), Apoteksanställdas förbund

(apoteksstäderskor; 1954-2005), Svensk Lokförarförening (bildad 1997), Svenska Lokmannaförbundet (1948-85; anslöt sig 1986 till TCO-förbundet ST), Sveriges Urmakeriarbetsförbund (1919-69; anslöt sig 1970 till LO-förbundet Handels), Svenska Kyrkovaktarförbundet (fram till 1956 då man anslöt sig till LO-förbundet Kommunal), Växelsstationsföreståndarnas Riksförbund (fram till 1962 då förbundet upphörde), Svenska Vävlagareförbundet (fram till 1970 då man anslöt sig till LO-förbundet Textil), Svensk Pilotförening, SALF/Ledarna) 1967-69, 1979-84 och 1997-, Officersförbundet (i gruppen övriga åren 1995-97), Kooperativa Tjänstemännens Förening (1941-76; anslöt sig 1977 till SALF), Veterinärassistenternas Riksförening (1970-73; anslöt sig 1974 till SALF), Svenska Brandbefälets Riksförbund (1958-65 och dess föregångare; anslöt sig 1966 till TCO-förbundet SKTF), Säljarnas Riksförbund och dess föregångare, Svenska Barnmorskeförbundet (stod utanför TCO fram till 1951 och åren 1957-75; anslöts 1976 till TCO-förbundet SHSTF/Vårdförbundet), Svenska laboratorieassistentföreningen (1942-64; deltog i bildandet av TCO-förbundet SHSTF 1965), Riksförbundet Sveriges Polismän (1954-60; anslöts 1961 till TCO-förbundet Svenska Polisförbundet), Sveriges Humanistförbund (fram till 1961 då man gick med i Saco), Civilekonomernas Riksförbund (gick med i Saco 1954), Sveriges Docentförbund (gick med i Saco 1952), m.fl.

Källor: uppgifter från de fackliga organisationerna, verksamhetsberättelser, arkivhandlingar (bl a ur TAM-Arkivs samlingar) mm.

Se vidare Kjellberg (2017d) som också innehåller medlemsutvecklingen för de enskilda fackförbunden sedan slutet av 1800-talet (sedan 1945 exklusive pensionärer):

[https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century\(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc).html)

Tabell 47. Antalet aktiva fackmedlemmar i LO respektive TCO + Saco 1980-2023

	Antal medlemmar 31/12		Förändring under respektive år	
	LO	TCO + Saco	LO	TCO + Saco
1980	1.890.274	1.130.087	+33.623	+32.839
1990	1.962.416	1.404.345*	-34.642	+6.958
2000	1.753.075	1.400.547	-43.014	+7.420
2005	1.586.927	1.458.518	-27.560	-1.583
2006	1.564.409	1.450.611	-22.518	-7.907
2007	1.442.254	1.395.065	-122.155	-55.546
2008	1.384.879	1.385.331	-57.275	-9.734
2009	1.346.756	1.407.231	-38.123	+21.900
2010	1.318.343	1.416.739	-28.413	+9.508
2011:1	1.297.736	1.435.589	-20.607	+18.850
2011:2	1.297.736	1.429.352		
2012	1.291.573	1.461.916	-6.163	+32.564
2013	1.268.958	1.493.021	-22.615	+31.105
2014	1.267.471	1.528.723	-1.487	+35.702
2015	1.271.129	1.552.454	+3.658	+24.731
2016**	1.251.826	1.601.938	-19.303	+32.735
2017	1.248.390	1.618.636	-3.436	+16.698
2018	1.232.815	1.636.362	-15.575	+17.726
2019	1.222.830	1.656.281	-9.985	+19.919
2020	1.241.799	1.705.354	+18.969	+49.073
2021	1.224.433	1.706.604	-17.366	+1.250
2022	1.202.065	1.720.471	-22.368	+13.867
2023	1.198.113	1.745.472	-3.952	+25.001

* SALF/Ledarna medlem av TCO.

** Från och med 2016 inklusive egenföretagare i Saco.

Anm. Antalet medlemmar exklusive pensionärer i LO, TCO och Saco, exklusive studerandemedlemmar i TCO och Saco samt exklusive egenföretagare i Saco (Saco: yrkesverksamma minus egenföretagare + arbetslösa och tjänstlediga). Saco exklusive SROF (Reservofficersförbundet). Exklusive ungdomsstuderande i LO.

/Active wage and salary members, i. e. excluding students, pensioners and in Saco also self-employed (from 2016 self-employed included in Saco. Unemployed included./

Tabell 48. De fackliga centralorganisationernas andel av aktiva fackmedlemmar 1950-2023 (%) *(The confederal share of the total number of active union members in Sweden)*

31/12	LO	TCO	Saco	SR*	Övriga	Alla
1950	78 (78,1)	17 (17,0)	1 (1,0)	1 (1,3)	3 (2,7)	100
1955	76 (76,1)	19 (19,2)	2 (1,8)	1 (0,9)	2 (2,1)	100
1960	74 (74,3)	21 (20,6)	2 (2,2)	1 (0,8)	2 (2,0)	100
1965	71 (71,2)	24 (24,48)	3 (2,8)	1 (0,8)	2 (1,6)	100
1970	66 (66,2)	28 (28,3)	3 (3,2)	1 (0,8)	1 (1,4)	100
1975	63 (62,8)	32 (31,8)	4 (4,3)	-	1 (1,0)	100
1980	61 (60,7)	31 (30,8)	5 (5,49)	-	3 (3,1)	100
1985	60 (59,8)	33 (33,1)	7 (6,52)	-	1 (0,6)	100
1990	58 (57,9)	34 (33,8)	8 (7,7)	-	1 (0,6)	100
1995	57 (56,8)	33 (33,4)	9 (8,8)	-	1 (1,0)	100
1999	55 (55,0)	32 (32,0)	11 (10,6)	-	2 (2,4)	100
2000	54 (54,2)	32 (32,3)	11 (11,0)	-	2 (2,4)	100
2001	53 (53,1)	33 (32,8)	12 (11,6)	-	3 (2,5)	100
2002	52 (52,0)	33 (33,4)	12 (12,1)	-	3 (2,6)	100
2003	51 (51,45)	33 (33,3)	13 (12,6)	-	3 (2,6)	100
2004	51 (51,1)	33 (33,2)	13 (13,0)	-	3 (2,7)	100
2005	51 (50,7)	33 (33,2)	13 (13,4)	-	3 (2,8)	100
2006	50 (50,4)	33 (33,1)	14 (13,7)	-	3 (2,8)	100
2007	49 (49,4)	33 (33,4)	14 (14,4)	-	3 (2,8)	100
2008	48 (48,48)	34 (33,54)	15 (15,0)	-	3 (3,0)	100
2009	47 (47,3)	34 (33,8)	16 (15,7)	-	3 (3,2)	100
2010	47 (46,6)	34 (34,0)	16 (16,1)	-	3 (3,3)	100
2011:1	46 (45,9)	34 (34,2)	16 (16,49)	-	3 (3,4)	100
2011:2	46 (46,0)	34 (34,3)	16 (16,3)	-	3 (3,4)	100
2012	45 (45,3)	35 (34,9)	16 (16,3)	-	3 (3,4)	100
2013	44 (44,3)	36 (35,6)	17 (16,6)	-	4 (3,5)	100
2014	44 (43,7)	36 (36,0)	17 (16,8)	-	4 (3,5)	100
2015	43 (43,4)	36 (36,3)	17 (16,8)	-	3 (3,49)	100
2016	42 (42,4)	37 (36,7)	18 (17,6)	-	3 (3,4)	100
2017	42 (42,0)	37 (36,52)	18 (18,0)	-	3 (3,4)	100
2018	41 (41,48)	37 (36,9)	18 (18,1)	-	3 (3,4)	100
2019	41 (41,0)	37 (37,2)	18 (18,3)	-	3 (3,4)	100
2020	41 (40,7)	37 (37,49)	18 (18,4)	-	3 (3,4)	100

31/12	LO	TCO	Saco	SR*	Övriga	Alla
2021	40 (40,4)	38 (37,6)	19 (18,6)	-	3 (3,4)	100
2022	40 (39,7)	32 (32,4)	24 (24,4)	-	3 (3,4)	100
2023	39 (39,3)	33 (32,8)	24 (24,4)	-	4 (3,53)	100

* Statstjänstemännens Riksförbund (SR) bildades 1943 och slogs 1975 samman med Saco till Saco-SR som 1989 återtog namnet Saco.

Anm 1. Antalet medlemmar per 31/12 exklusive pensionärer i LO, TCO, Saco och övriga, exklusive studerandemedlemmar i TCO och Saco samt exklusive egenföretagare i Saco. T o m 2011:1 Saco: yrkesverksamma minus egenföretagare + arbetslösa och tjänstlediga, från 2011:2 exklusive tjänstlediga samt arbetslösa enligt statistik från AEA. Saco exklusive SROF (Reservofficersförbundet). Saco och SR gick samman 1975 (några SR-förbund gick över till TCO). Lärarförbundet lämnade TCO 2022 och anslöt sig till Saco. 1/1 2023 gick Lärarförbundet samman med Lärarnas Riksförbund till Sveriges Lärare (Saco).

Anm 2. Symf (Sveriges Yrkesmusikerförbund) anslöts till TCO 15/5 1985. SALF lämnade TCO 31/12 1979 och återinträdde 1/10 1985. ORF lämnade TCO november 1995; SOF lämnade Saco 1995, Officersförbundet som bildades 1995 genom sammanslagning av ORF och SOF lämnade 1998 gruppen övriga och anslöt sig då till Saco. Sveriges Fartygsbefälsförening lämnade Ledarna 1996 och gick med i Saco. Ledarna lämnade TCO 1997 och blev då ett fristående förbund, dvs hamnade i gruppen övriga. FF (Försäkringsanställdas Förbund) gick ur LO och anslöt sig till TCO 1/1 2002 (till TCO-förbundet ST 2004).

Tabell 49. Förändring av antalet aktiva fackmedlemmar under respektive år, 1980-2023 (LO, TCO, Saco och övriga) (*Changed number of active union members per confederation and year*)

	LO	TCO	Saco	Övriga	Alla
1980	+33.812 +1,8%	+23.313 +2,49%	+9.526 +5,9%	+550 +0,6%	+67.201 +2,2%
1981	+4.225 +0,2%	+16.500 +1,7%	+10.579 +6,2%	-769 -0,8%	+28.193 +0,9%
1982	+15.522 +0,8%	+14.468 +1,5%	+10.579 +5,6%	-218 -0,2%	+40.351 +1,3%
1983	+31.002 +1,6%	+12.249 +1,2%	+9.868 +5,2%	-1.874 -2,0%	+51.255 +1,6%
1984	+38.967 +2,0%	+15.998 +1,6%	+10.120 +5,1%	-809 -0,9%	+62.758 +1,9%
1985	+23.636 +1,2%	+90.284 +8,9%	+10.120 +4,9%	-70.908 -77,3%	+53.132 +1,6%
1986	+13.872 +0,7%	+18.487 +1,7%	+9.720 +4,4%	-646 -3,1%	+41.433 +1,2%
1987	+4.490 +0,2%	+7.522 +0,7%	+7.914 +3,5%	+197 +1,0%	+20.526 +0,6%
1988	-9.620 -0,5%	+4.157 +0,4%	+7.914 +3,3%	+197 +1,0%	+2.648 +0,1%
1989	-15.320 -0,8%	+5.378 +0,47%	+9.041 +3,7%	-102 -0,5%	-1.002 -0,03%
1990	-34.642 -1,7%	+211 +0,0%	+6.747 +2,7%	+731 +3,54%	-27.343 -0,8%
1991	+12.332 +0,6%	+11.897 +1,0%	+10.089 +3,9%	+731 +3,5%	+35.049 +1,0%
1992	+240 0,0%	+1.590 +0,1%	+9.400 +3,5%	+221 +1,0%	+11.451 +0,3%
1993	-20.350 -1,0%	-10.167 -0,9%	+8.941 +3,2%	-497 -2,3%	-22.073 -0,6%
1994	-20.388 -1,0%	-6.877 -0,6%	+8.047 +2,8%	-916 -4,3%	-20.134 -0,6%
1995	-7.846 -0,4%	-9.454 -0,8%	+1.933 +0,7%	+13.468 +65,6%	-1.899 -0,6%
1996	-36.346 -1,9%	-9.461 -0,8%	+11.266 +3,8%	-574 -1,7%	-35.119 -1,0%
1997	-37.212 -2,0%	-73.067 -6,5%	+10.814 +3,5%	+59.478 +178,0%	-40.087 -1,2%
1998	-27.935 -1,51%	+1.900 +0,2%	+20.704 +6,5%	-16.190 -17,4%	-21.421 -0,6%
1999	-28.823 -1,6%	-3.680 -0,4%	+4.907 +1,4%	+1.265 +1,6%	-27.043 -0,8%
2000	-43.014 -2,4%	-1.426 -0,1%	+8.846 +2,6%	+1.265 +1,6%	-34.340 -1,1%
2001	-52.013 -3,0%	+6.268 +0,6%	+15.388 +4,3%	+2.509 +3,2%	-27.837 -0,9%
2002	-40.629* -2,4%	+13.637* +1,3%	+15.039 +4,1%	+840 +1,0%	-11.103 -0,3%
2003	-21.784 -1,3%	-4.624 -0,4%	+16.427 +4,3%	+1.598 +2,0%	-8.393 -0,3%

	LO	TCO	Saco	Övriga	Alla
2004	-24.162 -1,5%	-12.099 -1,1%	+9.518 +2,4%	+1.190 +1,4%	-25.553 -0,8%
2005	-27.560 -1,7%	-8.785 -0,8%	+7.202 +1,8%	+2.385 +2,8%	-26.758 -0,8%
2006	-22.518 -1,4%	-13.880 -1,3%	+5.973 +1,4%	-299 -0,3%	-30.724 -1,0%
2007	-122.155 -7,8%	-51.031 -5,2%	-4.515 -1,1%	-3.517 -4,1%	-181.218 -5,8%
2008	-57.375 -4,0%	-17.026 -1,7%	+7.292 +1,7%	+3.063 +3,7%	-64.046 -2,2%
2009	-38.123 -2,8%	+3.717 +0,4%	+18.183 +4,3%	+4.323 +5,0%	-11.900 -0,4%
2010	-28.413 -2,1%	+979 +0,1%	+8.529 +1,9%	+3.075 +3,4%	-15.830 -0,6%
2011:1	-20.607 -1,6%	+6.237 +0,6%	+12.613 +2,8%	+3.305 +3,53%	+1.548 +0,1%
2011:2	-20.607 -1,6%	+6.237 +0,6%	+6.376 +1,4%	+3.305 +3,53%	-4.689 -0,2%
2011:2- 2012	-6.163 -0,47%	+27.025 +2,7%	+5.539 +1,2%	+2.586 +2,7%	+28.987 +1,0%
2013	-22.615 -1,8%	+22.405 +2,2%	+8.700 +1,9%	+1.066 +1,1%	+9.556 +0,3%
2014	-1.487 -0,1%	+25.512 +2,5%	+10.830 +2,3%	+1.170 +1,2%	+35.385 +1,2%
2015	+3.658 +0,3%	+17.809 +1,7%	+5.922 +1,2%	+642 +0,6%	+28.031 +1,0%
2016**	-19.303 -1,52%	+22.224 +2,1%	+10.511 +2,1%	-817 -0,8%	+12.615 +0,4%
2017	-3.436 -0,3%	+1.935 +0,2%	+14.763 +2,8%	+1.031 +1,0%	+16.018 +0,54%
2018	-15.575 -1,2%	+12.279 +1,1%	+5.447 +1,0%	+877 +0,9%	+1.303 +0,0%
2019	-9.985 -0,8%	+12.351 +1,1%	+7.568 +1,4%	-1.250 -1,2%	+8.684 +0,3%
2020:1	+18.969*** +1,6%	+34.314 +3,1%	+14.759 +2,7%	+1.835 +1,8%	+69.877*** +2,3%
2020:2	+24.214*** +2,0%	+34.314 +3,1%	+14.759 +2,7%	+1.835 +1,8%	+75.122*** +2,5%
2021	-17.366 -1,4%	-2.562 -0,2%	+3.810 +0,7%	-1.088 -1,0%	-16.405 -0,53%
2022	-22.368 -1,8%	-159.470 -14,0%	+173.339 +30,7%	+1.551 +1,5%	-6.948 -0,2%
2023	-3.952 -0,3%	+18.940 +1,9%	+6.061 +0,8%	+3.559 +3,4%	+24.608 +0,8%

* Av förlusten hos LO resp. ökningen hos TCO stod FF (Försäkringsanställdas Förbund) för 12.625 personer.

** Förändringen mellan 2015 och 2016 beräknad med egenföretagare i Saco inkluderade båda åren. Sedan 2015 särredovisar Saco inte egenföretagare i sin statistik. Antalet egenföretagare uppskattas 2015 vara detsamma som 2014. År 2016 lämnade Sjöbälsföreningen Ledarna och gick över till Saco.

*** Endast talen för 2020 har justerats med hänsyn till Byggnads förändrade medlemsredovisning. **Om motsvarande justering hade gjorts för 2019 hade LO ökat med 24.214 medlemmar (+2,0%) och facken totalt med 75.122 (+2,5%).**

Anm 1. Ökningen eller minskningen avser antalet aktiva medlemmar från 31/12 föregående år fram till 31/12 året ifråga, dvs förändringen under ett kalenderår. Med aktiva medlemmar avses antalet medlemmar exklusive pensionärer i LO, TCO, Saco och övriga förbund, exklusive studerandemedlemmar i TCO och Saco samt exklusive

egenföretagare i Saco (Saco: yrkesverksamma minus egenföretagare + arbetslösa och tjänstlediga). Saco exklusive SROF (Reservofficersförbundet).

Anm 2. Symf (Sveriges Yrkesmusikerförbund) anslöts till TCO 15/5 1985. SALF lämnade TCO 31/12 1979 och återinträdde 1/10 1985. ORF lämnade TCO 1995 och SOF lämnade Saco samma år. Officersförbundet, som bildades 1995 genom sammanslagning av ORF och SOF, lämnade 1998 gruppen övriga och anslöt sig då till Saco. Sveriges Fartygsbefälsförening lämnade Ledarna 1996 och gick med i Saco. Ledarna lämnade TCO 1997 och blev då ett fristående förbund, dvs hamnade i gruppen övriga. FF (Försäkringsanställdas Förbund) gick ur LO och anslöt sig till TCO 1/1 2002 (till TCO-förbundet ST 2004). Lärarförbundet lämnade TCO 2022 och anslöt sig till Saco. 1/1 2023 gick Lärarförbundet samman med Lärarnas Riksförbund till Sveriges Lärare (Saco).

Tabell 50. Förändring av antalet aktiva fackmedlemmar i Ledarna 2000-2023

År	Antal medlemmar 31/12	Förändring under året	Procentuell förändring
2000	60.646	+1.521	+2,6%
2001	63.176	+2.530	+4,2%
2002	64.399	+1.223	+1,9%
2003	66.424	+2.025	+3,1%
2004	68.269	+1.845	+2,8%
2005	70.732	+2.463	+3,6%
2006	72.366	+1.634	+2,3%
2007	70.213	-2.153	-3,0%
2008	74.160	+3.947	+5,6%
2009	78.643	+4.483	+6,0%
2010	82.437	+3.794	+4,8%
2011	87.041	+4.604	+5,6%
2012	89.739	+2.698	+3,1%
2013	91.164	+1.425	+1,6%
2014	92.156	+992	+1,1%
2015	93.152	+996	+1,1%
2016*	91.449	-1.703	-1,9%
2017	92.821	+1.372	+1,50%
2018	94.233	+1.412	+1,52%
2019**	92.874	-1.359	-1,44%
2020	95.829	+2.955	+3,2%
2021	95.389	-440	-0,46%
2022	96.466	+1.077	+1,1%
2023	99.545	+3.079	+3,2%

* Sjöbefälsföreningen lämnade 1 januari 2016 Ledarna och gick över till Saco.

** 2019 inträffade en skandal hos förbundet (lyxresor mm: <https://sverigesradio.se/artikel/7158811>)

Appendix 5. Facklig organisationsgrad för födda i Sverige och utomlands.

Fler tabeller (nr 34-38) som redovisar facklig organisationsgrad mm bland födda i Sverige och utomlands finns i Kjellberg 2010a (uppdaterad 2016). För äldre statistik se även Kjellberg (2000) och Kjellberg (2001b).

Tabell 51. Facklig organisationsgrad för löntagare efter födelseland och sektor 2006-2023

	Sverige													
Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privat	71	68	66	66	66	65	66	66	66	66	66	65	65	65
Offentlig	89	89	85	85	86	85	84	84	84	83	82	82	82	82
Alla	77	74	72	72	72	71	72	72	71	71	71	71	71	70
Män	74	71	69	69	69	68	69	69	69	68	69	68	67	67
Kvinnor	80	77	75	75	75	74	74	74	74	74	74	74	74	74

	Sverige				
Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Privat	65	67	68	67	67
Offentlig	82	82	83	83	81
Alla	70	71	73	72	71
Män	67	68	68	68	67
Kvinnor	74	75	77	76	75,49

	Övriga Norden													
Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privat	77	74	72	70	71	72	73	71	70	65	(67)	(71)	(70)	(75)
Offentlig	(89)	(86)	(85)	(87)	(85)	(83)	(87)	(84)	(80)	(78)	(81)	(81)	(83)	(79)
Alla	81	77	76	74	75	75	76	74	73	69	(71)	(74)	(74)	(74)
Män	78	75	74	73	72	70	70	70	69	65	(67)	(68)	(66)	(68)
Kvinnor	83	79	78	75	77	79	81	78	76	72	(74)	(79)	(78)	(79)

	Övriga Norden				
Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Privat	(75)	(74)	(73)	(72)	(68)
Offentlig	(79)	(70)	(77)	(74)	(82)
Alla	(74)	(70)	(73)	(72)	(71)
Män	(68)	(65)	(73)	(70)	(66)
Kvinnor	(79)	(74)	(74)	(76)	(76)

	Utanför Norden													
Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privat	69	65	60	59	61	60	58	57	55	54	54	54	52	53
Offentlig	79	78	76	76	77	73	73	73	72	72	68	68	65	65
Alla	72	68	65	64	66	64	62	61	60	60	58	58	56	56
Män	68	64	61	61	62	60	58	59	58	57	56	55	53	53
Kvinnor	76	73	68	67	70	68	66	64	63	64	62	62	60	60

	Utanför Norden				
Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Privat	53	55	55	55	56
Offentlig	65	66	67	66	67
Alla	56	58	59	58	58,54
Män	53	55	56	55	55
Kvinnor	60	62	63	61	63

	Alla utlandsfödda													
Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privat	71	67	62	61	63	62	60	59	57	55	55	56	54	54
Offentlig	82	80	78	78	78	75	75	75	73	72	70	69	66	66
Alla	74	71	67	66	67	66	65	63	62	61	60	60	58	58
Män	71	67	64	63	64	61	60	60	59	57	57	56	54	54
Kvinnor	78	74	70	69	72	70	69	67	65	65	63	64	62	62

	Alla utlandsfödda				
Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Privat	54	56	57	56	56
Offentlig	66	67	68	67	68
Alla	58	59	60	59	59
Män	54	56	57	56	55
Kvinnor	62	63	64	63	64

	Samtliga													
Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privat	71	68	65	65	65	65	65	65	64	64	64	64	63	63
Offentlig	88	86	84	84	85	83	83	83	82	81	80	79	79	79
Alla	77	73	71	71	71	70	70	70	70	69	69	69	68	68
Män	74	71	68	68	68	67	68	67	67	66	66	65	64	64
Kvinnor	80	76	74	74	75	73	73	73	73	73	72	72	72	72

	Samtliga				
Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Privat	63	64	65	64	64
Offentlig	79	79	80	79	78
Alla	68	69	70	69	68
Män	64	65	66	65	64
Kvinnor	72	73	74	73	73

Anm. AKU 16-64 år exkl. heltidsstuderande som deltidsarbetar. Siffror inom parentes osäkra till följd av litet urval

Tabell 52. Facklig organisationsgrad för arbetare efter födelseland och sektor 2006-2023
(Union density for blue-collar workers by country of birth and sector 2006-2023)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Privatanställda</i>														
Utlandsfödda	74,6	69,0	64,4	62,52	61,6	59,8	57,6	56,3	54,8	50,8	50,53	48,8	46,0	46,8
Födda i Sverige	73,7	70,2	67,53	66,6	65,7	64,7	64,9	63,7	62,6	61,6	61,53	61,0	61,3	60,8
Privatanställda totalt	73,8	70,0	67,0	65,9	64,9	63,8	63,4	62,2	60,9	59,1	59,0	57,9	57,2	56,9
<i>Offentliganställda</i>														
Utlandsfödda	85,4	84,2	80,4	78,7	79,7	77,0	76,53	73,1	71,7	71,3	67,51	63,9	61,2	64,8
Födda i Sverige	87,3	84,9	83,48	83,1	83,2	80,8	80,9	79,9	78,6	78,45	76,1	75,2	75,3	75,0
Offentliganställda totalt	86,6	84,7	82,9	82,3	82,53	80,1	80,9	78,6	77,0	76,6	74,0	71,9	70,9	71,6
<i>Arbetare totalt</i>														
Utlandsfödda	77,3	72,7	68,48	66,6	66,1	63,8	62,2	60,2	58,8	55,9	54,6	52,6	49,9	51,4
Födda i Sverige	77,0	73,7	71,2	70,54	69,7	68,3	68,51	67,2	66,1	65,1	64,52	64,1	64,3	64,0
Samtliga arbetare	77,0	73,52	70,7	69,8	69,0	67,47	67,3	65,8	64,45	62,9	62,1	61,1	60,3	60,1

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Privatanställda</i>					
Utlandsfödda	46,8	47,7	49,51	47,1	46,6
Födda i Sverige	60,8	61,1	61,6	60,0	59,52
Privatanställda totalt	56,9	57,4	58,3	56,2	55,4
<i>Offentliganställda</i>					
Utlandsfödda	64,8	64,3	65,0	60,9	60,4
Födda i Sverige	75,0	76,3	78,7	76,9	73,2
Offentliganställda totalt	71,6	72,3	73,6	70,45	68,0
<i>Arbetare totalt</i>					
Utlandsfödda	51,4	52,2	54,0	50,9	50,3
Födda i Sverige	64,0	64,4	65,1	63,4	62,4
Samtliga arbetare	60,1	60,8	61,8	59,4	58,2

Tabell 53. Facklig organisationsgrad för arbetare födda utanför Norden 2006-2023

ARBETARE FÖDDA UTANFÖR NORDEN (<i>Blue-collar workers born outside the Nordic countries</i>)														
Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privat	72,4	66,7	61,8	59,7	58,9	57,8	55,49	54,4	53,0	49,3	49,1	47,3	44,4	45,2
Offentlig	83,6	82,4	78,8	76,7	78,0	74,3	73,6	71,1	70,2	69,53	65,9	63,1	60,2	64,0
Alla	75,1	70,50	66,1	63,9	63,6	61,6	59,7	58,1	57,1	54,3	53,0	51,2	48,4	50,1
Män	72,9	67,4	62,3	60,7	59,50	58,3	55,9	54,9	54,3	51,2	51,6	49,2	45,8	46,3
Kvinnor	77,7	74,2	70,4	67,4	68,2	65,4	64,2	61,9	60,3	57,9	54,6	53,8	51,8	55,6

Arbetare	Födda utanför Norden				
Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Privat	45,2	46,3	48,2	46,0	45,9
Offentlig	64,0	63,8	64,4	60,6	60,1
Alla	50,1	51,1	52,9	50,1	49,7
Män	46,3	47,7	51,2	48,4	46,7
Kvinnor	55,6	55,8	55,3	52,4	54,4

ARBETARE FÖDDA UTANFÖR NORDEN											
Sektor	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Privat	-5,7	-4,9	-2,1	-0,8	-1,1	-2,3	-1,1	-1,4	-2,7	-0,2	-1,8
Offentlig	-1,2	-3,6	-2,1	+1,3	-3,7	-0,7	-2,5	-0,9	-0,7	-3,6	-2,8
Alla	-4,6	-4,4	-2,2	-0,3	-2,0	-1,9	-1,6	-1,0	-2,8	-1,3	-1,8
Män	-5,5	-5,1	-1,6	-1,2	-1,2	-2,4	-0,6	-0,6	-3,1	+0,4	-2,4
Kvinnor	-3,5	-3,8	-3,0	+0,8	-2,8	-1,2	-2,3	-1,6	-2,4	-3,3	-0,8

Sektor	2017-2018	2018-2019	2006-2018	2006-2019	2006-2020	2006-2021	2006-2022	2006-2023
Privat	-4,2	+0,8	-28,0	-27,2	-26,1	-24,2	-26,4	-26,5
Offentlig	-2,5	+3,8	-23,4	-19,6	-19,8	-19,2	-23,0	-23,5
Alla	-3,8	+1,7	-29,7	-25,0	-24,0	-22,2	-25,0	-25,4
Män	-4,9	+0,5	27,1	-26,6	-25,2	-21,7	-24,5	-26,2
Kvinnor	-2,3	+3,8	-25,9	-22,1	-21,9	-22,4	-25,3	-23,3

Tabell 54. Facklig organisationsgrad för arbetare efter bransch, sektor och födelseland 2006-2023

<i>A. Arbetare Sverige</i>	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Industri mm	85	83 /	81	81	79	78	79	78	77	77
Byggnation	82	78	73	74	72	70	71	71	70	68
Handel	63	61	57	57	56	55	55	56	54	53
Transporter			63	62	64	61	64	64	65	61
Hotell & restaurang			(39)	(35)	(33)	(32)	(31)	(27)	(27)	(26)
Företagstjänster mm			62	60	57	58	58	55	56	56
Övriga privata tjänster*			58	58	59	60	59	57	57	56
Privata tjänster totalt	65	61 /	58	57	57	56	56	55	55	53
Privat sektor totalt	74	70	68	67	66	65	65	64	63	62
Offentlig sektor	87	85	83	83	83	81	81	80	79	78
Samtliga	77	74	71	71	70	68	69	67	66	65

<i>A. Arbetare Sverige</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Industri mm	77	76	75	74	74	75	75	75	73
Byggnation	68	68	67	66	64	60	59	58	59
Handel	53	54	54	54	54	54	51	51	52
Transporter	61	62	63	63	62	57	60	60	61
Hotell & restaurang	(26)	(29)	(28)	(33)	(29)	(38)	(40)	(34)	(28)
Företagstjänster mm*	56	54	57	57	55	60	60	55	57
Övriga privata tjänster*	56	55	53	53	51	55	62	56	53
Privata tjänster totalt	53	54	54	54	53	55	56	54	53
Privat sektor totalt	62	62	61	61	61	61	62	60	60
Offentlig sektor	78	76	75	75	75	76	79	77	73
Samtliga	65	65	64	64	64	64	65	63	62

Anm. Få inrikes födda arbetare i hotell- och restaurangbranschen motiverar att talen satts inom parentes.

<i>B. Arbetare utrikes</i>	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Industri mm	88	83 /	81	79	78	77	76	73	74	70
Byggnation	.	.	.	.	.	.	.	.	.	(44)
Handel	68	59	57	54	58	59	60	56	50	49
Transporter			(62)	(61)	(58)	(54)	(55)	(58)	(63)	(57)
Hotell & restaurang			(41)	(37)	(43)	(36)	(33)	(35)	(33)	(32)
Företagstjänster mm*			60	58	58	54	52	52	51	43
Övriga privata tjänster*			60	63	60	60	58	59	54	50
Privata tjänster totalt	66	60 /	56	55	55	53	52	52	50	46
Privat sektor totalt	75	69	64	63	62	60	58	56	55	51
Offentlig sektor	85	84	80	79	80	77	77	73	72	71
Samtliga	77	73	68	67	66	64	62	60	59	56

/FORTS./

/FORTS./

<i>B. Arbetare utrikes</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022	2023
Industri mm	70	72	71	67	65	67	65	65	65	68
Byggnation	(44)	(47)	(45)	(46)	(50)	(47)	(54)	(48)	(48)	(37)
Handel	49	52	50	43	45	45	48	49	49	53
Transporter	(57)	(55)	(51)	(48)	(48)	(44)	(43)	(48)	(48)	(49)
Hotell & restaurang	(32)	(28)	(26)	(29)	(26)	(30)	(31)	(28)	(28)	(24)
Företagstjänster mm*	43	44	43	39	38	44	50	40	40	39
Övriga privata tjänster*	50	49	47	43	46	45	44	45	45	46
Privata tjänster totalt	46	46	44	40	41	43	44	42	42	42
Privat sektor totalt	51	51	49	46	47	48	50	47	47	47
Offentlig sektor	71	68	64	61	65	64	65	61	61	60
Samtliga	56	55	53	50	51	52	54	51	51	50

<i>C. Arbetare alla</i>	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Industri mm	84	81	81	81	79	78	78	77	76	76
Byggnation	81	77	72	73	71	69	69	68	67	65
Handel	64	61	57	56	57	56	56	56	53	52
Transporter	71	67	63	62	63	60	62	63	64	60
Hotell & restaurang	52	47	40	36	36	33	32	30	29	28
Företagstjänster mm*	68	64	61	59	58	57	56	54	54	52
Övriga privata tjänster*	71	64	58	60	59	59	59	58	56	54
Privata tjänster totalt	66	62	57	56	57	55	55	54	53	51
Privat sektor totalt	74	70	67	66	65	64	63	62	61	59
Offentlig sektor	87	85	83	82	83	80	80	79	77	77
Samtliga	77	74	71	70	69	67	67	66	64	63

<i>C. Arbetare alla</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Industri mm	76	75	74	73	72	73	73	72	72
Byggnation	65	66	64	63	62	58	58	56	54
Handel	52	54	53	52	52	52	51	51	52
Transporter	60	60	60	58	57	52	54	57	56
Hotell & restaurang	28	28	27	31	27	34	35	31	25
Företagstjänster mm*	52	51	52	50	49	54	57	49	49
Övriga privata tjänster*	54	53	51	50	50	51	56	52	50
Privata tjänster totalt	51	51	51	50	49	51	52	50	49
Privat sektor totalt	59	59	58	57	57	57	58	56	55
Offentlig sektor	77	74	72	71	72	72	74	72	68
Samtliga	63	62	61	60	60	61	62	59	58

Anm. 2006-2007 SNI2002, 2008-2018 SNI2007. Anställda 16-64 år (AKU) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Branscherna "Information & kommunikation" och "Finans och försäkring" redovisas inte i tabellen till följd av litet antal arbetare i dessa branscher. Få utrikesfödda arbetare i byggbranschen. För svensk- och utrikesfödda arbetare avser är grupperna Industri mm respektive Privata tjänster totalt inte helt jämförbara för åren 2007 och 2008.

* Angående företagstjänster och "övriga privata tjänster" se under **tabell 55**.

Tabell 55A. Andel utlandsfödda arbetare i vissa branscher i privat sektor och i offentlig sektor 2006-2023

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A-E Industri mm			16,9%	17,1%	16,4%	17,3%	17,4%	18,0%
F Byggverksamhet			7,0%	7,2%	7,8%	9,45%	10,0%	11,1%
G. Handel			12,7%	14,0%	13,9%	14,3%	14,1%	14,4%
H. Transport			16,6%	17,8%	18,1%	17,8%	21,9%	23,8%
I. Hotell & restaurang			34,9%	35,2%	37,3%	38,1%	40,7%	41,4%
L-N Företagstjänster mm*			26,2%	27,52%	28,2%	29,7%	29,7%	32,1%
- därav Städ			55,1%	55,1%	57,2%	59,6%	62,2%	65,4%
O-U. Övriga privata tjänster**			22,9%	23,0%	23,0%	23,9%	26,3%	27,2%
G-U. Privata tjänstenäringar	16,6%	17,3% /	19,8%	20,7%	21,1%	21,9%	23,3%	24,8%
H-U. Do exkl. Handel	17,0%	21,2% /	23,6%	24,2%	24,9%	25,6%	27,7%	29,50%
A-U. Privat sektor totalt	16,0%	16,2%	17,2%	17,8%	18,0%	18,9%	19,8%	21,1%
A-U. Offentlig sektor	15,9%	16,5%	18,1%	17,9%	18,8%	19,4%	19,3%	19,8%
Alla arbetare	16,0%	16,3%	17,6%	18,0%	18,3%	19,2%	19,9%	20,9%

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A-E Industri mm	18,6%	18,5%	18,4%	20,2%	21,6%	23,6%	22,3%	24,1%
F Byggverksamhet	12,6%	12,7%	12,1%	13,4%	16,3%	17,4%	16,6%	17,53%
G. Handel	15,7%	17,4%	15,9%	18,1%	19,8%	22,2%	21,8%	20,1%
H. Transport	25,1%	26,6%	26,6%	29,4%	31,8%	33,3%	33,6%	34,9%
I. Hotell & restaurang	41,3%	41,4%	42,8%	45,4%	48,2%	51,8%	50,8%	52,1%
L-N Företagstjänster mm*	33,0%	31,6%	34,2%	35,45%	36,3%	36,7%	38,3%	37,4%
- därav Städ	65,3%	64,1%	66,0%	67,3%	64,1%	67,4%	67,5%	64,7%
O-U. Övriga privata tjänster**	28,0%	29,6%	32,0%	32,0%	33,0%	33,9%	36,49%	32,7%
G-U. Privata tjänstenäringar	25,8%	26,9%	27,5%	29,4%	31,1%	32,6%	33,0%	32,0%
H-U. Do exkl. handel	30,4%	31,1%	32,8%	34,48%	36,1%	37,2%	38,2%	37,3%
A-U. Privat sektor totalt	22,2%	22,9%	23,2%	24,9%	26,6%	27,9%	27,8%	27,6%
A-U. Offentlig sektor	22,6%	25,5%	26,3%	29,2%	31,7%	33,1%	33,6%	36,9%
Alla arbetare	22,4%	23,5%	24,1%	26,0%	27,9%	29,3%	29,2%	30,0%

	2022	2023
A-E Industri mm	24,8%	25,7%
F Byggverksamhet	19,1%	21,51%
G. Handel	22,7%	23,52%
H. Transport	30,6%	36,4%
I. Hotell & restaurang	59,9%	62,52%
L-N Företagstjänster mm*	43,1%	43,0%
- därav Städ	69,1%	80,0%
O-U. Övriga privata tjänster**	35,8%	39,8%
G-U. Privata tjänstenäringar	34,9%	37,3%
H-U. Do exkl. handel	40,1%	43,1%
A-U. Privat sektor totalt	29,9%	32,0%
A-U. Offentlig sektor	40,3%	40,6%
Alla arbetare	32,4%	34,2%

Anm. 2006-2007 SNI2002, 2008-2017 SNI2007. Anställda 16-64 år (AKU) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna.

* Kategorin företagstjänster (L-N) omfattar bl a fastighetsverksamhet, fastighetsservice, advokat-, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård.

** Kategorin ”övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) inkluderar i privat regi driven hälso- och sjukvård, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll – för en närmare beskrivning se: <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

Tabell 55B. Andel utlandsfödda tjänstemän i vissa branscher i privat sektor och i offentlig sektor 2022-2023

	2022	2023
A-E Industri mm	16,7%	21,50%
F Byggverksamhet	9,7%	13,1%
G. Handel	16,1%	14,9%
H. Transport	20,8%	21,1%
I. Hotell & restaurang	(22,6%)	(20,7%)
J. Information & kommunikation	23,52%	28,0%
K. Finans & försäkring	18,3%	18,0%
L-N Företagstjänster mm*	18,4%	20,2%
O-U. Övriga privata tjänster**	20,3%	20,8%
G-U. Privata tjänstenärningar	19,48%	20,8%
H-U. Do exkl. handel	20,1%	21,9%
A-U. Privat sektor totalt	18,7%	20,6%
A-U. Offentlig sektor	16,8%	17,52%
Alla tjänstemän	18,3%	19,8%

Tabell 55C. Andel utlandsfödda löntagare i vissa branscher i privat sektor och i offentlig sektor 2022-2023

	2022	2023
A-E Industri mm	20,48%	23,46%
F Byggverksamhet	16,3%	18,8%
G. Handel	19,1%	18,8%
H. Transport	27,47%	31,3%
I. Hotell & restaurang	49,3%	50,7%
J. Information & kommunikation	23,7%	27,8%
K. Finans & försäkring	18,3%	18,7%
L-N Företagstjänster mm*	23,54%	24,8%
O-U. Övriga privata tjänster**	25,1%	26,49%
G-U. Privata tjänstenärningar	24,2%	25,8%
H-U. Do exkl. handel	25,4%	27,47%
A-U. Privat sektor totalt	22,8%	24,7%
A-U. Offentlig sektor	22,2%	22,8%
Alla anställda	22,8%	24,4%

Tabell 56. Facklig organisationsgrad för tjänstemän efter födelseland och sektor 2006-2023

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Privatanställda</i>														
Utlandsfödda	65	63	59	60	64	65	64	62	61	62	62	64	64	64
Födda i Sverige	69	66	64	65	65	66	67	68	69	69	70	69	67	68
Privatanställda totalt	69	65	63	65	65	65	67	67	68	68	69	68	67	67
<i>Offentliganställda</i>														
Utlandsfödda	79	76	75	78	78	73	74	76	74	73	71	73	70	67
Födda i Sverige	90	88	87	86	87	87	85	86	86	85	84	84	84	84
Offentliganställda totalt	89	86	85	85	86	85	84	84	84	83	82	82	82	81
<i>Tjänstemän totalt</i>														
Utlandsfödda	70	68	65	66	69	68	67	67	66	66	65	68	66	65
Födda i Sverige	77	74	72	73	73	73	74	74	75	75	75	74	74	74
Samtliga tjänstemän	77	73	72	72	73	73	73	73	74	74	74	73	73	72

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Privatanställda</i>					
Utlandsfödda	64	66	64	64	65
Födda i Sverige	68	70	71	70	70
Privatanställda totalt	67	69	70	69	69
<i>Offentliganställda</i>					
Utlandsfödda	67	68	70	71	73
Födda i Sverige	84	83	84	84	83
Offentliganställda totalt	81	81	82	82	81
<i>Tjänstemän totalt</i>					
Utlandsfödda	65	66	66	66	67
Födda i Sverige	74	75	76	75	75
Samtliga tjänstemän	72	73	74	73	73

	2006-2008	2006-2009	2006-2010	2006-2011	2006-2012	2006-2013	2006-2014	2006-2015	2006-2016	2006-2017
<i>Privatanställda</i>										
Utlandsfödda	-6	-5	-1	0	-1	-3	-4	-3	-3	-1
Födda i Sverige	-5	-4	-4	-3	-2	-1	0	0	+1	0
Privatanställda totalt	-6	-4	-4	-4	-2	-2	-1	-1	0	-1
<i>Offentliganställda</i>										
Utlandsfödda	-4	-1	-1	-6	-5	-3	-5	-6	-8	-6
Födda i Sverige	-3	-4	-3	-3	-5	-4	-4	-5	-6	-6
Offentliganställda totalt	-4	-4	-3	-4	-5	-5	-5	-6	-7	-7
<i>Tjänstemän totalt</i>										
Utlandsfödda	-5	-4	-1	-2	-3	-3	-4	-4	-5	-2
Födda i Sverige	-5	-4	-4	-4	-3	-3	-2	-2	-2	-3
Samtliga tjänstemän	-5	-5	-4	-4	-4	-4	-3	-3	-3	-4

	2006- 2017	2006- 2018	2017- 2018	2018- 2019	2006- 2019	2006- 2020	2006- 2021	2006- 2022	2006- 2023
<i>Privatanställda</i>									
Utlandsfödda	-1	-1	0	0	-1	+1	-1	-1	0
Födda i Sverige	0	-2	-2	+1	-1	+1	+2	+1	+1
Privatanställda totalt	-1	-2	-1	0	-2	0	+1	0	0
<i>Offentliganställda</i>									
Utlandsfödda	-6	-9	-3	-3	-12	-11	-9	-8	-6
Födda i Sverige	-6	-6	0	0	-6	-7	-6	-6	-7
Offentliganställda totalt	-7	-7	0	-1	-8	-8	-7	-7	-8
<i>Tjänstemän totalt</i>									
Utlandsfödda	-2	-4	-2	-1	-5	-4	-4	-4	-3
Födda i Sverige	-3	-3	0	0	-3	-2	-1	-2	-2
Samtliga tjänstemän	-4	-4	0	-1	-5	-4	-3	-4	-4

Anm. 16-64 år; AKU exklusive heltidsstuderande med arbete vid sidan om studierna.

Appendix 6. Antal anställda arbetare och tjänstemän respektive antal fackmedlemmar bland arbetare och tjänstemän

Tabell 57. Antal *anställda* arbetare och tjänstemän, 16-64 år exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna.

Antal anställda 16-64 år	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PRIVAT SEKTOR									
<i>Arbetare</i>									
A-E. Industri mm				396.800	399.000	390.100	342.400	338.200	353.500
F. Byggverksamhet				144.200	155.700	167.900	160.300	162.900	171.400
G. Handel				233.000	237.700	237.700	231.000	234.600	236.500
H-U. Privata tjänster exklusive handel				422.600	437.400	447.300	447.600	455.200	474.400
G-U. Summa privata tjänster				655.600	675.100	685.000	678.600	689.800	711.000
Summa privat sektor	1.281.100	1.170.100	1.179.100	1.197.600	1.231.000	1.243.600	1.181.600	1.191.600	1.237.600
<i>Tjänstemän</i>									
A-E. Industri mm				257.600	257.500	241.600	235.700	223.100	224.600
F. Byggverksamhet				40.900	43.100	43.600	43.900	46.600	48.500
G. Handel				182.300	188.500	196.000	197.000	195.400	202.200
H-U. Privata tjänster exklusive handel				722.100	756.800	811.100	816.700	821.400	852.600
G-U. Summa privata tjänster				904.400	945.300	1.007.100	1.013.700	1.016.800	1.054.800
Summa privat sektor	1.066.400	1.148.100	1.202.500	1.205.700	1.246.600	1.292.800	1.293.500	1.287.200	1.329.200
OFFENTLIG SEKTOR									
<i>Arbetare</i>	735.300	488.100	461.100	457.300	456.700	450.000	431.500	406.500	407.800
- därav									
Statlig sektor	113.700	28.900	19.300	17.900	18.200	18.300	18.200	18.300	16.900
Kommunal sektor	621.600	459.200	441.800	439.400	438.500	431.700	413.400	388.200	390.900
<i>Tjänstemän</i>	891.500	803.700	833.600	831.000	831.400	811.400	808.700	817.100	829.300
- därav									
Statlig sektor	274.700	184.800	211.600	214.500	212.200	200.000	203.500	206.900	208.000
Kommunal sektor	616.800	618.900	622.000	616.500	619.200	611.400	605.200	610.200	621.200

Antal anställda 16-64 år	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PRIVAT SEKTOR									
<i>Arbetare</i>									
A-E. Industri mm	333.900	313.500	295.000	291.300	282.300	279.900	278.600	285.400	266.000
F. Byggverksamhet	172.300	168.000	168.900	170.400	174.800	180.800	185.100	187.900	171.900
G. Handel	229.600	228.700	229.200	229.800	234.100	231.500	219.200	211.100	205.200
H-U. Privata tjänster exklusive handel	481.100	502.700	511.700	518.000	518.000	515.300	504.900	479.600	442.700
G-U. Summa privata tjänster	710.700	731.500	741.000	747.900	752.200	746.800	724.100	690.800	647.900
Summa privat sektor	1.218.700	1.214.700	1.206.000	1.211.200	1.209.800	1.207.800	1.188.900	1.165.000	1.086.000
Antal anställda 16-64 år	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Tjänstemän</i>									
A-E. Industri mm	228.000	238.300	241.200	247.800	252.400	259.500	267.000	264.800	272.600
F. Byggverksamhet	54.400	58.400	57.000	57.500	65.800	69.300	68.700	76.800	80.500
G. Handel	201.600	207.200	213.500	218.700	220.600	227.000	241.300	245.100	244.800
H-U. Privata tjänster exklusive handel	876.000	895.200	919.500	947.900	984.400	1.015.200	1.046.300	1.061.700	1.096.900
G-U. Summa privata tjänster	1.077.600	1.102.400	1.133.000	1.166.600	1.204.900	1.242.200	1.287.600	1.306.800	1.341.700
Summa privat sektor	1.362.300	1.401.300	1.433.000	1.473.200	1.524.100	1.571.400	1.624.200	1.648.900	1.695.700
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OFFENTLIG SEKTOR									
<i>Arbetare</i>	396.600	391.800	385.900	370.300	359.200	375.700	370.200	364.200	345.600
- därav									
Statlig sektor	15.200	16.200	14.900	14.600	14.000	14.400	14.500	14.300	11.900
Kommunal sektor	381.400	375.600	371.000	355.700	345.200	361.300	355.700	349.900	333.700
<i>Tjänstemän</i>	828.300	844.900	876.500	916.700	964.300	987.700	1.020.500	1.016.100	1.009.800
- därav									
Statlig sektor	214.900	224.600	231.700	246.300	258.800	258.200	262.500	264.200	278.200
Kommunal sektor	613.400	620.300	644.800	670.400	705.500	729.500	758.000	751.900	731.700

Anm. Årsmedeltal. Exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna.

**Tabell 58. Antal fackmedlemmar bland anställda arbetare och tjänstemän, 16-64 år
exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna**

Antal fackmedlemmar 16-64 år	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PRIVAT SEKTOR								
<i>Arbetare</i>								
A-E. Industri mm			332.200	323.700	317.600	277.300	267.600	276.000
F. Byggverksamhet			117.100	119.800	121.400	117.300	116.100	118.400
G. Handel			149.800	144.900	136.400	130.300	132.600	131.300
H-U. Privata tjänster exklusive handel			284.200	272.400	257.400	253.000	257.300	262.500
G-U. Summa privata tjänster			434.000	417.300	393.800	383.300	390.000	393.800
Summa privat sektor	928.000	877.900	884.000	861.400	833.200	778.200	773.900	789.000
<i>Tjänstemän</i>								
A-E. Industri mm			205.300	196.200	182.700	179.500	172.300	174.600
F. Byggverksamhet			29.600	29.300	27.100	28.500	30.200	31.400
G. Handel			116.600	110.500	110.500	115.200	118.900	119.900
H-U. Privata tjänster exklusive handel			474.200	479.500	497.500	514.400	519.600	543.800
G-U. Summa privata tjänster			590.800	590.000	608.000	629.600	638.500	663.700
Summa privat sektor	798.700	842.300	827.100	815.900	818.100	837.800	841.400	870.500
OFFENTLIG SEKTOR								
<i>Arbetare</i>	441.100	395.000	395.900	386.900	373.200	355.100	335.500	326.600
<i>Tjänstemän</i>	743.700	754.200	741.300	716.800	692.500	688.600	699.300	702.200

Antal fackmedlemmar 16- 64 år	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PRIVAT SEKTOR									
<i>Arbetare</i>									
A-E. Industri mm	261.200	241.600	225.000	220.500	211.800	206.700	202.900	205.500	194.200
F. Byggverksamhet	118.400	114.600	112.900	110.500	114.900	115.400	115.800	116.100	99.600
G. Handel	128.400	128.100	121.600	120.400	126.500	132.200	111.900	109.600	106.800
H-U. Privata tjänster exklusive handel	264.500	270.000	274.200	264.500	260.200	254.400	247.700	230.800	222.500
G-U. Summa privata tjänster	392.900	398.000	395.800	384.800	386.700	377.600	361.300	340.400	329.200
Summa privat sektor	773.200	754.900	734.200	716.300	713.600	699.900	680.100	662.500	623.000
<i>Tjänstemän</i>									
A-E. Industri mm	180.600	189.500	190.700	197.900	201.100	206.100	209.300	206.900	216.000
F. Byggverksamhet	34.600	37.900	37.600	37.600	42.700	44.900	44.100	46.500	52.000
G. Handel	120.900	127.300	135.300	140.200	145.900	146.400	155.900	161.000	164.700
H-U. Privata tjänster exklusive handel	569.300	585.600	603.300	630.100	657.500	669.500	677.900	694.900	737.500
G-U. Summa privata tjänster	690.100	713.000	738.600	770.400	803.300	816.000	833.800	855.900	902.100
Summa privat sektor	906.600	941.600	967.900	1.006.400	1.048.600	1.067.000	1.087.600	1.109.500	1.170.800
OFFENTLIG SEKTOR									
<i>Arbetare</i>	317.400	307.800	297.200	283.800	265.300	270.100	262.400	260.900	249.900
<i>Tjänstemän</i>	695.300	713.200	738.900	764.500	792.100	813.500	836.000	824.000	818.600

Anm. Årsmedeltal. Exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Se även **tabell 32** ovan.

Tabell 59. Antal anställda arbetare och tjänstemän, 16-64 år exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna 1990-2023

	Arbetare			Tjänstemän		
	Privat	Offentlig	Summa	Privat	Offentlig	Summa
1990	1.281.100	735.300	2.016.400	1.066.400	891.500	1.957.900
1993	1.026.900	635.000	1.661.900	953.800	842.000	1.795.800
1999*	1.129.400	498.900	1.628.300	1.102.300	793.700	1.896.000
2000	1.170.100	488.100	1.658.200	1.148.100	803.700	1.951.800
2001	1.207.900	479.000	1.686.900	1.201.200	790.400	1.991.600
2002	1.198.200	476.000	1.674.200	1.204.500	806.700	2.011.200
2003	1.203.200	467.800	1.671.000	1.189.400	828.200	2.017.600
2004	1.179.400	451.200	1.630.600	1.191.400	846.400	2.037.800
2005	1.179.100	461.100	1.640.200	1.202.500	833.600	2.036.100
2006	1.197.600	457.300	1.654.900	1.205.700	831.000	2.036.700
2007	1.231.000	456.700	1.687.700	1.246.600	831.400	2.078.000
2008	1.243.600	450.000	1.693.600	1.292.800	811.400	2.104.200
2009	1.181.600	431.500	1.613.100	1.293.500	808.700	2.102.200
2010	1.191.600	406.500	1.598.100	1.287.200	817.100	2.104.300
2011	1.237.600	407.800	1.645.400	1.329.200	829.300	2.158.500
2012	1.218.700	396.600	1.615.300	1.362.300	828.300	2.154.600
2013	1.214.700	391.800	1.696.500	1.401.300	844.900	2.246.200
2014	1.206.000	385.900	1.591.900	1.433.000	876.500	2.309.500
2015	1.211.200	370.300	1.581.500	1.473.200	916.700	2.389.900
2016	1.209.800	359.200	1.569.000	1.524.100	964.300	2.488.400
2017	1.207.800	375.700	1.583.500	1.571.400	987.700	2.559.100
2016-2017	-2.000	+16.500	+14.500	+47.300	+23.400	+70.700
2018	1.188.900	370.200	1.559.100	1.624.200	1.020.500	2.644.700
2017-2018	-18.900	-5.500	-24.400	+52.800	+32.800	+85.600
2019	1.165.000	364.200	1.529.200	1.648.900	1.016.100	2.665.000
2018- 2019	-23.900	- 6.000	-29.900	+24.700	-4.400	+20.300
2020	1.086.000	345.600	1.431.600	1.695.700	1.009.800	2.705.500
2019-2020	-79.000	-18.600	-97.600	+46.800	-6.300	+40.500
2021	1.039.700	322.900	1.362.600	1.687.500	1.046.900	2.734.400
2020-2021	-46.300	-22.700	-72.000	-8.200	+37.100	-28.900
2022	1.033.900	316.800	1.350.700	1.770.800	1.058.300	2.829.100
2021-2022	-5.800	-6.100	-11.900	-16.700	+11.400	-5.300
2023	1.030.300	321.900	1.352.200	1.819.400	1.079.700	2.899.100
2022-2023	-3.600	+5.100	+1.500	+48.600	+21.400	+70.000

* Ny länsvikt

Observera att arbetare och tjänstemän som inte är uppdelade på privat och offentlig sektor inte finns med i denna tabell. De finns däremot med i tabell 36.

För antalet anställda respektive antalet fackligt organiserade arbetare och tjänstemän (inklusive heltidsstuderanden som arbetar) åren 1990-1998 Kjellberg (2000), sid 118-120 och 134-137:

<http://portal.research.lu.se/portal/files/5625395/625866.pdf>

Appendix 7. Facklig organisationsgrad i Sverige och i andra länder 1980-2023 (se även tabell 3)

Tabell 60. Facklig organisationsgrad för löntagare i 45 länder 1980–2023

	1980	1990	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Island	66	88	87	89	84	85	85	85	85	85	85	85	89	90	92
Sverige	78 /	81	85	81	78	77	73	71	71	71	70	70	70	70	69
Finland (1)	69 /	76	84	76	71	71	71	70	71	70	/70	70	68	68	66
Finland (2)								65	66	65	64	64	64	63	63
Danmark (1)	75	76	77	75	72	69	70	68	70	69	70	69	/69	68	/64
Danmark (2)	75	74	75	72	68	65	65	63	63	62	61	60	/60	58	/55
Belgien	54	54	55	57	55	54	54	53	54	53	54	54	53	53	52
Norge (1)	57	57	57	53	53	53	52	51	52	52	52	52	52	52	52
Norge (2)				53	51	51	50	50	50	51	50	50	50	50	50
Italien	50	39	38	35	34	34	34	34	35	35	35	36	36	35	34
Irland (1)	57	51	50	36	33	32	31	30	32	34	33		31		
Irland (2)				36	32	32	31	31	32	32	32	30	29	26	25
Kroatien				40	38			30			27	28	29	25	23
Argentina		44		32	37	40		31	32	30	32	30	30	32	
Sydafrika				39		28	29	27	28	28	29	30	29	29	27
Kanada (1)	34	34	36	31	30	30	30	30	31	30	30	30	29	29	29
Kanada (2)		28		28	28	27	27	27	27	27	27	27	27	26	27
Österrike	52	47	44	37	34	32	30	30	29	29	28	28	28	28	27
Ryssland		79		64	47	44	41	38	37	34	33	31	30	29	28
Storbritannien	52	40	38	30	29	28	28	28	27	27	26	26	26	25	25
Brasilien		19	20	20	21	21	19	20	19		18	18	17	18	22
Israel	81	73	70	38			30					23			
Grekland	39	35	38	25	24		23			22			23		
Slovenien		69	56	44	38	32	31	30	40	33	37	27	26	29	24
Rumänien			69	44	32	32						22			
Nya Zealand	69	50	34	22	22	22	21	21	22	21	21	20	20	19	18
Tyskland	35	31	32	25	22	21	20	19	19	19	18	18	18	18	18
Nederländerna	35	25	25	22	22	21	20	20	20	20	19	19	18	18	18
Bulgarien			69	23	19		17	16	15	15	14	13	14	14	14
Portugal	60	29	27	21		21		21	20	20	19				16
Japan	31	25	24	21	19	18	18	18	19	19	18	18	18	18	17
Australien	50	41	38	25	23	20	19	19	20	18	18	18	17	15	
Spanien	13	14	20	18	16	16	16	17	18	18	18	18	17	16	14
Schweiz	28	23	23	21	20	19	19	18	18	18	17	17	17	16	16
Chile	9	16	15	11	11	11	12	13	14	14	14	14	14	15	15
	FORTS. NÄSTA SIDA														

	1980	1990	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mexiko (1)	33	28	24	17				15	15	14					
Mexiko (2)		26	26	17	17	16	17	16	15	15	15	14	14	14	13
Indien (1)			16		12	14			13		13				
Indien (2)			47			35			31		29				
Indien (3)			16			21			19		18				
Indien (4)			5			8			8		8				
Indien (5)			10			11			11		11				
Tjeckien			67	27	19	18	17	17	17	16	15	15	14	13	12
Slovakien			71	34	24	21	19	17	16	16	15	15	14	13	13
Lettland			29			18	17	15	15	15	14	13	13	13	13
Polen (1)	97	49	27	24	24	18	17	16	15	17	17	17		17	
Polen (2)		36	19	17	21	17	16	15		20		17		17	
USA	23	16	16	13	12	12	12	12	12	12	12	11	11	11	11
Ungern		84	48	24	17			15				13		11	
Sydkorea	15	17	14	/12	10	10	10	11	10	10	10	10	10	10	10
Malaysia		17	13	11	10	11	10	10	10	9	9	9	9	9	9
Litauen			33	19		10	9	9	10	10	10	9	8	8	8
Filippinerna	27	30	29	27	12	11	11	11	11	9	9	9	9	9	9
Frankrike (1)	19	11	10	10	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Frankrike (2)				11				11		11			11		
Turkiet	19	17	19	13	10	9	8	7	7	7	7	6	6	7	8
Estland			62	14	9	8	8	6	8	8	7	6	6	5	5

FORTS

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Island	92	90	91	91	91	92			
Sverige	69	69	69	68	68	69	70	69	68
Finland (1)	66	65	62	60	59				
Finland (2)	63	60	58						
Danmark (1)	/64	63	63	64	63	65	63	61	
Danmark (2)	/55	53	53	53	52	53	51	49	
Belgien	52	52	51	50	49				
Norge (1)	52								
Norge (2)	50	50	50	50	50	51	50	50	
Italien	34	34	33	33	33				
Irland (1)		26	25						
Irland (2)	25	23	24	24	25	26			
Kroatien	23	22	21	20					
Argentina									
Sydafrika	27	/28							

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kanada (1)	29								
Kanada (2)	27	26	26	26	26	27			
Österrike	27	27	27	26	26				
Ryssland	28	28	28						
Storbritannien	25	24	23	23	24	24	23		
Brasilien	22	21							
Israel			25						
Grekland		19							
Slovenien	24								
Rumänien		20							
Nya Zealand	18	18	18	18					
Tyskland	18	17	17	17	16				
Nederländerna	18	17	17	17	15				
Bulgaria	14	14	13						
Portugal	16	15							
Japan	17	17	17	17	17	17	17	16,5	16
Australien		15		14					
Spanien	14	14	13	13	13				
Schweiz	16	15	15	14					
Chile	15	17	17						
Mexiko (1)									
Mexiko (2)	13	13	13	12	12	12			
Indien (1)									
Indien (2)									
Indien (3)									
Indien (4)									
Indien (5)									
Tjeckien	12	12	12	11					
Slovakien	13	12	12	11					
Lettland	13	12	12	12					
Polen (1)		14	13						
Polen (2)		14							
USA	11	11	11	11	10	11	10	10	10
Ungern		9		8					
Sydkorea	10	10	11	12	12,5	14	14		
Malaysia	9	9							
Litauen	8	8	8	7	7				
Filippinerna	9	8							
Frankrike (1)	9	9	9	9					
Frankrike (2)		11							

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Turkiet	8	8	9	9	10				
Estland	5	5	5	6	6				

Anmärkning 1. Snedstreck (/) markerar brott i serie.

Anmärkning 2. I regel per 31/12; Sverige avser årsmedeltal. Danmark (2) exklusive s.k. alternativa ("gula") fackföreningar (tecknar i allmänhet inte kollektivavtal). Både Danmark (1) och Danmark (2) inkluderar arbetslösa.

Anmärkning 3. Norge (2) utifrån ny beräkningsmetod som innebär att endast fullt betalande medlemmar inkluderas (tidigare ingick även yrkesaktiva som av olika orsaker betalar reducerad fackavgift). Förändringen medför att organisationsgraden sannolikt underskattas uppger Fafo i Oslo. Talet för 2018 är preliminärt.

Anmärkning 4. Island 1990 avser 1989. Kroatien 2000 avser 1999 och 2005 avser 2004. Argentina 1990 avser 1986. Sydafrika 2000 avser 2001. Israel 1993 avser 1992. Grekland 1990 avser 1989, 1993 avser 1992 och 2000 avser 2001. Rumänien 2000 avser 2001. Portugal 1980 avser 1979, 1993 avser 1995 och 2000 avser 2002. Mexiko 1980 avser 1978, 1990 avser 1989 och 1993 avser 1992. Lettland 1993 avser 1995 och 2000 avser 2003. Polen 1980 avser 1981. Ungern 1993 avser 1995 och 2010 avser 2008. Malaysia 1993 avser 1995. Litauen 1993 avser 1995 och 2000 avser 2001. Turkiet 1980 avser 1978. Den svenska organisationsgraden 1980 är inte helt jämförbar med de följande årens. Motsvarande organisationsgrad 1980 kan uppskattas till ca 80 procent och 1986 till ca 84–85 procent.

Anmärkning 5. Finland (2), Irland (2), Mexiko (2), Polen (2) och Frankrike (2) avser survey-data. Detsamma gäller Australien från och med 1990.

Anmärkning 6. Samtliga data om Indien avser den "formella sektorn", vilket innebär att den stora informella sektorn exkluderas. Indien (1) avser arbetare (wage workers: casual and regular/salaried), Indien (2) avser tjänstemän (salaried workers), Indien (3) avser anställda utanför jordbruket (non-agricultural workers), Indien (4) avser egenföretagare (self-employed workers), Indien (5) avser samtliga anställda + egenföretagare (all workers). De tal som redovisas för Indien avser 1993, 2004-05 (anges i tabellen under år 2006), 2009-2010 och 2011-12.

Källor:

Sverige 1980: Kjellberg (2001), sid. 27 och 66:

https://portal.research.lu.se/portal/files/34614668/Fackliga_organisationer_och_medlemmar_i_Sverige2017.pdf

Sverige 1990-: specialkörningar av AKU årsmedeltal anställda 16-64 år exklusive heltidsstuderande som deltidsarbetar vid sidan om studierna – se Appendix 2 ovan.

Danmark 1980-2012 och 2015-2016: egna beräkningar utifrån uppgifter från Danmarks Statistik och danska LO.

Danmark 2013-2014: Kjellberg & Ibsen (2016) tabell 3 sid. 292 där det bör observeras att 2015 avser kvartal 4 2014 och 2014 kvartal 3 2013. Danmark 2017-2020: egna beräkningar utifrån uppgifter från Danmarks Statistik.

https://portal.research.lu.se/portal/files/21682547/Kjellberg_og_Ibsen_2016_ur_Due_og_Madsen.pdf

Finland (1) 1980: J. Visser, ICTWSS Database. version 6.1. Amsterdam: Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS), University of Amsterdam. November 2019; 1990-2010 IDS (Income Distribution Survey) från Petri Böckerman, Labour Institute for Economic Research, Helsingfors; 2011- OECD.Stat

Finland (2) Survey-data från OECD.Stat.

Norge (1): beräkningar av Torgeir Aarvaag Stokke respektive Kristine Nergaard, Fafo Oslo. Nergaard (2016) och referenser angivna i denna publikation – se Kristine Nergaard (2016) *Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2014*. Fafo-notat 2016-07. Oslo: Fafo:

<https://www.fafo.no/images/pub/2016/10231.pdf>

Norge (2): Kristine Nergaard (2020) *Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2018/2019*. Fafo-notat 2020:12. Oslo: Fafo, sid. 11. <https://www.fafo.no/images/pub/2020/10332.pdf>

Storbritannien (United Kingdom) 1980-1993: J. Visser, ICTWSS Database. version 6.1. Amsterdam: Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS), University of Amsterdam. November 2019; 2000-: *Trade Union Membership UK 1995-2020. Statistical Bulletin*, London: Department for Business, Energy & Industrial Strategy 27 May 2021:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/989116/Trade-union-membership-2020-statistical-bulletin.pdf

Japan: Japan Institute for Labour Policy and Training (JILPT Statistical Information. Main Labor Economic Indicators / Industrial relations (Tokyo, Japan), 6 september 2021:

<https://www.jil.go.jp/english/estatis/eshuyo/e0701.html>

Sydkorea: 2000-: Korea Ministry of Employment and Labor återgivet i JILPT Statistical Information. Main Labor Economic Indicators / Trade Union Density Rate of Selected Countries (Tokyo, Japan), 6 september 2021:

<https://www.jil.go.jp/english/estatis/eshuyo/e0702.html>

Indien: *India Wage Report. Wage policies for decent work and inclusive growth*. Geneva: ILO 2018, sid. 66-67.

https://www.ilo.org/newdelhi/whatwedo/publications/WCMS_638305/lang--en/index.htm

USA: *Union Members 2020*, News Release January 21, 2021, samt tidigare års pressreleaser. Washington: Bureau of Labor Statistics. <https://www.bls.gov/news.release/pdf/union2.pdf>

ICTWSS: Database on Institutional Characteristics of Trade Unions, Wage Setting, State Intervention and Social Pacts in 55 countries between 1960 and 2018. Jelle Visser, Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS), University of Amsterdam, Version 6.1 - November 2019: <https://uva-aias.net/en/ictwss> (hämtat 19/11 2019): Kroatien, Bulgarien, Rumänien, Argentina, Sydafrika, Ryssland, Brasilien, Mexiko (1) samt Mexiko (2) 1990 och 1993, Malaysia, Filippinerna, Frankrike (1) samt för följande länder data före år 2000: Island, Belgien, Italien, Irland, Kanada, Österrike, Storbritannien, Israel, Grekland, Slovenien, Nya Zeeland, Tyskland, Nederländerna, Portugal, Australien, Spanien, Schweiz, Chile, Polen, Ungern, Litauen, Frankrike, Turkiet och Estland.

ILO /ILOSTAT (hämtat 2018-10-25): Sydafrika 2016, Indien.

https://www.ilo.org/ilostat/faces/oracle/webcenter/portalapp/pagehierarchy/Page3.jspx?MBI_ID=9&_adf.ctrl-state=15b1ek80hb_57&_afLoop=846299965466210&_afWindowMode=0&_afWindowId=15b1ek80hb_54#!

Övriga länder: OECD.Stat (hämtat 2021-10-01): <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=TUD>

Appendix 8. Medlemsavgifter till ett urval fackliga a-kassor 2006-2024.

Tabell 61. Medlemsavgifter för fackmedlemmar per månad till ett urval fackliga a-kassor 31/12 2006 – 1/1 2024

	31/12 2006	1/1 2007	1/1 2009	31/12 2009	31/12 2010	1/1 2012	1/1 2013	1/1 2014	1/4 2014	1/1 2015	1/1 2016	1/1 2017	1/1 2018	1/1 2019	1/1 2020	1/1 2021
Finans & försäkring (TCO)	86	244	118	90	90	85	85	85	85	85	85	85	115	115	115	140
Lärarnas (TCO)	97	247	138	90	90	90	90	100	100	100	110	110	110	110	110	130
Akademikernas (Saco + Vårdförbundet)	90	240	140	90	90	90	90	90	90	90	100	100	110	110	110	130
Ledarnas (fristående)	93	326	198	140	120	93	93	93	93	93	115	115	115	115	115	150
STs (TCO)	84	315	188	143	143	96	96	96	90	90	90	100	110	110	110	135
Elektrikernas (LO)	92	326	155	155	180	105	105	100	100	100	100	100	110	110	120	140
Vision / SKTFs (TCO)	99	331	200	139	129	119	119	108	99	99	115	115	115	115	118	135
Journalisternas (TCO)	105	347	205	205	190	150	130	105	105	120	130	135	145	135	135	165
HTFs (TCO) / Unionens*	106	353	214	214	196	140	140	97	97	97	112	112	112	112	112	140
Sifs (TCO) / Unionens*	90	331	214	214	196	140	140	97	97	97	112	112	112	112	112	140
Kommunalarbetarnas (LO)	100	340	220	215	144	142	142	87	87	87	92	102	108	109	113	120
Pappers (LO)	105	350	239	239	259	129	129	129	129	129	129	129	129	129	149	170
Seko (LO)	104	349	193	296	278	208	163	118	118	118	140	140	125	125	125	148
Livsmedelsarbetarnas (LO)	102	359	287	287	297	217	227	102	102	112	112	112	112	112	112	135
Transportarbetarnas (LO)	106	361	296	306	306	181	206	120	120	120	120	120	120	120	120	130
Handelsanställdas (LO)	95	346	285	335	315	222	222	120	120	120	120	132	132	132	132	145
Fastighetsanställdas (LO)	100	351	325	325	325	295	275	115	115	115	115	115	115	115	130	130
IF Metalls (LO)	93	339	209	384	390	170	170	96	96	96	106	106	108	108	112	139
Byggnadsarbetarnas (LO)	116	366	296	425	375	235	195	130	130	130	121	110	110	110	110	137
Teaterverksammas (TCO)	99	375	405	405	412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikernas (LO)	115	415	415	415	444	444	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grafiskas (LO) / GS**	110	364	325	420	420	220	220	120	120	120	155	155	155	155	155	170
Skogs & Trä (LO) / GS**	96	365	325	420	420	220	220	120	120	120	155	155	155	155	155	170
Hotell & Restaurangs (LO)	97	361	395	430	405	360	390	140	140	140	130	130	130	142	142	157

/FORTS./

	1/1 2020	1/1 2021	1/1 2022	1/1 2023	1/1 2024
Finans & försäkring (TCO)	115	140	140	140	140
Lärarnas (TCO)	110	130	130	130	130
Akademikernas (Saco + Vårdförbundet)	110	130	130	130	130
Ledarnas (fristående)	115	150	150	150	150
STs (TCO)	110	135	135	135	140
Elektrikernas (LO)	120	140	140	140	140
Vision / SKTFs (TCO)	118	135	135	135	135
Journalisternas (TCO)	135	165	165	165	155
HTFs (TCO) / Unionens*	112	140	140	140	140
Sifs (TCO) / Unionens*	112	140	140	140	140
Kommunalarbetarnas (LO)	113	120	120	124	132
Pappers (LO)	149	170	170	170	170
Seko (LO)	125	148	157	157	148
Livsmedelsarbetarnas (LO)	112	135	145	145	135
Transportarbetarnas (LO)	120	130	130	130	140
Handelsanställdas (LO)	132	145	145	145	165
Fastighetsanställdas (LO)	130	130	130	130	155
IF Metalls (LO)	112	139	139	139	135
Byggnadsarbetarnas (LO)	110	137	146	146	137
Teaterverksammas (TCO)	-	-	-	-	-
Musikernas (LO)	-	-	-	-	-
Grafiskas (LO) / GS**	155	170	170	170	170
Skogs & Trä (LO) / GS**	155	170	170	170	170
Hotell & Restaurangs (LO)	142	157	157	157	175

* HTF och Sif gick samman till Unionen 1/1 2008.

** Skogs- och Träfackets a-kassa gick samman med Grafikernas april 2008 till GS a-kassa.

Anm. Samtliga avgifter avser fackmedlemmar med arbete.

Källa: IAF

Appendix 9. Fackmedlemmarnas fördelning på LO, TCO, Saco och övriga per bransch respektive arbetare/tjänstemän.

Tabell 62. Fackmedlemmarnas fördelning på LO, TCO, Saco m fl per bransch resp. arbetare/tjänstemän 2016 (årsmedeltal) 16-64 år inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna

	Anställda	Medlemmar	LO	TCO	Saco	Övriga	Org.grad
A. Arbetare							
A-E Industri mm	290.000	214.400	195.000	13.800	1.600	3.600	73,9 %
F Byggsamhet	177.000	115.400	109.200	3.900	-	1.600	65,2 %
G Handel	266.600	133.700	106.100	23.200	2.000	2.000	50,1 %
H Transport	146.900	87.600	77.500	5.900	1.500	2.600	59,6 %
I Hotell & restaurang	113.100	29.000	23.900	3.400	-	-	25,6 %
J Information & kommunikation	(5.300)	(2.600)	-	(1.400)	-	-	-
K Finans & försäkring	-	-	-	-	-	-	-
L-N Företagstjänster mm	146.100	72.000	60.100	9.200	-	-	49,3 %
- därav lokalvård	35.400	16.800					47,6 %
O-U Övriga privata tjänster	157.500	79.700	63.000	12.200	2.500	1.700	50,6 %
G-U Privat service totalt	836.200	404.800	332.000	55.400	7.900	8.200	48,4 %
A-U Privat sektor totalt	1.303.900	734.900	636.300	73.100	10.100	13.400	56,4 %
Statlig sektor	(15.300)	(12.100)	(6.100)	(4.200)	(1.600)	-	(79 %)
Kommunal sektor	368.800	263.200	237.700	18.200	3.000	3.800	71,3 %
Samtliga	1.705.700	1.016.700	883.200	95.800	14.600	20.600	59,6 %
B. Tjänstemän*							
A-E Industri mm	254.300	203.000	22.600	105.800	54.400	20.200	79,8 %
F Byggsamhet	66.500	43.200	4.000	20.400	6.600	12.100	65,0 %
G Handel	224.000	147.100	15.800	93.300	21.400	16.300	65,7 %
H Transport	64.300	46.400	8.400	25.700	5.900	6.300	72,2 %
I Hotell & restaurang	29.000	14.700	5.300	7.400	-	-	50,6 %
J Information & kommunikation	168.000	112.400	2.700	72.400	31.200	6.000	66,9 %
K Finans & försäkring	88.600	57.200	-	42.300	13.100	1.300	64,6 %
L-N Företagstjänster mm	407.100	260.400	10.300	142.900	90.200	16.500	64,0 %
O-U Övriga privata tjänster	274.600	182.200	20.500	97.500	55.400	8.700	66,3 %
G-U Privat service totalt	1.255.500	820.300	63.200	481.400	218.100	56.400	65,3 %
A-U Privat sektor totalt	1.577.500	1.067.100	89.800	608.000	279.200	88.700	67,6 %
Statlig sektor	271.200	215.600	7.200	90.600	113.900	3.800	79,5 %
Kommunal sektor	720.400	591.500	44.300	328.900	200.700	17.400	82,1 %
Samtliga	2.593.000	1.885.900	141.800	1.029.400	596.500	116.500	72,7 %
C. Anställda totalt							
A-E Industri mm	544.300	417.400	217.500	119.600	56.000	23.800	76,3 %
F Byggsamhet	243.500	158.600	113.200	24.300	7.100	13.700	65,0 %
G Handel	490.600	280.800	121.900	116.500	23.400	18.400	57,1 %
H Transport	211.200	134.000	85.800	31.600	7.500	8.900	63,4 %
I Hotell & restaurang	142.100	43.600	29.200	10.700	-	2.100	30,7 %
J Information & kommunikation	173.300	115.000	3.900	73.800	31.200	6.100	66,3 %
K Finans & försäkring	89.200	57.500	-	42.500	13.100	1.300	64,5 %
L-N Företagstjänster mm	553.200	332.400	70.400	152.100	91.500	17.500	60,0 %
O-U Övriga privata tjänster	432.100	261.800	83.500	109.700	57.900	10.400	48,7 %
G-U Privat service totalt	2.091.700	1.225.100	395.200	536.800	226.000	64.600	60,6 %
A-U Privat sektor totalt	2.881.400	1.801.900	726.100	681.100	289.300	102.100	62,5 %
Statlig sektor	286.500	227.700	13.300	94.700	115.500	4.000	79,5 %
Kommunal sektor	1.089.200	854.700	282.000	347.000	203.700	21.200	78,5 %
Samtliga	4.298.700	2.902.500	1.024.900	1.125.300	611.100	137.000	67,52 %

Anm. Av fackanslutna heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna kan många vara studerandemedlem i annat förbund än det/de som organiserar branschen ifråga, t ex studerandemedlem i ett Saco-förbund som deltidssamarbetar inom handeln som affärsbiträde. Observera att summan av privat, statlig och kommunal sektor är något mindre än "Samtliga". Det beror på att den senare kategorin även innefattar folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands.

Tabell 63. Fackmedlemmarnas fördelning på LO, TCO, Saco m fl per bransch resp. arbetare/tjänstemän 2017 (årsmedeltal) 16-64 år inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna

	Anställda	Medlemmar	LO	TCO	Saco	Övriga	Org.grad
A. Arbetare							
A-E Industri mm	287.600	208.900	190.000	14.800	-	3.900	72,6 %
F Byggverksamhet	182.900	115.800	109.600	4.100	-	1.800	63,3 %
G Handel	265.800	131.400	102.200	23.800	3.000	1.800	49,4 %
H Transport	142.900	83.700	73.400	6.400	-	2.800	58,6 %
I Hotell & restaurang	113.600	27.500	22.400	3.500	-	-	24,2 %
J Information & kommunikation	(5.800)	(2.800)	-	(1.500)	-	-	-
K Finans & försäkring	-	-	-	-	-	-	-
L-N Företagstjänster mm	143.100	71.700	60.100	8.200	1.200	1.500	50,1 %
- därav lokalvård	35.400	16.800					44,7 %
O-U Övriga privata tjänster	162.900	79.500	61.400	14.000	1.900	1.800	48,8 %
G-U Privat service totalt	834.600	396.900	320.800	57.800	7.900	8.400	47,6 %
A-U Privat sektor totalt	1.305.100	721.600	620.300	75.400	9.200	14.100	55,3 %
Statlig sektor	(15.300)	(11.100)	(5.300)	(4.300)	(1.500)	-	(73 %)
Kommunal sektor	385.800	269.100	242.800	18.100	4.100	3.800	69,9 %
Samtliga	1.722.100	1.008.800	871.300	98.600	15.000	20.900	58,6 %
B. Tjänstemän*							
A-E Industri mm	261.900	207.600	24.900	109.000	52.300	21.300	79,3 %
F Byggverksamhet	69.900	45.200	3.700	21.800	7.100	12.700	64,7 %
G Handel	231.500	149.000	16.100	91.900	25.400	15.300	64,4 %
H Transport	65.400	44.700	7.500	25.000	6.400	5.900	68,4 %
I Hotell & restaurang	30.500	15.000	6.200	7.000	-	1.200	49,0 %
J Information & kommunikation	181.800	121.500	2.400	82.000	32.200	5.000	66,9 %
K Finans & försäkring	85.100	53.500	-	38.900	12.300	-	62,9 %
L-N Företagstjänster mm	424.800	267.200	11.800	148.100	89.600	17.100	62,9 %
O-U Övriga privata tjänster	277.100	183.900	20.900	98.800	55.100	8.900	66,3 %
G-U Privat service totalt	1.296.300	834.800	65.800	491.700	221.500	54.600	64,4 %
A-U Privat sektor totalt	1.628.000	1.087.600	94.400	622.400	280.800	88.600	66,8 %
Statlig sektor	269.200	219.400	7.900	86.500	120.200	4.900	81,50 %
Kommunal sektor	746.300	609.600	49.100	329.700	209.800	20.800	81,7 %
Samtliga	2.668.400	1.929.200	152.300	1.041.700	612.800	120.700	72,3 %
C. Anställda totalt							
A-E Industri mm	549.500	416.500	214.900	122.400	53.300	25.200	75,51 %
F Byggverksamhet	252.800	161.000	113.300	25.900	7.300	14.400	63,8 %
G Handel	497.400	280.400	118.400	115.800	28.300	17.200	56,3 %
H Transport	208.300	128.400	80.900	31.400	7.300	8.600	61,7 %
I Hotell & restaurang	144.200	42.400	28.600	10.500	-	1.700	29,4 %
J Information & kommunikation	187.600	124.400	3.500	83.500	32.400	5.000	66,2 %
K Finans & försäkring	85.500	53.900	-	39.200	12.300	-	63,1 %
L-N Företagstjänster mm	568.000	338.900	71.900	156.400	90.800	18.600	59,6 %
O-U Övriga privata tjänster	440.100	263.300	82.300	112.800	57.000	10.700	59,8 %
G-U Privat service totalt	2.130.900	1.231.800	386.600	549.500	229.300	63.000	57,8 %
A-U Privat sektor totalt	2.933.200	1.809.200	714.700	697.800	289.900	102.700	61,6 %
Statlig sektor	284.600	230.500	13.100	90.800	121.700	4.900	81,0 %
Kommunal sektor	1.132.100	878.700	291.900	347.800	213.900	24.600	77,6 %
Samtliga	4.390.600	2.938.000	1.023.600	1.140.300	627.900	141.600	66,9 %

Anm. Av fackanslutna heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna kan många vara studerandemedlem i annat förbund än det/de som organiserar branschen ifråga, t ex studerandemedlem i ett Saco-förbund som deltidsarbetar inom handeln som affärsbiträde. Observera att summan av privat, statlig och kommunal sektor är något mindre än "Samtliga". Det beror på att den senare kategorin även innefattar folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands.

Tabell 64. Fackmedlemmarnas fördelning på LO, TCO, Saco m fl per bransch resp. arbetare/tjänstemän 2018 (årsmedeltal) 16-64 år inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna

	Anställda	Medlemmar	LO	TCO	Saco	Övriga	Org.grad
A. Arbetare							
A-E Industri mm	286.700	205.800	185.000	14.300	-	4.600	71,8 %
F Byggverksamhet	187.100	116.500	107.900	5.700	-	2.600	62,2 %
G Handel	253.300	123.400	95.200	22.100	3.900	-	48,7 %
H Transport	143.300	81.600	71.800	6.600	-	2.100	57,0 %
I Hotell & restaurang	111.000	29.800	23.900	4.100	-	-	26,8 %
J Information & kommunikation	(6.800)	(4.300)	-	(2.000)	-	-	-
K Finans & försäkring	-	-	-	-	-	-	-
L-N Företagstjänster mm	143.900	70.000	59.200	7.800	-	-	48,6 %
- därav lokalvård	35.600	17.200	-	-	-	-	48,3 %
O-U Övriga privata tjänster	159.100	75.000	59.500	11.200	2.200	1.700	47,2 %
G-U Privat service totalt	817.600	384.300	311.600	57.900	9.600	7.500	47,0 %
A-U Privat sektor totalt	1.292.700	706.700	604.700	73.900	11.200	14.700	54,7 %
Statlig sektor	(15.700)	(10.300)	(4.800)	(4.300)	-	-	(65,7%)
Kommunal sektor	382.100	265.200	236.100	18.100	5.100	4.400	69,4 %
Samtliga	1.690.500	982.200	845.600	98.600	17.900	19.300	57,9 %
B. Tjänstemän*							
A-E Industri mm	269.800	211.300	24.200	110.100	54.600	22.400	78,3 %
F Byggverksamhet	70.100	44.400	4.300	20.100	6.400	13.500	63,3 %
G Handel	245.900	157.900	19.100	99.300	23.500	15.700	64,2 %
H Transport	65.700	48.200	8.200	27.400	5.600	6.900	73,3 %
I Hotell & restaurang	31.900	14.700	5.900	6.900	-	-	46,0 %
J Information & kommunikation	196.100	131.900	2.800	83.900	39.100	5.700	67,2 %
K Finans & försäkring	88.200	54.500	-	39.800	11.700	2.100	61,8 %
L-N Företagstjänster mm	435.300	265.700	11.100	142.000	94.100	18.400	61,0 %
O-U Övriga privata tjänster	277.700	179.100	18.000	98.000	54.800	7.800	64,49%
G-U Privat service totalt	1.340.900	851.900	65.800	497.300	229.500	57.900	63,53 %
A-U Privat sektor totalt	1.681.600	1.108.000	94.300	627.700	290.600	93.800	65,9 %
Statlig sektor	274.900	221.700	7.900	87.300	122.100	4.900	80,7 %
Kommunal sektor	776.500	632.500	49.100	341.300	224.200	20.600	81,4 %
Samtliga	2.733.000	1.962.200	152.300	1.056.300	637.000	119.300	71,6 %
C. Anställda totalt							
A-E Industri mm	556.500	417.200	209.200	124.400	56.200	27.000	74,53 %
F Byggverksamhet	267.200	160.800	112.200	25.800	6.500	16.100	62,4 %
G Handel	499.100	281.300	114.300	121.400	27.500	17.300	56,3 %
H Transport	209.000	129.800	79.900	34.000	6.600	9.100	62,1 %
I Hotell & restaurang	143.000	44.500	29.800	10.900	-	1.700	31,2 %
J Information & kommunikation	202.900	136.200	4.800	85.900	39.300	5.900	67,0 %
K Finans & försäkring	88.500	54.600	-	39.900	11.700	2.100	61,7 %
L-N Företagstjänster mm	579.200	335.600	70.300	149.700	95.300	19.700	57,9 %
O-U Övriga privata tjänster	436.800	254.100	77.400	109.200	57.000	9.600	58,1 %
G-U Privat service totalt	2.158.500	1.236.100	377.400	551.100	239.100	65.400	57,2 %
A-U Privat sektor totalt	2.974.300	1.814.700	698.800	701.600	301.900	108.500	60,9 %
Statlig sektor	290.600	232.100	13.100	91.100	123.700	5.000	79,9 %
Kommunal sektor	1.158.600	897.600	291.900	360.800	229.300	25.000	77,47%
Samtliga	4.423.400	2.944.400	1.023.600	1.153.500	654.900	138.600	66,4 %

Anm. Av fackanslutna heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna kan många vara studerandemedlem i annat förbund än det/de som organiserar branschen ifråga, t ex studerandemedlem i ett Saco-förbund som deltidsarbetar inom handeln som affärsbiträde.

Tabell 65. Fackmedlemmarnas fördelning på LO, TCO, Saco m fl per bransch resp. arbetare/tjänstemän 2019 (årsmedeltal) 16-64 år inklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna

	Anställda	Medlemmar	LO	TCO	Saco	Övriga	Org.grad
A. Arbetare							
A-E Industri mm	294.400	208.400					70,8 %
F Byggverksamhet	190.200	117.600					61,8 %
G Handel	248.200	120.300					48,5 %
H Transport	141.900	80.100					56,4 %
I Hotell & restaurang	105.200	23.800					22,6 %
J Information & kommunikation	(7.300)	(4.900)					-
K Finans & försäkring	(300)	(100)					-
L-N Företagstjänster mm	131.900	61.400					48,6 %
- därav lokalvård	34.400	14.200					41,2 %
O-U Övriga privata tjänster	154.700	72.500					46,9 %
G-U Privat service totalt	789.400	363.200					46,0 %
A-U Privat sektor totalt	1.275.100	689.700					54,1 %
Statlig sektor	(15.000)	(11.200)					(74,6%)
Kommunal sektor	379.000	261.800					69,1 %
Samtliga	1.684.600	967.800					57,45 %
B. Tjänstemän*							
A-E Industri mm	267.000	207.400					77,7 %
F Byggverksamhet	78.000	47.300					60,7 %
G Handel	251.300	163.300					65,0 %
H Transport	66.000	51.200					77,5 %
I Hotell & restaurang	26.000	14.700					56,5 %
J Information & kommunikation	207.100	140.800					68,0 %
K Finans & försäkring	92.500	59.900					64,7 %
L-N Företagstjänster mm	439.800	269.600					61,3 %
O-U Övriga privata tjänster	284.000	178.400					62,8%
G-U Privat service totalt	1.366.600	878.000					64,2 %
A-U Privat sektor totalt	1.712.100	1.132.900					66,2 %
Statlig sektor	283.300	223.400					78,8 %
Kommunal sektor	773.500	625.100					80,8 %
Samtliga	2.798.900	1.994.500					71,3 %
C. Anställda totalt							
A-E Industri mm	563.400	416.100					73,9 %
F Byggverksamhet	268.700	165.100					61,4 %
G Handel	500.500	284.200					56,8 %
H Transport	208.200	131.400					63,1 %
I Hotell & restaurang	131.600	38.500					29,2 %
J Information & kommunikation	215.300	146.300					67,9 %
K Finans & försäkring	92.700	60.000					64,7 %
L-N Företagstjänster mm	573.200	332.000					57,9 %
O-U Övriga privata tjänster	439.000	251.300					57,2 %
G-U Privat service totalt	2.160.600	1.243.500					57,6 %
A-U Privat sektor totalt	2.994.300	1.825.400					61,0%
Statlig sektor	298.300	234.600					78,6 %
Kommunal sektor	1.152.500	886.900					77,0%
Samtliga	4.483.500	2.962.300					66,1%

Anm. Av fackanslutna heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna kan många vara studerandemedlem i annat förbund än det/de som organiserar branschen ifråga, t ex studerandemedlem i ett Saco-förbund som deltidsarbetar inom handeln som affärsbiträde.

Appendix 10. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare med detaljerad branschuppdelning och en decimal samt ålder med en decimal

Tabell 66. Facklig organisationsgrad för arbetare per bransch och sektor 2006-2023

/Union density of blue-collar workers by industry and sector/

ARBETARE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A-E Industri mm	83,7	81,1	81,4	81,0	79,1	78,1	78,2	77,1
F Byggnation	81,2	77,0	72,3	73,2	71,3	69,0	68,7	68,2
G Handel	64,2	61,0	57,4	56,4	56,52	55,52	55,9	56,0
Privata tjänster exkl. handel, därav:	67,3	62,3	57,6	56,52	56,2	56,52	55,3	53,7
- H Transporter	70,9	66,8	62,8	62,2	62,9	60,1	61,8	62,56
- I Hotell & restaurang	52,4	46,8	39,56	35,6	36,3	33,47	31,8	30,1
- L-N Företagstjänster mm, därav:	68,2	64,4	61,3	59,2	57,54	57,0	56,2	53,9
lokalvård**	64,3	59,9	59,6	57,48	58,7	54,48	51,8	48,4
- O-U Övriga privata tjänster*	70,51	64,0	58,2	59,52	59,45	59,7	59,0	57,7
Privata tjänster totalt	66,2	61,8	57,49	56,48	56,54	55,4	55,3	54,4
Privat sektor totalt	73,8	70,0	67,0	65,9	64,9	63,8	63,4	62,2
Statligt anställda**						(79,8)	(81,9)	(78,4)
Kommunalt anställda	86,48	84,8	83,0	82,4	82,3	80,1	80,0	78,6
Offentlig sektor totalt	86,6	84,7	82,9	82,3	82,53	80,1	80,0	78,6
Båda sektorerna	77,0	73,52	70,7	69,8	69,0	67,47	67,3	65,8

ARBETARE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A-E Industri mm	76,3	75,7	75,0	73,9	72,8	72,0	73,0	73,0	72,3	71,6
F Byggnation	66,9	64,9	65,7	63,8	62,6	61,8	57,9	58,3	56,1	54,3
G Handel	53,1	52,4	54,0	53,2	51,8	51,9	52,0	50,7	50,8	52,1
Privata tjänster exkl. handel, därav:	53,6	51,45	50,2	49,4	49,1	48,1	50,3	52,8	49,2	47,8
- H Transporter	64,4	60,3	60,4	59,6	57,9	57,1	52,41	54,4	56,8	56,2
- I Hotell & restaurang	29,4	28,4	28,4	26,9	31,0	27,4	34,3	35,1	30,7	25,4
- L-N Företagstjänster mm, därav:	54,1	51,8	51,0	52,0	50,3	48,6	53,8	56,51	48,7	49,1
lokalvård**	49,6	48,4	48,4	45,7	48,9	42,4	54,9	55,6	42,4	43,2
- O-U Övriga privata tjänster*	56,4	54,4	53,2	51,0	49,7	49,6	51,45	56,2	52,4	50,1
Privata tjänster totalt	53,4	51,45	51,4	50,6	49,9	49,3	50,8	52,2	49,6	49,1
Privat sektor totalt	60,9	59,1	59,0	57,9	57,2	56,9	57,4	58,3	56,2	55,4
Statligt anställda**	(79,0)	(84,1)	(79,8)	(74,3)	(66,4)	(74,3)	(79,7)	(73,6)	(84,7)	(80,5)
Kommunalt anställda	76,9	76,3	73,6	71,8	71,1	71,53	72,0	73,3	69,8	68,1
Offentlig sektor totalt	77,0	76,6	73,8	71,9	70,9	71,6	72,3	73,6	70,45	68,0
Båda Sektorerna	64,45	62,9	62,1	61,1	60,3	60,1	60,8	61,8	59,4	58,2

ARBETARE	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2017- 2019	2016- 2019	2016- 2020	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023
A-E Industri mm	-0,7	-1,1	-1,1	-0,8	+1,0	-1,9	-3,0	-2,0	0	-0,7	-0,7
F Byggnation	+0,8	-1,9	-1,2	-0,8	-3,9	-2,0	-3,9	-7,8	+0,4	-2,1	-1,8
G Handel	+1,6	-0,8	-1,4	+0,1	+0,1	-1,3	-2,1	-2,0	-1,3	+0,1	+1,3
Privata tjänster exkl. handel, därav:	-1,3	-0,8	-0,3	-1,0	+2,2	-1,3	-2,1	+0,1	+2,5	-3,6	-1,4
- H Transporter	+0,1	-0,5	-1,7	-0,8	-4,7	-2,5	-3,3	-8,0	+2,0	+2,4	-0,6
- I Hotell & restaurang	0	-1,5	+4,1	-3,6	+6,9	+0,5	-1,0	+5,9	+0,8	-4,4	-5,3
- L-N Företagstjänster mm, därav:	-0,8	+1,0	-1,7	-1,7	+5,2	-3,4	-2,4	+2,8	+2,7	-7,8	+0,4
- lokalvård**	0	-2,7	+3,2	-6,5	+12,5	-3,3	-6,0	+6,5	+0,7	-13,2	+0,8
- O-U Övriga privata tjänster*	-1,2	-2,2	-1,3	-0,1	+1,9	-1,4	-3,6	-1,7	+4,8	-3,8	-2,3
Privata tjänster totalt	0	-0,8	-0,7	-0,6	+1,5	-1,3	-2,1	-0,6	+1,4	-2,6	-0,5
Privat sektor totalt	-0,1	-1,1	-0,7	-0,3	+0,5	-1,0	-2,1	-1,6	+0,9	-2,1	-0,8
Statligt anställda**											
Kommunalt anställda	-2,7	-1,8	-0,7	+0,4	+0,5	-0,3	-2,1	-1,6	+1,3	-3,5	-1,7
Offentlig sektor totalt	-2,8	-1,9	-1,0	+0,7	+0,7	-0,3	-2,2	-1,5	+1,4	-3,2	-2,5
Båda Sektorerna	-0,8	-1,0	-0,8	-0,2	+0,7	-1,0	-2,0	-1,3	+1,0	-2,42	-1,2

Anm. 2006-2007 SNI2002, 2008-2017 SNI2007. Anställda 16-64 år (AKU) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Branscherna "Information & kommunikation" och "Finans och försäkring" redovisas inte i tabellen till följd av litet antal arbetare i dessa branscher.

* Kategorin "övriga privata tjänster" (O-U i SNI 2007) inkluderar i privat regi driven hälso- och sjukvård, vård och omsorg, dagbarnvård, hemtjänst, personliga assistenter, reparation av datorer och hushållsartiklar, tvätterier, hår- och skönhetsvård samt förvärvsarbete i hushåll – för en närmare beskrivning se: <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

** Mycket få statligt anställda arbetare medför osäkra tal.

Tabell 67. Facklig organisationsgrad för tjänstemän per bransch och sektor 2006-2023*/Union density of white-collar workers by industry and sector/*

TJÄNSTEMÄN	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A-E Industri mm	79,7	76,2	75,6	76,2	77,2	77,8	79,2	79,52
F Byggverksamhet*	72,49	68,1	62,2	65,0	64,7	64,7	63,7	64,8
G Handel	61,9	58,6	56,4	58,48	60,8	59,3	60,0	61,4
Privat service exkl. handel, därav:	66,2	63,4	61,3	63,0	63,3	63,8	65,0	65,4
- H transport*	75,2	71,1	70,9	70,54	71,1	70,9	73,1	74,7
- I Hotell & restaurang*	-	-	45,2	39,2	43,9	48,6	51,4	51,3
- J Information & kommunikation			63,2	65,7	64,7	63,0	66,52	66,8
- K Finans & försäkring			64,1	68,2	68,2	66,3	65,3	66,2
- L-N Företagstjänster mm**			57,2	58,7	59,0	60,3	60,9	62,6
- O-U Övriga privata tjänster***			64,0	65,9	66,9	68,51	69,2	67,3
Summa privat service	65,3	62,4	60,4	62,1	62,8	62,9	64,0	64,7
Summa privat sektor	68,6	65,45	63,3	64,8	65,4	65,49	66,6	67,2
Offentlig sektor	89,2	86,2	85,3	85,1	85,6	84,7	83,9	84,4
- därav staten	88,2	84,9	84,3	82,9	83,4	81,7	82,2	83,1
- kommuner	89,54	86,7	85,7	85,9	86,3	85,7	84,55	84,9
Båda sektorerna	76,8	73,4	71,52	72,3	72,9	72,6	72,8	73,4

TJÄNSTEMÄN	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A-E Industri mm	79,1	79,8	80,1	79,4	78,4	78,1	79,2	77,9	78,9	78,47
F Byggverksamhet*	65,9	65,4	64,9	64,9	64,2	60,6	64,6	66,6	66,0	64,4
G Handel	63,4	64,1	66,1	64,49	64,6	65,7	67,3	66,4	65,6	66,4
Privat service exkl. handel, därav:	65,6	66,47	66,8	65,9	64,8	65,45	67,2	68,3	67,4	67,45
- H Transport*	73,6	72,9	72,9	69,3	73,6	78,7	74,6	73,48	69,8	69,7
- I Hotell & restaurang*	50,0	51,1	51,3	50,0	47,9	58,1	62,2	59,1	55,2	50,4
- J Information & kommunikation	66,0	67,9	67,3	67,3	67,6	68,4	70,7	69,44	69,2	69,4
- K Finans & försäkring	66,4	67,49	65,9	64,2	64,2	66,3	65,3	60,7	61,49	64,4
- L-N Företagstjänster mm**	64,2	64,3	65,0	63,9	61,6	62,0	64,2	67,2	65,8	66,52
- O-U Övriga privata tjänster***	66,9	68,8	69,7	69,7	67,9	65,9	68,49	71,7	71,6	69,4
Summa privat service	65,2	66,0	66,7	65,7	64,8	65,49	67,2	68,0	67,1	67,3
Summa privat sektor	67,53	68,3	68,8	67,9	67,0	67,3	69,0	68,3	68,9	69,0
Offentlig sektor	84,3	83,4	82,1	82,4	81,9	81,1	81,1	81,9	81,9	81,1
- därav staten	82,0	81,3	80,7	82,53	81,8	80,54	79,9	80,1	81,46	79,9
- kommuner	85,1	84,2	82,7	82,3	82,0	81,3	81,52	82,6	82,0	81,7
Båda sektorerna	73,6	73,8	73,8	73,3	72,51	72,2	73,3	74,0	73,4	73,0

TJÄNSTEMÄN	2016	2017	2018	2019	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023
A-E Industri mm	80,1	79,4	78,4	78,1	+0,3	-0,7	-1,0	-0,3	+1,1	-1,3	+1,0	-0,4
F Byggsamverksamhet*	64,9	64,9	64,2	60,6	-0,6	0	-0,7	-3,6	+4,0	+2,0	-0,6	-1,6
G Handel	66,1	64,49	64,6	65,7	+2,0	-1,6	+0,1	+1,1	+1,6	-0,9	-0,8	+0,9
Privat service exkl. handel, därav:	66,8	65,9	64,8	65,45	+0,3	-0,9	-1,1	+0,6	+0,7	+1,1	-0,9	+0,1
- H transport*	72,9	69,3	73,6	78,7	0	-3,6	+4,3	+5,1	-4,1	-0,9	-3,7	-0,1
- I Hotell & restaurang*	51,3	50,0	47,9	58,1	+0,2	-1,3	-2,1	+10,2	+4,1	-3,1	-3,9	-4,8
- J Information & kommunikation	67,3	67,3	67,6	68,4	-0,6	0	+0,3	+0,8	+2,3	-1,3	-0,2	+0,2
- K Finans & försäkring	65,9	64,2	64,2	66,3	-1,6	-1,7	0	+2,1	+1,0	-4,6	+0,8	+2,9
- L-N Företagstjänster mm**	65,0	63,9	61,6	62,0	+0,7	-1,1	-2,3	+0,4	+2,2	+3,0	-1,4	+0,7
- O-U Övriga privata tjänster***	69,7	69,7	67,9	65,9	+0,9	0	-1,8	-2,0	+2,6	+3,2	-0,1	-2,2
Summa privat service	66,7	65,7	64,8	65,49	+0,7	-1,0	-0,9	+0,7	+1,7	+0,8	-0,9	+0,2
Summa privat sektor	68,8	67,9	67,0	67,3	+0,5	-0,9	-0,9	+0,3	+1,7	-0,7	+0,6	+0,1
Offentlig sektor	82,1	82,4	81,9	81,1	-1,3	+0,3	-0,5	-0,8	0	+0,8	0	-0,8
- därav staten	80,7	82,53	81,8	80,54	-0,6	+1,8	-0,7	-1,3	-0,6	+0,2	+1,4	-1,6
- kommuner	82,7	82,3	82,0	81,3	-1,5	-0,4	-0,3	-0,7	+0,2	+1,1	-0,6	-0,3
Båda sektorerna	73,8	73,3	72,51	72,2	0	-0,5	-0,8	-0,3	+1,1	+0,7	-0,6	-0,4

Anm. AKU årsmedeltal 16-64 år exklusive heltidsstuderande som deltidsarbetar. Näringsgrenarna J-U har utelämnats 2006 och 2007 på grund av förändrad indelning vid övergången från SNI2002 till SNI2007 vilket fick konsekvenser främst för tjänstemännen.

* Osäkra tal på grund av få tjänstemän i urvalet.

** Företagstjänster (L-N) omfattar bl a fastighetsverksamhet, fastighetsservice, advokat-, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård.

*** ”Övriga privata tjänster” (O-U i SNI 2007) inkluderar i privat regi driven utbildning, hälso- och sjukvård, vård och omsorg, öppna sociala insatser, kultur-nöje-fritid, intressebevakning/religiös verksamhet, mm – se <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

Tabell 68. Facklig organisationsgrad för löntagare per bransch och sektor 2006-2023*/Union density of employees by industry and sector/*

LÖNTAGARE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A-E Industri mm	82,2	79,2	79,2	79,0	78,4	78,0	78,6	77,7
F Byggverksamhet	79,3	75,0	70,2	71,4	69,8	68,1	67,49	67,3
G Handel	63,2	59,9	56,9	57,3	58,49	57,3	57,8	58,6
Privat service exkl. handel, därav:	66,6	63,0	60,0	60,7	60,9	60,8	61,4	61,3
- H transport	72,6	68,6	65,54	64,9	65,4	63,4	65,1	66,2
- I Hotell & restaurang	52,2	48,56	40,8	36,4	38,2	37,0	36,4	34,7
- J Information & kommunikation			63,4	65,54	65,0	63,3	66,2	66,8
- K Finans & försäkring			64,1	68,2	68,1	66,2	65,2	66,1
- L-N Företagstjänster mm*			58,4	58,9	58,6	59,3	59,6	60,4
- O-U Övriga privata tjänster**			61,8	63,48	64,1	65,2	65,3	63,53
Summa privat service	65,7	62,2	59,2	59,9	60,3	59,9	60,6	60,6
Summa privat sektor	71,2	67,7	65,1	65,3	65,2	64,7	65,1	64,8
Offentlig sektor	88,3	85,7	84,48	84,2	84,6	83,2	82,7	82,6
- därav staten	88,3	84,7	84,0	82,7	83,7	81,6	82,2	82,8
- kommuner	88,3	85,9	84,6	84,47	84,8	83,51	82,8	82,51
Båda sektorerna	76,9	73,45	71,2	71,2	71,2	70,4	70,47	70,2

LÖNTAGARE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A-E Industri mm	77,2	77,3	77,1	76,3	75,1	74,8	75,8	75,3	75,6	75,2
F Byggverksamhet	66,6	65,0	65,4	64,0	62,9	61,4	60,0	60,7	59,0	57,8
G Handel	58,0	58,1	59,8	58,8	58,49	59,3	60,2	59,4	59,0	60,0
Privat service exkl. handel, därav:	61,3	61,0	61,0	60,3	59,6	60,0	62,3	64,0	62,6	62,3
- H transport	67,2	64,1	64,1	62,7	62,9	64,0	59,7	60,3	60,9	60,6
- I Hotell & restaurang	33,9	34,2	33,6	32,4	35,3	34,4	41,8	40,8	37,52	32,3
- J Information & kommunikation	65,8	67,3	67,0	66,8	67,46	68,49	70,9	69,3	68,7	69,1
- K Finans & försäkring	66,55	67,6	65,8	64,4	64,1	66,3	65,51	60,52	61,6	63,3
- L-N Företagstjänster mm*	61,49	61,0	61,3	61,0	58,9	59,0	61,8	64,7	62,3	63,0
- O-U Övriga privata tjänster**	62,7	63,3	63,7	62,8	61,4	60,4	63,1	67,0	65,7	63,7
Summa privat service	60,53	60,3	60,7	60,0	59,4	59,9	61,8	63,0	61,8	61,8
Summa privat sektor	64,4	64,1	64,3	63,7	62,7	62,9	64,4	65,2	64,2	64,0
Offentlig sektor	82,1	81,45	79,9	79,48	79,0	78,6	78,8	80,0	79,2	78,1
- därav staten	81,9	81,45	80,7	82,1	81,0	80,2	79,9	80,3	79,3	79,3
- kommuner	82,1	81,45	79,7	78,8	78,49	78,2	78,54	79,9	78,49	77,8
Båda sektorerna	69,9	69,49	69,2	68,6	68,0	68,1	68,9	70,0	68,9	68,3

/FORTS./

LÖNTAGARE	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
A-E Industri mm	-0,2	-0,8	-1,2	-0,3	+1,0	-0,5	+0,3	-0,3
F Byggverksamhet	-0,4	-1,0	-1,1	-1,5	-1,4	+0,7	-1,7	-1,2
G Handel	+1,7	-1,0	-0,3	+0,8	+0,9	-0,8	-0,4	+1,0
Privat service exkl. handel, därav:	0	-0,7	-0,4	+0,4	+2,3	+1,7	-1,4	-0,3
- H transport	0	-1,4	+0,2	+1,1	-4,3	+0,6	+0,6	-0,3
- I Hotell & restaurang	-0,6	-1,2	+2,9	-0,9	+7,4	-1,0	-3,3	-5,2
- J Information & kommunikation	-0,3	-0,2	+0,7	+1,0	+2,4	-1,6	-0,6	+0,4
- K Finans & försäkring	-1,8	-1,4	-0,3	+2,1	-0,8	-5,0	+1,1	+1,7
- L-N Företagstjänster mm*	+0,3	-0,3	-2,1	+0,1	+2,8	+2,9	-2,5	+0,7
- O-U Övriga privata tjänster**	+0,4	-0,9	-1,4	-1,0	+2,7	+3,9	-1,3	-2,0
Summa privat service	+0,4	-0,7	-0,6	+0,5	+1,9	+1,2	-1,2	0,0
Summa privat sektor	+0,2	-0,6	-1,0	+0,2	+1,5	+0,8	-1,0	-0,2
Offentlig sektor	-1,6	-0,4	-0,5	-0,4	+0,2	+1,2	-0,8	-1,1
- därav staten	-0,8	-1,7	-1,1	-0,8	-0,3	+0,4	-1,0	0,0
- kommuner	-1,8	-1,1	-0,3	-0,3	+0,3	+1,5	-1,4	-0,7
Båda sektorerna	-0,3	-0,6	-0,6	-0,1	+0,8	+1,1	-1,1	-0,6

Anm. AKU årsmedeltal 16-64 år exklusive heltidsstuderande som deltidsarbetar. Näringsgrenarna J-U utelämnade 2006-2007 på grund av förändrad indelning vid övergången från SNI2002 till SNI2007 vilket fick konsekvenser främst för tjänstemännen.

* Kategorin företagstjänster (L-N) omfattar bl a fastighetsverksamhet, fastighetsservice, advokat-, revisions- och reklambyråer, PR och kommunikation, konsulter, grafisk design, bemannings- och uthyrningsverksamhet, säkerhetstjänster och lokalvård.

** Kategorin "övriga privata tjänster" (O-U i SNI 2007) inkluderar i privat regi driven utbildning, hälso- och sjukvård, vård och omsorg, öppna sociala insatser, kultur-nöje-fritid, intressebevakning/religiös verksamhet, mm – för närmare beskrivning se: <https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/struktur-sni2007.pdf>

Tabell 69A. Facklig organisationsgrad efter ålder i Sverige 1990-2023 (*Union density by age*)

Ålder	1990	1993	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
16-24	61,9	69,1	53,6	52,2	50,9	49,7	50,0	48,2	46,7	46,2	40,48	35,6
25-29	78,2	80,9	75,8	73,6	72,9	71,8	72,3	70,0	69,4	67,8	63,9	61,0
16-29 totalt	69,2	75,7	66,0	64,1	62,3	61,9	62,2	60,0	58,8	57,9	52,7	48,8
30-44	84,6	86,3	83,3	82,1	80,7	80,9	80,47	79,52	78,4	77,3	74,4	72,2
45-64	87,6	89,1	88,4	87,6	87,1	87,2	87,1	85,9	85,7	84,9	82,1	80,6
16-64 totalt	81,4	84,9	81,8	80,6	79,7	79,7	79,7	78,59	77,8	76,9	73,45	71,2

Ålder	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16-24	35,47	33,8	34,4	36,0	35,6	34,8	34,8	36,0	36,6	35,9	35,1	37,4	38,8	36,4	35,9
25-29	59,4	59,8	58,4	57,2	58,1	58,3	58,8	59,4	59,1	58,2	57,9	59,8	60,52	57,9	59,4
16-29 totalt	48,3	47,7	47,1	47,4	47,3	47,2	47,9	49,1	49,49	49,0	48,7	51,0	52,2	49,2	49,6
30-44	72,47	72,7	71,9	71,0	71,0	71,0	70,3	69,6	68,9	67,8	68,0	69,1	69,1	68,3	67,9
45-64	80,2	80,3	79,8	80,2	80,3	79,8	79,3	78,8	77,7	77,2	76,47	76,45	77,9	77,6	76,3
16-64 totalt	71,2	71,2	70	70,47	70,2	69,9	69,49	69,2	68,6	68,0	67,8	68,9	70,0	68,9	68,3

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.

Tabell 69B. Facklig organisationsgrad efter ålder och kön i Sverige 1990-2023

Ålder	1990	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2015	2018	2019	2020
MÄN													
16-24	61,8	66,9	52,48	48,7	47,9	45,8	38,2	38,1	36,0	36,6	37,1	37,2	37,49
25-29	75,4	78,1	70,2	67,1	64,9	65,4	57,1	55,52	55,9	54,6	53,6	53,2	56,1
16-29 totalt	67,9	73,2	62,3	58,52	57,0	53,8	47,9	47,4	46,5	46,4	46,7	46,7	48,7
30-44	82,6	83,2	79,0	74,3	74,2	75,9	68,6	69,2	68,9	66,5	63,2	63,48	63,8
45-64	86,9	87,2	85,46	82,9	82,1	81,2	78,2	77,7	77,7	76,8	74,4	73,9	73,9
16-64 totalt	79,9	82,4	78,0	74,7	74,0	71,8	68,2	68,4	68,1	66,4	64,3	64,3	65,0
KVINNOR													
16-24	62,1	71,2	51,9	44,3	44,2	36,8	32,44	32,44	31,2	32,7	34,5	32,45	37,2
25-29	81,1	83,8	77,2	71,9	71,0	68,8	65,3	63,7	64,3	63,6	63,4	63,3	64,0
16-29 totalt	70,54	78,1	65,52	59,2	58,9	48,9	50,9	49,3	49,1	49,6	51,6	51,1	53,8
30-44	86,6	89,2	85,2	82,52	80,6	81,8	75,9	75,8	76,6	74,3	72,6	72,7	74,9
45-64	88,2	90,8	89,7	83,3	87,4	87,49	82,9	82,6	82,9	81,7	79,9	78,9	78,9
16-64 totalt	82,9	87,3	83,4	80,9	79,8	75,7	74,2	74,1	74,51	72,7	71,8	71,6	73,1

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.

/FORTS./

Ålder	2020	2021	2022	2023
MÄN				
16-24	37,49	41,3	39,4	39,3
25-29	56,1	55,9	51,8	53,53
16-29 totalt	48,7	50,1	46,4	47,2
30-44	63,8	64,4	64,0	63,0
45-64	73,9	74,5	74,2	72,4
16-64 totalt	65,0	65,9	64,8	64,0
KVINNOR				
16-24	37,2	35,6	31,9	31,2
25-29	64,0	65,9	64,9	65,9
16-29 totalt	53,8	54,7	52,7	52,4
30-44	74,9	74,2	72,9	73,1
45-64	78,9	81,2	80,8	80,1
16-64 totalt	73,1	74,2	73,2	72,9

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.

Tabell 69C. Facklig organisationsgrad för arbetare och tjänstemän efter ålder, sektor och kön 2019

År 2019	ARBETARE		TJÄNSTEMÄN	
Sektor / Kön / Ålder	Anställda	Organisationsgrad	Anställda	Organisationsgrad
PRIVAT SEKTOR: Män				
16-24 år	122.800	38,4	44.700	(36,3)
25-29 år	118.900	49,4	106.100	53,3
Summa 16-29 år	241.700	43,8	150.800	48,2
30-44 år	260.400	56,9	384.800	65,4
45-64 år	323.000	69,51	391.300	74,0
Summa 16-64 år	825.100	58,0	926.800	66,3
PRIVAT SEKTOR: Kvinnor				
16-24 år	70.500	23,6	36.500	(38,2)
25-29 år	42.500	(50,4)	88.700	58,7
Summa 16-29 år	113.000	33,7	125.200	52,7
30-44 år	106.000	58,8	288.900	69,8
45-64 år	120.900	69,1	308.100	73,9
Summa 16-64 år	339.900	54,1	722.200	68,6
OFFENTLIG SEKTOR: Män				
16-24 år	8.500	-	11.400	(38,6)
25-29 år	11.000	(65,2)	32.000	(66,9)
Summa 16-29 år	19.500	(49,7)	43.400	(59,45)
30-44 år	29.500	(61,6)	116.100	74,0
45-64 år	32.900	(69,8)	142.500	85,4
Summa 16-64 år	81.900	62,1	302.000	77,3
OFFENTLIG SEKTOR: Kvinnor				
16-24 år	25.900	(42,1)	14.000	(49,1)
25-29 år	26.800	(63,6)	55.800	78,9
Summa 16-29 år	52.700	53,0	85.500	73,4
30-44 år	81.700	70,6	267.100	82,8
45-64 år	148.000	84,1	361.500	84,8
Summa 16-64 år	282.400	74,4	714.100	82,7

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.
Organisationsgraden för kategorier med få eller relativt få anställda inom parentes för att markera osäkra tal.

Tabell 69D. Facklig organisationsgrad för arbetare och tjänstemän efter ålder, sektor och kön 2020

År 2020	ARBETARE		TJÄNSTEMÄN	
Sektor / Kön / Ålder	Anställda	Organisationsgrad	Anställda	Organisationsgrad
PRIVAT SEKTOR: Män				
16-24 år	108.000	38,8	37.300	(36,3)
25-29 år	107.200	53,0	106.300	55,7
Summa 16-29 år	215.200	45,9	143.600	50,7
30-44 år	250.800	55,6	391.700	66,4
45-64 år	304.700	69,8	416.200	73,9
Summa 16-64 år	770.600	58,49	951.500	67,3
PRIVAT SEKTOR: Kvinnor				
16-24 år	63.200	29,7	32.300	(40,9)
25-29 år	42.900	(44,7)	92.800	65,9
Summa 16-29 år	106.100	35,8	125.100	59,4
30-44 år	96.500	59,7	294.000	74,0
45-64 år	112.800	68,0	325.000	73,44
Summa 16-64 år	315.400	54,6	744.200	71,3
OFFENTLIG SEKTOR: Män				
16-24 år	11.800	(33,5)	12.600	(34,1)
25-29 år	11.200	(53,6)	29.900	(71,9)
Summa 16-29 år	23.000	(43,3)	42.500	(60,7)
30-44 år	25.500	(63,8)	124.900	74,6
45-64 år	37.500	(71,6)	134.400	84,6
Summa 16-64 år	86.100	61,7	301.800	77,1
OFFENTLIG SEKTOR: Kvinnor				
16-24 år	23.400	(46,5)	15.100	(47,4)
25-29 år	20.700	(64,8)	63.400	75,3
Summa 16-29 år	44.100	55,1	78.500	70,0
30-44 år	76.100	71,48	268.200	83,1
45-64 år	139.400	84,7	361.400	85,3
Summa 16-64 år	259.600	75,8	708.100	82,8

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.
Organisationsgraden för kategorier med få eller relativt få anställda inom parentes för att markera osäkra tal.

Tabell 69E. Facklig organisationsgrad för arbetare och tjänstemän efter ålder, sektor och födelseland 2019

År 2019	ARBETARE		TJÄNSTEMÄN	
Sektor / Födelseland / Ålder	Anställda	Organisationsgrad	Anställda	Organisationsgrad
PRIVAT SEKTOR: Inrikes födda				
16-24 år	161.000	56,2	73.000	(37,6)
25-29 år	123.400	64,1	166.000	54,8
Summa 16-29 år	284.400	42,3	239.800	49,6
30-44 år	222.700	64,3	540.200	68,2
45-64 år	332.300	74,2	612.800	74,7
Summa 16-64 år	839.500	60,8	1.392.400	67,8
PRIVAT SEKTOR: Utrikes födda				
16-24 år	32.200	(23,4)	8.200	-
25-29 år	38.000	(42,4)	28.800	(61,0)
Summa 16-29 år	70.200	33,7	37.000	(54,8)
30-44 år	143.700	46,8	133.400	63,7
45-64 år	116.600	55,1	86.500	69,1
Summa 16-64 år	325.500	46,8	257.000	64,3
OFFENTLIG SEKTOR: Inrikes födda				
16-24 år	24.700	(43,6)	24.200	(45,3)
25-29 år	27.500	(67,2)	86.400	79,51
Summa 16-29 år	52.200	56,0	110.700	72,0
30-44 år	57.000	72,8	308.600	83,6
45-64 år	134.400	83,3	435.900	86,9
Summa 16-64 år	243.500	75,0	855.100	83,8
OFFENTLIG SEKTOR: Utrikes födda				
16-24 år	9.700	-	-	-
25-29 år	10.400	(55,7)	15.200	(52,1)
Summa 16-29 år	20.100	(42,1)	18.200	(49,1)
30-44 år	54.100	63,3	74.600	66,0
45-64 år	46.500	(76,4)	68.100	72,8
Summa 16-64 år	120.700	64,8	160.900	67,0

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.
Organisationsgraden för kategorier med få eller relativt få anställda inom parentes för att markera osäkra tal.

Tabell 69F. Facklig organisationsgrad för arbetare och tjänstemän efter ålder, sektor och födelseland 2020

År 2020	ARBETARE		TJÄNSTEMÄN	
Sektor / Födelseland / Ålder	Anställda	Organisationsgrad	Anställda	Organisationsgrad
PRIVAT SEKTOR: Inrikes födda				
16-24 år	138.700	37,0	62.600	(39,9)
25-29 år	113.000	52,2	167.600	60,7
Summa 16-29 år	251.700	43,8	230.200	55,0
30-44 år	219.200	63,2	537.400	70,2
45-64 år	313.300	73,48	641.700	74,6
Summa 16-64 år	784.200	61,1	1.409.300	69,7
PRIVAT SEKTOR: Utrikes födda				
16-24 år	32.500	(28,7)	7.000	-
25-29 år	37.100	(46,0)	31.500	(59,2)
Summa 16-29 år	69.500	37,9	38.600	(53,1)
30-44 år	128.100	45,6	148.400	67,52
45-64 år	104.200	56,8	99.500	67,6
Summa 16-64 år	301.900	47,7	286.400	65,6
OFFENTLIG SEKTOR: Inrikes födda				
16-24 år	24.200	(45,0)	23.200	(40,9)
25-29 år	22.000	(67,0)	82.700	79,6
Summa 16-29 år	46.200	55,4	105.900	67,9
30-44 år	57.300	74,7	318.000	83,8
45-64 år	126.200	84,8	429.500	86,8
Summa 16-64 år	229.700	76,3	835.500	83,4
OFFENTLIG SEKTOR: Utrikes födda				
16-24 år	11.000	(35,9)	4.500	-
25-29 år	10.000	(47,3)	10.600	(64,1)
Summa 16-29 år	20.900	(41,3)	15.100	(58,1)
30-44 år	44.300	62,9	75.100	65,7
45-64 år	50.700	(74,9)	66.200	74,0
Summa 16-64 år	116.000	64,3	156.400	68,48

Anm. AKU 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan av studierna.
Organisationsgraden för kategorier med få eller relativt få anställda inom parentes för att markera osäkra tal.

Appendix 11. Facklig organisationsgrad för ”högre tjänstemän” och ”övriga tjänstemän” 2005-2023

Tabell 70. Facklig organisationsgrad för olika kategorier av tjänstemän per sektor och kön 2005-2023

/Union density of higher white-collar workers (“högre tjänstemän”) and other white-collar workers (“övriga tjänstemän”) by sector and sex/

A. HÖGRE TJÄNSTEMÄN	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2005-2013	2006-2013
<i>Privat sektor</i>											
Män	65	63	62	60	61	63	65	66	66	+1	+3
Kvinnor	74	70	70	66	68	67	68	69	70	-4	-4
Båda könen	68	65	63	62	63	65	66	67	68	-1	+3
<i>Offentlig sektor</i>											
Män	86	85	82	81	80	81	79	78	80	-6	-5
Kvinnor	91	90	87	85	85	85	85	85	86	-5	-4
Båda könen	89	88	85	83	83	84	82	82	83	-6	-5
<i>Båda sektorerna</i>											
Män	72	69	67	66	66	68	68	69	70	-2	+1
Kvinnor	83	81	77	76	77	77	76	77	78	-5	-3
Båda könen	77	74	72	70	71	72	72	73	73	-4	-1
B. ÖVRIGA TJÄNSTEMÄN	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2005-2013	2006-2013
<i>Privat sektor</i>											
Män	71	70	66	64	66	66	65	66	67	-4	-3
Kvinnor	71	70	66	63	65	66	65	66	67	-4	-3
Båda könen	71	70	66	64	65	66	65	66	67	-4	-3
<i>Offentlig sektor</i>											
Män	87	87	84	83	82	82	82	81	81	-6	-6
Kvinnor	92	91	88	87	88	88	87	86	87	-5	-4
Båda könen	91	90	87	86	86	86	86	85	85	-6	-5
<i>Båda sektorerna</i>											
Män	74	74	70	68	70	70	69	70	70	-4	-4
Kvinnor	82	80	77	75	75	76	76	75	76	-6	-4
Båda könen	79	78	74	72	73	73	73	73	73	-6	-5

/Forts./

/Forts./

A. HÖGRE TJÄNSTEMÄN	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Privat sektor</i>										
Män	67	68	69	67	67	69	69	68	68	68
Kvinnor	72	74	75	74	72	73	75	74	75	76
Båda könen	69	70	71	70	69	70	71	70	71	71
<i>Offentlig sektor</i>										
Män	78	80	79	80	80	79	79	79	79	78
Kvinnor	86	84	84	85	84	84	84	84	84	84
Båda könen	83	83	82	83	83	82	82	82	83	82
<i>Båda sektorerna</i>										
Män	70	71	71	71	71	71	71	70	70	70
Kvinnor	79	79	79	79	78	78	79	78	79	80
Båda könen	74	75	75	75	74	75	75	74	75	75
B. ÖVRIGA TJÄNSTEMÄN	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
<i>Privat sektor</i>										
Män	67	67	68	66	64	65	66	68	67	67
Kvinnor	67	68	68	68	68	67	70	71	69	69
Båda könen	67	68	68	67	66	66	68	69	68	68
<i>Offentlig sektor</i>										
Män	81	79	78	77	77	76	75	77	73	73
Kvinnor	87	85	84	83	83	82	82	84	84	83
Båda könen	85	84	82	82	82	81	80	82	81	81
<i>Båda sektorerna</i>										
Män	70	70	70	69	67	67	68	70	68	68
Kvinnor	76	76	75	75	75	74	75	77	76	75
Båda könen	73	73	73	72	72	71	72	74	73	72

/FORTS./

A. HÖGRE TJÄNSTEMÄN	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2006-2022	2006-2023
<i>Privat sektor</i>											
Män	+1	+1	+1	-2	0	+2	0	-1	0	+5	+5
Kvinnor	+2	+2	+1	-1	-2	+1	+2	-1	+1	+5	+6
Båda könen	+1	+1	+1	-1	-1	+1	+1	-1	+1	+6	+6
<i>Offentlig sektor</i>											
Män	-2	+2	-1	+1	0	-1	0	0	0	-6	-7
Kvinnor	0	-2	0	+1	-1	0	0	0	0	-6	-6
Båda könen	0	0	-1	+1	0	-1	0	0	+1	-5	-6
<i>Båda sektorerna</i>											
Män	0	+1	0	0	0	0	0	-1	0	+1	+1
Kvinnor	+1	0	0	0	-1	0	+1	-1	+1	-2	-1
Båda könen	+1	+1	0	0	-1	-1	0	-1	+1	+1	+1
B. ÖVRIGA TJÄNSTEMÄN	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2006-2022	2006-2023
<i>Privat sektor</i>											
Män	0	0	+1	-2	-2	+1	+1	+2	-1	-3	-3
Kvinnor	0	+1	0	0	0	-1	+3	+1	-2	-1	-1
Båda könen	0	+1	0	-1	-1	0	+2	+1	-1	-2	-2
<i>Offentlig sektor</i>											
Män	0	-2	-1	-1	0	-1	-1	+2	-4	-14	-14
Kvinnor	0	-2	-1	-1	0	-1	0	+2	0	-7	-8
Båda könen	0	-1	-2	0	0	-1	-1	+2	-1	-9	-9
<i>Båda sektorerna</i>											
Män	0	0	0	-1	-2	0	+1	+2	-2	-6	0
Kvinnor	0	0	-1	0	0	+1	+1	+2	-1	-4	-5
Båda könen	0	0	0	-1	0	-1	+1	+2	-1	-5	-6

Anm 1. Anställda 16-64 år (årsgenomsnitt) exklusive heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna. Högre tjänstemän har SEI-koderna 56 ("högre tjänstemän") och 57 ("högre tjänstemän i ledande befattningar"). Kategorin Övriga tjänstemän utgörs av Tjänstemän på mellannivå (kod 46) och Tjänstemän på lägre nivå (koderna 33 och 36).

Anm 2. Indelningen i högre tjänstemän och övriga tjänstemän är föråldrad med tanke på utbildningssystemets förändringar. Numera utgörs en stor del av gruppen övriga tjänstemän av akademiker, t ex sjuksköterskor, grundskollärare och förskollärare. Indelningen har ändå sitt intresse genom att det som här benämns högre tjänstemän i grova drag motsvarar de traditionella Saco-grupperna medan övriga tjänstemän i stor utsträckning hör till TCO:s organisationsområde (och i viss mån också LO:s).

Appendix 12. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare per bransch och sektor 1990-2000. Första kvartalet respektive år.

Tabell 71. Facklig organisationsgrad för arbetare, tjänstemän och löntagare per bransch och sektor 1990-2000. **Första kvartalet respektive år.**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
A. ARBETARE											
Privat sektor											
Tillverkningsindustri	89	89	91	92	93	93	92	91	91	91	90
Byggbranschen	89	88	88	88	89	90	90	89	89	91	88
Handel	68	67	70	73	75	75	74	74	73	74	72
Övrig privat sektor	69	66	71	73	76	77	77	77	76	76	74
Privat service mm totalt	69	67	71	73	75	76	76	76	75	75	73
Privat sektor totalt	81	80	82	83	84	85	84	84	83	83	81
Offentlig sektor	88	88	91	94	94	94	94	94	93	93	93
Alla arbetare	84	83	85	87	88	88	87	87	86	86	85
B. TJÄNSTEMÄN											
Privat sektor											
Tillverkningsindustri	82	83	84	84	84	84	83	81	82	82	81
Handel	60	60	65	65	64	65	63	63	62	63	61
Övrig privat sektor	67	67	71	72	75	75	73	72	72	71	68
Privat service mm totalt	65	65	69	70	72	72	71	70	69	69	66
Privat sektor totalt	70	70	73	74	75	76	74	73	73	72	70
Offentlig sektor	93	94	94	94	94	94	94	94	94	94	93
Alla tjänstemän	81	81	83	84	84	84	83	82	81	81	80
C. LÖNTAGARE TOTALT											
Privat sektor											
Tillverkningsindustri	87	87	88	89	89	90	88	87	88	88	87
Byggbranschen	86	84	84	85	84	86	88	86	85	86	84
Handel	64	64	67	69	69	70	69	68	67	68	66
Övrig privat sektor	68	67	71	73	75	76	75	74	73	73	70
Privat service mm totalt	66	66	70	71	73	74	73	72	72	71	69
Privat sektor totalt	76	76	78	79	80	80	79	78	78	78	76
Offentlig sektor	91	91	92	94	94	94	94	94	94	94	93
Alla löntagare	82	82	84	85	86	86	85	84	84	84	82

Anm. Anställda 16-64 år 1:a kvartalet respektive år. Heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna exkluderade. Specialbearbetningar av SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU).

Källa: Mats Larsson LO utifrån tidigare LO-utredaren Sven Nelanders data. Se även Larsson (2018), sid 14.

Appendix 13. Antal företag och anställda i företag anslutna till arbetsgivarorganisationer 2016 (privat sektor)

Tabell 72. Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag 31/12 2016 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Företag	Exkl med 0 anställda*	Anställda	Arbetare	Tjänstemän
Svenskt Näringsliv (SN)		50.795	1.829.404	924.021	905.383
BAO (banker m fl)	142	142	40.815	0	40.815
Idea (ideella organisationer)	1.417	1.417	14.309	1.994	12.315
Arbetsgivaralliansen	3.110	3.110	31.000	8.184	22.816
Teatercentrum	ca 70	ca 70	ca 390	0	390
Danscentrum	ca 52	ca 52	ca 90	0	90
Delsumma		55.586	1.916.008	934.199	981.809
Årsanställda omräknat till individer 16-64 år ⁸⁵			2.088.449	1.061.250	1.027.199
Do 15-74 år ⁸⁶			2.105.693	1.070.592	1.035.101
KFO (kooperationen)	4.014	4.014	108.658	50.300	58.358
Fastigo (fastighetsbranschen)	1.027	1.027	20.565	10.891	10.030
KFS (kommunala bolag)	532	532	31.403	ca 35% 10.991	20.255
Pacta (kommunala bolag m fl)	490**	490**	38.844	28,7% 11.148	27.696
Sinf (Svensk industriförening) 25.000 anställda, varav 5.000 med reguljära avtal, 14.000 med häng- avtal och 6.000 utan avtal	1.500	1.500	5.000 (14.000) [19.000]	3.250 (9.100) ca 65% [12.350]	1.750 (4.900) ca 35% [6.650]
Svensk Scenkonst	106	106	11.000	0	11.000
AFO (arbetarrörelsen)			ca 1.500	0	1.500
SUA (SSU)			20	0	20
Sveriges Frisörföretagare	3.584	1.017	3.600	3.600	-
ABF-F	ca 72	ca 72	1.000	0	1.000
SSR (skorstensfejare)	165	165	1.500 ⁸⁷	1.300	200
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisation	664	664	21.342	4.229	17.113
Arbetsgivarverket (privat sektor)	25	25	5.489	1.830	3.659
Delsumma exkl Sinf-hängavtal		9.506	249.921	97.539	152.581
Do inkl Sinf-hängavtal			263.921	//////////	//////////
SUMMA TOTALT		65.092	16-64 år	15-74 år	
Summa totalt individer			2.352.370	2.369.614	
Antal företag med minst 1 anställd november 2016		313.643	AKU 16-64 år 2.876.300	AKU 15-74 år 2.946.700	
Arbetsgivarnas organisationsgrad (1)		20,8%	81,8%	80,4%	

⁸⁵ Privat sektor: anställda 16-64 år kvartal 4 2016: $40,0 : 36,7 = 1,09 \times 1.916.008 = 2.088.449$; arbetare 16-64 år kvartal 4 2016 (genomsnittlig överenskommen arbetstid privat sektor): $40,0 : 35,2 = 1,136 \times 934.199 = 1.061.250$. Tjänstemän fås genom subtraktion.

⁸⁶ Privat sektor: anställda 15-74 år kvartal 4 2016: $40,0 : 36,4 = 1,099 \times 1.916.008 = 2.105.693$; arbetare 15-74 år kvartal 4 2016: $40,0 : 34,9 = 1,146 \times 934.199 = 1.070.592$. Tjänstemän fås genom subtraktion.

⁸⁷ Av de 1.500 anställda i medlemsföretagen saknar 100 kollektivavtal.

Alternativ 1: avgår 94.934 aktiebolag med en anställd 2016***		218.709			
Arbetsgivarnas organisationsgrad (2)		29,8%			
Alternativ 2: avgår 94.934 : 2 = 47.467 aktiebolag med en anställd 2016***		266.176			
Organisationsgrad (3)		24,45%			

Anm. Grönmarkerade arbetsgivarorganisationer saknar LO-SAF:s avtalspension.

* Exklusive företag med 0 anställda i SN och Sveriges Frisörföretagare.

** 619 - 129 = 490 (kommunal- och regionförbund exkluderade)

*** Ägaren själv antas vara den ende anställda

Appendix 14. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2016

Tabell 73. Antal anställda 16-64 år och 15-74 år som omfattas av kollektivavtal 2016

	2016A	2016B
PRIVAT SEKTOR	16-64 år	15-74 år
Antal årsanställda (heltidsekvivalenter)	1.916.008	1.916.008
- varav SN	1.829.404	1.829.404
Omräkningskvot till individer 4:e kvartalet	1,09	1,099
Omräknat till individer	2.088.449	2.105.693
SN omräkn. till individer	1.994.050	2.010.515
SN individer utan inkoppling på kollektivavtal*	- 64.011	- 64.376
SN individer med kollektivavtal	1.930.139	1.946.139
SN, BAO etc med avtal individer	2.024.438	2.041.317
Övriga arbetsgivarorganisationer individer	263.921	263.921
Avgår del av Sinf	14.000	14.000
Övriga med avtal	249.921	249.921
SUMMA individer under reguljära kollektivavtal	2.274.359	2.291.238
AKU anställda kvartal 4, 16-64 år privat sektor	2.876.300	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	79,1%	
<i>AKU anställda kvartal 4, 15-74 år</i>		2.946.700
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		77,8%
OFFENTLIG SEKTOR		
AKU antal anställda kvartal 4, 16-64 år	1.391.900	
<i>AKU antal anställda kvartal 4, 15-74 år</i>		1.435.200
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	100%	100%
ALLA SEKTORER		
Anställda med avtal	3.666.259	
AKU anställda kvartal 4 ,16-64 år Summa**	4.268.200	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	85,9%	
<i>Anställda med avtal</i>		3.726.438
<i>AKU anställda kvartal 4, 15-74 år Summa**</i>		4.381.900
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		85,0%
HÄNGAVTAL (arbetare + tjänstemän)	155.312	155.312
Täckning hängavtal(privat sektor)	5,4%	5,3%
PRIVAT SEKTOR		
Individer med avtal inklusive hängavtal	2.429.671	2.446.550
Täckningsgrad 16-64 år	84,47%	
Do 15-74 år		83,03%
HELA EKONOMIN		
Individer med avtal inklusive hängavtal	3.821.571	3.881.750
Täckningsgrad 16-64 år	89,54%	
Do 15-74 år		88,59%

* Antalet anställda på 1.005 avtalsarbetsplatser som inte var inkopplade på kollektivavtal november 2016 i Almega Tjänsteföretagen, Bemanningsföretagen och Medieföretagen var totalt 16.369 årsanställda. Därtill kom i december 2016 i Svenska Handel 4.969 avtalsarbetsplatser med 39.345 årsanställda som inte heller var inkopplade på kollektivavtal (olika omräkningskvot till individer tillämpas för olika branscher)

** Summan av privat och offentlig sektor i AKU (skiljer sig från totala antalet anställda i AKU där även folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands ingår men dessa är inte uppdelade på sektor).

Beräkning av antalet arbetare som 2016 omfattades av hängavtal:

Enligt **Foras rapport 2017** avseende individer med lön intjänad under år 2016 rapporterades:

- 215.784 individer (ej unika) som under 2016 varit anställda i unika företag som endast omfattas av hängavtal
- 1.385.938 individer (ej unika) som under 2016 varit anställda i unika företag som endast omfattas av medlemskapsanslutningar (reguljära kollektivavtal)
- Summan av ovanstående kategorier $215.784 + 1.385.938 = 1.601.722$
- 1.907.729 individer (ej unika) som under 2016 varit anställda i unika företag som omfattas av kollektivavtal under 2017
- Mellanskillnaden mellan $1.907.729$ och $1.601.722 = 306.007$ individer som under 2016 arbetade i unika företag som omfattas av både hängavtal och medlemskapsanslutningar (reguljära kollektivavtal)

Kvoten som fås då antalet individer (arbetare) under hängavtal i unika företag som endast har hängavtal divideras med antalet individer (arbetare) under kollektivavtal blir 215.784 :

$(1.907.729 - 215.784) = 215.784 : 1.691.945 = 12,75\%$ (används i Tabell A nedan)

Andel arbetare under hängavtal av arbetare under samtliga avtal i privat sektor som omfattas av Fora:s statistik: $215.784 : 1.907.729 = 11,31\%$.

TABELL A

Antal arbetare med kollektivavtal	2016
SN, BAO m fl (årsanställda)	934.199
Do individer (årsanställda x 1,127 (40,0 : 35,2 privat sektor arbetare)	1.061.250
Avgår arbetare utan inkoppling i SN	- 33.452
KFO etc / individer	97.539
SUMMA	1.125.337
Täckningsgrad exklusive hängavtal	87,3%
Har ej LOs avtalspension (KFO m fl)	78.498
Hängavtal: antal arbetare exkl KFO m fl som inte har LOs avtalspension****	1.046.839
Hängavtal: omräkningskvot	12,75%
Antal arbetare under hängavtal (12,75% x 1.046.839)	133.472
Täckningsgrad hängavtal	10,35%
SUMMA arbetare inklusive hängavtal ($1.125.337 + 133.472 = 1.258.809$)	1.258.809

Anm. För beräkning av hängavtalens omfattning exkluderas arbetsgivarorganisationer som inte har LO-SAFs avtalspension för arbetare, närmare bestämt KFO (arbetsgivarerna i KFO har Kooperationens avtalspension för medlemmarna i bl a Handels, Kommunal m fl), KFS (avtalspension PA-KFS), Pacta, Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisation och Arbetsgivarverket (privat sektor).

Beräkning av antalet tjänstemän som 2016 omfattades av hängavtal:

Antal medlemmar i TCO- och Saco-förbund samt Ledarna som omfattades av hängavtal var ca 15.025. För att inkludera även icke-medlemmarna på de aktuella arbetsplatserna används den fackliga organisationsgraden för privatanställda tjänstemän 2016 (68,8 procent). $15.000 : 68,8 = 21.840$ tjänstemän under hängavtal år 2016 (används i Tabell B nedan).

TABELL B

Antal tjänstemän med kollektivavtal	2016
SN, BAO m fl (årsanställda)	981.809
Do individer tjänstemän	1.027.199
Avgår tjänstemän utan inkoppling i SN	- 30.924
KFO etc / individer	152.581
SUMMA	1.148.856
Täckningsgrad exklusive hängavtal	72,76%
Antal tjänstemän under hängavtal	21.840
Täckningsgrad tjänstemän hängavtal	1,38%
SUMMA tjänstemän med avtal inklusive hängavtal	1.170.696

Antalet arbetare + tjänstemän som 2016 omfattades av hängavtal samt beräkning av kollektivavtalens täckningsgrad bland tjänstemän:

TABELL C

	2016
Antal arbetare under hängavtal (från Tabell A)	133.472
Antal tjänstemän under hängavtal (från Tabell B)	21.840
TOTALA antalet arbetare + tjänstemän under HÄNGAVTAL	155.312
SUMMA arbetare o tjänstemän med avtal (inklusive hängavtal) privat sektor	2.816.805
Antal tjänstemän 16-64 år 4:e kvartalet 2016	
Privat sektor	1.578.900
Kollektivavtalstäckning inklusive hängavtal	74,1%
Do exklusive hängavtal	72,8%
Offentlig sektor (4:e kvartalet)	1.389.800
Kollektivavtalstäckning	100%
Alla tjänstemän med avtal inklusive hängavtal	2.560.496
Alla anställda tjänstemän 16-64 år 4:e kvartalet 2016, privat + offentlig sektor	2.968.700
Kollektivavtalstäckning	86,2%

Appendix 15. Antal företag och anställda i företag anslutna till arbetsgivarorganisationer 2017 (privat sektor)

Tabell 74. Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag 31/12 2017 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Antal företag	Exkl med 0 anställda*	Anställda	Arbetare	Tjänstemän
Svenskt Näringsliv (SN) 31/10 2017	60.471	50.973	1.882.626	954.726	927.900
BAO (banker m fl)	154	154	41.350	0	41.350
Idea (ideella organisationer)	1.409	1.409	14.758	1.886	12.872
Arbetsgivaralliansen	3.318	3.318	38.750	10.230	28.520
Teatercentrum	ca 70	ca 70	ca 390	0	390
Danscentrum	ca 52	ca 52	ca 90	0	90
Delsumma		55.976	1.977.964	966.842	1.011.122
Årsanställda omräknat till individer 16-64 år ⁸⁸			2.150.047	1.095.432	1.054.615
Do 15-74 år ⁸⁹			2.173.782	1.108.009	1.065.773
KFO (kooperationen)	4.012	4.012	111.112	52.200	58.912
Fastigo (fastighetsbranschen)	1.010	1.010	21.712	11.198	10.514
KFS (kommunala bolag)	523	523	31.408	9.749	21.659
Pacta (kommunala bolag m fl)	496**	496**	42.735	15.527	27.208
Sinf (Svensk industriförening) 25.000 anställda, varav 5.000 med reguljära avtal, 14.000 med häng-avtal och 6.000 utan avtal	1.500	1.500	5.000 (14.000) [19.000]	3.250 (9.100) ca 65% [12.350]	1.750 (4.900) ca 35% [6.650]
Svensk Scenkonst	106	106	11.000	0	11.000
AFO (arbetarrörelsen)			ca 1.500	0	1.500
SUA (SSU)			20	0	20
Sveriges Frisörföretagare	3.584	1.017	3.752	3.752	-
ABF-F	ca 72	ca 72	1.000	0	1.000
SSR (skorstensfejare)	165	165	1.500 ⁹⁰	1.300	200
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisation	662	662	24.675	6.403	18.272
Arbetsgivarverket (privat sektor)	27	27	5.655	1.885 (1/3)	3.770 (2/3)
Delsumma exkl Sinf-hängavtal		9.590	261.069	105.264	155.805
Do inkl Sinf-hängavtal			275.069	//////////	//////////
SUMMA TOTALT		65.566	16-64 år	15-74 år	
Summa totalt individer			2.411.116	2.434.851	
Antal företag med minst 1 anställd november 2017		324.797	AKU 16-64 år 2.954.500	AKU 15-74 år 3.035.700	
Arbetsgivarnas organisationsgrad (1)		20,2%	81,6%	80,2%	

⁸⁸ Privat sektor anställda 16-64 år kv 4 2017: $40,0 : 36,8 = 1,087 \times 1.977.964$ (årsanställda) = 2.150.047 anställda (individer). Arbetare 16-64 år kv 4 2017 (genomsnittlig överenskommen arbetstid privat sektor): $40,0 : 35,3 = 1,133 \times 966.842 = 1.095.432$. Tjänstemän fås genom subtraktion.

⁸⁹ Privat sektor anställda 15-74 år kv 4 2017: $40,0 : 36,4 = 1,099 \times 1.977.964 = 2.173.782$ anställda. Arbetare 15-74 år kv 4 2017: $40,0 : 34,9 = 1,146 \times 966.842 = 1.108.009$. Tjänstemän fås genom subtraktion.

⁹⁰ Av de 1.500 anställda i medlemsföretagen saknar 100 kollektivavtal.

Alternativ 1: avgår 104.260 aktiebolag med en anställd 2017***		220.537			
Arbetsgivarnas organisationsgrad (2)		29,7%			
Alternativ 2: avgår 104.260 : 2 = 52.130 aktiebolag med en anställd 2017***		272.667			
Organisationsgrad (3)		24,0%			

* Exklusive företag med 0 anställda i SN och Sveriges Frisörföretagare.

** 617 - 121 = 496 (kommunal- och regionförbund exkluderade)

*** Ägaren själv antas vara den ende anställda

Appendix 16. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2017

Tabell 75. Antal anställda 16-64 år och 15-74 år som omfattas av kollektivavtal 2017

	2017A	2017B
PRIVAT SEKTOR	16-64 år	15-74 år
Antal årsanställda (heltidsekvivalenter)	1.977.964	1.977.964
- varav Svenskt Näringsliv (SN)	1.882.626	1.882.626
Omräkningskvot till individer 4:e kvartalet 2017	1,087	1,099
Omräknat till individer	2.150.047	2.173.782
SN omräkn. till individer	2.046.414	2.069.006
SN utan inkoppling på kollektivavtal: antal individer**	69.730	70.396
SN med kollektivavtal	1.976.684	1.998.610
SN, BAO etc med avtal: antal individer	2.080.317	2.103.386
Övriga arbetsgivarorganisationer: antal individer	261.069	261.069
SUMMA individer med reguljära kollektivavtal	2.341.386	2.364.455
AKU kv4 16-64 år privat sektor	2.954.500	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	79,2%	
AKU kv4 15-74 år privat sektor		3.035.700
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		77,9%
OFFENTLIG SEKTOR (alla har kollektivavtal)		
AKU antal anställda kv4 16-64 år	1.413.300	
AKU antal anställda kv4 15-74 år		1.459.700
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	100%	100%
ALLA SEKTORER		
Anställda med kollektivavtal	3.754.686	
AKU antal anställda kv4 16-64 år Summa*	4.367.800	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	85,96%	
Anställda med kollektivavtal		3.824.155
AKU anställda kv4 15-74 år Summa*		4.495.400
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		85,1%
HÄNGAVTAL (arbetare + tjänstemän)	119.625	119.625
Täckning hängavtal (privat sektor)	4,0%	3,9%
PRIVAT SEKTOR		
Individer med avtal inklusive hängavtal	2.461.011	2.484.080
Täckningsgrad 16-64 år	83,3%	
Do 15-74 år		81,8%
HELA EKONOMIN		
Individer med avtal inklusive hängavtal	3.874.311	3.943.780
Täckningsgrad 16-64 år	88,7%	
Do 15-74 år		87,7%

* Summan av privat och offentlig sektor. ** Antalet anställda på 782 avtalsarbetsplatser som inte var inkopplade på kollektivavtal december 2017 i Almega Tjänsteföretagen, Bemanningsföretagen och Medieföretagen var totalt 21.384 årsanställda, varav 3.320 arbetare

och 18.064 tjänstemän. Därtill kom i december 2017 i Svenska Handel 4.571 avtalsarbetsplatser med 39.526 årsanställda som inte heller var inkopplade på kollektivavtal.

ALMEGA:

Omräknat till individer blir det inom Almega:

16-64 år: $3.320 \text{ arbetare} \times (40,0 : 33,1 \text{ privat service}) + 18.064 \text{ tjänstemän} \times (40,0 : 37,9) = 3.320 \times 1,208 + 18.064 \times 1,055 = 4.011 \text{ arbetare och } 19.058 \text{ tjänstemän} = 23.069 \text{ individer totalt}$

Normal arbetsvecka: 40 timmar. Genomsnittlig överenskommen arbetstid inom privat service (privata tjänstenäringar) var 33,1 timmar i veckan för arbetare och 37,9 timmar för tjänstemän.

15-74 år: $3.320 \text{ arbetare} \times (40,0 : 32,7 \text{ privat service}) + 18.064 \text{ tjänstemän} \times (40,0 : 37,5) = 3.320 \times 1,223 + 18.064 \times 1,067 = 4.060 \text{ arbetare och } 19.274 \text{ tjänstemän} = 23.334 \text{ individer totalt}$

SVENSK HANDEL:

December 2017: Antal årsanställda: 39.526. Andel arbetare inom Svensk Handel (59,55% arbetare utifrån statistik från Svenskt Näringsliv) ger 23.538 arbetare och 15.988 tjänstemän.

Utifrån statistik om genomsnittlig överenskommen arbetstid inom handeln 16-64 år kv 4 2017 erhållen från SCB: omräknat till individer blir det $23.538 \times (40:31,2) \text{ arbetare och } 15.988 (40:38,7) \text{ tjänstemän} = 23.538 \times 1,28 \text{ arbetare och } 15.988 \times 1,034 \text{ tjänstemän} = 30.129 \text{ arbetare och } 16.532 \text{ tjänstemän (INDIVIDER)}$.

Utifrån statistik om genomsnittlig överenskommen arbetstid 15-74 år kv 4 2017 erhållen från SCB hösten 2018: Omräknat till individer blir det $23.538 \times (40:30,9) \text{ arbetare och } 15.988 (40:38,5) \text{ tjänstemän} = 23.538 \times 1,294 \text{ arbetare och } 15.988 \times 1,039 \text{ tjänstemän} = 30.450 \text{ arbetare och } 16.612 \text{ tjänstemän (INDIVIDER)}$.

SUMMA ARBETARE OCH TJÄNSTEMÄN (INDIVIDER) SVENSK HANDEL december 2017: 46.661 (16-64 år) respektive 47.062 (15-74 år)

SUMMA ARBETARE OCH TJÄNSTEMÄN (INDIVIDER) UTAN KOLLEKTIVAVTAL SVENSK HANDEL + ALMEGA december 2017:

	Arbetare	Tjänstemän	Anställda totalt
16-64 år	34.140	35.590	69.730
15-74 år	34.510	35.886	70.396

** Summan av privat och offentlig sektor i AKU (skiljer sig från totala antalet anställda i AKU där även folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands ingår men dessa är inte uppdelade på sektor).

Beräkning av antalet arbetare som 2017 omfattades av hängavtal:

	Antal medlemmar på hängavtal
Kommunal	2.828 per 2/2 2017
Fastighets	968 per 2/2 2017
Seko	ca 3.300 per 3/2 2017
HRF	2.721 medlemmar på Visita Gröna Riks hängavtal februari 2017
Handels	6.036 per 31/8 2017
Transport	4.183 februari 2017
Musikerna	ca 25 medlemmar eller ca 50 anställda totalt per 8/11 2017
Summa tjänstesektorn	ca 20.061 medlemmar
Pappers	ca 100 per 9/11 2017
Livs	1.870 februari 2017
IF Metall	14.494 september 2017
GS	4.475 per 22/2 2017
Summa industri	ca 20.939 medlemmar
Byggnads	Av de 17.200 medlemmarna utan riksavtal (se beräkningar nedan) antas 15.000 ha hängavtal
Elektrikerna	1.668 per 28/11 2017
Målarna	ca 1.900 anställda (december 2015)
Summa byggbranschen	16.668 medlemmar + 1.900 anställda målare
SUMMA totalt	57.668 medlemmar + 1.900 anställda målare

Beräkning av antalet arbetare på hängavtal inom byggbranschen

Svenska Byggnadsarbetareförbundet saknar statistik över antalet medlemmar på hängavtal. Därför har beräkningarna baserats dels på antalet aktiva medlemmar exklusive arbetslösa och ungdomsstuderande inom Byggnads samt på antalet årsanställda på riksavtalen mellan Byggnads och byggbranschens arbetsgivarförbund (exklusive Måleriföretagen och Elektriska Installatörsorganisationen)

	Riksavtal med Byggnads
Sveriges Byggindustrier	63.471 (dec 2018)
VVS Företagen / Installationsföretagen	15.540 (TIA 2017)
Plåt & Vent-Företagen	6.064 (31/12 2017)
Maskinentreprenörerna + Glasbranschföreningen	ca 5.700 anställda
Almega Bemanningsföretagen	Uppskattning 1.000 anställda
SUMMA	ca 91.200 anställda*

Cirka 91.200 anställda på riksavtal med Byggnads ger med en organisationsgrad inom byggbranschen på 63,8 procent = $91.200 \times 63,8 = \text{ca } 58.200$ medlemmar i Byggnadsarbetareförbundet med riksavtal. Antalet aktiva medlemmar i Byggnads exklusive arbetslösa var ca 75.400 den 31/12 2017. Det betyder att $75.400 - \text{ca } 58.200 = \text{ca } 17.200$ medlemmar inte hade riksavtal. **Av dem uppskattas 15.000 ha hängavtal.**

Antal aktiva medlemmar i Byggnads 31/12 2017 (exkl. ungdomsstuderande): 78.321.

Andel öppet arbetslösa i Byggnads a-kassa december 2017: 3,70%, vilket ger 2.898 öppet arbetslösa förbundsmedlemmar.

Antal aktiva medlemmar i förbundet exklusive arbetslösa: 75.423

Antal medlemmar i Byggnadsarbetarnas a-kassa december 2017: 116 046. Källa: IAF

Antal öppet arbetslösa i a-kassan december 2017: 4.291. Källa: Arbetsförmedlingen

Andel öppet arbetslösa i a-kassan: 3,70%

Sektor	Antal företag	Antal medlemmar	Facklig organisationsgrad 2017	Antal anställda
Tjänstesektorn		20.061	50,6%	39.600
Industri	7.891	20.939	73,9%	28.300
Bygg	11.524	16.668 + 1.900	63,8%	26.100 + 1.900 = 28.000
SUMMA				95.900

Beräkning av antalet tjänstemän som 2017 omfattades av hängavtal:

Antal medlemmar i TCO- och Saco-förbund samt Ledarna som omfattades av hängavtal var 2017 ca 16.110 (varav Unionen 11.455). För att inkludera även icke-medlemmarna på de aktuella arbetsplatserna används den fackliga organisationsgraden för privatanställda tjänstemän 2017 (67,9 procent). $16.110 : 67,9 = \text{ca } 23.725$ tjänstemän under hängavtal år 2017 (används i Tabell B nedan).

Summa anställda som 2017 omfattades av hängavtal:

Ca 95.900 arbetare + ca 23.725 tjänstemän = ca 119.625 anställda totalt under hängavtal år 2017.

Antal arbetare och tjänstemän med kollektivavtal 2017 (ojusterade tal)

Antal arbetare med kollektivavtal	
SN, BAO m fl (årsanställda arbetare)	966.842
Do individer (årsanställda x 1,133 (40,0 : 35,3 privat sektor arbetare)	1.095.432
Avgår arbetare utan inkoppling i SN	34.140
SN, BAO m fl utan inkoppling på kollektivavtal hos SN	1.061.292
KFO etc / individer	105.265
SUMMA	1.166.557
Täckningsgrad exklusive hängavtal	90,47%
Antal arbetare under hängavtal	95.900
Täckningsgrad hängavtal arbetare	7,54%
SUMMA arbetare inklusive hängavtal inom privat sektor	1.262.457
Antal anställda arbetare 16-64 år 4:e kvartalet 2017	
Privat sektor	1.289.400
Kollektivavtalstäckning inklusive hängavtal	97,9%
Offentlig sektor (anställda 4:e kvartalet) AKU	395.900
Kollektivavtalstäckning offentlig sektor	100%
Alla arbetare med kollektivavtal avtal	1.658.357
Alla anställda arbetare 16-64 år 2017 (4:e kvartalet privat + offentlig sektor)	1.685.300
Kollektivavtalstäckning inklusive offentlig sektor	98,4%
Antal tjänstemän med kollektivavtal	
SN, BAO m fl (årsanställda tjänstemän)	1.011.122
Do individer tjänstemän (samtliga minus arbetare)	1.054.615
Avgår tjänstemän utan inkoppling i SN	35.590
SN, BAO m fl exklusive ej inkomplade i SN	1.019.025
KFO etc individer	155.805
SUMMA	1.174.830
Täckningsgrad exklusive hängavtal	70,9%
Antal tjänstemän under hängavtal	23.725
Täckningsgrad tjänstemän hängavtal	1,4%
SUMMA tjänstemän inklusive hängavtal	1.198.555
TOTALA antalet arbetare + tjänstemän under HÄNGAVTAL	119.625
SUMMA arbetare + tjänstemän med kollektivavtal (inklusive hängavtal) privat sektor	2.461.012
Antal anställda tjänstemän 16-64 år 4:e kvartalet 2017 AKU	2.674.400
Do privat sektor AKU	1.657.900
Kollektivavtalstäckning tjänstemän privat sektor inklusive hängavtal	72,3%
Do exklusive hängavtal	70,9%
Offentlig sektor (4:e kvartalet)	1.016.500
Kollektivavtalstäckning offentlig sektor	100%
Alla tjänstemän med kollektivavtal inklusive hängavtal	2.215.055
Alla anställda tjänstemän 16-64 år 4:e kvartalet 2017 privat + offentlig sektor AKU	2.674.400
Kollektivavtalstäckning	82,8%

Remark. The coverage of collective agreements in private sector has been calculated by adding the number of workers (blue-collar + white-collar workers) employed by members of employers' organisations (subtracting workers in membership companies without collective agreements) and the number of workers covered by substitute agreements. In 2017 there existed in the private sector 19 employers' organisations, among them SN (Svenskt Näringsliv; Confederation of Swedish Enterprise) with 1 882 626 employees in its affiliated employers' associations (excluding affiliated associations not being employers' associations), KFO (Kooperationens Förhandlingsorganisation; The Co-operative Employers' Association) covering 111 112 employees and BAO (Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation; Employers' Association of Banking Institutions) covering 41 350 employees (for a complete list, see above). It should be observed that some employers' associations, among them SN and BAO, report employees by full-time equivalents (*årsanställda*). Therefore, they have to be converted into individuals by using data from SCB (Statistics Sweden) on the average agreed weekly working-time (*genomsnittlig överenskommen arbetstid per vecka*) in the private sector. That means that the 1 977 964 full-time equivalents at the end of 2017 in companies affiliated to employers' organisations reporting in this way have to be multiplied by 1,087 resulting in 2 150 047 individuals (see table 65 below). Some of these, however, have to be subtracted as a few employers' associations affiliated to the SN comprise a number of companies without collective agreements. These companies at the end of 2017 employed 69 730 workers (converted into individuals). That means 2 150 047 minus 69 730 = 2 080 217 employees covered by collective agreements. Adding 261 069 employees reported as individuals by employers' organisations reporting individuals (among the KFO) will result in 2 341 386 employees (= individuals) in companies affiliated to private sector employers' associations (see also table 9 above). To these are added 119 625 employees covered by substitute agreements (between unions and companies not affiliated to an employers' association) reported by trade unions (calculated approximatively in one case as the union in question has no data on this). In fact, the unions only report the number of *members* covered by substitute agreements. Therefore they have to be adjusted upwards to include also non-members at workplaces with substitute agreements. An example to illustrate this: the white-collar unions for 2017 reported ca 16 110 members under substitute agreements; dividing 16 110 with 67,9 (union density of private sector white-collar workers) x 100 = ca 23 725 white-collar workers in all under substitute agreements. The result is 2 461 011 private sector individuals covered by collective agreements. According to the labour force survey the fourth quarter of 2017 there were 2 954 500 private sector employees (16-64 years), which gives a private sector coverage rate of 83,3 per cent in 2017. Adding 1 413 300 public sector employees (all of them covered by collective agreements) gives 3 874 311 employees covered by collective agreements. According to the labour force survey there were 4 367 800 employees (private + public sector, which means that employees working abroad are excluded). The overall coverage rate consequently was 88,7 per cent in 2017.

Antal arbetare och tjänstemän med kollektivavtal 2017 (justerade tal)

En särskild SCB-körning avseende årsmedeltal 2017 16-64 år inklusive deltidsarbetande heltidsstuderande visar att ca 84 600 TCO- och Saco-medlemmar i privat sektor har arbetaryrken. En del av dem - ca 12.400 kan utifrån åldersfördelningen (16-24 år) antas vara studerandemedlemmar och falla under LO-avtalens avtalsområden medan resten kan förmodas vara arbetare som funnit det förmånligt att gå med i ett tjänstemannafack för att få tjänstemannaavtal. Omvänt fanns 94 400 LO-medlemmar i tjänstemannayrken, varav de flesta i tjänstesektorn. Om de 12.400 TCO- och Saco-medlemmar som kan antas vara studerandemedlemmar med deltidsarbeten inom LO-området (dvs arbetare på arbetaravtalens område fast de är med i TCO/Saco) subtraheras (från TCO/Saco-medlemmar som är arbetare) blir mellanskillnaden (mellan antalet LO-medlemmar i privat sektor som är tjänstemän och antalet TCO/Saco-medlemmar som är arbetare exklusive studerandemedlemmar) 22.200 (94.400 - 72.200).

Om 22.200 tjänstemän inom LO förs över till tjänstemannaområdet betyder det att 22.200 av de totalt 714.800 (620.400 LO-arbetare + 94.400 LO-tjänstemän) LO-medlemmarna i privat sektor = 3,11 procent av privatanställda LO-medlemmarna förs över.

Tillämpat på antalet arbetare med kollektivavtal i privat sektor 2017 (1.166.600 personer exklusive hängavtal) skulle det innebära att ca 36.300 tjänstemän med LO-avtal bör räknas in i antalet personer med tjänstemannaavtal och således ingå i underlaget för beräkningen av kollektivavtalens täckningsgrad bland tjänstemän (obs räknat netto sedan arbetarmedlemmar i tjänstemannafack dragits ifrån).

$1.166.600 - 36.300 = 1.130.300$ arbetare på arbetaravtal exklusive hängavtal vilket ger en kollektivavtalstäckningsgrad på **87,7%** på reguljära avtal i privat sektor. Om de 95.900 arbetarna med hängavtal minskas med 3,11 procent (3.000) återstår ca 92.900 arbetare på hängavtal, vilket ger **7%** täckningsgrad för arbetarnas hängavtal.

Totala antalet arbetare på hängavtal och andra kollektivavtal blir då inom privat sektor 1.226.200 ($1.130.300 + 95.900$) vilket betyder en kollektivavtalstäckning på $95,1\% = \mathbf{95\%}$ (antalet arbetare 16-64 år i privat sektor var 4:e kv 2017 1.289.400 enligt SCB).

39.300 tjänstemän på LO-avtal ($36.300 + 3.000$) innebär å andra sidan ett tillskott till antalet tjänstemän med avtal i privat sektor (inkl.hängavtal): $1.198.600 + 39.300 = \text{ca } 1.237.900 = 74,7\% = \mathbf{75\%}$ (1.657.900 privatanställda tjänstemän fanns 4:e kv 2017 enligt SCB). Exklusive hängavtal för tjänstemän (ursprungliga $23.700 + 3.000$ på LO-hängavtal = 26.700) blir det 1.211.200 ($1.237.900 - 26.700$) individer (tjänstemän) på reguljära avtal vilket ger **73,1%** täckningsgrad.

Tjänstemännens hängavtal blir nu 26.700 individer = $1,61\% = \mathbf{2\%}$ täckningsgrad

PRIVAT + OFFENTLIG SEKTOR ÅR 2017

Motsvarande överföring kan dock inte göras inom offentlig sektor eftersom exakta antalet arbetare respektive tjänstemän med kollektivavtal i denna sektor redan finns i AKU-statistiken!)

Totala antalet arbetare på avtal blir då $\text{ca } 1.658.400 - 36.300$ (reguljära avtal) $- 3.000$ (häng) = 1.619.100 vilket ger en täckningsgrad på $96,1\% = \mathbf{96\%}$.

På tjänstemannasidan innebär ett tillskott på 39.300 personer totalt 2.254.400 personer på avtal = 84,3 = 84%

Andel arbetare och tjänstemän 16–64 år, i procent, som täcks av kollektivavtal 2017 (justerade tal)

Kategori	Privat sektor	- därav		Offentlig sektor	Alla sektorer
		Hängavtal	Övriga avtal		
2017					
Arbetare	95	7	88	100	96
Tjänstemän	75	2	73	100	84
Alla	83	4	79	100	89

Appendix 17. Antal företag och anställda i företag anslutna till arbetsgivarorganisationer 2018 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag 31/12 2018 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Företag exkl. SN-företag utan anställda	Anställda	Arbetare	Tjänstemän
Svenskt Näringsliv (SN)	50.870	1.932.402	952.518	979.884
BAO (banker m fl)	148	41.355	0	41.355
Idea (ideella organisationer)	1.418	11.545	1.386	10.159
Arbetsgivaralliansen	3.328	40.484	10.525	29.959
Teatercentrum	ca 70	ca 390	0	390
Danscentrum	ca 52	ca 90	0	90
Delsumma (årsanställda)	55.886	2.026.266	964.429	1.061.837
Omräknat till individer 16-64 år		2.202.551	1.095.591	1.106.960
Do 15-74 år		2.226.866	1.105.236	1.121.630
KFO (kooperationen)	4.082	112.989	53.105	59.884
Fastigo (fastighetsbranschen)	1.024	21.996	11.034	10.962
Sobona (kommunala bolag m fl)	925*	68.992	19.905	49.087
Sinf (Svensk industriförening) Hängavtal Arbetsgivare med kollektivavtal inkl hängavtal	1.500	5.000 (14.000) 19.000	3.250 (9.100) 65% arb 12.350	1.750 (4.900) 35% tjm 6.650
Måleriföretagen	SN	SN	SN	SN
GBF Glasbranschföreningen	SN	SN	SN	SN
Svensk Scenkonst	106	11.000	0	11.000
AFO (arbetarrörelsen)		ca 1.500	0	1.500
SUA (SSU)		20	0	20
Sveriges Frisörföretagare	ca 1.000*	3.724	3.724	0
ABF-F	ca 72	1.000	0	1.000
SSR (skorstensfejare)	165			
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorg	631	23.814	6.342	17.472
Arbetsgivarverket (privat sektor)	25	5.526	1.842 (1/3)	3.684 (2/3)
Delsumma (exkl. Sinf-hängavtal)	9.530	255.561	99.202	156.359
Inkl Sinf-hängavtal		274.561	//////////	//////////
SUMMA TOTALT	65.416			
		16-64 år	15-74 år	
Summa totalt individer		2.458.112	2.482.427	
- därav SN:s andel		85,45%	85,55%	
Antal företag med minst 1 anställd november 2018 (Företagsregistret)	336.884	AKU 16-64 år 2.964.600	AKU 15-74 år 3.039.600	
Organisationsgrad arbetsgivare (1)	19,4%	82,9%	81,7%	
Avgår 113.641 aktiebolag med en anställd 2018 (ägaren är den anställda)	223.243			
Organisationsgrad arbetsgivare (2)	29,3%			

* 1.077 - 16 (0 anställda) - 136 kommunal- och regionförbund = 925.

Appendix 18. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2018

	2018A	2018B
PRIVAT SEKTOR	16-64 år	15-74 år
Antal årsanställda (heltidsekvivalenter)	2.026.266	2.026.266
- varav Svenskt Näringsliv (SN)	1.932.402	1.932.402
Omräkningskvot till individer 4:e kv 2018	1,087	1,099
Omräknat till individer	2.202.551	2.226.866
SN omräkn. till individer	2.100.521	2.123.710
SN utan inkoppling på kollektivavtal: antal individer (se nedan)**	96.138	96.744
SN med kollektivavtal	2.004.383	2.026.966
SN, BAO etc med avtal individer	2.106.413	2.130.122
Övriga arbetsgivarorganisationer: antal individer		
Avgår del av Sind		
Övriga med avtal	255.561	255.561
SUMMA individer	2.361.974	2.385.683
AKU kv4 16-64 år privat	2.964.600	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	79,7%	
<i>AKU kv4 15-74 år</i>		3.039.600
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		78,49%
OFFENTLIG SEKTOR		
AKU kv4 16-64 år	1.499.200	
<i>AKU kv4 15-74 år</i>		1.493.100
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	100%	100%
ALLA SEKTORER		
Anställda med avtal	3.861.174	
AKU antal anställda kv4 16-64 år Summa*	4.413.800	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	87,48%	
<i>Anställda med avtal</i>		3.878.683
<i>AKU anställda kv4 15-74 år Summa*</i>		4.532.700
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		85,6%
HÄNGAVTAL (arbetare + tjänstemän)	110.300	110.300
Täckning hängavtal (privat sektor)	3,7%	3,6%
PRIVAT SEKTOR		
Individer med avtal inklusive hängavtal	2.472.274	2.495.983
Täckningsgrad 16-64 år	83,4%	82,1%
Do 15-74 år		
HELA EKONOMIN		
Individer med avtal inklusive hängavtal	3.971.474	3.989.083
Täckningsgrad 16-64 år	90,0	
Do 15-74 år		88,0%

* Summan av privat och offentlig sektor (AKU). Denna summa skiljer sig från totala antalet anställda i AKU där även folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands ingår men dessa är inte uppdelade på sektor.

** Beräkning av antalet anställda (omräknat till individer) inom Svensk Handel och Almega som december 2018 inte omfattades av kollektivavtal:

SVENSK HANDEL 15/1 2019 (används för 2018):

På avtalsarbetsplatser med inkopplade kollektivavtal:

Antal avtalsarbetsplatser: 18 263 (2019-01-15)

Antal årsanställda: 231 778 (2019-01-15)

På avtalsarbetsplatser med EJ inkopplade kollektivavtal:

Antal avtalsarbetsplatser: 4 249 (2019-01-15)

Antal årsanställda: 38 248 (2019-01-15)

31/12 2018 /januari 2019: Antal årsanställda: 38.248. Andel arbetare inom Svensk Handel 59,75% ger 22.853 arbetare och 15.395 tjänstemän.

Utifrån statistik om genomsnittlig överenskommen arbetstid 16-64 år kv 4 2018 erhållen från SCB:
Omräknat till individer blir det 22.853 x (40:31,3) arbetare och 15.395 (40:38,5) tjänstemän = 22.853 x 1,28 arbetare och 15.395 x 1,034 tjänstemän = 29.252 arbetare och 15.918 tjänstemän (INDIVIDER).

Utifrån statistik om genomsnittlig överenskommen arbetstid 15-74 år kv 4 2018 erhållen från SCB:
Omräknat till individer blir det 22.853 x (40:31,2) arbetare och 15.395 (40:38,5) tjänstemän = 22.853 x 1,282 arbetare och 15.395 x 1,039 tjänstemän = 29.298 arbetare och 15.995 tjänstemän (INDIVIDER).

SUMMA ARBETARE OCH TJÄNSTEMÄN (INDIVIDER) SVENSK HANDEL december 2018: 45.170 (16-64 år) respektive 45.293 (15-74 år)

ALMEGA 27/2 2019 (används för 2018):

Företag som inte är inkopplade på kollektivavtal.

Almega Tjänsteföretagen (felaktigt Almega Tjänsteförbunden i mejlet!): 877 st. företag, 30 637 st. anställda, varav 6,33% arbetare enligt SN-statistik ger 1.939 arbetare och 28.698 tjänstemän

Kompetensföretagen (fd Bemanningsföretagen); 74 st. företag, 14 843 st. anställda, varav 55,083% arbetare ger 8.176 arbetare och 6.667

Medieföretagen: 66 st. företag, 1 386 st. anställda, varav 23,24% arbetare ger 322 arbetare och 1.064 tjänstemän

SUMMA 1.017 företag med 46.866 årsanställda, varav 10.437 arbetare och 36.429 tjänstemän

Omräknat till individer (16-64 år) blir det 10.437 arbetare x (40,0 : 33,1 privat service) + 36.429 tjänstemän x (40,0 : 38,0) = 10.437 x 1,208 + 36.429 x 1,053 = 12.608 arbetare och 38.360 tjänstemän = 50.968 individer totalt

Omräknat till individer (15-74 år) blir det 10.437 arbetare x (40,0 : 32,7 privat service) + 36.429 tjänstemän x (40,0 : 37,6) = 10.437 x 1,223 + 36.429 x 1,064 = 12.764 arbetare och 38.687 tjänstemän = 51.451 individer totalt

SUMMA ARBETARE OCH TJÄNSTEMÄN (INDIVIDER) UTAN KOLLEKTIVAVTAL SVENSK HANDEL + ALMEGA december 2018:

	Arbetare	Tjänstemän	Löntagare
16-64 år	41.860	54.278	96.138
15-74 år	42.062	54.684	96.744

Beräkning av antalet arbetare som 2018 omfattades av hängavtal:

	Antal företag	Antal arbetsställen	Antal medlemmar
Kommunal	906 9/1 2019		2.520 (= 2,8 medl/företag)
Fastighets	1.957 9/1 2019	1.957	976 (= 0,5 medl/företag)
Seko	794 10/1 2019		3.229 (4,1 medl/företag)
HRF	4.242 9/1 2019	4.433	1.864 (= 0,44 medl/företag)
Handels	1.852 28/2 2019	2.049	4.753 (2,6 medl/företag)
Transport		1.436	3.592 (2,5 medlemmar per arbetsställe)
Musikerna	ca 5 företag		ca 25 medlemmar eller ca 50 anställda totalt per 8/11 2017
Summa tjänstesektorn			Ca 16.959 medlemmar
Pappers	4 per 21/1 2019		Ca 80 medlemmar (ca 20 medl/företag)
Livs	858 (medlemmar på 397)		1.511 (3,8 medl/företag av de 397)
IF Metall	3.322 9/1 2019	3.489	13.405 (4,0 medl/företag)
GS	3.164, varav medlemmar på 1.056 16/1 2019		4.305 (4,1 medlemmar per företag på de 1.056 där man har medlemmar)
Summa industri	Ca 7.344 företag		Ca 19.301 medlemmar
Byggnads	9.126 företag varav 395 utländska		Av de 19.200 medlemmarna utan riksavtal antas ca 15.000 ha hängavtal (se beräkningar nedan)
Elektrikerna	415 företag 18/1 2019		1.669 medlemmar (=4,0 medl./företag)
Målarna	1.986 företag (dec 2015)		Ca 1.900 anställda (dec 2015)
Summa byggbranschen			16.669 medlemmar + ca 1.900 anställda

Omräkning av fackmedlemmar med hängavtal till anställda med hängavtal

Sektor	Medlemmar med Hängavtal	Organisationsgrad arbetare exkl. studerande 2018	Anställda arbetare med hängavtal
Tjänstesektorn	16.959	49,9%	34.000
Industri	19.301	72,8%	26.500
Bygg	16.669 + 1.900 anst.	62,6%	26.600 + 1.900 = 28.500
SUMMA	52.929 + 1.900 anst.		89.000

Beräkning av antalet arbetare på hängavtal inom byggbranschen

Svenska Byggnadsarbetareförbundet saknar statistik över antalet medlemmar på hängavtal. Därför har beräkningarna baserats dels på antalet aktiva medlemmar exklusiva arbetslösa och ungdomsstuderande inom Byggnads samt på antalet årsanställda på riksavtalen mellan Byggnads och byggbranschens arbetsgivarförbund (exklusive Måleriföretagen och Elektriska Installatörsorganisationen)

Antal årsanställda arbetare i byggbranschens arbetsgivarförbund 31/12 2018 (exklusive Måleriföretagen och Elektriska Installatörsorganisationen)

	Års-anställda 31/12 2018	Riksavtal med Byggnads	Antal på hängavtal	Antal företag på riksavtalet	Antal företag på hängavtal
Sveriges Byggindustrier	67.746	63.471 (dec 2018)			
Maskinentreprenörerna	15.877	2.733		867	ca 135
VVS Företagen / Installationsföretagen	15.362	15.540 (TIA 2017)		1.270	
Plåt & Vent-Företagen	6.064	6.064 (31/12 2017)		960	
Glasbranschföreningen	121	ca 2.400 anst. (dec 2018)	ca 600 anst.	550*	
Almega Bemanningsföretagen		Uppskattning 1.000 anst			
SUMMA	105.170	91.208 anställda**			

* 550 företag totalt med ordinarie medlemskap i föreningen enligt hemsidan 17/12 2018. ** Årsanställda.

Totalt 91.208 anställda med riksavtal med Byggnads innebär utifrån en organisationsgrad på 61,8 procent att $91.208 \times 61,8 = \text{ca } 56.400$ medlemmar i Byggnadsarbetareförbundet omfattas av riksavtal. Antal aktiva medlemmar i Byggnads exklusive arbetslösa var ca 75.600 den 31/12 2018 (se nedan). Det betyder att $75.600 - \text{ca } 56.400 = 19.200$ medlemmar inte hade riksavtal. Av dem uppskattas ca 15.000 ha hängavtal

Antal på Byggnads riksavtal i slutet av 2018: 91.200. Om organisationsgraden på 61,8% för byggnadsarbetare 2018 tillämpas blir det 56.362 av Byggnads medlemmar på riksavtal (men organisationsgraden kan antas vara högre än så för de som har riksavtal, exempelvis 67% = 61.104 medlemmar på kollektivavtal av 75.644 möjliga – se nedan).

Antal aktiva medlemmar i Byggnads 31/12 2018 (exkl. ungdomsstuderande): 78.730.

Andel arbetslösa i Byggnads a-kassa december 2018: 3,92%, vilket ger 3.086 öppet arbetslösa inom förbundet.

Antal aktiva medlemmar i förbundet exklusive arbetslösa: 75.644 31/12 2018

Antal medlemmar i Byggnadsarbetarnas a-kassa december 2018: 117.954. Källa: IAF

Antal öppet arbetslösa i a-kassan december 2018: 4.628. Källa: Arbetsförmedlingen

Andel öppet arbetslösa i a-kassan: 3,92%

Sammanställning av hängavtal för tjänstemän

	2014	2015	2016	2017	2018
Unionen	10.902	10.039	10.278	11.455	10.864
Journalistförbundet	335	348	ca 325	304	304
Vårdförbundet	119		ca 120	ca 100	ca 100
Läraryrket	0				
FTF / Forena	ca 70		ca 70	ca 70	ca 70
Vision	210	ca 200	ca 200	0	Har ej längre hängavtal
Finansförbundet	4				
Teaterförbundet	ca 1.225		ca 1.225	ca 1.225	ca 1.225
Inkl. oorganiserade	ca 1.750		ca 1.750	ca 1.750	ca 1.750
Summa TCO			13.968	14.904	ca 13.000
Sveriges Ingenjörer	ca 500	617	43	123 li	202: 28/11 2018
Sveriges Arkitekter ca 8,7% av yrkesverks	ca 715		ca 760 (8,7% av 8 729)	ca 800 (8,7% av 9 169)	ca 800
Sveriges Läkarförbund	ca 5				
Summa Saco			ca 800	ca 923	ca 1.000
Ledarna	287	241	258	282 linjär interp.	306: 28/11 2018
SUMMA medlemmar			15.026	16.109	ca 14.300
Organisationsgrad privat sektor tjänstemän			68,8%	67,9%	67,0%
SUMMA totalt			21.840	23.725	21.300

Summa anställda som 2018 omfattades av hängavtal:

Cirka 89.00 arbetare + ca 21.300 tjänstemän = ca 110.300 anställda totalt under hängavtal år 2018.

Antal arbetare och tjänstemän med kollektivavtal 2018 (ojusterade tal)

	2018C
Antal arbetare med kollektivavtal	
SN, BAO m fl (årsanställda)	964.429
Do individer (årsanst x 1,136 (40,0 : 35,2 privat sektor arbetare)	1.095.591
Avgår arbetare utan inkoppling i SN	41.860
SN, BAO m fl exkl ej inkopplade i SN	1.053.731
KFO etc / individer	99.202
SUMMA	1.152.933
Täckningsgrad exklusive hängavtal	90,40%
Antal arbetare under hängavtal	89.000
Täckningsgrad hängavtal	7,0%
SUMMA arbetare inklusive hängavtal inom privat sektor	1.241.933
Antal arbetare 16-64 år 4:e kvartalet 2018	
Privat sektor	1.275.300
Kollektivavtalstäckning inkl hängavtal	97,4%
Do exkl hängavtal	
Offentlig sektor (4:e kvartalet) AKU	391.000
Kollektivavtalstäckning offentlig sektor	100%
Alla arbetare med avtal	1.632.933
Alla anställda arbetare 16-64 år 2018 (4:e kvartalet privat + offentlig sektor)	1.666.300
Kollektivavtalstäckning inkl offentlig sektor	98,0%
Antal tjänstemän med kollektivavtal	
SN, BAO m fl (årsanställda)	1.061.837
Do individer tjänstemän (fås genom subtraktion – se arbetsgivarfilen)	1.106.960
Avgår tjänstemän utan inkoppling i SN	54.278
SN, BAO m fl exklusive ej inkopplade i SN	1.052.682
KFO etc / individer	156.359
SUMMA	1.209.041
Täckningsgrad exklusive hängavtal	71,6%
Antal tjänstemän under hängavtal	21.300
Täckningsgrad tjänstemän hängavtal	1,3%
SUMMA tjänstemän inklusive hängavtal	1.230.341
TOTALA antalet under HÄNGAVTAL	110.300
SUMMA arbetare o tjänstemän med avtal (inkl hängavtal) privat sektor	2.472.274
Andel total med hängavtal 110.300 : 2.964.600	3,7%
Antal tjänstemän totalt 16-64 år 4:e kvartalet 2018 AKU	2.747.500
Antal tjänstemän privat sektor AKU	1.689.300
Kollektivavtalstäckning tjänstemän privat sektor inkl hängavtal	72,8%
Do exkl hängavtal	71,6%
Anta tjänstemän offentlig sektor (4:e kvartalet)	1.058.200
Kollektivavtalstäckning offentlig sektor	100%
Alla tjm med avtal inkl hängavtal	2.288.541
Alla anställda tjm 16-64 år 4:e kvartalet 2018, privat + offentlig sektor AKU	2.747.500
Kollektivavtalstäckning tjänstemän totalt	83,3%

Den kompletterande beräkning av kollektivavtalstäckningen hos privatanställda arbetare och tjänstemän som redovisas i tabell 17.3 har gjorts med uppgifter från SCB. Antalet tjänstemän som i privat sektor var organiserade i ett LO-förbund år 2018 (94.300) översteg antalet arbetare i TCO- och Saco-förbunden med 23 100 individer (exklusive studerandemedlemmar som deltidsarbetar i LO-yrken: $85.100 - 13.900 = 71.200$) /. Det motsvarar 3,3 procent av LO-medlemmarna i privat sektor (23 100 av 699 000). Samma proportion tillämpas på antalet individer under LO-avtal i privat sektor (3,3 procent av 1 152 900) vilket betyder ca 38 000 privatanställda tjänstemän under reguljära LO-avtal. Därtill kommer 3,3 procent av de 89 000 individerna under hängavtal på LO-området, vilket ger ett tillskott på 2 900 tjänstemän under hängavtal. Dessa sammanlagt **40 900** individer inkluderas vid beräkningen av kollektivavtalens täckningsgrad bland tjänstemän och motsvarande nedskrivning görs av antalet individer på reguljära avtal och hängavtal på arbetsidan.

Justerad kollektivavtalstäckning arbetare:

Antal under reguljära kollektivavtal i privat sektor: $1.152.933 - 40.900 = 1.112.033$ (87,2% kollektivavtalstäckningsgrad)

Do hängavtal: $89.000 - 2.900 = 86.100$ (6,8%)

Privat sektor totalt: 1.198.133 (93,9%)

Alla sektorer: 1.589.133 (95,4% täckningsgrad)

Justerad kollektivavtalstäckning tjänstemän:

Antal under reguljära kollektivavtal i privat sektor: $1.209.041 + 40.900 = 1.249.941$ (74,0%)

Do hängavtal: $21.300 + 2.900 = 24.200$ (1,4%)

Privat sektor totalt: 1.274.141 (75,4%)

Alla sektorer: 2.332.341 (84,9%)

Appendix 19. Kollektivavtalens täckningsgrad bland arbetare och tjänstemän 2011-2018

Inom privat sektor omfattar kollektivavtalen, med reservation för en viss osäkerhet hos dessa beräkningar, en klart lägre andel av tjänstemännen (73 procent 2018) än av arbetarna (98 procent) – se **tabell A** nedan. Av betydelse är att hängavtal inte är lika vanliga bland tjänstemän (cirka 21 300 individer 2018) som bland arbetare (cirka 89 000 individer).⁹¹ Uppgifterna om hängavtalens omfattning bör betraktas med ganska stor försiktighet eftersom en del tjänstemannafack saknar uppgifter om hur många medlemmar som berörs av sådana avtal. För det andra rymmer LO-förbunden en del tjänstemän som i vissa arbetsgivarorganisationers statistik klassificeras som arbetare. Å andra sidan förekommer det att arbetare under medarbetaravtal inte klassificeras som arbetare. Därtill kommer angående beräkningarna till och med 2016 osäkerheter i Foras statistik, vilken fram till dess låg till grund för beräkningarna av hängavtalens omfattning bland arbetare. Sammantaget innebär detta att kollektivavtalens täckningsgrad sannolikt underskattas bland tjänstemännen och överskattas bland arbetarna. Som framgår av **tabell A** är skillnaden mellan arbetare och tjänstemän mindre vad gäller andelen som omfattas av reguljära kollektivavtal inom privat sektor: 90 respektive 72 procent 2018.

Enligt **tabell A** ökade andelen arbetare under kollektivavtal inom privat sektor med åtta procentenheter mellan 2011 och 2018. Mycket talar för att detta ger en starkt överdriven bild av utvecklingen och avspeglar svårigheterna att beräkna kollektivavtalens omfattning för arbetare och tjänstemän separat. Det förefaller mindre sannolikt att hela 98 procent av de privatanställda arbetarna 2018 omfattades av kollektivavtal (inklusive hängavtal).

Om de cirka 18 000⁹² utstationerade arbetstagare som finns inom LO-området räknas in i arbetskraften liksom hälften av de privatanställda som i statistiken varken klassificeras som arbetare eller tjänstemän sjunker täckningsgraden. Därtill kommer det numera stora antalet utländska, ej i Sverige folkbokförda, chaufförer på svenska vägar.⁹³

⁹¹ Till de sammanlagt cirka 110 300 individerna under hängavtal 2018 (89 000 arbetare och 21 300 tjänstemän) tillkommer under reguljära kollektivavtal 2 362 000 individer i privat sektor och 1 499 000 i offentlig sektor eller totalt 3 971 500 individer (16–64 år inklusive hängavtal). I åldern 15–74 år blir motsvarande summa 3 989 100 individer. Antalet anställda i Sverige (privat + offentlig sektor) enligt AKU 4:e kvartalet 2018 var 4 413 800 (16–64 år) respektive 4 532 700 (15–74 år). Folkbokförda i Sverige som arbetar utomlands ingår inte i dessa siffror.

⁹² Varav ca 15.000 inom Byggnads rekryteringsområde (Jonsson & Larsson 2013: 11).

⁹³ Enligt en räkning i Göteborgs hamn under två veckor 2013 hade två tredjedelar av bilarna utländska chaufförer fördelade lika på svenska och utländska bilar (Sternberg 2013:13).

Tabell A. Andel arbetare och tjänstemän 16-64 år (%) i Sverige som täcks av kollektivavtal 2011-2018

Kategori	Privat sektor	- därav		Offentlig sektor	Alla sektorer
		Hängavtal	Övriga avtal		
2011					
Arbetare	90	11	79	100	92
Tjänstemän	78	2	76	100	86
Alla	84	6	77	100	89
2012					
Arbetare	94	11	83	100	95*
Tjänstemän	78	2	76	100	86
Alla	85	6	78	100	90
2013					
Arbetare	94	12	83	100	96
Tjänstemän	77	1	75	100	85
Alla	84	6	78	100	89
2014					
Arbetare	94	9	85	100	95
Tjänstemän	77	1	76	100	86
Alla	85	5	80	100	90
2015					
Arbetare	96	9	87	100	97
Tjänstemän	75	1	74	100	85
Alla	85	5	80	100	90
2016					
Arbetare	98	10	87	100	98
Tjänstemän	74	1	73	100	86
Alla	84	5	79	100	90
2017					
Arbetare	98	8	90	100	98
Tjänstemän	72	1	71	100	83
Alla	83	4	79	100	89
2018					
Arbetare	98	7	90	100	97
Tjänstemän	73	1	72	100	83
Alla	83	4	80	100	90

Anmärkning. Avrundningar medför i vissa fall att summan av hängavtal och övriga avtal inte alltid är lika med kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor.

En uppskattning som ger en alternativ uppfattning om kollektivavtalstäckningen hos privatanställda arbetare och tjänstemän kan göras med hjälp av uppgifter från SCB. Antalet tjänstemän som i privat sektor var organiserade i ett LO-förbund år 2018 översteg antalet arbetare i TCO- och Sacoförbunden med 23 100 individer (exklusive studerandemedlemmar som deltidsarbetar i LO-yrken). Det motsvarar 3,3 procent av LO-medlemmarna i privat sektor. Om samma proportion tillämpas vid beräkningen av kollektivavtalens täckningsgrad bland

tjänstemän och motsvarande nedskrivning görs av antalet individer som omfattas av reguljära avtal och hängavtal på arbetsidan blir resultatet att 75 procent av tjänstemännen i privat sektor år 2018 täcktes av kollektivavtal och 94 procent av arbetarna (**tabell B**). Det blir med andra ord en klart mindre skillnad mellan privatanställda tjänstemän och arbetare än de 73 procent respektive 98 procent som anges i **tabell A**.

Tabell B. Andel arbetare och tjänstemän 16–64 år, i procent, som täcks av kollektivavtal 2014-2018 (justerade tal)

Kategori	Privat sektor	- därav		Offentlig sektor	Alla sektorer
		Hängavtal	Övriga avtal		
2014					
Arbetare	92	9	83	100	94
Tjänstemän	79	2	78	100	87
Alla	85	5	80	100	90
2015					
Arbetare	93	9	84	100	94
Tjänstemän	78	2	77	100	86
Alla	85	5	80	100	90
2016					
Arbetare	95	710	85	100	96
Tjänstemän	76	2	74	100	87
Alla	84	5	79	100	90
2017					
Arbetare	95	7	88	100	96
Tjänstemän	75	2	73	100	84
Alla	83	4	79	100	89
2018					
Arbetare	94	7	87	100	95
Tjänstemän	75	1	74	100	85
Alla	83	4	80	100	90

Anmärkning. Avrundningar medför i vissa fall att summan av hängavtal och övriga avtal inte alltid är lika med kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor.

De nitton procentenheternas differens mellan arbetare och tjänstemän som redovisas i **tabell A** inom privat sektor avseende kollektivavtalens täckningsgrad 2018 krymper till tio enheter när även offentlig sektor inkluderas. Det beror på att en högre andel av tjänstemännen jämfört med arbetarna är offentliganställda (nästan fyra av tio tjänstemän, men bara knappt var fjärde arbetare 2018). Följaktligen får den 100-procentiga täckningsgraden inom offentlig sektor störst genomslag hos tjänstemännen.

Appendix 20. Beräkning av arbetsgivarnas organisationsgrad 2017-2020

	2017A	2017B	2018A	2018B	2019A*	2019B*
PRIVAT SEKTOR	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år
Antal årsanställda	1.977.964	1.977.964	2.026.266	2.026.266	1.977.118	1.977.118
- varav SN	1.882.626	1.882.626	1.932.402	1.932.402	1.881.524	1.881.524
Omräkningskvot 4:e kv	1,087	1,099	1,087	1,099	1,090	1,102
Omräknat till individer	2.150.047	2.173.782	2.202.551	2.226.866	2.155.059	2.178.784
SN omräkn. till individer	2.046.414	2.069.006	2.100.521	2.123.710	2.050.861	2.073.439
Övriga antal individer	261.069	261.069	255.561	255.561	279.265	279.265
SUMMA individer	2.411.116	2.434.851	2.458.112	2.482.427	2.434.324	2.458.049
- därav SNs andel	84,9%	85,0%	85,45%	85,55%	84,2%	84,353%
AKU kv4 16-64 år privat	2.954.500		2.964.600		2.976.000	
Organisationsgrad	81,6%		82,9%		81,8%	
- därav SN	69,3%		70,85%		68,9%	
AKU kv4 15-74 år		3.035.700		3.039.600		3.061.900
Organisationsgrad		80,2%		81,7%		80,3%
- därav SN						67,7%
OFFENTLIG SEKTOR						
AKU kv4 16-64 år	1.413.300		1.499.200		1.458.800	
AKU kv4 15-74 år		1.459.700		1.493.100		1.508.600
Organisationsgrad	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ALLA						
Anställda arbetsgivarorg	3.824.416	3.894.551	3.957.312	3.975.527	3.893.124	3.966.649
AKU kv4 16-64 år Tot						
Organisationsgrad (1)						
AKU kv4 16-64 år Sum*	4.367.800		4.413.800		4.434.800	
Organisationsgrad (2)	87,56%		89,7%		87,8%	
Anställda arbetsgivarorg						
AKU kv4 15-74 år Tot						
Organisationsgrad (1)						
AKU kv4 15-74 år Sum*		4.495.400		4.532.700		4.570.500
Organisationsgrad (2)		86,63%		87,7%		86,8%

* Dubbelorganiserade arbetsgivare (i fler än ett SN-förbund) räknade endast en gång.

/För år 2020 se nästa sida/

	2020A	2020B
PRIVAT SEKTOR	16-64 år	15-74 år
Antal årsanställda	1.999.222	1.999.222
- varav SN	1.903.204	1.903.204
Omräkningskvot 4:e kv	1,087	1,099
Omräknat till individer	2.173.154	2.197.145
SN omräkn. till individer	2.068.783	2.091.621
Övriga antal individer	278.384	278.384
SUMMA individer	2.451.538	2.475.529
- därav SNs andel	84,4%	84,49%
AKU kv4 16-64 år privat	2.939.300	
Organisationsgrad	83,4%	
- därav SN	70,4%	
<i>AKU kv4 15-74 år</i>		<i>3.018.600</i>
Organisationsgrad		82,0%
- därav SN		69,3%
OFFENTLIG SEKTOR		
AKU kv4 16-64 år	1.447.100	
<i>AKU kv4 15-74 år</i>		<i>1.497.200</i>
Organisationsgrad		
ALLA		
Anställda arbetsgivarorg	3.898.638	3.972.729
AKU kv4 16-64 år Tot		
Organisationsgrad (1)		
AKU kv4 16-64 år Sum*	4.397.300	
Organisationsgrad (2)	88,7%	
<i>Anställda arbetsgivarorg</i>		
<i>AKU kv4 15-74 år Tot</i>		
Organisationsgrad (1)		
<i>AKU kv4 15-74 år Sum*</i>		<i>4.526.700</i>
Organisationsgrad (2)		87,8%

Appendix 21A. Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag med anställda 31/12 2019 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Antal företag exklusive med 0 anställda	Antal anställda	
Svenskt Näringsliv (SN)*	ca 50.750*	1.881.524*	
BAO (banker m fl)	158	41.844	
Idea (ideella organisationer)	1.394	12.170	
Arbetsgivaralliansen	3.371	41.100	
Teatercentrum	ca 70	ca 390	
Danscentrum	ca 52	ca 90	
Delsumma	55.795	1.977.118 (årsanställda)	
Omräknat till individer 16-64 år		2.155.059	SN: 2.050.861
Do 15-74 år		2.178.784	SN: 2.073.439
KFO (kooperationen)	4.020	132.506	
Fastigo (fastighetsbranschen)	949	22.713	
Sobona (kommunala bolag m fl)	928	72.127	
Sinf (Svensk industriförening)	1.500	5.000 (14.000) 19.000	
Svensk Scenkonst	106	11.000	
AFO (arbetarrörelsen)		ca 1.500	
SUA (SSU)		20	
Sveriges Frisörföretagare	ca 1.000*	3.909	
ABF-F	ca 72	1.000	
SSR (skorstensfejare)	165	1.400	
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorg	629	22.364	
Arbetsgivarverket (privat sektor)	25	5.726	
Delsumma	9.394	279.265	
SUMMA TOTALT FÖRETAG	65.189		
		16-64 år	15-74 år
Summa totalt individer		2.434.324	2.458.049
- därav SN:s andel		84,2%	84,4%
Antal företag med minst 1 anställd november 2019 (företagsregistret)	344.783		
Organisationsgrad företag (1)	18,9%		
Avgår 120.907 aktiebolag med en anställd 2019	223.876	Ägaren själv är den anställda	
Organisationsgrad företag (2)	29,1%		

* Exklusive företag med 0 anställda

Privat sektor:

Anställda 16-64 år kv 4 2019: $40,0 : 36,7 = 1,09 \times 1.977.118 = 2.155.059$

Anställda 15-74 år kv 4 2019: $40,0 : 36,3 = 1,102 \times 1.977.118 = 2.178.784$

Summa totalt 2019:

16-64 år: $2.155.059 + 279.265 = 2.434.324$

15-74 år: $2.178.784 + 279.265 = 2.458.049$

Appendix 21B. Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag med anställda 31/12 2020 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag 31/12 2020 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Företag	Exkl 0 anställda i SN*	
Svenskt Näringsliv (SN)*		50.630	
BAO (banker m fl)		156	
Idea (ideella organisationer)		1.393	
Arbetsgivaralliansen		3.265	
Teatercentrum		Ca 70	
Danscentrum		Ca 52	
Delsumma		55.566	
KFO /Fremia		3.945	
Fastigo (fastighetsbranschen)		909	
Sobona (kommunala bolag m fl)		934	
Sinf (Svensk industriförening)		360	
Svensk Scenkonst		106	
AFO (arbetarrörelsen)			
SUA (SSU)			
Sveriges Frisörföretagare		ca 1.000*	
ABF-F		ca 72	
SSR (skorstensfejare)		165	
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorg		628	VB
Arbetsgivarverket (privat sektor)		24	
Delsumma		9.040	
SUMMA TOTALT		63.709	
Antal företag med minst 1 anställd november 2020		307.809	
Organisationsgrad (1)		20,7%	
Avgår 97.196 aktiebolag med en anställd 2020		210.613	Ägaren själv är den anställda
Organisationsgrad (2)		30,2%	

* Exklusive företag med 0 anställda

Appendix 22. Antal anställda som omfattas av kollektivavtal inklusive hängavtal 2019-2021

	2019A	2019B	2020A	2020B	2021A	2021B
PRIVAT SEKTOR	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år	16-64 år	15-74 år
Antal årsanställda (heltidsekvivalenter)	1.977.118	1.977.118	1.999.222	1.999.222	1.934.051	1.934.051
- varav Svenskt Näringsliv (SN)	1.881.524	1.881.524	1.903.204	1.903.204	1.845.600	1.845.600
Omräkningskvot till individer 4:e kv 2019-2021	1,090	1,102	1,087	1,099	1,075	1,084
Omräknat till individer	2.155.059	2.178.784	2.173.154	2.197.145	2.079.105	2.096.511
SN omräkn. till individer	2.050.861	2.073.439	2.068.783	2.068.621	1.984.200	2.000.304
SN utan inkoppling på kollektivavtal: Antal individer (se nedan)	26.200	26.300	63.831 (nov 2021)	63.831 (nov 2021)	60.827 (1,099 privat service x 55.348)	61.160 (1,105 privat service x 55.348)
SN med kollektivavtal						
SN, BAO etc med avtal individer	2.128.859	2.152.484	2.109.323	2.033.500	2.018.278	2.035.351
Övriga med avtal	279.265	279.265	278.384	278.384	297.739	297.739
SUMMA individer	2.408.124	2.431.749	2.387.707	2.411.698	2.316.017	2.333.090
AKU kv4 16-64 år privat	2.976.000		2.939.000		2.944.100	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	80,9%		81,2%		78,7%	
<i>AKU kv4 15-74 år</i>		<i>3.061.900</i>		<i>3.018.600</i>		<i>3.024.400</i>
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		79,4%		80,0%		77,1%
OFFENTLIG SEKTOR						
AKU kv4 16-64 år	1.458.800		1.447.100		1.442.800	
<i>AKU kv4 15-74 år</i>		<i>1.508.600</i>		<i>1.497.200</i>		<i>1.494.900</i>
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	100%	100%			100%	100%
ALLA SEKTORER						
Anställda med avtal	3.866.924		3.834.807		3.758.817	
AKU antal anställda kv4 16-64 år Summa*	4.434.800		4.386.100		4.386.900	
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal	87,2%		87,4%		85,7%	

Anställda med avtal		3.940.349		3.908.898		3.827.990
AKU anställda kv4 15-74 år Summa*		4.570.500		4.515.800		4.519.300
Täckningsgrad reguljära kollektivavtal		86,2%		86,6%		84,7%
HÄNGAVTAL (arbetare + tjänstemän)	114.800	114.800	108.000	108.000	106.000	106.000
Täckning hängavtal (privat sektor)	3,9%	3,7%	3,7%	3,6%	3,6%	3,5%
PRIVAT SEKTOR						
Individer med avtal inklusive hängavtal	2.522.924	2.546.549	2.495.707	2.519.698	2.422.017	2.439.090
Täckningsgrad 16-64 år	84,8	83,2%	84,9%	83,47%	82,3%	80,6%
Do 15-74 år						
HELA EKONOMIN						
Individer med avtal inklusive hängavtal	3.981.724	4.055.149	3.942.807	4.016.898	3.864.817	3.933.990
Täckningsgrad 16-64 år	89,8		89,9%		88,1%	
Do 15-74 år		88,7		89,0%		87,0%

* Summan av privat och offentlig sektor.

Anmärkning: Mellan 2020 och 2021 sjönk enligt tabellen ovan kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor från 85 till 82 procent och på arbetsmarknaden i dess helhet från 90 till 88 procent. I verkligheten var nedgången dock inte lika stor som den ser ut att vara. En stor del av förklaringen till att andelen anställda som täcks av kollektivavtal var lägre 2021 än 2020 hänger samman med förbättrad statistik från Svenskt Näringsliv, närmare bestämt att det i sju förbund som både är arbetsgivar- och branschförbund nu blivit möjligt att räkna bort företagen som endast är med i branschdelen av förbunden. Utan denna justering hade kollektivavtalens täckningsgrad i privat sektor 2021 blivit cirka 84 procent i stället för 82 procent, som emellertid är den mest korrekta siffran. För arbetsmarknaden i dess helhet hade täckningsgraden blivit 89 procent och inte de 88 procent som redovisas i tabellen ovan.

APPENDIX 23. Beräkning av antalet anställda som omfattades av hängavtal 2019-2021

Beräkning av antalet arbetare som 31/12 2019 omfattades av hängavtal

	Antal företag	Antal arbetsställen	Antal medlemmar
Kommunal	868 10/3 2020		2.577 (= 3,0 medl/företag)
Fastighets	1.957 9/1 2019	1.957	976 (= 0,5 medl/företag) 2019: uppsk. Ca 1.000
Seko	824 10/3 2020		3.375 (4,1 medl/företag)
HRF	4.195 18/3 2020		1.496 (= 0,36 medl/företag)
Handels	1.840 29/2 2020	1.874	4.075 (2,2 medl/företag)
Transport	10/3 2020	1.450	3.955 (2,7 medlemmar per arbetsställe)
Musikerna	ca 5 företag		ca 25 medlemmar eller ca 50 anställda totalt per 8/11 2017
Summa tjänstesektorn			Ca 16.503 medlemmar
Pappers	7 per 10/3 2020		64 medlemmar (9,1 medl/företag)
Livs	857 (medlemmar på 379)		1.490 (3,9 medl/företag av de 397)
IF Metall	3.539 10/3 2020	3.734	13.186 (3,7 medl/företag)
GS	2.894, varav medlemmar på 1.004 per 10/3 2020		4.108 (4,1 medlemmar per företag på de 1.004 där man har medlemmar)
Summa industri	Ca 7.297 företag, varav medlemmar på 4.929		Ca 18.848 medlemmar Hängavtal utan medlemmar i 2.368 företag x 2 (antag minst två anställda per företag) = ca 4.700
Byggnads	9.126 företag varav 395 utländska		Av de 17.200 medlemmarna utan riksavtal antas 15.000 ha hängavtal. Antas gälla även 2019: 15.000
Elektrikerna	826 företag varav 562 har medlemmar 10/3 2020		2.443 medlemmar (=4,3 medl./företag i de 562)
Målarna	2.036 företag (2/4 2020)		Ca 2.500 anställda (2019) /3.148.229 årstimmar : 1.250 timmar/individ)
Summa byggbranschen			17.443 medlemmar + 2.500 anställda
SUMMA totalt			52.794 medlemmar + 2.500 anställda målare

Sektor	Antal företag	Antal medl.	Orggrad arbetare exkl. stud 2019	Anställda med hängavtal
Tjänstesektorn		16.503	49,3%	33.500
Industri		18.848	72,0%	26.200 + 4.700 = 30.900
Bygg		17.443 + 2.500	61,8%	28.200 + 2.500 = 30.700
SUMMA		52.794 + 2.500		95.100

Antal aktiva medlemmar i Byggnads 31/12 2019 (exkl. ungdomsstuderande): 80.472

Andel arbetslösa i Byggnads a-kassa december 2019: 5,13%, vilket ger 4.128 öppet arbetslösa inom förbundet.

Antal aktiva medlemmar i förbundet exklusive arbetslösa: 76.344 31/12 2019

Antal medlemmar i Byggnadsarbetarnas a-kassa december 2019: 118.733. Källa: IAF

Antal öppet arbetslösa i a-kassan december 2019: 6.088. Källa: Arbetsförmedlingen

Andel öppet arbetslösa i a-kassan: 5,13%

Beräkning av antalet arbetare som 2020/2021 omfattades av hängavtal

	Antal företag	Antal arbetsställen	Antal medlemmar
Kommunal	902 29/10 2021		1.597 (= 1,8 medl/företag)
Fastighets	1.775 31/12 2020		788 (= 0,4 medl/företag)
Seko	774 29/10 2021		3.262 (4,2 medl/företag)
HRF	7.157 hängavtal 9/11 2021		1.273 (= 0,18 medl/företag)
Handels	1.494 företag 31/10 2021	1.662	3.883 (2,6 medl/företag)
Transport	1.209 arbetsställen 1/11 2021	1.209	3.086 (2,6 medlemmar per arbetsställe)
Musikerna	ca 5 företag		ca 25 medlemmar eller ca 50 anställda totalt per 8/11 2017
Summa tjänstesektorn	13.316 företag (i Transport arbetsställen)		Ca 13.914 medlemmar
Pappers	7 per 10/3 2020		64 medlemmar (9,1 medl/företag)
Livs	939 företag (medlemmar på 381) 2/11 2021		1.260 (3,3 medl/företag av de 381)
IF Metall	3.350 2/11 2021		13.122 (3,9 medl/företag)
GS	2.794, varav medlemmar på 974 per 1/11 2021		4.773 (4,9 medlemmar per företag på de 974 där man har medlemmar)
Summa industrin	Ca 7.110 företag, varav medlemmar på 4.712		Ca 19.219 medlemmar Hängavtal utan medlemmar i 2.398 företag x 2 (antag minst två anställda per företag) = ca 4.800
Byggnads	7.749 företag 19/11 2021		16.898 medlemmar 19/11 2021
Elektrikerna	890 företag varav 733 har medlemmar 29/10 2021		2.030 medlemmar (=2,8 medl./företag i de 733)
Målarna	1.664 företag 2020		Ca 2.530 anställda (2020) /3.163.524 årstimmar : 1.250 timmar/individ) 1,52 medl/företag
Summa byggbranschen	Ca 10.303 företag (obs delvis bli dubbelräkning eftersom ett och samma företag kan ha hängavtal med flera förbund)		18.928 medlemmar + 2.530 anställda
SUMMA totalt	30.729 företag		49.730 + 2.530 anställda målare

Sektor	Antal företag	Antal medl.	Orggrad arbetare exkl. stud 2020	Anställda med hängavtal
Tjänstesektorn	13.316 företag (i Transport arbetsställen)	13.914	50,8%	27.400
Industri	Ca 7.110 företag, varav medlemmar på 4.712	19.129 + 4.800	73,0%	26.200 + 4.800 = 31.000
Bygg	Ca 10.303 företag	18.928 + 2.530	57,9%	32.700 + 2.500 = 35.200
SUMMA	30.729	49.730 + 2.530		93.600 = ca 95.000*

* Tidpunkten avser i de flesta fall hösten 2021. Med tanke på att antalet medlemmar på hängavtal tenderar minska avrundas uppåt.

Antal arbetare med hängavtal 2021

Sektor	Antal företag	Antal medlemmar under hängavta	Orggrad arbetare exkl. stud 2021	Omräknat till antalet anställda under hängavtal 2021
Tjänstesektorn		13.914	52,2%	26.700
Industri		19.129 + 4.800	73,0%	26.200 + 4.800 = 31.000
Bygg		18.928 + 2.530	58,3%	32.500 + 2.500 = 35.000
SUMMA		49.730 + 2.530		92.700 = ca 93.000*

* Tidpunkten ligger i de flesta fall på hösten 2021 och med tanke på att antalet medlemmar på hängavtal tenderar minska avrundas uppåt.

Totala antalet anställda under hängavtal 2021: ca 93.000 arbetare + ca 13.000 tjänstemän
= totalt ca 106.000 anställda

Sammanställning av hängavtal för tjänstemän 2018-2019

	2018	2019
Unionen	10.864	8.797 på 10.828 arbetsplatser 10/3 2020
Journalistförbundet	304	Ca 300
Vårdförbundet	ca 100	Ca 100
Läraryrket		
FTF / Forena	ca 70	Ca 70
Vision	Har ej längre hängavtal	
Finansförbundet		
Teaterförbundet Inkl. Oorganiserade	ca 1.225 ca 1.750	Ca 1.225 Ca 1.750
Summa TCO	ca 13.000	Ca 10.500
Sveriges Ingenjörer	202: 28/11 2018	97 mars 2020
Sveriges Arkitekter ca 8,7% av yrkesverks	ca 800	Ca 800
Sveriges Läkarförbund		
Summa Saco	ca 1.000	Ca 900
Ledarna	306: 28/11 2018	204 medlemmar i 173 företag 10/3 2020
SUMMA medlemmar	ca 14.300	Ca 11.600
Organisationsgrad privat sektor tjänstemän	67,0%	67,3%
SUMMA totalt	21.300	ca 11.600 : 67,3% = ca 17.200 + 525 oorg i Teater + ca 2.000 hos Unionen i företag utan medlemmar = ca 19.700

Summa anställda som 2019 omfattades av hängavtal:

Cirka 95.100 arbetare + ca 19.700 tjänstemän = ca 114.800 anställda totalt under hängavtal år 2018.

Antal tjänstemän som 2020 omfattades av hängavtal

Sveriges Ingenjörer: 1/1 2021: 88 medlemmar (42 företag år 2020)

Ledarna 29/10 2021: 185 medlemmar på 131 företag

Unionen 9/11 2021: 7.566 medlemmar på 2.943 arbetsställen

SUMMA 7.839 = ca 8.000 + ca 700 Sveriges Arkitekter = ca 9.000 dividerat med privattjänstemännens organisationsgrad 2020 (69,0%) = ca 13.000 tjänstemän totalt under hängavtal

SUMMA 3.116 arbetsställen/företag inom Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna.

SUMMA arbetare + tjänstemän antal företag/arbetsställen med hängavtal 2020/2021: 30.729 + 3.116 + övriga ca 200 = 34.045 men Unionen och Transport avser arbetsställen + dubbelräkningar genom att företag kan ha hängavtal med flera fackförbund. Bedömning: mellan 30.000 och 35.000 företag.

ARBETARE + TJÄNSTEMÄN PÅ HÄNGAVTAL 2020: ca 95.000 + ca 13.000 = ca 108.000 anställda på hängavtal totalt.

TJÄNSTEMÄN hängavtal

Sveriges Ingenjörer: 1/1 2021: 88 medlemmar (42 företag år 2020)

Ledarna 29/10 2021: 185 medlemmar på 131 företag

Unionen 9/11 2021: 7.566 medlemmar på 2.943 arbetsställen

SUMMA 7.839 = ca 8.000 + ca 700 Sveriges Arkitekter = ca 9.000 dividerat med privattjänstemännens organisationsgrad 2020 (69,0%) = ca 13 000 tjänstemän totalt under hängavtal

SUMMA 3.116 arbetsställen/företag inom Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna.

SUMMA arbetare + tjänstemän antal företag/arbetsställen med hängavtal 2020/2021: 30.729 + 3.116 + övriga ca 200 = 34.045 men Unionen och Transport avser arbetsställen + dubbelräkningar genom att företag kan ha hängavtal med flera fackförbund. Bedömning: mellan 30.000 och 35.000 företag.

APPENDIX 24. Antal anställda arbetare och tjänstemän som inte var inkopplade på kollektivavtal 2021 (*Employees in companies affiliated to Svenskt Näringsliv which do not have collective agreements*)

EJ INKOPPLADE PERSONER (ÅRSANSTÄLLDA) PÅ KOLLEKTIVAVTAL 10/11 2021

Anställda hos SN:s medlemsföretag som ej är inkopplade på något kollektivavtal hos arbetsgivarförbund som tillämpar inkopplingsdatum på sina avtal. Källa: Tellus.

MO-grupp	MO (Medlems-organisation)	Antal arbetare	Antal tjänstemän /övriga	SUMMA Årsanst.
	Svensk Handel	6050	7733	13783
Almega	Almega Tjänsteförbunden	13448	13499	26947
Almega	Almega Tjänsteföretagen	232	3025	3257
Almega	Innovationsföretagen	3	615	618
Almega	Kompetensföretagen	1	5	6
Almega	Medieföretagen	3	243	246
Almega	Säkerhetsföretagen	7741	1422	9163
Almega	TechSverige	0	49	49
Almega	Tågföretagen	159	234	393
Transport-företagen	Svenska Flygbranschen	213	673	886
SUMMA		27850	27498	55348

Omräkning från årsanställda till individer:

16-64 år privat service 40,0 : 36,4 (genomsnittlig överenskommen arbetstid) = 1,099 x 55.348 = 60.827

15-74 år do 40,0 : 36,2 = 1,110 x 55.348 = 61.436

MO-grupp	MO	Antal arbetare	Antal tjänstemän/övriga
	Svensk Handel	6050 x 1,29 = 7.805	7733 x 1,05 = 8.120
Almega	Almega Tjänsteförbunden	13448 x 1,23 = 16 541	13499 x 1,07 = 14444
Almega	Almega Tjänsteföretagen	232 x 1,23 = 285	3025 x 1,07 = 3237
Almega	Innovationsföretagen	3	615 x 1,07 = 658
Almega	Kompetensföretagen	1	5
Almega	Medieföretagen	3	243 x 1,07 = 260
Almega	Säkerhetsföretagen	7741 x 1,23 = 9521	1422 x 1,07 = 1522
Almega	TechSverige	0	49 x 1,07 = 52
Almega	Tågföretagen	159 x 1,08 = 172	234 x 1,07 = 250
Transportföretagen	Svenska Flygbranschen	213 x 1,08 = 230	673 x 1,07 = 720
Tjänster exkl handel och transport		21.428 x 1,23 = 26.356	18.858 x 1,07 = 20.178
Transport		372 x 1,08 = 402	907 x 1,07 = 970
Summa		27850	27498
SUMMA INDIVIDER	ARB + TJM = 63.831	34.563	29.268
Summa årsanställda		27.850	27.498
Summa arbetare + tjänstemän 27.850 + 27.498 = 55.348 årsanställda			
Omräknat till individer 55.348 x 1,099 (privat service anställda 16-64 år) = 60.828			
Do 15-74 år: 55.348 x 1,105 = 61.160			

APPENDIX 25. Beräkning av arbetsgivarnas organisationsgrad 2019-2021

A. Årsanställda hos arbetsgivarorganisationer 2020 och 2021

	2020	2021	Företag 2020	Företag 2021
SN	1.903.204	1 845 600*	60.605	
BAO	42.191	43 172	156	157
Idea	12.368	Fremia	1.393	Fremia
Arbetsgivaralliansen	40.979	44 799	3.265	3 284
Teatercentrum	ca 390	ca 390	ca 70	ca 70
Danscentrum	ca 90	ca 90	ca 52	ca 52
EXklusive SN	(96.018)	(88 451)		
SUMMA	1.999.222	1.934.051	65.541	
Omräknat till individer 16-64 år	2.173.154	2.079.105		
Do 15-74 år	2.197.145	2.096.511		

* Per 17/11 2021.

Privat sektor 2021:

Anställda 16-64 år kv 4 2021: $40,0 : 37,2 = 1,075 \times 1.934.051 = 2.079.105$

Anställda 15-74 år kv 4 2021: $40,0 : 36,9 = 1,084 \times 1.934.051 = 2.096.511$

B. Antal individer i arbetsgivarorganisationers medlemsföretag hos arbetsgivarorganisationer som redovisar individer istället för årsanställda 2020 och 2021

	2020	2021	Företag 2020	Företag 2021
KFO /Fremia	131.328	146 781	3.945	5 261
Fastigo	22.955	23 228	909	928
SOBONA (se särskild excel-fil)	72.825	76 775	934	944
Sinf med kollektivavtal	5.000	5.000		
Hängavtal	(14.000)	(14.000)		
Arbetsgiv inkl hängavtal	19.000	19.000		
Svensk Scenkonst	11.000	11.000		
AFO	ca 1.500	ca 1.500		
SUA (SSU)	20	20		
Sveriges Frisörföretagare	3.600	3.600	3.180	3.180
ABF-F	1.000	1.000		
SSR (Skorstensfejare)	1.400	1.400		
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisation VB	22.239	22 045	628	646
Arbetsgivarverket (privat sektor)	5.517	5 390	24	23
SUMMA exkl Sinf-häng	278.384	297.739		
Inkl Sinf-hängavtal	292.384	311.739		

SAMTLIGA ARBETSGIVARORGANISATIONER

ÅRSANSTÄLLDA (HELTIDSEKVIVALENTER)	2020	2021
SN	1.903.204	1 845 600*
BAO (bankerna)	42.191	43 172
Idea	12.368	Fremia
Arbetsgivaralliansen	40.979	44 799
Teatercentrum	ca 390	ca 390
Danscentrum	ca 90	ca 90
SUMMA	1.999.222	1.934.051
Omräknat till individer 16-64 år	2.173.154	2.079.105
Do 15-74 år	2.197.145	2.096.511
Exklusive SN (årsanställda)	96.018	88.451
Omräknat till individer 16-64 år	104.660	95.085
Do 15-74 år	105.812	95.881
INDIVIDER		
KFO /Fremia	131.328	146 781
Fastigo	22.955	23 228
SOBONA (kommunala bolag)	72.825	76 775
Sinf med kollektivavtal (Svensk industriförening) /exkl. hängavtal/	5.000	5.000
Svensk Scenkonst	11.000	11.000
AFO (Arbetarrörelsens förhandlingsorg.	ca 1.500	ca 1.500
SUA (SSU)	20	20
Sveriges Frisörföretagare	3.600	3.600
ABF-F	1.000	1.000
SSR (Skorstensfejare)	1.400	1.400
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisation	22.239	22 045
Arbetsgivarverket (privat sektor)	5.517	5 390
SUMMA Fremia etc	278.384	297.739
SUMMA INDIVIDER EXKLUSIVE SN	2020	2021
Individer 16-64 år	383.044	392.824
Individer 15-74 år	384.196	393.620

Antal anställda utanför SN 2020	16-64 år	15-74 år
Arbetsgivarorganisationer utanför SN privat sektor	383.044	384.196
Offentliganställda	1.447.100	1.497.200
Antal anställda utan kollektivavtal (privat sektor)	443.300	498.900
SUMMA	2.273.444	2.380.296

Antal anställda utanför SN 2021	16-64 år	15-74 år
Arbetsgivarorganisationer utanför SN privat sektor	392.824	393.620
Offentliganställda	1.442.800	1.494.900
Antal anställda utan kollektivavtal (privat sektor)		
SUMMA		

Arbetsgivarorganisationernas medlemsföretag 31/12 2020 och 2021 (privat sektor)

Arbetsgivarorganisation	Företag	2020 Exkl 0 anställda i SN*	2021 Exkl 0 anställda i SN*
Svenskt Näringsliv (SN)*		50.630	50.591
BAO (banker m fl)		156	157
Idea (ideella organisationer)		1.393	Fremia
Arbetsgivaralliansen		3.265	3.284
Teatercentrum		Ca 70	ca 70
Danscentrum		Ca 52	ca 52
Delsumma		55.566	54.154
KFO /Fremia		3.945	5.261
Fastigo (fastighetsbranschen)		909	928
Sobona (kommunala bolag m fl)		934	944
Sinf (Svensk industriförening)		360	360
Svensk Scenkonst		106	106
AFO (arbetarrörelsen)			
SUA (SSU)			
Sveriges Frisörföretagare		ca 1.000*	ca 1.000
ABF-F		ca 72	ca 72
SSR (skorstensfejare)		165	165
Svenska Kyrkans Arbetsgivarorg		628	646
Arbetsgivarverket (privat sektor)		24	23
Delsumma		9.040	9.505
SUMMA TOTALT		63.709	63.659
Antal företag med minst 1 anställd november 2020 respektive november 2021		307.809	323.120
Organisationsgrad (1)		20,7%	19,7%
Avgår 97.196 aktiebolag med en anställd 2020 och 103.940 2021 (ägaren själv är den anställda)		210.613	219.180
Organisationsgrad (2)		30,2%	29,0%

* Exklusive företag med 0 anställda

Appendix 26. Number of employees in firms or other organisations affiliated to employers' associations + density of employers' associations 1995-2021

[illegible]

Year / Age	Number of employees by sector in employers' associations			Density of employers' associations			Number of employees by sector in the labour force		
	Private	Public	Both sectors	Private	Public	Both sectors	Private	Public	Both sectors
2015									
16-64	2.349.899	1.354.700	3.704.599	82,4%	100%	88,1%	2.851.400	1.354.700	4.206.100
15-74	2.367.157	1.394.800	3.761.957	81,2%	100%	87,3%	2.914.400	1.394.800	4.309.200
2016									
16-64	2.352.370	1.391.900	3.744.270	81,8%	100%	87,7%	2.876.300	1.391.900	4.268.200
15-74	2.369.614	1.435.200	3.804.814	80,4%	100%	86,8%	2.946.700	1.435.200	4.381.900
2017									
16-64	2.411.116	1.413.300	3.824.416	81,6%	100%	87,56%	2.954.500	1.413.300	4.367.800
15-74	2.434.851	1.459.700	3.894.551	80,2%	100%	86,6%	3.035.700	1.459.700	4.495.400
2018									
16-64	2.458.112	1.499.200	3.957.312	82,9%	100%	89,7%	2.964.600	1.499.200	4.413.800
15-74	2.482.427	1.493.100	3.975.527	81,7%	100%	87,7%	3.039.600	1.493.100	4.532.700
2019									
16-64	2.434.324	1.458.800	3.893.124	81,8%	100%	87,8%	2.976.000	1.458.800	4.434.800
15-74	2.458.049	1.508.600	3.966.649	80,3%	100%	86,8%	3.061.900	1.508.600	4.570.500
2020									
16-64	2.451.538	1.447.100	3.898.638	83,4%	100%	88,7%	2.939.300	1.447.100	4.397.300
15-74	2.475.529	1.497.200	3.972.729	82,0%	100%	87,8%	3.018.600	1.497.200	4.526.700
2021									
16-64	2.376.844	1.442.800	3.819.644	80,7%	100%	87,1%	2.944.100	1.442.800	4.386.900
15-74	2.394.250	1.494.900	3.889.150	79,2%	100%	86,1%	3.024.400	1.494.900	4.519.300

Source 1995: Kjellberg 2001c: 204-212.

Note on the calculation of density of employers' associations illustrated by the year 2017:

In 2017 there existed in the private sector 19 employers' organisations, among them SN (Svenskt Näringsliv; Confederation of Swedish Enterprise) with 1 882 626 employees in its affiliated employers' associations (excluding affiliated associations not being employers' associations), KFO (Kooperationens Förhandlingsorganisation; The Co-operative Employers' Association) covering 111 112 employees and BAO (Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation; Employers' Association of Banking Institutions) covering 41 350 employees (for a complete list, see Appendix 15 above). It should be observed that some employers' associations, among them SN and BAO, report employees by full-time equivalents (*årsanställda*). Therefore, they have to be converted into individuals by using data from SCB (Statistics Sweden) on the average agreed weekly working-time (*genomsnittlig överenskommen arbetstid per vecka*) in the private sector. Employees 16-64 years quarter 4 år 2017: 40,0 (full-time) : 36,8 (average agreed weekly working-time) = 1,087. That means that the 1 977 964 full-time equivalents at the end of 2017 in companies affiliated to employers' organisations reporting in this way have to be multiplied by 1,087 resulting in 2 150 047 individuals. To these has to be added 261 069 individuals in the employers' associations which report individuals. In sum: 2 150 047 + 261 069 = 2 411 116 individuals (aged 16-64 years). For those aged 15-74 years the average agreed weekly working-time (*genomsnittlig överenskommen arbetstid per vecka*) differs from those aged 16-64 years.

Appendix 27. Number of employees covered by collective agreements (regular agreements + substitute agreements) 1995-2021

Age 16-64 years	(1995:1)	1995:2	2000	2005	2006
Regular agreement	ca 1.611.300	ca 1.611.300	1.809.322	1.917.500	1.950.296
Substitute agreement	ca 325.000	ca 200.000	/ ca 175.000	ca 165.000	ca 165.000
All collective agreements (private sector)	ca 1.936.300	ca 1.811.300	/ ca 1.974.322	2.082.500	2.115.296
Coverage:					
- regular agreements	75,0%	75,0%	73,9%	77,2%	76,3%
- substitute agreements	15,1%	9,3%	/ 7,2%	6,6%	6,5%
Total coverage private sector	90,2%	84,4%	/ 81,1%	83,8%	82,7%
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.147.000 (Dec. 1995)	2.147.000 (Dec. 1995)	2.446.800	2.485.200	2.557.100
- of which employees without collective agreements	210.700	335.700	/ 462.478	402.700	441.804
Share without collective agreement (private sector)	9,8%	15,6%	/ 18,9%	16,2%	17,3%
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage	1.345.000	1.345.000	1.312.900	1.315.600	1.336.300
Collective agreements private + public sector	3.281.300	3.156.300	3.297.222	3.398.100	3.451.596
Total number of employees*	3.492.000	3.492.000	3.759.600	3.800.800	3.893.400
Share with collective agreements	94,0%	90,4%	/ 87,7%	89,4%	88,7%

Source 1995:1 Kjellberg 2001c: 204-212.

	2007		2008		2009	
Age	16-64	15-74	16-64	15-74	16-64	15-74
Regular agreement	2.000.615	2.010.282	2.077.116	2.087.412	2.038.883	2.054.094
Substitute agreement	165.605	165.605	172.161	172.161	167.908	167.908
All collective agreements (private sector)	2.166.220	2.175.887	2.249.277	2.259.573	2.206.791	2.222.002
Coverage:						
- regular agreements	75,6%	75,0%	78,0%	77,2%	78,8%	78,1%
- substitute agreements	6,3%	6,2%	6,46%	6,4%	6,49%	6,4%
Total coverage private sector	81,8%	81,2%	84,4%	83,52%	85,3%	84,53%
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.647.000	2.678.900	2.663.700	2.705.300	2.586.800	2.628.500
- of which employees without collective agreements	480.780	503.013	414.423	445.727	380.009	406.498
Share without collective agreement (private sector)	18,2%	18,8%	15,6%	16,48%	14,7%	15,47%
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage	1.319.300	1.334.600	1.294.000	1.314.000	1.266.900	1.288.000
Collective agreements private + public sector	2.166.220	2.175.887	3.543.277	3.573.573	3.473.691	3.510.002
Total number of employees*	3.966.300	4.013.500	3.957.700	3.401.412	3.853.700	3.916.500
Share with collective agreements	87,9%	87,47%	89,53%	88,9%	90,1%	89,6%

	2010		2011		2012	
Age	16-64	15-74	16-64	15-74	16-64	15-74
Regular agreement	2.061.200	2.076.600	2.113.451	2.129.285	2.144.500	2.160.600
Substitute agreement	167.600	167.600	172.715	172.715	177.500	177.500
All collective agreements (private sector)	2.228.700	2.244.200	2.286.166	2.302.000	2.322.000	2.338.100
Coverage:						
- regular agreements			77,3%	76,6%		
- substitute agreements			6,3%	6,2%		
Total coverage private sector	84,3%	83,4%	83,6%	82,8%	85,0%	83,8%
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.644.700	2.692.500	2.734.000	2.780.900	2.732.000	2.789.100
- of which employees without collective agreements	416.000	448.300	447.834	478.900	410.000	451.000
Share without collective agreement (private sector)	15,7%	16,7%	16,4%	17,2%	15,0%	16,2%
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage			1.279.400	1.307.600		
Collective agreements private + public sector	3.503.600	3.543.300	3.565.566	3.609.600	3.595.200	3.644.500
Total number of employees*	3.919.600	3.996.600	4.013.400	4.100.800	4.005.200	4.104.900
Share with collective agreements	89,4%	88,7%	88,8%	88,1%	89,8%	88,8%

	2013		2014		2105	
Age	16-64	15-74	16-64	15-74	16-64	15-74
Regular agreement	2.161.100	2.177.200	2.218.800	2.240.900	2.271.972	2.289.230
Substitute agreement	168.700	168.700	138.800	138.800	140.144	140.144
All collective agreements (private sector)	2.329.800	2.345.900	2.357.600	2.379.700	2.412.116	2.429.374
Coverage:						
- regular agreements						
- substitute agreements						
Total coverage private sector	84,0%	82,9%	84,6%	83,4%	84,6%	83,4%
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.772.400	2.828.900	2.785.600	2.854.200	2.851.400	2.914.400
- of which employees without collective agreements	442.600	483.000	428.000	474.500	439.284	485.026
Share without collective agreement (private sector)	16,0%	17,1%	15,4%	16,6%	15,4%	16,6%
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage						
Collective agreements private + public sector	3.611.100	3.664.400	3.676.800	3.743.100	3.766.816	3.824.174
Total number of employees*	4.053.700	4.147.400	4.104.800	4.224.500	4.206.100	4.309.200
Share with collective agreements	89,1%	88,4%	89,6%	88,6%	89,6%	88,7%

	2016		2017		2018	
Age	16-64	15-74	16-64	15-74	16-64	15-74
Regular agreement	2.274.000	2.291.200	2.341.400	2.364.500	2.362.000	2.385.700
Substitute agreement	155.300	155.300	/ 119.600**	119.600**	110.300**	110.300**
All collective agreements (private sector)	2.429.700	2.446.600	2.461.000	2.484.100	2.472.300	2.496.000
Coverage:						
- regular agreements					79,7%	78,49%
- substitute agreements					3,7%	3,6%
Total coverage private sector	84,47%	83,0%	83,3%	81,8%	83,4%	82,1%
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.876.300	2.946.700	2.954.500	3.035.700	2.964.600	3.039.600
- of which employees without collective agreements	446.600	500.100	493.500	551.600	492.300	543.600
Share without collective agreement (private sector)	15,53%	17,0%	16,7%	18,2%	16,6%	17,9%
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage						
Collective agreements private + public sector	3.821.600	3.881.800	3.874.300	3.943.800	3.971.500	3.989.100
Total number of employees*	4.268.200	4.381.900	4.367.800	4.495.400	4.4132.800	4.532.700
Share with collective agreements	89,54%	88,6%	88,7%	87,7%	90,0%	88,0%

	2019		2020	
Age	16-64 years	15-74 years	16-64 years	15-74 years
Regular agreement	2.408.100	2.431.700	2.387.700	2.411.700
Substitute agreement	114.800**	114.800**	108.000	108.000
All collective agreements (private sector)	2.522.900	2.546.500	2.495.700	2.519.700
Coverage:				
- regular agreements	80,9%	79,4%	81,2%	80,0%
- substitute agreements	3,9%	3,7%	3,7%	3,6%
Total coverage private sector	84,8%	83,2%	84,9%	83,47%
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.976.600	3.061.900	2.939.000	3.018.600
- of which employees without collective agreements	453.100	515.400	443.300	498.900
Share without collective agreement (private sector)	15,2%	16,8%	15,1%	16,53%
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage				
Collective agreements private + public sector	3.981.700	4.055.100	3.942.800	4.016.900
Total number of employees*	4.434.800	4.570.500	4.386.100	4.515.800
Share with collective agreements	89,8%	88,7%	89,9%	89,0%

	2021			
Age	16-64 years	15-74 years		
Regular agreement	2.316.000	2.333.100		
Substitute agreement	106.000**	106.000**		
All collective agreements (private sector)	2.422.000	2.439.100		
Coverage:				
- regular agreements	78,7%	77,1%		
- substitute agreements	3,6%	3,5%		
Total coverage private sector	82,3%	80,6%		
Employees in labour force (private sector; quarter 4)	2.944.100	3.024.400		
- of which employees without collective agreements	490.900	585.300		
Share without collective agreement (private sector)	16,7%	19,4%		
Collective agreements public sector (= labour force) 100% coverage				
Collective agreements private + public sector	3.864.800	3.934.000		
Total number of employees*	4.386.900	4.519.300		
Share with collective agreements	88,1%	87,0%		

* Private + public sector (quarter 4), which means that registered in Sweden but working abroad are excluded.

** The coverage of substitute agreements are for the years 2017- calculated in a more reliable way than for the previous years. Previously it was calculated on statistics from Fora. Since 2017 the calculations are based on statistics from the trade unions.

Note. Note on the calculation of the coverage of collective agreements illustrated by the year 2017:

The coverage of collective agreements in private sector has been calculated by adding the number of workers (blue-collar + white-collar workers) employed by members of employers' organisations (subtracting workers in membership companies without collective agreements) and the number of workers covered by substitute agreements (*hängavtal*). In 2017 there existed in the private sector 19 employers' organisations, among them SN (Svenskt Näringsliv; Confederation of Swedish Enterprise) with 1 882 626 employees in its affiliated employers' associations (excluding affiliated associations not being employers' associations), KFO (Kooperationens Förhandlingsorganisation; The Co-operative Employers' Association) covering 111 112 employees and BAO (Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation; Employers' Association of Banking Institutions) covering 41 350 employees (for a complete list, see table 65 above).

It should be observed that some employers' associations, among them SN and BAO, report employees by full-time equivalents (*årsanställda*). Therefore, they have to be converted into individuals by using data from SCB (Statistics Sweden) on the average agreed weekly working-time (*genomsnittlig överenskommen arbetstid per vecka*) in the private sector. Employees 16-64 years quarter 4 in year 2017: 40,0 (full-time) : 36,8 (average agreed weekly working-time) = 1,087. That means that the 1 977 964 full-time equivalents at the end of 2017 in companies affiliated to employers' organisations reporting in this way have to be multiplied by 1,087 resulting in 2 150 047 individuals (see table 65 above). Some of these, however, have to be subtracted as a few employers' associations affiliated to the SN comprise a number of companies without collective agreements. These companies at the end of 2017 employed 69 730 workers (converted into individuals). That means 2 150 047 minus 69 730 = 2 080 217 employees covered by collective agreements (table 66 above). Adding 261 069 employees reported as individuals by employers' organisations reporting individuals (among the KFO) will result in 2 341 386 employees (= individuals) in companies affiliated to private sector employers' associations (see also table 9 above).

To these are added 119 625 employees covered by substitute agreements (between unions and companies not affiliated to an employers' association) reported by trade unions (calculated approximatively in one case as the

union in question has no data on this). In fact, the unions only report the number of *members* covered by substitute agreements. Therefore they have to be adjusted upwards to include also non-members at workplaces with substitute agreements. An example to illustrate this: the white-collar unions for 2017 reported ca 16 110 members under substitute agreements; dividing 16 110 with 67,9 (union density of private sector white-collar workers) x 100 = ca 23 725 white-collar workers in all under substitute agreements.

The result is 2 461 011 private sector individuals covered by collective agreements. According to the labour force survey the fourth quarter of 2017 there were 2 954 500 private sector employees (16-64 years), which gives a private sector coverage rate of 83,3 per cent in 2017. Adding 1 413 300 public sector employees (all of them covered by collective agreements) gives 3 874 311 employees covered by collective agreements. According to the labour force survey there were 4 367 800 employees (private + public sector, which means that employees working abroad are excluded). The overall coverage rate consequently was 88,7 per cent in 2017.

From 2007 to 2016 has the proportion for the year 2011 between the number of blue-collar workers with exclusively substitute agreements and the number of blue-collar workers with regular collective agreements been used to calculate the coverage of substitute among blue-collar workers. The total number of blue-collar workers with regular agreements has been obtained from the employers' associations. The number of white-collar workers with substitute agreements are for these years based on data from private sector white-collar unions adjusted upwards to cover also non-union members with help of union density for private sector white-collar workers. The 2009 proportion has not been used due to shift of data system at Fora (an organization owned by LO and Confederation of Swedish Enterprise to administer insurances). For 2005 wage statistics from Fora previously was used for calculating the coverage of substitute agreements. The total wage sum for substitute agreement was divided with average wage in private sector according to Statistics Sweden. A problem with the methods used before 2016 was that an individual in the Fora statistics might appear more than one time if he/she changed employer. In revised data for 2005 (and for 2006) the number of workers with substitute agreements has been approximated with those in the year 2007. 1995:2 based on estimation on the number of substitute agreements. 1995:1 overestimates the number of workers with substitute agreements.

Remark as regards the coverage of collective agreements and density of employers' associations in 2021:

Between 2020 and 2021 did the private sector coverage of collective agreement decline from 85 to 82 per cent and in the the labour market in total from 90 to 88 procent. In reality, the decline was smaller than it looks to be. A large part of the explanation to the lower coverage rate in 2021 compared to 2020 is improved statistics obtained from Svenskt Näringsliv, more exactly that with respect to seven SN affiliates, which are both employers' associations and trade (branch) associations, it is now possible to exclude companies that are members only of the trade section of these SN associations. Without this adjustment, the coverage rate of private sector collective agreements would have been about 84 per cent instead of 82 per cent, which however is the most correct figure. As regards the whole labour market, the coverage rate would have been 89 per cent and not 88 per cent (the latter being the most correct share).

Referenser

- AER 2018. *Arbetsmarknadsekonomisk rapport. Hur fungerar kollektivavtalen?* (av Lars Calmfors, Simon Ek, Ann-Sofie Kolm, Tuomas Pekkarinen och Per Skedinger). Stockholm: Arbetsmarknadsekonomiska rådet.
- AKU (Arbetskraftsundersökningarna). Specialkörningar (ej i tryckt form). Stockholm: Statistiska centralbyrån olika år.
- Allvin, Michael & Sverke, Magnus (2000) "Do New Generations Imply the End of Solidarity? Swedish Unionism in the Era of Individualization" *Economic & Industrial Democracy* 21:1
- Bergholm, Tapio & Markku Sippola (2022) "The Restructuring of Finnish Trade Unions – the Growing Importance of Women", *Nordic journal of working life studies* 2022.
<https://doi.org/10.18291/njwls.129504>
- Bispinck, Reinhard & Schulten, Thorsten (2014) *Wages, Collective Bargaining and Economic Development in Germany*, Düsseldorf: Institute of Economic and Social Research in the Hans-Boeckler-Foundation.
- Bruhn, Anders (1999) *Individualiseringen och det fackliga kollektivet. En studie av industritjänstemäns förhållningssätt till facket*. Örebro: Örebro universitet.
- Bruhn, Anders & Kjellberg, Anders & Sandberg, Åke (2013) "A New World of Work Challenging Swedish Unions" i Åke Sandberg (red.) *Nordic Lights. Work, Management and Welfare in Scandinavia*. Stockholm: SNS (sid. 126-186).
https://portal.research.lu.se/portal/files/19441202/Nordic_lights_kapitel_4_Bruhn_Kjellberg_Sandberg_Correct.pdf
- Due, Jesper & Madsen, Jørgen Steen & Pihl, Mie Dalskov (2010) *LO-dokumentation nr 1 2010. Udviklingen i den faglige organisering: årsager og konsekvenser for den danske model*. Köpenhamn: Landsorganisationen i Danmark. https://faos.ku.dk/pdf/boger-og-rapporter/2010/Udviklingen_i_den_faglige_organisering_041010.pdf
- Flodéus, Björn (uå) *Undersökningspopulation och metodik*. Stockholm: TNS SIFO.
- Frödin, Olle & Anders Kjellberg (2017) "Arbetskraftsmigration från tredje land i låglöneyrken", *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 1 2017, sid. 84-102:
https://portal.research.lu.se/portal/files/22883855/Fr_din_Kjellberg_Arbetskraftsmigration_i_l_gl_neyrken.pdf
- Frödin, Olle & Anders Kjellberg (2018) "Labor Migration from Third Countries to Swedish Low-wage Jobs", *Nordic Journal of Working Life Studies*, vol. 8 nr 1 (March 2018), s. 65-85.
https://portal.research.lu.se/portal/files/40268826/Labor_Migration_from_Third_Countries_to_Swedish_Low_wage_Jobs_Fr_din_Kjellberg.pdf
- Frödin, Olle & Anders Kjellberg (2019) *Anställningsbidragens roll i handeln. En jämförelse med branscherna hotell- och restaurang, städ och bemanning*. Stockholm: Handelsrådet. Forskningsrapport 2019:6 (60 sidor):
[https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/anstallningsbidragens-roll-i-handeln\(2c9d9e1e-cb56-42d9-bf3f-9e636ad36565\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/anstallningsbidragens-roll-i-handeln(2c9d9e1e-cb56-42d9-bf3f-9e636ad36565).html)

- Frödin, Olle & Anders Kjellberg (2020) "Anställningsbidrag: integration eller etnisk segmentering?", *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 1 2020. Läs artikeln här: https://portal.research.lu.se/portal/files/79297539/Fr_din_o_Kjellberg_Anst_llningsbidrag_int_egration_etnisk_segmentering_Arbetsmarknad_och_Arbetsliv_2020.pdf
- Holmlund, Bertil & Lundborg, Per (1999) "Wage bargaining, union membership and the organisation of unemployment insurance", *Labour Economics*, nr 6, s 397-415.
- IAF (2007), *Effekterna av den förhöjda finansieringsavgiften*. Rapport 2. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2007:23
- Jonsson, Claes-Mikael & Larsson, Göran (2013) *Gäst i verkligheten – om utstationerad arbetskraft i praktiken*. Stockholm: LO.
[https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_gast_i_verkligheten_pdf/\\$File/Gast_i_verkligheten.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_gast_i_verkligheten_pdf/$File/Gast_i_verkligheten.pdf)
- Kjellberg, Anders (1983) *Facklig organisering i tolv länder* (doktorsavhandling), Arkiv Förlag Lund (338 sidor).
- Kjellberg, Anders (2000) "Facklig organisering och arbetsmarknad: marginalisering av ungdomar och invandrare?" samt "AKU 1987-1998 om facklig organisationsgrad, antal fackanslutna och antal löntagare" i Stig Tegle (red.) *Har den svenska modellen överlevt krisen? Utvecklingstendenser i arbetslivet inför 2000-talet*, Stockholm: Arbetslivsinstitutet, sid 49-75 och 111-148. <https://portal.research.lu.se/portal/files/5625395/625866.pdf>
- Kjellberg, Anders (2001a) *Fackliga organisationer och medlemmar i dagens Sverige*. Lund: Arkiv förlag. Nya upplaga 2017:
https://portal.research.lu.se/ws/files/34614668/Fackliga_organisationer_och_medlemmar_i_Sverige2017.pdf
- Kjellberg, Anders (2001b) "Klass, etnicitet och facklig organisering" i Anna Holmgren (red.) *Klassamhället – förändring, splittring och facklig vanmakt*, LO idédebatts skriftserie, nr 3 i serien "Vadå klassamhälle?" Stockholm: LO 2001, sid 76-103.
<https://portal.research.lu.se/portal/files/5581318/625887.pdf>
- Kjellberg, Anders (2001c) "Arbetsgivarstrategier i Sverige under 100 år" i Carsten Strøby Jensen (red) *Arbejdsgivere i Norden. En sociologisk analyse af arbejdsgiverorganisering i Norge, Sverige, Finland og Danmark* (Nord 2000:25; 436 sid) Nordisk Ministerråd, København 2001, sid 155-284.
[https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/arbetsgivarstrategier-i-sverige-under-100-aar\(61528334-bda3-435a-9e54-9706bb3ff66f\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/arbetsgivarstrategier-i-sverige-under-100-aar(61528334-bda3-435a-9e54-9706bb3ff66f).html)
- Kjellberg, Anders (2002) "Ett nytt fackligt landskap i Sverige och utomlands", Arkiv nr 86-87 2002, sid 44-96. <https://portal.research.lu.se/portal/files/4432526/1154872.pdf>
- Kjellberg, Anders (2006) "The Swedish unemployment insurance - will the Ghent system survive?" *Transfer - European Review of Labour and Research* no 1 2006, sid. 87-98.
Läs här: <https://portal.research.lu.se/portal/files/2868268/625408.pdf>

- Kjellberg, Anders (2008a) "Facklig organisationsgrad och kollektivavtalens täckningsgrad i vissa branscher i privat sektor 2007" i *Avtalsrörelsen och lönebildningen 2008. Medlingsinstitutets årsrapport* (sid. 30-31 och 33-34). Stockholm: Medlingsinstitutet.
<https://portal.research.lu.se/portal/files/2868268/625408.pdf>
- Kjellberg, Anders (2008b) "Ett nytt fackligt landskap bland tjänstemännen: Unionen och Sveriges Ingenjörer". *TAM-Revy* 1:4–21.
<https://portal.research.lu.se/portal/files/2663849/1144984.pdf>
- Kjellberg, Anders (2009a) "Det fackliga medlemsraset i Sverige under 2007 och 2008". *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 2 2009 (sid. 11-28). ISSN 1400-9692. [Mer information om artikeln finns här](#) [Om tidskriften Arbetsmarknad & Arbetsliv](#)
Läs artikeln här: <https://portal.research.lu.se/portal/files/3892993/1530824.pdf>
- Kjellberg, Anders (2009b) "The Swedish Ghent system and trade unions under pressure" *Transfer* nr 3-4 2009 (sid. 481-504). ISSN 1024-2589.
<https://portal.research.lu.se/portal/files/2823733/1510661.pdf>
- Kjellberg, Anders (2009c) "The Swedish Model of Industrial Relations: Self-Regulation and Combined Centralisation-Decentralisation". I Craig Phelan (red.) *Trade Unionism since 1945: Towards a Global History*. Volume 1. Oxford: Peter Lang.
- Kjellberg, Anders (2010) *Vilka "hoppade av" a-kassan eller avstod från att gå med? En studie av a-kassornas medlemsras*. Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility. *Research Reports 2010:3*. (Uppdaterad 2016)
Läs här: [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/vilka-hoppade-av-akassan-eller-avstod-fraan-att-gaa-med-en-studie-av-akassornas-medlemsras\(daa3870f-e88e-4c26-affb-40e17d8677f3\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/vilka-hoppade-av-akassan-eller-avstod-fraan-att-gaa-med-en-studie-av-akassornas-medlemsras(daa3870f-e88e-4c26-affb-40e17d8677f3).html)
- Kjellberg, Anders (2011a) "The Decline in Swedish Union Density since 2007" *Nordic Journal of Working Life Studies* (NJWLS) Vol. 1. Nr 1 (August 2011), sid. 67-93. Artikeln kan laddas ned här: <https://portal.research.lu.se/portal/files/3462138/2064087.pdf>
- Kjellberg, Anders & Färnbo, Mikael (2011b) "Forskare ger Reinfeldt svar på tal om a-kassan" *Dagens Arena* 21 oktober 2011 <https://portal.research.lu.se/portal/files/6182657/2861133.pdf>
- Kjellberg, Anders (2013a) "Kan fackets försvagning hejdas - facklig styrka och organisering i en globaliserad värld", i Ingemar Lindberg & Anders Neergaard (red) *Bortom horisonten: fackets vägval i globaliseringens tid*. Stockholm: Premiss förlag, sid 39-89.
<https://portal.research.lu.se/portal/files/5642312/5275635.pdf>
- Kjellberg, Anders (2013b) *Union density and specialist/professional unions in Sweden*, Lund University: Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility. *Research Reports 2013:2* (uppdaterad 2014).
<https://portal.research.lu.se/portal/files/5440116/3912695.pdf>
- Kjellberg, Anders (2014a) "A-kassan: från medlemsras till socialbidragsnivå". *Dagens Arbeta* (DA Debatt) 24/6 2014. Läs här: <https://portal.research.lu.se/portal/files/5179752/4499907.pdf> eller här: http://www.da.se/home/da/content.nsf/aget?openagent&key=a_kassan_fran_medlemsras_till_socialbidragsniva_1403605442766 Läs även: "Forskare ger Reinfeldt svar på tal om a-kassan" i *Dagens Arena* 21

oktober 2011: <https://portal.research.lu.se/portal/files/6270914/2201218.pdf> Vidare Mikael Färnbos intervju med Anders Kjellberg i Dagens Arena 5 juli 2012: "Det har hänt sedan regeringen införde olika a-kasseavgifter": <https://portal.research.lu.se/portal/files/6182657/2861133.pdf>

Kjellberg, Anders (2014b) *Växande avgiftsskillnader i a-kassan – och utvecklingen därefter*. Studies in Social Policy, Industrial Relations, Working Life and Mobility. *Research Reports 2014:1*. [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/vaxande-avgiftsskillnader-i-akassan--och-utvecklingen-darefter\(3214d57a-561e-4932-825d-dfdae721d97f\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/vaxande-avgiftsskillnader-i-akassan--och-utvecklingen-darefter(3214d57a-561e-4932-825d-dfdae721d97f).html) (uppdaterad 2020)

Kjellberg, Anders (2016) "Partsrelationer och makt". I Margaretha Holmqvist (red.) *Makt och inflytande i arbetslivet*. Stockholm: Premiss. https://portal.research.lu.se/ws/files/7562612/Anders_Kjellberg_Partsrelationer_och_makt_Premiss_2016.pdf

Kjellberg, Anders & Christian Lyhne Ibsen (2016) "Attacks on union organizing: Reversible and irreversible changes to the Ghent-systems in Sweden and Denmark", i Trine Pernille Larsen & Anna Ilsøe (red.) *Den danske model set udefra - komparative perspektiver på dansk arbejdsmarkedsregulering*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, sid. 279-302. [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/attacks-on-union-organizing\(f4a5bbdb-23b2-49a7-b6f6-d47427825de9\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/attacks-on-union-organizing(f4a5bbdb-23b2-49a7-b6f6-d47427825de9).html)

Kjellberg, Anders (2017a) "Parternas organisationsgrad och kollektivavtalens utbredning" i *Avtalsrörelsen och lönebildningen 2016. Medlingsinstitutets årsrapport*. Stockholm: Medlingsinstitutet 2017, sid 216-224 och 284-284. [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/parternas-organisationsgrad-och-kollektivavtalens-utbredning\(cc61702d-bff7-4059-90f1-625485101005\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/parternas-organisationsgrad-och-kollektivavtalens-utbredning(cc61702d-bff7-4059-90f1-625485101005).html)

Kjellberg, Anders (2017b) "Self-regulation versus State Regulation in Swedish Industrial Relations". I Mia Rönnmar och Jenny Julén Votinius (red.) *Festskrift till Ann Numhauser-Henning*. Lund: Juristförlaget i Lund 2017, sid. 357-383: https://portal.research.lu.se/portal/files/23904978/Kjellberg_FSNumhauserHenning_Self_Regulation_State_Regulation.pdf

Kjellberg, Anders (2017c) "Fack, arbetsgivare och *industrial relations*" i Mattias Bengtsson & Tomas Berglund (red.) *Arbetslivet*, Lund: Studentlitteratur, sid. 229-268.

Kjellberg, Anders (2017d) *The Membership Development of Swedish Trade Unions and Union Confederations Since the End of the Nineteenth Century* (De svenska fackförbundens och centralorganisationernas medlemsutveckling sedan slutet av 1800-talet). [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century\(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/the-membership-development-of-swedish-trade-unions-and-union-confederations-since-the-end-of-the-nineteenth-century(f155826a-fa3c-41c7-9e34-19c7fc94a8dc).html) (uppdateras löpande)

Kjellberg, Anders (2019a) *Den svenska modellen i fara? Fack, arbetsgivare och kollektivavtal på en föränderlig arbetsmarknad. Statistik och analyser: facklig medlemsutveckling, organisationsgrad och kollektivavtalstäckning 2000-2023*. Stockholm: Arena Idé

Kjellberg, Anders (2019b) "Sweden: collective bargaining under the industry norm", i Torsten Müller & Kurt Vandaele & Jeremy Waddington (red.) *Collective bargaining in Europe*:

towards an endgame. European Trade Union Institute (ETUI) Bryssel 2019. Vol. III (sid 583-604 + särskilt svenskt appendix uppdaterat 2021).

[https://portal.research.lu.se/portal/sv/publications/sweden-collective-bargaining-under-the-industry-norm\(11510a6d-057c-4a81-b69b-a82670685caa\).html](https://portal.research.lu.se/portal/sv/publications/sweden-collective-bargaining-under-the-industry-norm(11510a6d-057c-4a81-b69b-a82670685caa).html)

Kjellberg, Anders (2020a) *Hur står det till med den fackliga organisationsgraden?* Seminarium 5 februari 2020 på Stadsmuseum, Stockholm. Arrangör: Sveriges A-kassor:

[https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/hur-staar-det-till-med-den-fackliga-organisationsgraden\(06c4a750-192f-4281-8fbf-99512ab2f130\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/hur-staar-det-till-med-den-fackliga-organisationsgraden(06c4a750-192f-4281-8fbf-99512ab2f130).html)

Kjellberg, Anders (2020b) *Den svenska modellen i en oviss tid. Fack, arbetsgivare och kollektivavtal på en föränderlig arbetsmarknad. Statistik och analyser: facklig medlemsutveckling, organisationsgrad och kollektivavtalstäckning 2000-2029*. Stockholm: Arena Idé. [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/den-svenska-modellen-i-en-oviss-tid\(11ad3d7f-b363-4e46-834f-cae7013939dc\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/den-svenska-modellen-i-en-oviss-tid(11ad3d7f-b363-4e46-834f-cae7013939dc).html)

Kjellberg, Anders (2021a) *Den svenska modellen 2020: pandemi och nytt huvudavtal* (Arena Idé, april 2021). [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/den-svenska-modellen-2020-pandemi-och-nytt-huvudavtal\(bf71341d-dc03-4983-9287-4093d2a47e4c\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/den-svenska-modellen-2020-pandemi-och-nytt-huvudavtal(bf71341d-dc03-4983-9287-4093d2a47e4c).html)

Kjellberg, Anders (2021b) *Den svenska modellen 2020 – en presentation* (Arena Idé, april-maj 2021). [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/den-svenska-modellen-2020--en-presentation\(4b44cf5e-2e56-48ad-97d7-16d7cfbaf82a\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/den-svenska-modellen-2020--en-presentation(4b44cf5e-2e56-48ad-97d7-16d7cfbaf82a).html)

Kjellberg, Anders (2021c) "The shifting role of unions in the social dialogue", *European Journal of Workplace Innovation. Special Issue: European Approaches to Sustainable Work*. Volume 6, Number 1-2, March 2021, sid. 220-244:

https://portal.research.lu.se/portal/files/94935911/Unions_in_social_dialogue_Kjellberg_Workplace_Innovation.pdf

Kjellberg, Anders (2021d) *Vad är facklig styrka? Arbetsplatsfacket centralt i den svenska partsmodellen*. Stockholm: Futurion 2021, 60 sidor:

https://portal.research.lu.se/portal/files/94464595/Futurion_Vad_r_facklig_styrka_Ander_s_Kjellberg_2021.pdf

Kjellberg, Anders (2021e) *Elva dimensioner av facklig styrka. En kort presentation av rapporten Vad är facklig styrka? Arbetsplatsfacket centralt i den svenska partsmodellen*. Stockholm: Futurion 2021:

[https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/elva-dimensioner-av-facklig-styrka\(5473e665-03ac-444c-bbe4-d4a88adfbb40\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/elva-dimensioner-av-facklig-styrka(5473e665-03ac-444c-bbe4-d4a88adfbb40).html)

Kjellberg, Anders (2022a) *Den svenska modellen i en föränderlig värld* (Arena Idé, februari 2022):

<https://portal.research.lu.se/sv/publications/den-svenska-modellen-i-en-f%C3%B6r%C3%A4nderlig-v%C3%A4rld>

Kjellberg, Anders (2022b) "The shifting role of European unions in the social dialogue: Sweden in a comparative context". I Kenneth Abrahamsson & Richard Ennals (eds.)

Sustainable Work in Europe. Concepts, Conditions, Challenges. Berlin: Peter Lang 2022, sid. 249-278.

Kjellberg, Anders & Kristine Nergaard (2022c) "Union Density in Norway and Sweden: Stability versus Decline", *Nordic journal of working life studies*. Vol. 12, februari 2022 sid. 51-72. Special issue S8: Trade unions in the Nordic Labour Market Models – signs of erosion? https://portal.research.lu.se/files/114477394/Union_Density_Sweden_Norway_Kjellberg_Nergaard.pdf

Kjellberg, Anders (2022d) *Facklig organisationsgrad ur ett nordiskt perspektiv*. Presenterat på seminariet "Medlemsutveckling hos fackföreningar och arbetsgivarorganisationer" - Göteborgs universitet och Chalmers 29 september 2022. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/facklig-organisationsgrad-ur-ett-nordiskt-perspektiv>

Kjellberg, Anders (2023a) "Parternas organisationsgrad och kollektivavtalens utbredning" i *Avtalsrörelsen och lönebildningen 2022. Medlingsinstitutets årsrapport*. Stockholm: Medlingsinstitutet 2023. https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/138623782/Parternas_organisationsgrad_2022_Kjellberg.pdf

Kjellberg, Anders (2023b) *The Nordic Model of Industrial Relations: comparing Denmark, Finland, Norway and Sweden*. Paper presenterat 9/3 2023 på "New Trends and Challenges in Nordic Industrial Relations Workshop" vid Max Planck Institute for the Study of Societies, Cologne. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/the-nordic-model-of-industrial-relations-comparing-denmark-finland> Direktlänk: https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/139918958/The_Nordic_model_of_industrial_relations_comparing_Denmark_Finland_Norway_and_Sweden.pdf

Kjellberg, Anders (2023c) *Den svenska modellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och nytt huvudavtal*. Stockholm: Arena Idé juni 2023. [Arena_Ide_2023_Kjellberg_4_juni_Slutvers.pdf](https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/150568818/Trade_Unions_in_Sweden_Kjellberg_2023.pdf)

Kjellberg, Anders (2023d) "Trade unions in Sweden: still high union density, but widening gaps by social category and national origin". I Jeremy Waddington & Torsten Mueller & Kurt Vandaele (red.) *Trade unions in the European Union. Picking up the pieces of the neoliberal challenge*. Bryssel: Peter Lang och Etui. Serie: Travail et Société / Work and Society, Volume 86, kapitel 28, sid. 1051-1092. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/trade-unions-in-sweden-still-high-union-density-but-widening-gaps> eller https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/150568818/Trade_Unions_in_Sweden_Kjellberg_2023.pdf

Kjellberg, Anders (2023e) *Kollektivavtalens täckningsgrad och vita fläckar* Stockholm: Arena Idé 2023. [Kollektivavtalens_vita_flackar_Kjellberg_2023.pdf](https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/163340868/Yttrande_V_2023_1655_SamFak_minimil_nedirektivet.pdf) (lu.se)

Kjellberg, Anders (2023f) *Yttrande för remissen: Genomförandet av minimilönedirektivet (SOU 2023:36)*. Samhällsvetenskapliga fakulteten, Lunds universitet. https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/163340868/Yttrande_V_2023_1655_SamFak_minimil_nedirektivet.pdf

Kjellberg, Anders (2024a) *Den svenska partsmodellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och lönebildning* Stockholm: Arena Idé 13/6 2024. [Den svenska partsmodellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och lönebildning — Lunds universitet](#)

Kjellberg, Anders (2024b) ”Den finska arbetsmarknadsmodellen under press”, Dagens Arena /Arena Essä 21/5 2024 [Den finska arbetsmarknadsmodellen under press | Dagens Arena](#)
 Artikeln som PDF: [Den finska arbetsmarknadsmodellen under press | Dagens Arena \(lu.se\)](#)

Kjellberg, Anders (2024c) ”How policy can strengthen (multi-employer) collective bargaining in Europe: Sweden”, i Stan De Spiegelaere (red.) *Time for action! How policy can strengthen (multi-employer) collective bargaining in Europe*. Brussels: UNI-Europa, april 2024, sid. 94-101. https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/178568372/Uni-Europa_Report_Sweden_Kjellberg.pdf
<https://portal.research.lu.se/sv/publications/how-policy-can-strengthen-multi-employer-collective-bargaining-in>

Larsson, Mats (2015) *Facklig anslutning år 2015*. Stockholm: LO

Larsson, Mats (2017) *Facklig anslutning år 2017*. Stockholm: LO
[https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_facklig_anslutning_2017.pdf/\\$File/Facklig_anslutning_2017.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_facklig_anslutning_2017.pdf/$File/Facklig_anslutning_2017.pdf)

Larsson, Mats (2018) *Facklig anslutning år 2018*. Stockholm: LO
[https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_facklig_anslutning_2018.pdf/\\$File/Facklig_anslutning_2018.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_facklig_anslutning_2018.pdf/$File/Facklig_anslutning_2018.pdf)

Larsson, Mats (2020a) *Facklig anslutning år 2020*. Stockholm: LO
[https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_facklig_anslutning_2020.pdf/\\$File/Facklig_anslutning_2020.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_facklig_anslutning_2020.pdf/$File/Facklig_anslutning_2020.pdf)

Larsson, Mats (2020b) *Anställningsformer år 2020*. Stockholm: LO

Larsson, Mats (2022a) *Anställningsformer år 2022*. Stockholm: LO

Larsson, Mats (2022b) *Facklig anslutning år 2022*. Stockholm: LO

Larsson, Mats (2023a) *Arbetstider år 2023*. Stockholm: LO

Larsson, Mats (2023b) *Facklig anslutning år 2023*. Stockholm: LO

Larsson, Mats (2023c) *Facklig anslutning år 2023*. Stockholm: LO

Lindellee, Jayeon (2018) *Beyond Retrenchment. The Multi-Pillarization of Unemployment Provision in Sweden* (Bortom nedskärningar. Multi-polarisering av det svenska arbetslöshetsersättningssystemet). Lund Dissertations in Social Work 54:
https://portal.research.lu.se/portal/files/53825984/Beyond_Retrenchment_Multi_Pillarization_of_Unemployment_Benefit_Provision_in_Sweden.pdf

- Ljunglöf, Thomas & Anna Fransson & Anders Kjellberg (2024) *Kollektivavtalstäckning och arbetsmarknadens organisationer*. Stockholm: Medlingsinstitutet.
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/193663371/Kollektivavtalst_ekning_2023_Medlingsinstitutet.pdf
- LO-tidningen* nr 5 2010
- Nergaard, Kristine (2016) *Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2014*. Fafo-notat 2016-07. Oslo: Fafo. <https://www.fafo.no/images/pub/2016/10231.pdf>
- Kristine Nergaard (2020) *Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2018/2019*. Fafo-notat 2020:12. Oslo: Fafo, sid. 11.
<https://www.fafo.no/images/pub/2020/10332.pdf>
- Palm, Johanna (2017) *There is power in a union: Trade union organization, union membership and union activity in Sweden*. Stockholm University: Department of Sociology.
<https://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1130355>
- Scheller, Erik (2018) *Hängavtal – deras utbredning på svensk arbetsmarknad*. Stockholm: Ratio. Arbetsmarknadsprogrammet. Rapportserie, del II.
- Shin, Young-Kyu & Petri Böckerman (2019) 'Precarious workers' choices about unemployment insurance membership after the Ghent system reform: The Finnish experience', *Social Policy and Administration* 53(7), 921-938.
<https://doi.org/10.1111/spol.12485>
- Silvia, Stephen J. & Schroeder, Wolfgang (2007) "Why Are German Employers Associations Declining?: Arguments and Evidence", *Comparative Political Studies* 40:12 (1433-1459).
- Småföretagen och kollektivavtalen* Stockholm: Företagarna mars 2011.
- Sternberg, Henrik (2013) *Cabotagestudien: En forskningsstudie på omfattning och effekter av utländska lastbilers förflyttningar i Sverige*. Lund: Lunds Tekniska Högskola.
https://logistikfokus.se/wp-content/uploads/2013/10/Cabotagestudien_slutrapport.pdf?c0b410
- Sverke, Magnus & Hellgren, Johnny (2002) "Inledning", i Magnus Sverke & Johnny Hellgren (red.) *Medlemmen, facket och flexibiliteten. Svensk fackföreningsrörelse i det moderna arbetslivet*. Lund: Arkiv förlag.
- Western, Bruce (1999) *Between Class and Market. Postwar Unionization in the Capitalist Democracies* Princeton: Princeton University Press.
- Visser, Jelle (2015) ICTWSS: Database on Institutional Characteristics of Trade Unions, Wage Setting, State Intervention and Social Pacts in 51 countries between 1960 and 2014. Amsterdam: Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS).

Kontaktuppgifter

Anders Kjellberg, professor

Adress: Sociologiska institutionen,

Box 114

SE-221 00 Lund

Sweden

Telefon: 046-222 88 47, 046-12 90 85

Hemsida: <https://www.soc.lu.se/anders-kjellberg>

Website: <https://www.soc.lu.se/en/anders-kjellberg>

Nyhetsarkiv (News archive): [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/nyhetsarkiv-fack-arbetsgivare-kollektivavtal-akassan-arbetsvillkor-mm\(4b30c9be-719e-46f1-8b69-83129ff34981\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/nyhetsarkiv-fack-arbetsgivare-kollektivavtal-akassan-arbetsvillkor-mm(4b30c9be-719e-46f1-8b69-83129ff34981).html)

Skriftförteckning: [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/anders-kjellbergs-skrifter-om-arbetsmarknad-partsrelationer-kollektivavtal-mm\(a8f6a6f4-2327-4a9b-998f-4a5773d1eaa5\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/anders-kjellbergs-skrifter-om-arbetsmarknad-partsrelationer-kollektivavtal-mm(a8f6a6f4-2327-4a9b-998f-4a5773d1eaa5).html)

LUND UNIVERSITY
Faculty of Social Sciences